

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

การศึกษาและพัฒนาลวดลายผ้ามัดหมี่ เพื่อการออกแบบเป็นผลิตภัณฑ์เครื่อง
แต่งกายบุรุษและสตรี : กรณีศึกษา ชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่
จังหวัดลพบุรี

THE STUDY AND DEVELOPMENT OF MUD-MEE PATTERN FOR WOMAN
AND MAN CLOTHES DESIGN: THE CASE STUDY OF THAI PUAN
COMMUNITY IN BAN MEE DISTRICT, LOPBURI PROVINCE

ฉพ.
ก 152 17

ที่ id

เลขหมู่..... 2005
เลขทะเบียน..... 128544
วัน, เดือน, ปี..... 5 พ.ย. 2556

b. 12513120
i.

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
คณะครุศาสตรอุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
พ.ศ. 2555

KMITL-2012-ED-M-222-087

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

THE STUDY AND DEVELOPMENT OF MUD-MEE PATTERN FOR
WOMEN AND MEN CLOTHES DESIGN: THE CASE STUDY OF THAI
PUAN COMMUNITY IN BAN MEE DISTRICT, LOPBURI PROVINCE

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE
OF MASTER OF SCIENCE IN INDUSTRIAL EDUCATION
IN INDUSTRIAL DESIGN TECHNOLOGY
FACULTY OF INDUSTRIAL EDUCATION
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

2012

KMITL-2012-ED-M-222-087

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ชื่อนักศึกษา

รหัสประจำตัว

ปริญญา

สาขาวิชา

พ.ศ.

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

การศึกษาและพัฒนาลวดลายผ้ามัดหมี่ เพื่อการออกแบบ
เป็นผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี: กรณีศึกษา
ชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

นางสาวกรชนก บุญทร

52630720

ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต

เทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

2555

อาจารย์ ดร. จตุรงค์ เลาะห์เพ็ญแสง

รองศาสตราจารย์ อุดมศักดิ์ สาริบุตร

บทคัดย่อ

การศึกษาและพัฒนาลวดลายผ้ามัดหมี่ เพื่อการออกแบบเป็นผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ในการวิจัยไว้ 4 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาลวดลายและความต้องการใช้ผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ในการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี 2) เพื่อพัฒนาลวดลายผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวนให้เหมาะสมกับการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรีและประเมินความพึงพอใจของลวดลายผ้ามัดหมี่ที่ได้รับการพัฒนา 3) เพื่อออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรีจากผ้ามัดหมี่ ที่พัฒนาลวดลายซึ่งสอดคล้องกับแนวทางในการณรงค์แต่งกายด้วยผ้าไทย 4) ประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้ผลิตภัณฑ์ ที่มีต่อการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรีจากผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ที่ได้พัฒนาแล้ว

กลุ่มตัวอย่างคือกลุ่มข้าราชการพลเรือนประกอบด้วยข้าราชการและบุคลากรในศาลากลางจังหวัดลพบุรีจำนวน 50 คน มีช่วงอายุตั้งแต่ 30-45 ปี เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ครอบคลุมวัตถุประสงค์ที่มาของการสร้างสรรค์ลวดลายและความต้องการใช้ผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวน แบบประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับลวดลายผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวนที่ได้รับการออกแบบและพัฒนา แบบประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์ ประเภทเครื่องแต่งกายบุรุษและเครื่องแต่งกายสตรีที่ใช้ลวดลายผ้ามัดหมี่ที่ได้รับการออกแบบพัฒนาแล้ว แบบสอบถามความพึงพอใจ ที่มีต่อผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรีจากผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ที่ได้รับการออกแบบและพัฒนาแล้ว

ผลการวิจัยพบว่า ลวดลายและความต้องการใช้ผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ในการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี ลวดลายผ้ามัดหมี่โดยส่วนใหญ่จะได้รับการถ่ายทอดจากบรรพบุรุษ ลวดลายผ้ามัดหมี่ที่เป็นที่ต้องการของกลุ่มผู้ทอผ้าคือลวดลายประยุกต์ จากสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดลพบุรี ลวดลายประยุกต์ จากสัญลักษณ์ประจำจังหวัดลพบุรีและลวดลายประยุกต์ จากลายโบราณ โทสนีที่นิยมใช้ในการทอผ้ามัดหมี่ คือโทสนีร้อนร้อยละ 52.00 โทสนีเย็น ร้อยละ 44.00 สีขาวดำ ร้อยละ 40.00 ผู้วิจัยได้ออกแบบพัฒนาลวดลายผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวนขึ้น 3 ลวดลายพบว่า การประเมินจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน ได้ลวดลายที่จะนำมาตัดเย็บเป็นเครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี ได้แก่ ลวดลายที่ 2 (ลายดอกพิกุลไทยพวนประยุกต์) โดยภาพรวมอยู่ในระดับที่มากที่สุด ($\bar{x}=4.65$), ($S.D.=0.54$) ซึ่งมีลักษณะเหมาะสมทางด้านประโยชน์ใช้สอย ด้านวัสดุกรรมวิธีการผลิต และด้านความสวยงามลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์ที่ลงมาก็คือลวดลายที่ 3 (ลายประตู่วังนารายณ์) (\bar{x} =
แม้สตรีเป็นเอกลักษณ์ที่ลงมาก็คือลวดลายที่ 3 (ลายประตู่วังนารายณ์) (\bar{x} =
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.41),(S.D.=0.60) และลวดลายที่1(ลายพระปรารักษ์สามยอดเมืองละโว้) (\bar{x} = 4.37),(S.D.=0.62) การออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรีจากผ้ามัดหมี่ ที่พัฒนาลวดลายซึ่งสอดคล้องกับแนวทางในการอนุรักษ์แต่งกายด้วยผ้าไทย พบว่า การประเมินจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่านได้เลือกแบบที่จะนำมาผลิต เครื่องแต่งกายบุรุษ ได้แก่รูปแบบที่1 คิดเป็นร้อยละ88 และผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายสตรี ได้แก่รูปแบบที่2 คิดเป็นร้อยละ72 ซึ่งมีลักษณะของรูปแบบเหมาะสมกับประโยชน์ใช้สอยและรูปแบบเหมาะสมกับความสวยงาม การประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้ผลิตภัณฑ์ ที่มีต่อการออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ที่ได้พัฒนา พบว่ากลุ่มตัวอย่าง ได้แก่กลุ่มข้าราชการพลเรือนในศาลากลางจังหวัดลพบุรี มีความพึงพอใจต่อผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษที่ได้ออกแบบและพัฒนาในด้านประโยชน์ใช้สอยอยู่ในระดับมาก(\bar{x} =3.90),(S.D.=0.77) และด้านความสวยงามอยู่ในระดับมาก (\bar{x} =4.06),(S.D.=0.56) และผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายสตรีที่ได้ออกแบบและพัฒนาในด้านประโยชน์ใช้สอยอยู่ในระดับมาก(\bar{x} =4.00),(S.D.=0.68)และด้านความสวยงามอยู่ในระดับมาก(\bar{x} =4.23),(S.D.=0.61) จะเห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างมองเห็นคุณค่าของผ้าทอมัดหมี่ชาวไทยพวน ที่มีมาอย่างแพร่หลาย ซึ่งลวดลายบนผืนผ้าสะท้อนให้เห็นคุณค่าวัฒนธรรม และสัญลักษณ์ประจำท้องถิ่น ได้เป็นอย่างดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Thesis	The Study And Development of Mud-Mee Pattern for Woman and Man Clothes Design : The Case Study of Thai Puan Community in Ban Mee District, Lopburi Province
Student	Kornchanok Boontorn
Student ID.	52630720
Degree Program	Master Of Science In Industrial Education Industrial Design Technology
Year	2012
Thesis Advisor	Dr. Chaturong Louhapensang
Thesis Co- Advisor	Associate Professor Udomsak Saributr

ABSTRACT

This research on the study and development of Mud-mee silk fabric patterns for male and female apparel had the four objectives as follows: 1) to study the patterns of and demands on Mud-mee silk fabric of Thai Phuon villagers in Ban Mee District, Lopburi Province for designing male and female apparel; 2) to develop the patterns of Mud-mee silk fabric of Thai Phuon villagers to match with the designing of male and female apparel and evaluate the satisfaction on such developed patterns of Mud-mee silk fabric; 3) to design the male and female apparel using the developed patterns of Mud-mee silk fabric in accord with the campaign of Thai silk wearing; and 4) to evaluate the satisfaction of the customers on the developed designs and patterns of Mud-mee silk fabric of Thai Phuon villagers in Ban Mee District, Lopburi Province.

The samples of this study consisted of 50 civil servants and officers working at Lopburi Provincial Hall, aged 30-45 years old. The data were collected by the use of the questionnaire covering the objectives and demands on the Mud-mee silk fabric of Thai Phuon villagers; the survey of the experts on the developed patterns and designed Mud-mee silk fabric of Thai Phuon villagers; the survey of the experts on the products and male and female apparel designed with Mud-mee silk fabric of Thai Phuon villagers; and the questionnaire evaluating the satisfaction on the male and female apparel designed and developed from Mud-mee silk fabric of Thai Phuon villagers in Ban Mee District, Lopburi Province.

The research found that concerning the patterns and demands, most of Mud-mee silk fabric of Thai Phuon villagers were inherited from the ancestors. The applied patterns of Mud-mee silk fabric were preferred among the fabric weavers. Such applied patterns were designed from the provincial symbol and tourist attractions including the ancient patterns. The preferred colors were the warm colors (52.00%),

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

cool colors (44.00%) and black-and-white colors (40.00%). Three patterns of Mud-mee silk fabric of Thai Phuon villagers were developed by the researcher. Such three patterns were evaluated by the five experts and specialists. According to the evaluation, the Second Pattern (Dok Pikul Thai Phuon Prayuke) was ranked with the highest overall level ($\bar{x} = 4.65$, $SD = 0.54$) in terms of the benefits, materials, production, and unique beauty. Followed from the Second Pattern, the Third Pattern (Pratoo Wang Narai) ($\bar{x} = 4.41$, $SD = 0.60$) and the First Pattern (Praprang Samyod Muang Lawoe) ($\bar{x} = 4.65$, $SD = 0.54$) were preferred, respectively. It can be noted that the designing of male and female apparel with Mud-mee silk is in accord with the campaign of Thai silk wearing. According to the evaluation of the five experts, the First Pattern was ideal for designing male apparel (88%) while the Second Pattern was suitable for female apparel products (72%) due to the benefits and beauty. The evaluation on the satisfaction of the customers revealed that the samples were satisfied with the developed male apparel in a high level in terms of the benefits ($\bar{x} = 3.90$, $SD = 0.77$) and the beauty ($\bar{x} = 4.06$, $SD = 0.56$), respectively. They were also satisfied with the developed female apparel products in a high level in terms of the benefits ($\bar{x} = 4.00$, $SD = 0.68$) and the beauty ($\bar{x} = 4.23$, $SD = 0.61$), respectively. It can be concluded that the samples realized the value of the inherited Mud-mee silk fabric of Thai Phuon villagers. In addition, the fabric patterns also represented the cultural value and local uniqueness.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องการศึกษาและพัฒนาลวดลายผ้ามัดหมี่เพื่อการออกแบบเป็นผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี : กรณีศึกษา ชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ได้รับความกรุณาจาก ท่านอาจารย์ ดร.จตุรงค์ เลาหะเพ็ญแสง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และท่านรองศาสตราจารย์อุดมศักดิ์ สาริบุตร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่ให้ความช่วยเหลือ ช่วยแนะนำแก้ไขข้อบกพร่อง แนะนำแนวทางการศึกษาการทำวิทยานิพนธ์ และให้กำลังใจเป็นอย่างมาก ช่วยให้งานวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้

ขอขอบพระคุณ ท่านรองศาสตราจารย์ สถาพร ตีบุญมี ท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัฐโท พรเจริญ ท่านอาจารย์ ดร.ทรงวุฒิ เอกวุฒิวงศา ผู้เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ให้คำแนะนำ การแก้ไขข้อบกพร่องในงานวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ขอขอบพระคุณ ท่านรองศาสตราจารย์ ว่าที่ร้อยโท พิชัย สดภิบาล ท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิโรจน์ อิ่มเอิบ ท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ ธเนศ ภิรมย์การ ที่กรุณาตรวจเครื่องมืองานวิจัย (IOC) และช่วยแนะนำแนวทางที่ถูกต้องในงานวิจัยนี้

ขอขอบพระคุณ คณาจารย์สาขาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ที่ได้สั่งสอนวิชาความรู้ทักษะประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในงานวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ กลุ่มสตรีอาสาบ้านพวน คุณวนิดา รักพรหม คุณเพ็ญศรี ม่วงศิลป์ คุณสมพร กระต่ายจันทร์ คุณละม่อม พานทอง คุณไฉนทัย ธารสัมฤทธิ์ กลุ่มสตรีสหกรณ์บ้านหินปัก สหกรณ์การเกษตรบ้านหมี่ และสภาวัฒนธรรมตำบลบ้านทราย อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ที่ให้การดูแลต้อนรับเป็นอย่างดี และกรุณาให้ข้อมูลเกี่ยวกับงานวิจัยฉบับนี้ ที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญด้านงานหัตถกรรมผ้าทอและการออกแบบสิ่งทอ ผู้ทรงคุณวุฒิผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบเครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี และข้าราชการพลเรือนในศาลากลางจังหวัดลพบุรี ที่กรุณาตอบแบบสอบถามให้คำแนะนำเสนอแนะแนวทางที่เป็นความรู้เกี่ยวกับงานวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ บิดา มารดา ทุกคนในครอบครัว ที่ให้กำลังใจให้ทุนการศึกษาและให้การสนับสนุนทุกๆด้านด้วยดีเสมอมา จนเกิดแรงผลักดันให้สามารถฝ่าฟันอุปสรรคต่างๆทำให้การศึกษาครั้งนี้สำเร็จลุล่วง

ประโยชน์ใดๆอันพึงเกิดจากงานวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้แก่ คุณบิดา มารดา คณะครูอาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่าน ด้วยความเคารพเพียง

กรชนก บุญทร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	III
กิตติกรรมประกาศ.....	V
สารบัญ.....	VI
สารบัญตาราง.....	VIII
สารบัญภาพ.....	IX
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
1.3 กรอบแนวความคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	2
1.4 ขอบเขตในการวิจัย.....	3
1.5 นิยามศัพท์ที่ใช้เฉพาะในงานวิจัย.....	5
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
2.1 ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของจังหวัดลพบุรี.....	8
2.2 ความเป็นมาและศิลปะหัตถกรรมผ้าทอของชาวไทยพวน.....	17
2.3 ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์.....	40
2.4 มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน.....	42
2.5 ข้อมูลเกี่ยวกับการนำสินทรัพย์ทางวัฒนธรรมท้องถิ่นมาเพิ่มมูลค่าในแนวทาง ของเศรษฐกิจสร้างสรรค์.....	47
2.6 ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางในการรณรงค์แต่งกายด้วยผ้าไทย.....	53
2.7 แนวทางการออกแบบ.....	54
2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	83
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	87
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	87
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	88
3.3 สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	94

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา MI และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	96
4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล การศึกษาสวดลายและความต้องการใช้ผ้ามัดหมี่ ชาวไทยพวน ในการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี.....	96
4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อพัฒนาสวดลายผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวนให้เหมาะสม กับการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรีและประเมินความ พึงพอใจของสวดลายผ้ามัดหมี่ที่ได้รับการพัฒนา.....	102
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรีจากผ้า มัดหมี่ ที่พัฒนาสวดลายซึ่งสอดคล้องกับแนวทางในการณรงค์แต่งกายด้วยผ้าไทย..	109
4.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล การประเมินความพึงพอใจของ กลุ่มข้าราชการและ บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงานต่างๆ ในศาลากลางจังหวัดลพบุรีที่มีต่อ การออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรีจากผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่จังหวัดลพบุรี ที่ได้พัฒนาแล้ว.....	115
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	127
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	127
5.2 อภิปรายผลการวิจัย.....	132
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	135
บรรณานุกรม.....	137
ภาคผนวก.....	139
ภาคผนวก ก.....	140
ภาคผนวก ข.....	164
ภาคผนวก ค.....	185
ภาคผนวก ง.....	198
ภาคผนวก จ.....	202
ประวัติผู้เขียน.....	221

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา^{VII} และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 สัดส่วนขนาดมาตรฐานมนุษย์.....	63
2.2 การวัดตัวขนาดต่างๆ.....	63
4.1 แสดงจำนวนและคำร้อยละข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์กลุ่มสตรีอาสาบ้านพวน และกลุ่มสตรีสหกรณ์บ้านหินปัก สหกรณ์การเกษตรบ้านหมี่ ตำบลหินปัก อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี.....	98
4.2 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาสวดลายผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวน.....	105
4.3 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษ.....	110
4.4 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายสตรี.....	113
4.5 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับ กลุ่มข้าราชการและบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายต่างๆ ในศาลากลางจังหวัดลพบุรี.....	115
4.6 ความพึงพอใจของกลุ่มข้าราชการและบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงานต่างๆ ในศาลากลาง จังหวัด ลพบุรี ที่มีต่อผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี.....	120

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อ VIII และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
2.1	แสดงหน่วยการปกครองในจังหวัดลพบุรี.....	11
2.2	แสดงภาพดอกพิกุล.....	12
2.3	บ้านเรือนของชาวไทยพวนบ้านหินปักใหญ่ อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี.....	18
2.4	การแต่งกายของชาวไทยพวน.....	19
2.5	เสื้อหม่ากะแล้ง.....	27
2.6	โสังขาก้อม.....	27
2.7	ผ้ามัดหมี่โบราณ สมบัติของศูนย์ศิลปวัฒนธรรมสถาบันราชภัฏเทพสตรี.....	28
2.8	หมี่คั้น สมบัติของศูนย์ศิลปาชีพ ประชาสุขสันต์ อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี.....	28
2.9	หมี่เปียง ทอลายสลับกับพื้นเป็นลายโบราณแต่ยังมีการทอในปัจจุบัน เพิ่มความกว้างของหน้าพิมทำให้ไม่ต้องทอตีนซิ่น.....	29
2.10	หมี่โลด เป็นผ้าที่มีลวดลายเต็มตลอดทั้งผืน.....	29
2.11	หมี่ลายหรือหมี่ถี่ ทอลวดลายสลับกับด้ายลึง.....	29
2.12	หมี่ลายสายฝน หมี่ย้อยหรือหมี่หยอด ทอโดยไม่มีกรรมมัดจับดอก.....	30
2.13	พิมหรือพื้นหิว.....	32
2.14	ม้วนเส้นด้ายยีน.....	32
2.15	การเก็บตะกอ.....	32
2.16	การคั้นหมี่.....	33
2.17	การมัดหมี่.....	33
2.18	การย้อมสี.....	33
2.19	การแก้มัดหมี่.....	34
2.20	กระสวย.....	34
2.21	การกรอหลอดด้ายพุ่ง.....	34
2.22	การทอ.....	35
2.23	ผ้ามัดหมี่สองตะกอ ลายหมาจับ.....	37
2.24	ผ้ามัดหมี่สองตะกอ ลายขุ้มตีนหมา.....	37
2.25	ผ้ามัดหมี่สี่ตะกอ ลายเชิงเทียน.....	38
2.26	ผ้ามัดหมี่สี่ตะกอ ลายสี่สไลท์.....	38
2.27	ผ้ามัดหมี่สี่ตะกอ ลายหลามตัดกระสวย.....	38
2.28	ผ้ามัดหมี่สี่ตะกอ ลายเขาวงกต.....	39
2.29	ผ้ามัดหมี่ สี่ ตะกอ ลาย นกยูง.....	39
2.30	ผ้ามัดหมี่ สี่ ตะกอ ลายชุมทรัพย์น้อย.....	39

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
2.31	ตราสัญลักษณ์ของโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์.....	41
2.32	เครื่องแต่งกายชุดพระราชานิยม สมัยรัชกาลที่9.....	55
2.33	ชุดไทยพระราชานิยม สมัยรัชกาลที่9.....	55
2.34	การแต่งกายแบบไทยคูสิต.....	56
2.35	การแต่งกายแบบไทยศิวาลัย.....	56
2.36	การแต่งกายที่ใช้ในพิธีต่างๆ.....	61
2.37	การวัดเสื้อสตรีเบื้องต้น.....	64
2.38	การวัดเสื้อสตรีเบื้องต้น.....	65
2.39	ตัวอย่างผ้าพื้นและการใช้ผ้าพื้นออกแบบเครื่องแต่งกาย.....	70
2.40	ตัวอย่างผ้าลายเรขาคณิต.....	71
2.41	ตัวอย่างการใช้ผ้าลายเรขาคณิตออกแบบเครื่องแต่งกาย.....	72
2.42	ตัวอย่างผ้าลายธรรมชาติ.....	73
2.43	ตัวอย่างการใช้ผ้าลายธรรมชาติออกแบบเครื่องแต่งกาย.....	73
2.44	ตัวอย่างผ้าลายรวม.....	74
2.45	ตัวอย่างการใช้ผ้าลายรวมออกแบบเครื่องแต่งกาย.....	74
2.46	ตัวอย่างผ้าลายจุดและการใช้ผ้าลายจุดออกแบบเครื่องแต่งกาย.....	75
2.47	การร่างภาพจากเส้นต่างๆ.....	78
2.48	เส้นตรง.....	79
2.49	เส้นโค้ง.....	79
2.50	เส้นทแยง.....	79
2.51	ขั้นตอนการออกแบบลวดลาย.....	80
2.52	ขั้นตอนการทำผ้ามัดหมี่.....	81
2.53	ลายหมี่คอมห้าและ ลายหมี่คอมเจ็ด.....	81
2.54	ลายหมี่ปักจับ.....	82
2.55	ลายหมี่กึ่งน้อยห้าและหมี่กึ่งน้อยเจ็ด.....	82
2.56	ลายหมี่ดอกแก้ว.....	82
2.57	ลายหมี่ขอ.....	82
2.58	หมี่ใบไผ่.....	83
3.1	วิธีการดำเนินงานวิจัย.....	95
4.1	ลายพระปรารักษ์สามยอดเมืองละโว้.....	102

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา X และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
4.2	ลายดอกพิกุลไทยพวนประยุกต์.....	103
4.3	ประต้วงนารายณ์.....	104
4.4	เครื่องแต่งกายบุรุษแบบที่1และแบบที่2.....	109
4.5	เครื่องแต่งกายสตรี แบบที่1 และแบบที่2.....	112
4.6	ผลิตภัณฑ์ผ้ามัดหมี่ที่ได้รับการพัฒนาแล้ว.....	119
4.7	ผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี จากผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวนที่ได้รับการพัฒนาแล้ว.....	119
4.8	ภาพเขียนแบบลวดลายผ้ามัดหมี่ ลายดอกพิกุลไทยพวนประยุกต์.....	122
4.9	ภาพผ้าที่ทอลวดลายเสร็จเป็นผืน.....	123
4.10	ภาพเขียนแบบ แบบตัดเสื้อบุรุษ.....	124
4.11	แสดงภาพเขียนแบบ แบบตัดเสื้อสตรี.....	125
4.12	ผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายสตรี.....	126
ค 1	แสดงแนวคิดแบบร่างลวดลายผ้ามัดหมี่ แบบที่1 ลายพระปราสาทสามยอด.....	186
ค 2	แสดงแนวคิดแบบร่างลวดลายผ้ามัดหมี่ แบบที่2 ลายดอกพิกุลไทยพวนประยุกต์.....	187
ค 3	แสดงแนวคิดแบบร่างลวดลายผ้ามัดหมี่ แบบที่3 ลายประต้วงนารายณ์.....	188
ค 4	แสดงแนวคิดแบบร่างเสื้อบุรุษ เสื้อปกฝรั่งเศส.....	189
ค 5	แสดงแนวคิดแบบร่างเสื้อบุรุษ เสื้อปกอิตาลี.....	190
ค 6	แสดงแนวคิดแบบร่างเสื้อบุรุษ แบบเสื้อพระราชทาน.....	191
ค 7	แสดงแนวคิดแบบร่างเสื้อสตรี แบบที่ 1.....	192
ค 8	แสดงแนวคิดแบบร่างเสื้อสตรี แบบที่ 2.....	193
ค 9	แสดงแนวคิดแบบร่างเสื้อสตรี แบบที่ 3.....	194
ค 10	แสดงแนวคิดแบบร่างเสื้อสตรี แบบที่ 4.....	195
ค 11	แสดงแนวคิดแบบร่างเสื้อสตรี แบบที่ 5.....	196
ค 12	แสดงแนวคิดแบบร่างเสื้อสตรี แบบที่ 6.....	197
ง 1	แสดงภาพเขียนแบบลวดลายผ้ามัดหมี่ ลายดอกพิกุลไทยพวนประยุกต์.....	199
ง 2	แสดงภาพเขียนแบบ แบบตัดเสื้อบุรุษ.....	200
ง 3	แสดงภาพเขียนแบบ แบบตัดเสื้อสตรี.....	201
จ 1	การออกแบบลายผ้ามัดหมี่โดยใช้ดินสอจุดหรือกากบาทลงบนกระดาษกราฟ.....	203
จ 2	การลงสีลายผ้ามัดหมี่โดยใช้สีไม้หรือปากกาสีน้ำจุดหรือกากบาทตามรอยที่ใช้ดินสอจุดหรือกากบาทไว้ในตอนแรก.....	203

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
จ 3	ลายผ้ามัดหมี่ที่ออกแบบบนกระดาษกราฟเรียบร้อยแล้ว.....	204
จ 4	การค้นหมี่ ด้วยเครื่องค้นหมี่แบบโบราณ ค้นหมี่จำนวน 35 แถว คือลายมัดหมี่ 35 ลำ	205
จ 5	หมี่ที่ค้นเสร็จแล้ว ก็จะได้ทั้งหมด 35 แถว คือลายมัดหมี่ 35 ลำ.....	205
จ 6	ใช้เชือกฟางมัดเพื่อไม่ให้ไหมแตกออกจากกัน แล้วถอดออกจากเครื่องค้นหมี่จากนั้น นำไปใส่โองหมี่.....	206
จ 7	มัดลายเก็บส่วนที่เป็นสีขาว.....	206
จ 8	มัดลายส่วนที่เป็นสีขาวเสร็จ จึงนำมาย้อมสีเหลือง.....	207
จ 9	มัดลายส่วนที่เป็นสีเหลือง.....	207
จ 10	มัดลายส่วนที่เป็นสีเหลืองเสร็จ นำมาย้อมสีแดง.....	208
จ 11	เมื่อมัดลายส่วนสีแดงเสร็จ นำมาย้อมสีน้ำตาล.....	208
จ 12	ตัดเชือกที่มัดลายไว้.....	209
จ 13	นำหมี่ใส่กง แล้วปั่นใส่หลอด.....	210
จ 14	หลอดฝ้ายมัดหมี่เส้นด้ายพุ่ง.....	210
จ 15	การทอผ้า.....	211
จ 16	ผ้าที่กำลังทอเป็นลวดลายอยู่บนกี่ทอผ้า.....	211
จ 17	ผ้าที่ทอลวดลายเสร็จเป็นผืนแล้ว.....	212
จ 18	การค้นหรือการเดินด้ายยืน.....	212
จ 19	การนำม้วนด้ายที่เก็บตะกอลแล้วใส่กี่ทอ.....	213
จ 20	ออกแบบและ Sketch แบบเครื่องแต่งกายบุรุษ.....	213
จ 21	อธิบายแบบเสื้อบุรุษกับช่างตัดเสื้อบุรุษ.....	214
จ 22	ทำแบบตัดเสื้อบุรุษ.....	214
จ 23	ตัดผ้าตามแบบตัด.....	215
จ 24	เย็บประกอบเป็นตัวเสื้อ.....	215
จ 25	เสื้อบุรุษที่ตัดเย็บสำเร็จเรียบร้อย.....	216
จ 26	ออกแบบและ Sketch แบบเครื่องแต่งกายสตรี.....	217
จ 27	อธิบายแบบเสื้อสตรีกับช่างตัดเสื้อ.....	220
จ 28	ทำแบบตัดเสื้อสตรี.....	220
จ 29	ตัดผ้าตามแบบตัด.....	221
จ 30	เย็บประกอบเป็นตัวเสื้อ.....	221
จ 31	เสื้อสตรีที่ตัดเย็บสำเร็จเรียบร้อย.....	220

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีงานหัตถกรรมอยู่คู่กับการดำเนินชีวิตของมนุษย์ มาตั้งแต่สมัยอดีตจนถึงปัจจุบัน และยังก่อให้เกิดวิถีชีวิตและขนบธรรมเนียมประเพณีความเชื่อต่างๆ ของกลุ่มชน ซึ่งรวมตัวกันขึ้นเป็นกลุ่มสะท้อนให้เห็นคุณค่าของศิลปหัตถกรรมซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละท้องถิ่น ลักษณะเช่นนี้สะท้อนไปยังลักษณะของงานหัตถกรรมที่สร้างขึ้น ซึ่งในกลุ่มชนหรือท้องถิ่นนั้นๆ จะมีงานหัตถกรรมที่มีเอกลักษณ์เป็นของตนเองแตกต่างกันไป ความแตกต่างเหล่านี้เป็นตัวกำหนดในการประดิษฐ์คิดค้นสิ่งของเครื่องใช้ในการดำรงชีวิตของแต่ละกลุ่มชน อาทิ การทำเครื่องจักสาน การทอผ้า การทำเครื่องปั้นดินเผาและอื่นๆ อีกมากมาย ซึ่งในแต่ละภูมิภาคของไทยก็ยังมีกลุ่มชนหลายกลุ่มซึ่งทำให้งานหัตถกรรมมีความแตกต่างออกไป ภาคกลางเป็นภาคที่มีงานหัตถกรรมพื้นบ้านที่มีความโดดเด่นไม่แพ้ภาคอื่นในประเทศตัวอย่างหนึ่งที่แสดงให้เห็นถึงงานหัตถกรรมพื้นบ้านที่โดดเด่นของภาคกลาง คือ งานหัตถกรรมของกลุ่มชนชาติไทยเชื้อสายลาว ไม่ว่าจะเป็นชาวลาวพวน (ชาวไทยพวน) ชาวลาวโซ่ง (ชาวไทยทรงดำ) ลาวครั่ง ที่มาตั้งถิ่นฐานในไทยตั้งแต่สมัยกรุงธนบุรี (วิบูลย์ ลีสุวรรณ, 2538:17) ในบรรดาชาวไทยเชื้อสายลาวนั้น มีกลุ่มหนึ่งที่นำเสนออย่างมากที่สุดคือลาวพวนหรือชาวไทยพวนซึ่งอาศัยอยู่ในจังหวัดลพบุรี รองจากจังหวัดปราจีนบุรี

ชาวไทยพวนเป็นกลุ่มชนหนึ่งที่มีเอกลักษณ์ทางด้านวัฒนธรรม ประเพณีและงานหัตถกรรมที่น่าสนใจ อาทิเช่น การจักสาน และการทอผ้า โดยเฉพาะการทอผ้านั้นจะมีความโดดเด่นในเรื่องของการทอผ้ามัดหมี่ การทอผ้ามัดหมี่เป็นศิลปะการทอผ้าพื้นเมืองชนิดหนึ่งมีทั้งผ้าไหมและผ้าฝ้ายที่เรียกว่า มัดหมี่ สันนิษฐานว่าเป็นเพราะต้องนำเส้นไหมหรือเส้นฝ้ายมามัดเป็นเปลาะเหมือนการทำเส้นหมี่จากนั้นจึงนำเส้นไหมหรือฝ้ายนำไปย้อมสีที่ต้องการไหมหรือฝ้ายในส่วนที่ถูกมัดจะไม่ติดสีที่ย้อมทำให้เกิดสีแตกต่างและเกิดลายบนเส้นไหมหรือด้ายฝ้ายการมัดเชือก คือ การกำหนดลายการย้อมสีต้องทำทีละสีและตากให้แห้งก่อนจึงจะนำมามัดและย้อมสีอื่นๆ (วารุณี, 2537) กล่าวได้ว่า ลวดลายของผ้ามัดหมี่ส่วนใหญ่้นั้นมีอิทธิพลมาจากธรรมชาติ ความเชื่อ และสิ่งแวดล้อมที่อยู่ใกล้ตัว ลวดลายของผ้ามัดหมี่ส่วนใหญ่ที่เกิดขึ้นจะเรียกชื่อตามรูปร่างหรือสิ่งที่น่าสนใจมาเป็นลวดลาย เช่น ลายดอกแก้ว ลายหงส์ ลายผีเสื้อ เป็นต้น

เนื่องจากปัจจุบันการทอผ้ามัดหมี่เป็นการทอผ้าเพื่อเป็นอาชีพเสริมให้กับชุมชน ไม่เหมือนในอดีตที่มีการทอผ้ามัดหมี่เพื่อนำมาใช้ในครัวเรือน จึงมีการแข่งขันทางสินค้าและผลิตภัณฑ์จากผ้าทอมากขึ้น ด้วยลวดลายที่ทันสมัยและเส้นใยที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงทำให้ได้ผืนผ้าที่มีความทันสมัยมาก ซึ่งต่างกับผ้ามัดหมี่ที่ยังเป็นการทอลวดลายแบบเดิมที่ประยุกต์จากธรรมชาติที่ไม่เป็นเอกลักษณ์ที่สื่อถึงจุดเด่นในท้องถิ่นและมีเชิงขายขนาดใหญ่จึงไม่เป็นที่นิยมในการนำมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกาย เพราะยากที่จะออกแบบเป็นรูปแบบของเครื่องแต่งกายให้ทันสมัย

เพื่อเป็นการเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์ผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวนของกลุ่มอำเภอบ้านหมี่อีกทั้งยังช่วยในการอนุรักษ์ให้คนรุ่นหลังตระหนักและเล็งเห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมไทยสามารถช่วยเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนักผู้ใดเห็นาเบ้ใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อีกทางหนึ่งด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาและพัฒนาลวดลายผ้ามัดหมี่เพื่อ ออกแบบเป็นผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรีเพื่อเป็นแนวทางการส่งเสริมนโยบายของกระทรวง วัฒนธรรมที่ส่งเสริมให้มีการดำเนินการสร้างค่านิยมและจิตสำนึกของคนไทยตามแผนปฏิบัติการ ส่งเสริมค่านิยม/จิตสำนึกของคนไทยประจำปีงบประมาณ 2553 โดยขอความร่วมมือบุคลากร แต่งกาย ด้วยผ้าไทยอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 วันเป็นการตอบสนองนโยบายของรัฐบาลยุคหนึ่งที่มีคำขวัญว่า “ไทยทำ ไทยใช้ ไทยเจริญ” สำนักวรรณกรรมและประวัติศาสตร์ กรมศิลปากร. “แนวทางในการ อนุรักษ์แต่งกายด้วยผ้าไทย.” [Online].Available:<http://www.mculture.go.th/province-network/ckfinder/userfiles/files/1km.pdf>. 2011 ซึ่งนโยบายนี้ได้สืบเนื่องมาถึงปัจจุบัน

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาลวดลายและความต้องการใช้ผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ในการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี
2. เพื่อพัฒนาลวดลายผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวนให้เหมาะสมกับการออกแบบผลิตภัณฑ์ เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรีและประเมินความพึงพอใจของลวดลายผ้ามัดหมี่ที่ได้รับการพัฒนา
3. เพื่อออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรีจากผ้ามัดหมี่ที่พัฒนาลวดลาย ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางในการอนุรักษ์แต่งกายด้วยผ้าไทย
4. ประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีต่อการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกาย บุรุษและสตรีจากผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ที่ได้พัฒนาแล้ว

1.3 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาและพัฒนาลวดลายผ้ามัดหมี่ ชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี เพื่อการออกแบบผลิตภัณฑ์ มีแนวทางในการศึกษาโดยใช้กรอบแนวคิด ดังนี้

1.3.1 การศึกษาลวดลายผ้ามัดหมี่ ชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี นำมาใช้ใน การพัฒนาลวดลายผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรีจากผ้ามัดหมี่ ตามแนวความคิด ในการศึกษาศิลปะพื้นบ้านไทย ในด้านการวิเคราะห์ชิ้นงานของ มารุต อัมรานนท์ (2533 : 77-82) การวิเคราะห์ชิ้นงานได้ทราบถึงรายละเอียดในแง่มุมต่างๆ ของชิ้นงานนั้น โดยผู้วิจัยสรุปเป็นกรอบใน การศึกษาในการวิจัย ดังนี้

- 1) ศึกษาความมุ่งหมายของการสร้างงาน
- 2) ศึกษากระบวนการสร้างงาน
- 3) ศึกษาลักษณะทางกายภาพของชิ้นงาน

1.3.2 การพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรม ดำเนินการตามแนวคิดตามหลักการออกแบบ ลวดลายของ สิทธิศักดิ์ ัญศรีสวัสดิ์กุล (2539: 135-140) โดยผู้วิจัยสรุปเป็นกรอบในการพัฒนา ดังนี้

- 1) คำนึงถึงความเหมาะสมกับประโยชน์ใช้สอย
- 2) คำนึงถึงความเหมาะสมกับวัสดุและกรรมวิธีการผลิต
- 3) คำนึงถึงความสวยงามและลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.3.3 การพัฒนาลวดลายให้เหมาะสมกับการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายที่สอดคล้องกับแนวทางในการรณรงค์การแต่งกายด้วยผ้าไทยของ วชิรินทร์ จรุงจิตสุนทร (2548: 70-71) โดยผู้วิจัยสรุปเป็นกรอบในการพัฒนา ดังนี้

- 1) คำนึงถึงความเหมาะสมกับประโยชน์ใช้สอย
- 2) คำนึงถึงคุณค่าทางความสวยงาม

1.3.4 การศึกษาความพึงพอใจของกลุ่มผู้ใช้ผลิตภัณฑ์ ที่มีต่อการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรีจากผ้ามัดหมี่ ชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรีที่ได้พัฒนาลวดลายแล้ว โดยใช้แนวคิดเรื่องหลักเกณฑ์การประเมินผลการออกแบบของ ธีระชัย สุขสด (2544: 88) ดังนี้

- 1) ด้านประโยชน์ใช้สอย
- 2) ด้านความสวยงาม

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เพื่อ “การศึกษาและพัฒนาลวดลายผ้ามัดหมี่ เพื่อการออกแบบเป็นผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี” ได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 เพื่อศึกษาลวดลายและความต้องการใช้ผ้ามัดหมี่ ชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ในการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี มีขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1. แหล่งข้อมูลในการวิจัย ประกอบด้วย

1.1 เอกสารแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับศิลปหัตถกรรม ผ้าทอมัดหมี่ ชาวไทยพวน กระบวนการสร้างงานและลักษณะทางกายภาพของชิ้นงาน

1.2 กลุ่มสตรีอาสาบ้านพวน และกลุ่มสตรีสหกรณ์บ้านหินปัก สหกรณ์การเกษตรบ้านหมี่ อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี จำนวน 50 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

2.1 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ที่กำหนดประเด็นให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์การวิจัยในเรื่องที่มาของการสร้างสรรค์ลวดลายและความต้องการใช้ผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี การกำหนดคำถามขึ้นมาจากกรอบทฤษฎี การศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ครอบคลุมประเด็นความมุ่งหมายของการสร้างงาน กระบวนการสร้างงาน และลักษณะทางกายภาพของชิ้นงาน โดยใช้เทปบันทึกเสียง จดบันทึก ภาพถ่ายและการสังเกต โดยได้ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิในแต่ละหัวข้อแล้วหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index Of Item Objective Congruence : IOC) เป็นรายชื่อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ส่วนข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องไม่สอดคล้องไม่ถึง 0.5 นำไปแก้ไขใหม่ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 เพื่อพัฒนาลวดลายผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวนให้เหมาะสมกับการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรีและประเมินความพึงพอใจของลวดลายผ้ามัดหมี่ที่ได้รับการพัฒนามีขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1. แหล่งข้อมูลในการวิจัย ประกอบด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.1 เอกสาร ทฤษฎี เกี่ยวกับหลักการออกแบบลวดลายผ้า และขั้นตอนการออกแบบ รวมถึงขั้นตอนการผลิตลวดลายผ้าทอมัดหมี่

1.2 ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญด้านงานหัตถกรรมผ้าทอและการออกแบบสิ่งทอ จำนวน 5 ท่าน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

2.1 แบบประเมินความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับลวดลายผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวนที่ได้รับการออกแบบ เพื่อการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี โดยเป็นแบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งเป็น 3 ด้าน คือ ด้านความเหมาะสมกับประโยชน์ใช้สอย ด้านความเหมาะสมกับวัสดุและกรรมวิธีผลิต และด้านความสวยงามและลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์ โดยออกแบบประเมินเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 3 เพื่อออกแบบผลิตภัณฑ์ เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี จากผ้ามัดหมี่ที่พัฒนาลวดลาย ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางในการณรงค์แต่งกายด้วยผ้าไทย มีขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1. แหล่งข้อมูลในการวิจัย ประกอบด้วย

1.1 เอกสาร ทฤษฎี เกี่ยวกับหลักการออกแบบ ขั้นตอนการออกแบบ และขั้นตอนการผลิตเครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี

1.2 เอกสารเกี่ยวกับแนวทางในการณรงค์แต่งกายด้วยผ้าไทยของสำนักวรรณกรรมและประวัติศาสตร์ กรมศิลปากร

1.3 ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบเครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี จำนวน 5 ท่าน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

2.1 แบบประเมินความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์ประเภทเครื่องแต่งกายบุรุษ จำนวน 2 แบบ และประเภทเครื่องแต่งกายสตรี จำนวน 2 แบบ ที่ใช้ลวดลายผ้ามัดหมี่ที่ได้รับการออกแบบพัฒนาแล้ว ทำให้เป็นผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี โดยเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเพื่อประเมินความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญด้านออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรีจากผ้ามัดหมี่ที่พัฒนาลวดลายซึ่งสอดคล้องกับแนวทางในการณรงค์แต่งกายด้วยผ้าไทย โดยเป็นแบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งเป็น 2 ด้าน คือ ด้านรูปแบบกับประโยชน์ใช้สอย และด้านรูปแบบกับความสวยงาม โดยเป็นแบบประเมินแบบประเภทตรวจสอบรายการ(Check list)

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 4 ประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้ผลิตภัณฑ์ ที่มีต่อการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรีจากผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ที่ได้พัฒนาแล้วมีขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1. แหล่งข้อมูลในการวิจัย ประกอบด้วย

1.1 กลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มข้าราชการพลเรือน จังหวัดลพบุรี รวม 50 คน ประกอบด้วย ข้าราชการและบุคลากร ที่ปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงานต่างๆ ในศาลากลางจังหวัดลพบุรี ที่มีช่วงอายุ 30 ปี ถึง 45ปี เป็นเพศหญิงจำนวน 25 คน เป็นเพศชายจำนวน 25 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1 แบบสอบถามความพึงพอใจ ที่มีต่อผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี จากผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ที่ได้รับการออกแบบและพัฒนาแล้ว โดยเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อประเมินความพึงพอใจที่มีต่อผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรีจากผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี โดยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเป็นคำถามแบบเลือกตอบเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยเป็นประเภทตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความพึงพอใจ ที่มีต่อผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี จากผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวน ที่ได้รับการออกแบบและพัฒนาแล้ว 2 ด้าน ได้แก่ ประโยชน์ใช้สอยและความสวยงาม โดยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อความเข้าใจที่ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย จึงได้กำหนดความหมายของคำต่างๆ ที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1.5.1 ไทยพวน หมายถึง ชาวไทยเชื้อสายลาวมีถิ่นกำเนิดอยู่ที่เมืองพวน แขวงเชียงขวาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีการตั้งถิ่นฐานเข้ามาในจังหวัดลพบุรี เป็นชุมชนชาวไทยพวน ที่มีขนาดใหญ่ ชาวไทยพวนมีความชำนาญในการทอผ้ามัดหมี่อย่างสวยงาม มีประเพณีและวัฒนธรรม ที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเอง

1.5.2 ผ้าทอชาวไทยพวน หมายถึง ผ้าทอของชาวไทยพวนทอด้วยใยฝ้ายมากกว่าใยไหม ใยฝ้ายและใยไหมที่จะนำมาทอเป็นผืนนั้นต้องผ่านการมัดเป็นเปลาะๆ แล้วนำไปย้อมให้เกิดสีสันทัน และ ลวดลายตามที่ออกแบบสีหลักของผ้าทอไทยพวน คือ สีพื้นจะเป็นสีดำ สีน้ำตาล โดยใช้เส้นยืนเป็นสีดำ สีของลายจะเป็นสีแดงเข้ม สีน้ำตาล สีเขียว สีดำ การทอเป็นการทอผ้ามัดหมี่

1.5.3 ลักษณะเฉพาะศิลป์หัตถกรรมผ้าทอชาวไทยพวน หมายถึง ลักษณะเฉพาะของผ้าทอชาวไทยพวน วัสดุที่ใช้ คือ ใยฝ้ายมากกว่าใยไหมใยฝ้ายและใยไหมที่จะนำมาทอเป็นผืนนั้น ต้องผ่านการมัดเป็นเปลาะๆ แล้วนำไปย้อมให้เกิดสีสันทัน และลวดลายตามที่ออกแบบ การนำเส้นยืนที่ย้อมแล้วไปทอแบบมัดหมี่ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะ ในการทอผ้ามัดหมี่ 3 ประเภท คือ มัดหมี่เส้นยืนมัดหมี่เส้นพุ่ง และมัดหมี่เส้นพุ่งและเส้นยืน

1.5.4 ลวดลายผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวน หมายถึง ลวดลายมัดหมี่หรือที่ชาวไทยพวนเรียกดอกหมี่ มักจะเรียกชื่อตามสิ่งแวดล้อมในธรรมชาติที่อยู่รอบๆ ตัว ลักษณะลายส่วนมากจะเป็นลายเรขาคณิต

1.5.5 เครื่องแต่งกาย หมายถึง เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี ที่ได้รับการออกแบบและพัฒนาแล้วจากผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวน และนำมาออกแบบตัดเย็บเป็นเครื่องแต่งกายสำหรับสวมใส่

1.5.6 กลุ่มผู้ผลิต หมายถึง กลุ่มอาชีพทอผ้ามัดหมี่ อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

1.5.7 กลุ่มผู้ใช้ผลิตภัณฑ์ หมายถึงกลุ่มข้าราชการพลเรือน จังหวัดลพบุรี

1.5.8 ความพึงพอใจ หมายถึง ความชื่นชอบในตัวผลิตภัณฑ์ที่ผู้วิจัยออกแบบขึ้นมาใหม่ในด้านความงามและประโยชน์ใช้สอย และผู้ใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีต่อผลิตภัณฑ์ผ้ามัดหมี่ของกลุ่มอาชีพทอผ้ามัดหมี่ อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

1.5.8.1 ด้านประโยชน์ใช้สอย หมายถึง ผลิตภัณฑ์ผ้ามัดหมี่ที่ได้รับการพัฒนาแล้วสามารถนำมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์อื่น และมีราคาที่เหมาะสมใช้งานได้อย่างคุ้มค่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.5.8.2 ด้านความสวยงาม หมายถึง ผลิตรัณฑ์ผ้าทอพื้นบ้านที่ได้รับการพัฒนา
ลวดลายแล้วมีความสวยงามของลวดลายผ้าทอพื้นบ้านและความสวยงามเหมาะสมกับรูปแบบ
ผลิตรัณฑ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวทางการศึกษาและพัฒนาลวดลายผ้ามัดหมี่ เพื่อการออกแบบเป็นผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี : กรณีศึกษา ชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าข้อมูลทั้งที่ใกล้เคียงและที่เกี่ยวข้องจากเอกสารตำรา งานวิจัย รวมถึงจากแหล่งข้อมูลต่างๆ จากห้องสมุด หน่วยงานภาครัฐและเอกชน โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของจังหวัดลพบุรี

2.1.1 ความเป็นมาของจังหวัดลพบุรี

2.1.2 สภาพทั่วไปจังหวัดลพบุรี

2.2 ศิลปะหัตถกรรมผ้าทอชาวไทยพวน

2.2.1 กลุ่มชาติพันธุ์ไทยพวน

2.2.2 การทอผ้าของชาวไทยพวน

2.2.3 ผ้าทอของชาวไทยพวนในอดีต

2.2.4 ผ้าทอมัดหมี่ยุคปัจจุบัน

2.3 ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์

2.3.1 ความเป็นมาของโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์

2.3.2 ความหมายและตราสัญลักษณ์ของโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์

2.3.3 หลักการของโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์

2.3.4 ข้อมูลเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ในปัจจุบัน

2.4 มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน

2.4.1 ความหมายของมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน

2.4.2 การจัดทำมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน

2.4.3 มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน สินค้าชุมชน ทางเลือกใหม่สู่ผู้บริโภค

2.4.4 การประกาศใช้มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน

2.4.5 หลักเกณฑ์และวิธีการแสดงเครื่องหมายมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน

2.5 ข้อมูลเกี่ยวกับการนำสินทรัพย์ทางวัฒนธรรมท้องถิ่นมาเพิ่มมูลค่าในแนวทางของเศรษฐกิจสร้างสรรค์

2.5.1 เศรษฐกิจสร้างสรรค์คืออะไรสำคัญอย่างไรกับประเทศไทย และเกี่ยวข้องอย่างไรกับชีวิตคุณ

2.5.2 อุตสาหกรรมสร้างสรรค์ที่สำคัญ

2.6 ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางในการรณรงค์แต่งกายด้วยผ้าไทย

2.6.1 แนวทางในการรณรงค์แต่งกายด้วยผ้าไทย ของสำนักวรรณกรรมและประวัติศาสตร์ กรมศิลปากร

2.7 แนวทางการออกแบบ

2.7.1 เครื่องแต่งกายของบุรุษและสตรีในสมัยรัตนโกสินทร์ รัชกาลที่ 9

2.7.2 หลักการออกแบบเครื่องแต่งกาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.7.3 หลักการออกแบบลวดลายผ้ามัดหมี่

2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของจังหวัดลพบุรี

2.1.1 ประวัติศาสตร์และความเป็นมาของจังหวัดลพบุรี

พื้นที่ของจังหวัดลพบุรี เคยเป็นที่ตั้งของเมืองโบราณหลายสมัย เดิมเรียก ละโว้ นับตั้งแต่สมัยขอมเรืองอำนาจ มีหลักฐานที่สำคัญคือ พระปรางค์สามยอด (อยู่ในเขตอำเภอเมืองลพบุรี) เป็นศิลปะเขมรสมัยบาเยน อายุราวพุทธศตวรรษที่ 18 และมีศาลพระกาฬซึ่งเก่าแก่ในสมัยเดียวกัน

คำว่า "ละโว้" นี้สันนิษฐานได้ว่ามาจากคำว่า ลวะ นั่นเอง (ลพบุรี กลายมาเป็น ลพบุรี ในทุกวันนี้) ซึ่งคำว่า ลวะ ในภาษาสันสกฤตแปลว่า น้ำ (ซึ่งอาจหมายความว่าเมืองนี้มีน้ำมาก)เมื่อนำเอามาสมรสกับคำว่า อุทัย (ลว + อุทัย) ก็กลายเป็นลโวทัย (ดังเช่น สุข + อุทัย กลายเป็น สุขุทัย) ซึ่งคำจารึก "ลโวทัยปุระ" ยังพบปรากฏบนเหรียญเงินโบราณที่ขุดค้นได้ที่บริเวณจังหวัดลพบุรีอีกด้วย แต่บ้างก็ว่าคำว่า ละโว มาจากภาษามอญซึ่งแปลว่า ภูเขา คงเนื่องเพราะเมืองนี้มีลักษณะภูมิประเทศเป็นภูเขา (ต้องการอ้างอิง)

ลพบุรีเป็นเมืองที่มีประวัติศาสตร์อันยาวนาน เพราะปรากฏร่องรอยการอยู่อาศัยของมนุษย์ติดต่อกันนานนับแต่ยุคก่อนประวัติศาสตร์ไม่น้อยกว่า 3,000-4,000 ปีมาแล้วจากการค้นพบหลักฐานทางโบราณคดีจำนวนมาก รวมทั้งมีหลักฐานเอกสารและจารึกต่าง ๆ กล่าวถึงเมืองลพบุรีอยู่หลายชิ้น เช่น ในพุทธศตวรรษที่ 11-15 มีหลักฐาน คือ พงศาวดารเหนือ กล่าวถึงพระยา กาทวรรณดิศได้ให้พราหมณ์ยกพลมาสร้างเมืองละโว้ ตั้งแต่ พ.ศ. 1002 นอกจากนี้ยังมีตำนานชินกาลมาลีปกรณ์กล่าวถึงการสร้างเมืองหริภุญไชย ใน พ.ศ.1204 ต่อมาอีก 2 ปี คือ พ.ศ. 1206 ได้ส่งทูตล่องลำน้ำปิงไปเมืองลพบุรีขอลงชื่อสายกษัตริย์ลพบุรีให้ไปปกครอง กษัตริย์ลพบุรีจึงได้พระราชทานพระนางจามเทวี พระราชธิดา ให้ไปครองเมืองหริภุญไชยทรงสร้างวัดจามเทวีที่เมืองหริภุญไชย ชื่อเมืองลพบุรี ในตำนานชินกาลมาลีปกรณ์เป็นที่ยอมรับว่าเป็นเมืองลพบุรีในปัจจุบัน จึงสรุปได้ว่าลพบุรีคงเป็นเมืองสำคัญเมืองหนึ่ง แคว้นแคว้นอื่นจึงได้ยอมรับและขอชื่อสายไปปกครอง

ในระยะราวพุทธศตวรรษที่ 16-18 ละโว้หรือลพบุรีตกอยู่ภายใต้อำนาจทางการของอาณาจักรเขมรเป็นครั้งคราวปลายพุทธศตวรรษที่18 เกิดความอ่อนแอในอาณาจักรเขมรทำให้รัฐต่าง ๆ ที่เคยอยู่ใต้อำนาจปลีกตัวเป็นอิสระ รวมทั้งละโว้ด้วย ในราวพุทธศตวรรษที่ 19 ปรากฏหลักฐานว่าเมืองลพบุรี น่าจะเป็นเมืองที่พระเจ้าอู่ทองเคยครองราชย์มาก่อนที่จะย้ายไปสถาปนาอาณาจักรอยุธยา และในสมัยกรุงศรีอยุธยาเมืองที่ลพบุรีเจริญรุ่งเรืองที่สุด เพราะสมเด็จพระนารายณ์มหาราช (ครองราชย์ พ.ศ. 2199-2231) ได้สถาปนาลพบุรีเป็นราชธานีที่สอง หลังแผ่นดินสมเด็จพระนารายณ์มหาราชแล้ว ลพบุรีขาดความสำคัญลงมาก จนกระทั่งถึงรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 4 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ได้โปรดสถาปนาเมืองลพบุรีเป็นที่ประทับอีกแห่งหนึ่ง จึงเห็นได้ว่าเมืองลพบุรีมีความสำคัญติดต่อกันมายาวนานนับพันปี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลพบุรี เป็นเมืองเก่ามาตั้งแต่สมัยละโว้ ได้มีตำนานที่กล่าวถึงไว้อย่างมาก และมีชื่อสถานที่ที่ตั้งตามตำนานด้วย

เมืองลิง เล่ากันว่า จากเรื่อง รามเกียรติ์ สมัยที่พระรามไปรบกับทศกัณฐ์จนชนะแล้ว เนื่องจากการช่วยเหลือหลายครั้งของหนุมาน พระรามจึงคิดจะให้รางวัลกับหนุมาน จึงให้มาดูแลเมืองละโว้ธานี หนุมานก็นำทหารลิงมาด้วยจำนวนหนึ่ง จึงเป็นเหตุให้ที่ลพบุรีมีลิง ซึ่งอาจจะเป็นลูกหลานทหารของหนุมาน และนอกจากนี้ยังมีเรื่องเล่ากันอีกว่า ในสมัยก่อนลพบุรีมักถูกไฟไหม้ต่อกันเป็นเนเวยาว ๆ เนื่องจากหนุมานได้เหาะมาตรวจเมืองของตนเอง แต่ด้วยความเร็วในการบินที่เร็วมาก และหางอันยาวของหนุมานก็ได้ลากที่พื้นจนเกิดไฟไหม้ดังกล่าว

เรื่องของควายทรี และทรีพา ที่ลพบุรีจะมีภูเขาคือเขาที่ชื่อว่าเขาทับควาย ซึ่งจะมีแร่เหล็กจำนวนมาก และแร่เหล็กนี้จะทำให้ดินเป็นสีออกแดงคล้ายกับเลือด จึงมีเรื่องเล่ากันว่า เมื่อก่อนมีฝูงควายฝูงใหญ่ที่อาศัยอยู่ หัวหน้าฝูงชื่อ ทรีพา เป็นควายที่แข็งแรงมาก และควายในฝูงก็จะเป็นตัวเมียเท่านั้น ทรีพาจะฆ่าลูกที่เป็นตัวผู้ทั้งหมดเพื่อกันไม่ให้มาแย่งตำแหน่งหัวหน้าของตน จนมีแม่ควายตัวหนึ่งตกลูก เป็นตัวผู้ แต่กลัวว่าจะถูกฆ่าจึงนำลูกไปซ่อนไว้ และตั้งชื่อลูกว่า ทรี ให้คล้ายกับชื่อพ่อ ลูกควายรู้ว่าทำไมแม่ต้องซ่อนตนไว้ จึงเกิดความแค้นพ่ออย่างมาก และพยายามวัดเท้าตนกับรอยเท้าของพ่อตลอดมา จนทรีพาโตเป็นหนุ่ม พ่อได้วัดรอยเท้าแล้วเท่ากับพ่อ จึงออกไปทำสู้กับพ่อ และด้วยความที่ยังหนุ่มกว่าเร็วแรงมากกว่าจึงเอาชนะพ่อที่แก่ชราได้ และฆ่าพ่อตาย ต่อมาทรีพาจึงเป็นหัวหน้าฝูงแทน

2.1.2 สภาพทั่วไปจังหวัดลพบุรี

ลพบุรี เมืองแห่งความหลากหลาย และต่อเนื่องทางวัฒนธรรมยาวนานกว่า 3,000 ปี ตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ จนถึงปัจจุบัน ซึ่งยังคงอุดมไปด้วยหลักฐานทางประวัติศาสตร์มากที่สุดแห่งหนึ่งของประเทศ หลักฐานที่สำคัญ ได้แก่

1. การขุดพบโครงกระดูกมนุษย์พร้อมภาชนะดินเผา อายุระหว่าง 4,500-3,500 ปี ที่แหล่งโบราณคดีบ้านท่าแค
2. การขุดพบโครงกระดูกมนุษย์ยุคหินใหม่อายุระหว่าง 3,500-2,700 ปี ที่บ้านโคกเจริญ
3. การขุดพบโครงกระดูกมนุษย์ยุคสำริด อายุระหว่าง 2,700-2,300 ปี ที่ศูนย์การทหารปืนใหญ่

4. ชุมชนโบราณในสมัยทวารวดี ซึ่งมีความเจริญรุ่งเรืองทางวัฒนธรรม ประมาณ 1,000 ปี เช่น เมืองโบราณชัยจำปออยู่ในเขต อำเภอท่าหลวง เมืองโบราณดงมะรุม อยู่ในอำเภอโคกสำโรง เมืองใหม่ไพศาลี ตำบลโคกเจริญ

5. การพบหลักฐานที่เป็นเครื่องมือเครื่องใช้ เช่น เหยี่ยวทำด้วยเงินมีลายดุนเป็นรูปสัญลักษณ์ต่างๆ ตามคตินิยมของอินเดียที่บ้านหลุมข้าว อำเภอโคกสำโรง แสดงให้เห็นการพัฒนาการของเมืองลพบุรี ในช่วงพุทธศตวรรษที่ 11-14 ว่า พิจารณาจากชุมชนโบราณสมัยก่อนประวัติศาสตร์มาเป็นศูนย์กลางทางการค้า และเมื่อได้รับอิทธิพลทางศิลปะและความเชื่อทางศาสนาของอินเดียก็กลายมาเป็นศูนย์กลางทางศาสนา

6. ในสมัยพุทธศตวรรษที่ 15-18 อิทธิพลทางวัฒนธรรมขอมหรือเขมร ทำให้ศิลปกรรมต่างๆ ของลพบุรีมีรูปร่างคล้ายคลึงกับศิลปะเขมรเป็นอย่างมาก ได้แก่ ปราสาทสามยอด ศาลพระกาฬ ปราสาทแขก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7. ลพบุรียังเป็นศูนย์กลางด้านศิลปวิทยาการในสมัยสุโขทัยตามพงศาวดารกล่าวไว้ว่า พ่อขุนรามคำแหงได้เสด็จมาศึกษาเล่าเรียนที่เขาสมอคอนในปี พ.ศ. 1788 และพ่อขุนงำเมืองราชโอรสแห่งเมืองพะเยาได้เสด็จมาศึกษาที่เขาสมอคอนเช่นกัน ในปี พ.ศ. 1797 สมัยอยุธยาในปีพุทธศักราช 1893 สมเด็จพระรามาธิบดี ที่ 1 (พระเจ้าอู่ทอง) ทรงตั้งกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี และโปรดเกล้าให้พระรามศวรผู้เป็นพระราชโอรสองค์ใหญ่ไปครองเมืองลพบุรี ซึ่งเป็นเมืองลูกหลวงเนื่องจากเมืองลพบุรีเป็นเมืองหน้าด่านที่สำคัญของอยุธยาทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ เมื่อสมเด็จพระรามศวรเสด็จไปครองเมืองลพบุรี ก็ทรงสร้างป้อมคูเมืองและกำแพงเมืองเพื่อป้องกันข้าศึก นอกจากนี้ได้บูรณะซ่อมแซมวัดต่างๆ ครั้นเมื่อพระเจ้าอู่ทองสวรรคตสมเด็จพระรามศวรก็เสด็จกลับไปครองราชย์ที่กรุงศรีอยุธยาแต่ครองอยู่ได้ไม่นานก็ทรงสละราชสมบัติให้แก่ลูกหลวงพะงั่วส่วนพระองค์ก็เสด็จไปครองเมืองลพบุรีตามเดิม รวมเวลาที่พระองค์ครองเมืองลพบุรีนี้ เป็นเวลา 38 ปี ในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ทรงโปรดเกล้าฯ ให้สร้างพระราชวังขึ้นเพื่อเป็นที่ประทับในปี พ.ศ. 2209 และเสด็จมาประทับที่ลพบุรีนาน 8-9 เดือน ลพบุรีจึงเปรียบเสมือนราชธานีแห่งที่ 2 รองจากกรุงศรีอยุธยาสมัยรัตนโกสินทร์ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงโปรดเกล้าฯ ให้บูรณะเมืองลพบุรีในปี พ.ศ. 2406 และสร้างหมู่พระที่นั่งพิมานมงกุฎขึ้นเป็นที่ประทับภายในพระราชวังของสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ยุคหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตยราว พ.ศ. 2480 จอมพล ป.พิบูลสงคราม ได้พัฒนาเมืองลพบุรีให้เป็นศูนย์กลางทางการทหาร และวางผังเมืองใหม่โดยแยกชุมชน และสถานที่ราชการออกจากเมืองเก่า ทำให้ดูสง่างามกว่าเดิมและได้สร้างสิ่งก่อสร้างศิลปะแบบอาร์ตเดโคขึ้นหลายแห่ง เช่น ดึกซาโต้ ดึกเอราวัณ โรงพยาบาลรพทหารบกเป็นต้น ลพบุรีจึงเป็นเมืองเล็กๆ เมืองหนึ่งที่อุดมด้วยคุณค่าทางประวัติศาสตร์ชาติไทยและมีความเป็นอมตะนครไม่หายไปจากความทรงจำของทุกยุคทุกสมัย

2.1.2.1 ที่ตั้งและอาณาเขตติดต่อ จังหวัดลพบุรีเป็นจังหวัดในภาคกลางเป็นจังหวัดที่ตั้งอยู่กึ่งกลางของประเทศ มีพื้นที่อุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การเพาะปลูก มีประวัติศาสตร์ยาวนาน ปัจจุบันเป็นที่ตั้งของกองกำลังทั้งทหารบกและทหารอากาศหลายหน่วยเป็นศูนย์กลางทางการทหารกองกำลังทางการรบซึ่งจังหวัดลพบุรีนั้นมีภูมิประเทศที่เหมาะสมคืออยู่ในเขตตอนกลางของประเทศจึงทำให้เป็นศูนย์กลางทางการทหารซึ่งสามารถที่กระจายหรือแจกจ่ายกำลังพล อาวุธยุทธโหดไปยังภูมิภาคต่างๆ ได้อย่างสะดวกและรวดเร็วภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง ลพบุรีได้รับการทำนุบำรุงอีกครั้งสมัยจอมพล ป.พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี และนอกจากนั้นได้มีการวางผังเมืองใหม่และตั้งหน่วยทหารขึ้นมาในเมืองลพบุรี ดังนั้นเมืองลพบุรีจึงได้ชื่อว่าเป็นเมืองทหาร เพราะมีหน่วยทหารที่สำคัญตั้งอยู่ถึง 11 หน่วย ลพบุรีในปัจจุบันจึงเป็น "เมืองเศรษฐกิจ เมืองท่องเที่ยว ศูนย์การศึกษาของภาคกลางตอนบน และยังเป็นเมืองทหารอีกด้วย" และนอกจากนี้ยังมีสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจหลายแห่ง เช่น เขื่อนป่าสักชลสิทธิ์พระราชวังนารายณ์ราชนิเวศน์ พระปรางค์สามยอด เขาสนามแจง และทุ่งทานตะวันที่ใหญ่ที่สุดในประเทศ (มีพื้นที่ถึง 200,000-300,000 ไร่) และได้ชื่อว่าเป็นจังหวัดที่มีลิงอาศัยอยู่มาก และนับว่าเป็นจังหวัดที่ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติเดินทางมาท่องเที่ยวที่จังหวัดลพบุรีเป็นจำนวนมาก

จังหวัดลพบุรีตั้งอยู่ในภาคกลางของประเทศไทยระหว่างเส้นรุ้งที่ 14 องศา 48 ลิปดาเหนือ และเส้นแวงที่ 100 องศา 25 ลิปดาตะวันออก อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครไปทางเหนือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จะมีดินสีขาวยที่สามารถนำมาทำดินสอพองได้และดินสอพองของจังหวัดลพบุรีได้ชื่อว่าเป็นดินสอพองที่ดีที่สุดของเมืองไทย

ที่ราบสลับเนินเขาและภูเขาที่มีเนื้อที่ 4,816.67 ตารางกิโลเมตรครอบคลุมพื้นที่ด้านตะวันออกของอำเภอเมืองลพบุรี ทิศตะวันตกเฉียงเหนือของอำเภอบ้านหมี่บางส่วน ทิศตะวันตกเฉียงเหนือและตะวันออกของอำเภอโคกสำโรงและอำเภอท่าหลวง

แม่น้ำสำคัญไหลผ่านนั้นคือแม่น้ำป่าสักโดยมีการสร้างเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์เพื่อกักเก็บน้ำและเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจสำหรับชาวจังหวัดลพบุรีและจังหวัดใกล้เคียงรวมทั้งยังมีแม่น้ำลพบุรีผ่านทางฝั่งตะวันตกของจังหวัดด้วยรวมทั้งมีระบบคลองชลประทานที่เป็นประโยชน์ในทางเกษตรกรรมอีกด้วย

2.1.2.4 สัญลักษณ์ประจำจังหวัด ดอกไม้ประจำจังหวัด ดอกพิกุล (Mimusops elengi)

ภาพที่ 2.2 แสดงภาพดอกพิกุล

ที่มา : (จังหวัดลพบุรี. 2554. online)

คำขวัญประจำจังหวัด วังนารายณ์คู่บ้าน ศาลพระกาฬคู่เมือง ปรางค์สามยอดลือเลื่อง เมืองแห่งดินสอพอง เขื่อนป่าสักชลสิทธิ์เกริกก้อง แผ่นดินทองสมเด็จพระนารายณ์

2.1.2.5 ประชากร ประชากรของจังหวัดลพบุรีส่วนใหญ่เป็นชาวไทยเชื้อสายลาวแต่ปัจจุบัน มีหลายกลุ่มที่รู้สึกมีความเป็นไทย ชาวไทยภาคกลางนั้นจะหนาแน่นแถบอำเภอเมืองใกล้เคียงต่อระหว่างลพบุรี-อยุธยา-อ่างทอง รอบนอกเมืองลพบุรีส่วนใหญ่จะมีเชื้อสายลาวทุกอำเภอ ซึ่งแต่เดิมปรากฏว่ามีการใช้ภาษาลาวด้วย แต่ปัจจุบันหลายชุมชนในอำเภอเมืองมีแนวโน้มในการใช้ภาษาลาวลดลง และมีชนเชื้อสายจีนปะปนอยู่ทั่วไป นอกจากนี้ยังมีชนเชื้อสายลาวพวนส่วนใหญ่อยู่ในท้องที่อำเภอบ้านหมี่ มีบ้างในตำบลถนนใหญ่ และโคกกระเทียมในอำเภอเมือง ชนเชื้อสายมอญอาศัยอยู่ในเขตท้องที่ตำบลบางขันหมากส่วนล่าง (ส่วนบนส่วนใหญ่เป็นชาวไทย) อำเภอเมืองลพบุรี นอกจากนี้ยังมีชาวไทเบ็ง ซึ่งเป็นชนกลุ่มเดียวกับชาวไทยโคราช ที่ส่วนใหญ่อาศัยในอำเภอพัฒนานิคม ส่วนชาวอีสานนั้นเข้ามาทางตะวันออกซึ่งติดกับจังหวัดนครราชสีมา กับจังหวัดชัยภูมิและอาศัยทางโคกเจริญ ชัยบาดาล ฯลฯ ชาวไทยเชื้อสายปากีสถานและอินเดียก็อาศัยในอำเภอเมืองและชัยบาดาล ซึ่งชนเชื้อสายต่างๆ นี้ยังคงรักษาวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี ภาษาพูดที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเอง ลักษณะนิสัยต่างๆ จึงแตกต่างกันแต่ก็สามารถปรับตัวให้เข้ากับประชากรส่วนใหญ่ได้ดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นี้ยังคงรักษาวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี ภาษาพูดที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเอง ลักษณะนิสัยต่างๆ จึงแตกต่างกันแต่ก็สามารถปรับตัวให้เข้ากับประชากรส่วนใหญ่ได้ดี

2.1.2.6 สถานที่ท่องเที่ยว เมืองลพบุรีมีความสำคัญทางประวัติศาสตร์อันยาวนาน มีโบราณสถานมากมาย และได้กลายเป็นสถานที่ท่องเที่ยวมากมาย เช่น

สถานที่ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์

-พระราชวังนารายณ์ราชนิเวศน์ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ สมเด็จพระนารายณ์ หรือ วังพระนารายณ์ราชนิเวศน์ ถนนสรศักดิ์ เป็นวังที่สร้างในสมัย สมเด็จพระนารายณ์มหาราช ตำบลท่าหิน อำเภอเมืองลพบุรี

-พระที่นั่งไกรสรสีหราช (พระที่นั่งเย็น) ตำบลทะเลชุบศร อำเภอเมืองลพบุรี

-พระที่นั่งดุสิตสวรรค์ธัญญมหาปราสาท อำเภอเมืองลพบุรี

-พระที่นั่งไกรสรสีหราช (พระที่นั่งเย็นหรือตำหนักทะเลชุบศร) อำเภอเมืองลพบุรี

-พระบรมราชานุสาวรีย์สมเด็จพระนารายณ์มหาราช

-บ้านหลวงรับราชทูตหรือ บ้านวิชาเยนทร์ อำเภอเมืองลพบุรี

-พระปรางค์สามยอด อำเภอเมืองลพบุรี

-ศาลพระกาฬ อำเภอเมืองลพบุรี

-ศาลหลักเมืองหรือศาลลูกศร อำเภอเมืองลพบุรี

-วัดพระศรีรัตนมหาธาตุ ลพบุรี มีพระปรางค์ที่องค์ใหญ่ที่สุดในลพบุรี

ตำบลท่าหิน อำเภอเมืองลพบุรี

-วัดตองปุ อำเภอเมืองลพบุรี

-วัดไธย อำเภอท่าม่วง

-วัดยาง ณ รังสี (และพิพิธภัณฑสถานเรือพื้นบ้าน) ต้นยางใหญ่ที่สุดในลพบุรี อายุกว่า

400 ปี อำเภอเมืองลพบุรี

-แหล่งโบราณคดีบ้านโป่งมะนาว ภายในวัดโป่งมะนาว อำเภอพัฒนานิคม

-แหล่งโบราณคดีบ้านพรหมหินใต้และ โบราณสถานวัดพรหมหินใต้ ตั้งอยู่

ภายใน วัดพรหมหินใต้ อำเภอโคกสำโรง

-เขาสนามแจว เขาวงกต ถ้ำค้างคาวที่ใหญ่ที่สุดในลพบุรี อำเภอบ้านหมี่

-เขาสมคอน อำเภอท่าม่วง

-เขาวงพระจันทร์ ภูเขาที่สูงที่สุดในลพบุรี มีบันไดทางขึ้นถึง 3,790 ชั้น

อำเภอโคกสำโรง

-เขาจันทแล อำเภอเมืองลพบุรี

-พิพิธภัณฑสถานโสภณศิลป์ วัดเชิงท่า อำเภอเมืองลพบุรี

-วัดมณีชลขันธ์ อำเภอเมืองลพบุรี

-เทวสถานปรางค์แขก เทวสถานที่เก่าแก่ที่สุดในลพบุรี ตำบลท่าหิน อำเภอเมืองลพบุรี

-พระปรางค์นางผมหอม อำเภอลำสนธิ

-วัดนครโกษา อำเภอเมืองลพบุรี

-วัดเขาสมโภชน์ อำเภอชัยบาดาล

-วัดพานิชธรรมการาม (วัดหนองเต่า) อำเภอบ้านหมี่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส-วัดสันเปาโล หอดูดาวแห่งแรกของลพบุรี อำเภอเมืองลพบุรีนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อำเภอเมืองลพบุรี

- วัดซีป่าสิตาราม (เจดีย์ทรงระฆังศิลปะสมัยอยุธยา) อำเภอเมืองลพบุรี
- อาคารสำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ภาคกลาง เขต 7

-หอไตรวัดท่าแค อำเภอเมืองลพบุรี

-วัดพรหมรังษี อำเภอพัฒนานิคม

-วัดเวฬุวัน (วัดเขาจีนแล) อำเภอเมืองลพบุรี

-วัดเชียงงา อำเภอบ้านหมี่

-วัดคีรีบัวนาราม (ถ้ำคูหาสวรรค์)

-วัดป่าธรรมโสภณ อำเภอเมืองลพบุรี

-วัดซีป่าสิตาราม อำเภอเมืองลพบุรี

-วัดพูน้อย อำเภอบ้านหมี่

-วัดปฐมพานิช อำเภอบ้านหมี่

-วัดเจริญธรรมถ้ำภูตอง อำเภอเมืองลพบุรี

-วัดพรหมรังษี (ลพบุรี)

-วัดหินปักใหญ่ ภาพจิตรกรรมฝาผนังในพระอุโบสถสมัยรัชกาลที่ 6

เรื่อง เทศน์มหาชาติและพระมาลัย มีพระพุทธรูปเก่าดสมัยเชียงแสน ขนาดหน้าตักกว้าง 12 นิ้ว มีซุ้มประตูทางเข้าวัดเป็นรูปพญามานอ้าปากเป็นปูนปั้นสวยงามมาก

-วัดห้องคู้ อำเภอบ้านหมี่ วิหารสร้างอยู่บนเรือสำเภา ศาลาธรรมสังเวชสร้างเป็นรูปรถประจำทาง

-เมืองเก่าชัยจำปา อำเภอบำรุง

-วัดธรรมวงษ์ (เขาถ้ำพระ) อำเภอสระโบสถ์

-วัดเขาถ้ำปรังค์ อำเภอชัยบาดาล

-วัดเขากระโหลก อำเภอโคกสำโรง

-วัดเนินรังวรปัญญา อำเภอโคกสำโรง

-วัดราชบรรทม (เขาตะเภา) นมัสการรอยพุทธบาท อำเภอโคกสำโรง

สถานที่ท่องเที่ยวเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

-ศูนย์ศิลปาชีพประชาสุขสรรค์ อำเภอบ้านหมี่

-หมู่บ้านดินสอพอง แหล่งผลิตดินสอพองที่ดีที่สุดของประเทศ อำเภอเมืองลพบุรี

-บ้านท่ากระยาง แหล่งหล่อทองเหลือง ที่ใหญ่ที่สุดในประเทศ อำเภอเมืองลพบุรี

-หมู่บ้านหินสองก้อน ตำบลทะเลชุบศร อำเภอเมืองลพบุรี

สถานที่ท่องเที่ยวเที่ยวทางธรรมชาติ

-เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าซับลังกา อำเภอลำสนธิ

-เขตก้ามลำพันธุสัตว์ป่าเขาสมโภชน์ อำเภอชัยบาดาล

-สวนรุกขชาติน้ำตกวังก้านเหลือง อำเภอชัยบาดาล

-ทุ่งทานตะวันมีพื้นที่ปลูกมากที่สุดในประเทศไทยส่วนมากอยู่ที่อำเภอชัยบาดาล

และอำเภอพัฒนานิคม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

-เขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ อำเภอพัฒนานิคม เป็นเขื่อนดินกักเก็บน้ำที่ใหญ่ที่สุดในโลก และเป็นเขื่อนที่ได้รับการยอมรับว่า มีทัศนียภาพที่สวยงามที่สุด

-อ่างเก็บน้ำซับตะเคียน อำเภอชัยบาดาล

-อ่างเก็บน้ำซับเหล็ก อำเภอเมืองลพบุรี

-ถ้ำพรหมโลก อำเภอชัยบาดาล

-น้ำตกสวนมะเดื่อ อำเภอชัยบาดาล

-สวนจำปีสิรินธร ชื่อพระราชทาน อำเภอท่าหลวง

-อ่างเก็บน้ำซับตะเคียน อำเภอชัยบาดาล

-น้ำตกสวนมะเดื่อ อำเภอชัยบาดาล

-น้ำตกวังแสนดี อำเภอชัยบาดาล

-น้ำตกเตาตัน อำเภอสระโบสถ์

-น้ำตกซับไผ่ อำเภอสระโบสถ์

-เขาฟ้าแลบ อำเภอสระโบสถ์

-วัดบันไดสามแสน อำเภอท่าม่วง

-วัดถ้ำตะโก หรือวัดถ้ำตะโกพุทธโสภณ อำเภอท่าม่วง

-วัดถ้ำช้างเผือก อำเภอท่าม่วง

-เขาฟ้าแลบ อำเภอสระโบสถ์

-อ่างเก็บน้ำห้วยใหญ่ (วังแฉม) อำเภอสระโบสถ์

สถานที่ท่องเที่ยวเชิงเกษตร

-ศูนย์อนุรักษ์ผึ้ง ลพบุรี อำเภอพัฒนานิคม

-วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี ลพบุรี อำเภอพัฒนานิคม

-ฟาร์มเห็ดขจรวิทย์ แห่งใหญ่ที่สุดของลพบุรี อำเภอเมืองลพบุรี

-โอเอซิสฟาร์ม อำเภอพัฒนานิคม

-สวนอนุแพญธวัช สวนอนุแห่งแรกในเขตเทศบาล อำเภอเมืองลพบุรี

-สวนเหรียญทอง มีชื่อเสียงด้านการฝากทองกึ่งมะม่วง อำเภอเมืองลพบุรี

สถานที่ท่องเที่ยวเชิงนันทนาการ

-ตลาดน้ำลพบุรี ตั้งอยู่ที่แม่น้ำลพบุรี หน้าวัดเชิงท่า (ลพบุรี) อำเภอเมืองลพบุรี

-สวนสัตว์ลพบุรี อำเภอเมืองลพบุรี

-นารายณ์ฮิลล์ กอล์ฟ รีสอร์ท แอนด์ คันทรี คลับ รีสอร์ททกลางหุบเขาสวยที่สุดใน

ลพบุรี อำเภอโคกสำโรง

-สนามกอล์ฟ จอมพล ป. พิบูลสงคราม ภายในในพื้นที่มณฑลทหารบกที่ 13

-สถานที่ท่องเที่ยวเชิง สุขภาพ

-เรือนไม้ไทยสปา อำเภอเมืองลพบุรี

สถานที่ท่องเที่ยวในวัดพระอารามหลวง

-วัดกวีคารามราชวรวิหาร พระอารามหลวง ชั้นตรี อันดับ 1 ชนิดราชวรวิหาร

อำเภอเมืองลพบุรี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

-วัดสิริจันทรนิมิตรวรวิหาร หรือวัดเขาพระงาม พระอารามหลวง ชั้นตรี ชนิดวรวิหาร ตัววัดตั้งอยู่เชิงเขา และมีพระพุทธรูปขนาดใหญ่มีสีขาวยังองค์แลเห็นแต่ไกล อำเภอมืองลพบุรี

-วัดเสาธงทอง พระอารามหลวง ชั้นตรี ชนิดสามัญ ตำบลท่าหิน อำเภอมืองลพบุรี

-วัดมณีชลขันธ์ พระอารามหลวง ชั้นตรี ชนิดสามัญ ตำบลพรหมศาสตร์ อำเภอมืองลพบุรี มีความพิเศษ คือ เป็นวัดที่ตั้งอยู่กลางแม่น้ำลพบุรีและมีเจดีย์หลวงพ้อแสงที่ตั้งตระหง่าน ชาวลพบุรีให้สมญานามว่า หอเอนแห่งเมืองลพบุรี

สถานที่ท่องเที่ยวทั่วไป

-วัดเกริ่นกฐิน พระครูวิมลสมณวัตร (เพี้ยน อคฺคธมฺโม) อำเภอบ้านหมี่

สถานที่ท่องเที่ยวในเขตทหาร

จังหวัดลพบุรีซึ่งเป็นเมืองยุทธศาสตร์ของประเทศไทยมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา และในปัจจุบันยังเป็นแหล่งที่ตั้งของหน่วยทหารต่างๆ มีความสำคัญมากเป็นอันดับสองของประเทศ และในปัจจุบันแต่ละสถานที่จึงจัดให้มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวขึ้นในเขตทหารอาทิ เช่น กิจกรรมท่องเที่ยวในพื้นที่หน่วยบัญชาการสงครามพิเศษค่ายสมเด็จพระนารายณ์มหาราชอำเภอมืองลพบุรี

-แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ศูนย์การทหารปืนใหญ่ อำเภอมืองลพบุรี

-แหล่งท่องเที่ยวภายในโรงพยาบาลอานันทมหิดล อำเภอมืองลพบุรี

-แหล่งท่องเที่ยวภายใน พิพิธภัณฑ์การบินทหารบก, อ่างเก็บน้ำพระงาม ศูนย์การบินทหารบก ค่ายสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

-แหล่งท่องเที่ยวภายใน (กองบัญชาการกองพลทหารปืนใหญ่)

-งานวันเด็กแห่งชาติ ที่ กองบิน 2 ลพบุรี

-ศูนย์ฝึกยุทธวิธีกองทัพบก

-สนามฝึกใช้อาวุธทางอากาศชัยบาดาล

สถานที่สำคัญ

-สวนราชานุสรณ์

-สนามกีฬาพระราเมศวร สนามกีฬาากลางจังหวัดลพบุรี

-โรงพยาบาลนทร์ทหารบก

-วงเวียนพระนารายณ์มหาราช

-วงเวียนศรีสุริโยทัย (วงเวียนสระแก้ว)

-วงเวียนอนุสาวรีย์ทหารพลร่ม ค่ายวชิราลงกรณ์

-อุโมงค์เขาพังเหย

-คลองอนุศาสนนันท์

-สนามบินโคกกระเทียม

-หอคอยเฉลิมพระเกียรติ บริเวณ เขื่อนป่าสักชลสิทธิ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2 ความเป็นมาและศิลปะหัตถกรรมผ้าทอของชาวไทยพวน

2.2.1 กลุ่มชาติพันธุ์ไทยพวน

ตำบลหินปักคือแหล่งที่ยังมีชาวไทยพวน อาศัยอยู่กันหนาแน่นและยังมีการอนุรักษ์วัฒนธรรมของชาวไทยพวนในอดีตจนถึงปัจจุบัน

โพธิ์ แชมลำเจียก ได้กล่าวถึงความเป็นมาของชาวไทยพวน บ้านหมี่ จังหวัดลพบุรีในหนังสือตำนานไทยพวน ดังนี้

ชาวไทยพวนตำบลหินปัก อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรีอพยพมาจากทุ่งไหหิน แขวงเมืองเชียงขวาง แดนเมืองพวนจากการกวาดต้อนโดยกองทัพไทยไปพักชั่วคราวอยู่ที่แขวงเมืองเวียงจันทน์เพื่อรอไทยพวนกลุ่มอื่น ครั้งเมื่อมีจำนวนมากแล้วจึงถูกกวาดต้อนลงมาทางเมืองนครไทย พิจิตร นครสวรรค์ และเมืองพรหมบุรี (สิงห์บุรี) โดยพากันอพยพลงมาตามสายน้ำบาง ตามเส้นทางเดินทัพของเจ้าพระยาสุรศักดิ์มนตรีแม่ทัพไทยที่ขึ้นไปปราบกบฏในคราวหลัง (รัชกาลที่ 5) และเส้นทางเดินทัพสายนี้เคยใช้กันสืบมาตั้งแต่รัชกาลที่ 3 แล้ว ในการอพยพพร้อมกับกลุ่มไทยพวนที่มาอยู่แถบถนนใหญ่ ถนนแคและก็มีมีการตกหล่นตามที่อื่นๆ บาง โดยการมาจับจองที่ดินที่เป็นที่รกร้างว่างเปล่าเพื่อใช้เป็นที่ทำกินต่อไป เช่น บริเวณที่ชาวไทยพวนถูกกวาดต้อนให้อพยพมาอยู่ในพื้นที่อำเภอบ้านหมี่ และอำเภอกอแก้วจะพบว่าเป็นบริเวณที่มีเนินสูงหลายแห่งมีซากปรักหักพังเป็นอิฐหักดินก่อเป็นถนนทางเดินเท้าและเกวียนและร่องรอยดังกล่าวยังมีหลงเหลืออยู่บ้าน ชุมชนไทยพวนบ้านหินปัก อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรีพากันอพยพลงมาราวปี พ.ศ. 2300 มีการสร้างวัดเพื่อเป็นศูนย์กลางขึ้นที่วัดหินใหญ่ซึ่งเป็นชื่อวัดในปัจจุบัน เมื่อ พ.ศ. 2306 โดยประมาณ โดยมีหัวหน้าชาวไทยพวนที่ได้รับการแต่งตั้งจากนครเวียงจันทน์มีนามว่า พระยาวิทาน ได้นำชายบ้านช่วยกันจัดสร้างวัดนี้ขึ้นในระยะแรกทางฝ่ายสงฆ์มีอาชญาตุ้ย เป็นประธาน โดยทั้งฝ่ายสงฆ์และฝ่ายฆราวาสเป็นชาวไทยพวนดั้งเดิม (โพธิ์ แชมลำเจียก. 2537: 5-21)

ชาวไทยพวนบ้านหมี่เป็นกลุ่มชนที่ชอบตั้งบ้านเรือนอยู่ในแหล่งเดียวกันลักษณะของบ้านพักอาศัยเป็นเรือนใต้ถุนสูงเหมือนบ้านตามชนบททั่วไป บริเวณใต้ถุนบ้านให้เป็นที่ทำงาน เช่น ทำเครื่องจักสานและหัตถกรรมอื่นๆ รวมถึงการใช้ทำเป็นคอกสัตว์ต่างๆ เช่น เป็ด ไก่ ควาย หมู ฯลฯ และยังใช้เป็นที่เก็บเครื่องมือเครื่องใช้ในการประกอบอาชีพนอกจากนี้ยังมีแคร่ เตียง ตั่ง เป็นที่นั่งพักผ่อนหย่อนใจ รับแขก หรือทำกิจกรรมต่างๆ ส่วนชั้นบนของบ้านจะมีเพียงห้องเดียวสำหรับให้ลูกหลานนอนหรือเก็บของมีค่า นอกจากนั้นยังมีนอกชานสำหรับนั่งเล่น นั่งคุย กินข้าว ฯลฯ และยังมีชายคาออกนอกบ้านเพื่อทำเป็นห้องครัว ห้องน้ำหรือเป็นที่เก็บอุปกรณ์เครื่องใช้ต่างๆ ในปัจจุบันบ้านบางบ้านได้ย้ายคอกสัตว์ออกจากใต้ถุนบ้านทำให้บ้านดูสะอาดขึ้นแทบทุกครัวเรือนมีที่ สำหรับใช้ทอผ้าในอดีตใช้กี่หรือที่เรียกว่า กี่คอก ปัจจุบันใช้กี่กระตุกที่วางบริเวณบ้านจะปลูกฝ้ายเพื่อให้ผู้หญิงใช้ทอผ้า ชาวไทยพวนรักความสงบ ใฝ่สันติ ความเป็นอยู่เรียบง่ายขยันอดทน มัธยัสถ์มีความสามัคคี รักหมู่คณะ ประกอบอาชีพเกษตรกรรมทำนา เลี้ยงสัตว์เวลาว่างจากการทำนา หญิงทอผ้า ผู้ชายพากันออกไปหาไม้ฟืนและตัดไม้ไผ่ทำเครื่องจักสานไว้ใช้สอยในครัวเรือน และทำอุปกรณ์ทำมาหากิน ไม้ไผ่เป็นวัตถุดิบที่สำคัญต้องจัดหาไว้ทำเครื่องจักสานและซ่อมแซมส่วนประกอบของบ้านเรือน ชาวไทยพวนบ้านหมี่จึงปลูกไม้ไผ่ไว้รอบบ้านเพื่อเป็นแนวรั้วเกือบทุกบ้าน (วนิดา รักพรหม. 2554 : สัมภาษณ์)

บ้านหมี่ เป็นอำเภอหนึ่งของจังหวัดลพบุรีอยู่ทางตะวันตกเฉียงเหนือห่างจากตัวเมืองประมาณ 32 กิโลเมตรการเดินทางติดต่อกับตัวเมืองและอำเภอใกล้เคียงได้สะดวกสามารถเดินทางได้ทั้งทางรถยนต์และรถไฟ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบ อาชีพหลักของประชากร ได้แก่การทำนา ทำไร่ อาชีพรองคือการทำผ้า เจริญในพลอย เลี้ยงสัตว์ และจักสาน ฯลฯ แบ่งการปกครองออกเป็น 21 ตำบลกับ 1 เทศบาล ประชากรส่วนมากประมาณ 60% เป็นชาวไทยพวน ชีวาลย์ สุคันธวิภาติ (2539:24) กล่าวว่าชาวไทยพวนจะตั้งบ้านเรือนอยู่ตามท้องที่ต่างๆ ดังต่อไปนี้ บ้านหินปักใหญ่ บ้านหินปักทุ่ง บ้านหินปักเหนือ บ้านสำโรงใหญ่ บ้านสำโรงน้อย บ้านหมี่ใหญ่ บ้านหมี่ทุ่ง บ้านราษฎร์ธานี บ้านสว่าง บ้านกลาง บ้านหนองทรายขาว บ้านหนองเต่า บ้านมะขามเอน บ้านทราย บ้านบางกะพี้ใหญ่ บ้านกล้วย บ้านเชียงงา บ้านบางกะพี้น้อย บ้านสระเตยใหญ่ บ้านโพหนอง บ้านมะขามเฒ่า บ้านสระเตยน้อย บ้านหนองเกรียนหัก บ้านเนินยาว และบ้านสายห้วยแก้ว

2.2.1.1 ลักษณะบ้านเรือนของชาวไทยพวน ชาวไทยพวนเป็นกลุ่มชนที่ชอบตั้งบ้านเรือนอยู่ในกลุ่มเดียวกัน บ้านพักอาศัยเป็นเรือนใต้ถุนสูงเหมือนบ้านตามชนบทโดยทั่วไปบริเวณใต้ถุนบ้านใช้เป็นที่ประกอบกิจการงานจักสาน ทอผ้า ทำงานหัตถกรรมอื่นๆ เป็นคอกสัตว์ต่างๆ เช่น ไก่ เป็ด วัว ควาย หมู ฯลฯ เป็นที่เก็บเครื่องมือเครื่องใช้ในการประกอบอาชีพ นอกจากนี้ยังมีแคร่ เตียง หรือ ตั่ง เป็นที่นั่งนอนพักผ่อนหย่อนใจ รับประทานอาหาร คุยกับเพื่อนบ้าน เลี้ยงเด็ก ฯลฯ บนบ้านจะกันห้องเพียงห้องเดียวสำหรับให้ลูกสาวนอน หรือเก็บของมีค่ามีนอกชานสำหรับนั่งเล่น นั่งคุย กินข้าว ปั่นฝ้าย ฯลฯ และยังคงชายคาออกไปนอกบ้าน เพื่อทำเป็นห้องครัว ห้องน้ำ หรือเป็นที่เก็บอุปกรณ์เครื่องใช้ต่างๆ ปัจจุบันบางบ้านย้ายคอกสัตว์ออกจากใต้ถุนบ้านทำให้บ้านดูสะอาดขึ้น

ภาพที่ 2.3 บ้านเรือนของชาวไทยพวนบ้านหินปักใหญ่ อำเภอบ้านหมี่จังหวัดลพบุรี
ที่มา : กรชนก บุญทร (2555)

แทบทุกครัวเรือนจะมีที่สำหรับใช้ทอผ้าในอดีตใช้ที่ทอหรือเรียกว่าที่คอก ปัจจุบันใช้ที่กระตักที่วางบริเวณบ้านจะปลูกฝ้ายเพื่อให้ผู้หญิงใช้ทอผ้าชาวไทยพวนรักความสงบ ใฝ่สันติ มีความเป็นอยู่ที่เรียบง่าย ชยัน อดทน มัธยัสถ์ มีความสามัคคี รักหมู่คณะ ประกอบอาชีพ เกษตรกรรม ทำนา เลี้ยงสัตว์ เวลาว่างจากการทำนา ผู้หญิงทอผ้า ผู้ชายพากันออกไปหาไม้พินและตัดไม้พินทำเครื่องจักสานไว้ใช้สอยในครัวเรือนและทำอุปกรณ์ในการทำมาหากินไม้พินเป็นวัตถุดิบที่สำคัญต้องจัดหาไว้ทำเครื่องจักสานและซ่อมแซมส่วนประกอบของบ้านเรือนชาวไทยพวนจึงปลูกไม้ไว้รอบบ้านเป็นแนวรั้ว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2.1.2 ความสัมพันธ์ในครอบครัว ผู้ชายเป็นผู้นำครอบครัวหาเลี้ยงครอบครัวตัดสินใจเรื่องสำคัญภายในครอบครัวการดูแลกิจการภายในบ้านโครงสร้างของครอบครัวเป็นครอบครัวขยายมีคนในครอบครัวมากกว่า สองรุ่น ญาติพี่น้องจะปลูกเรือนอยู่ในละแวกเดียวกัน เมื่อผู้ชายแต่งงานแล้วจะต้องไปอยู่บ้านฝ่ายหญิง มีระบบเคารพผู้อาวุโสและมีความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ เช่น การเลี้ยงดูพ่อแม่ ชาวไทยพวนให้ความสำคัญ นับถือผู้ที่เป็ญาติโดยตรง และยังนับถือญาติพี่น้องทางการสมรสด้วย และจะเรียกเขยหรือสะใภ้ว่าเป็นพ่อหรือแม่ของหลานคนโต

2.2.1.3 การแต่งกาย ความเรียบง่ายในการดำเนินชีวิตทำให้ชาวไทยพวนแต่งกายแบบเรียบง่าย สบายๆ คือผู้หญิงนุ่งผ้าซิ่นมีตีนทอขีดเล็กๆ ขนาดกว้างประมาณหนึ่งนิ้วครึ่ง มีหัวซิ่นกว้างประมาณห้าถึงหกนิ้ว ตัวซิ่นอาจจะเป็นผ้าซิ่นทิว ซิ่นนวล หรือซิ่นมัดหมี่ก็ได้เก็บชายซิ่นไว้ในชายพก คาดเข็มขัดเงิน นาก หรือทองตามฐานะสวนเสื้อหม่ากะแล้ง ถ้าเป็นผู้หญิงแต่งงานแล้วจะสวมเสื้อ “คอกระเช้า” หรือเรียกว่า “คอกระทะ” หรือเสื้อ “อีเป่า” เสื้อจะมีกระเป่าที่ตะเข็บข้างทั้งสองข้างสวมแบบลอยชายนอกชายพก ส่วนผู้ชายจะสวมกางเกงขาก๊วยสีด้าสีกรมท่าเรียกว่า “โสังขาก้อม” สวมเสื้อคอกลมสีด้าสีกลมท่า มักจะเป็นสีเข้มๆ หรือไม่สวมเสื้อ ถ้าไปทำบุญที่วัดใช้เสื้อสีขาวมีสไบหม่มเฉียงบ่า

ภาพที่ 2.4 การแต่งกายของชาวไทยพวน

ที่มา : กรชนก บุญทร (2555)

2.2.1.4 อาหารการกิน ในอดีตชาวไทยพวนกินทั้งข้าวเจ้าและข้าวเหนียวแต่ปัจจุบันนิยมกินข้าวเจ้าเป็นหลักกับข้าวจะมีอาหารที่ประกอบง่าย ๆ เช่น แกง ต้ม ลาบ ก้อย ฯลฯ และของที่ขาดไม่ได้คือ แจ่วและน้ำพริกปลาร้าถือว่าเป็นของคู่ครัวเรือนนอกจากนี้ชาวไทยพวนมีความสามารถในการเก็บถนอมอาหารไว้รับประทานได้ตลอดปี เช่น ปลาร้า ปลาสามฝัก ปลาจ่อม ปลาเจ้า สาเหตุของการถนอมอาหารประเภทปลาเพราะมีที่อาศัยอยู่ในที่ลุ่ม มีห้วย หนอง คลอง บึงที่มีปลาอุดมสมบูรณ์ อาหารดังกล่าวเป็นของฝากสำหรับผู้ที่มาเยือนบ้านหมี่ และเป็นรายได้ส่วนหนึ่งของแม่บ้านชาวไทยพวน

2.2.1.5 อุปนิสัย ชาวไทยพวนยังคงเคร่งครัดในการพูดภาษาพวนและรักษาวัฒนธรรมประเพณี เช่น ประเพณีกำฟ้า กวนข้าวทิพย์ บุญห่อข้าว เส่กกระจาดลงช่วง สงกรานต์และทำบุญกลางบ้าน ฯลฯ ดังที่ปราณี วงษ์เทศ (2525:170-171) กล่าวว่าส่วนมากชาวไทยพวนที่อาศัยอยู่ใน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับเพื่อการเรียนการสอนเท่านั้น เมื่อผู้ใดเห็นว่าเป็นประโยชน์ในการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประเทศไทย ยังคงรักษาวัฒนธรรมพวนไว้เนื่องจากยังมีคนเฒ่าคนแก่ปฏิบัติตนตามความเชื่อและประเพณีสืบทอดมาแต่โบราณ เช่น การนับถือปู่ตา ซึ่งเป็นหลักของหมู่บ้าน การรักษาโรคตามความเชื่อของผีฟ้าและความมีนียสัยโอบอ้อมอารี ใจบุญสุนทาน นิยมการไปวัดทำบุญ

2.2.2 การทอผ้าของชาวไทยพวน

2.2.2.1 ผ้าทอ คือผลงานวัฒนธรรมอย่างหนึ่งของชาวไทยพวนเป็นภูมิปัญญาและความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ที่ยังคงไว้เป็นเอกลักษณ์เป็นวัฒนธรรมที่สืบทอดกันมาตั้งแต่สมัยโบราณจากแม่สู่ลูก จากพี่สู่น้อง จากยาย ย่า พี่ ป้า น้า อา สู่ลูกหลานด้วยจุดประสงค์เพื่อทอไว้ใช้ใน ชีวิตประจำวันและใช้ในพิธีกรรมทางศาสนาโดยมีกรรมวิธีการทอหลายวิธี ได้แก่ การทอจก การทอขิด และการทอมัดหมี่ ซึ่งเครื่องจักร วัสดุ (2536:1) ได้กล่าวว่า ลวดลายการทอผ้าของแต่ละกลุ่มวัฒนธรรม จะมีเอกลักษณ์ของตนเอง ขึ้นอยู่กับส่วนประกอบและสิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรม เช่น ลวดลายผ้าของชาวไทยลาวนิยมทำลวดลายผ้าแบบมัดหมี่และขิด ชาวไทยพวนที่อำเภอบ้านหมี่มีความชำนาญในการทอมัดหมี่มากกว่าการทอขิด

ผ้ามัดหมี่เป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายทั่วโลกเป็นเวลานานแล้ว ไม่มีใครสามารถระบุได้แน่ชัดว่าการทอมัดหมี่มีต้นกำเนิดที่ใดและเมื่อไร ใครเป็นผู้ริเริ่มกรรมวิธีการทอซึ่งมีผู้ให้ความเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้ดังต่อไปนี้

ดร. แมททีเบลล์ กิตติงเจอร์ (Dr. Mattiebelle Gittinger) ได้ให้ความเห็นว่า “มัดหมี่” อาจจะได้วิธียาจากอินเดียแพร่มาสู่ชาวบาห์ลีเซมรแล้วมาสู่ประเทศไทยในราวคริสต์ศตวรรษที่ 13 (หรือพุทธศตวรรษที่ 17-18) ในระยะที่อิทธิพลเขมรแพร่มาสู่ที่ราบสูงอีสานอย่างเต็มที่ โดยให้เหตุผลว่าพบหลักฐานยืนยันอย่างหนึ่งว่า เขมรอาจจะรับเทคนิควิธีนี้มาจากชวา แล้วจึงแพร่มาสู่ดินแดนประเทศไทยโดยเฉพาะดินแดนที่ราบสูงอีสานซึ่งมีเขตติดต่อกับเขมร (“ผ้าทอของเผ่าไทยสายใยความผูกพัน” 2535:99)

สาวิตรี สุวรรณสถิต กล่าวว่าผลการวิจัยต้นกำเนิดของการทำผ้ามัดหมี่ระบุว่า มัดหมี่เป็นมรดกของวัฒนธรรมหินใหม่มีแหล่งกำเนิดในแผ่นดินใหญ่ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มาตั้งแต่ยุคหินใหม่ผู้คนในแถบนี้ได้อพยพย้ายมาอยู่ตามหมู่เกาะต่างๆ ในช่วง 2500 ปีมาแล้ว ได้นำเอาเทคนิคการทอมัดหมี่ โดยใช้ใยจากเปลือกไม้และฝ้ายไปเผยแพร่ด้วย หลักฐานที่นักมานุษยวิทยานำมาใช้อ้างอิงในทฤษฎีนี้คือลวดลายและสัญลักษณ์ในผ้ามัดหมี่ที่ทออยู่ในหมู่เกาะที่ไม่ได้ติดต่อกับภายนอกเลยสะท้อนให้เห็นอิทธิพลของวัฒนธรรมดองซอน ซึ่งมีศูนย์กลางอยู่ในแถบเวียดนามตอนบนอย่างชัดเจน ฉะนั้นเทคนิคดังกล่าวจะต้องนำมาจากแผ่นดินใหญ่ผ่านทางแหลมมลายูอย่างแน่นอน ด้วยเหตุผลนี้ ทำให้เทคนิคนี้รู้จักแพร่หลายทั่วโลก ในชื่อของอิกัต (IKAT) ซึ่งเป็นภาษามาลายูอินโดนีเซีย แปลว่า ผูกหรือมัด (อรทัย ผลดี 2537 : 35)

มัดหมี่คือกรรมวิธีในการย้อมสีอย่างหนึ่งเรียกว่า “มัดย้อม” (Tie Dye) เพื่อทำให้ผ้าที่ทอเกิดเป็นลวดลายสีสันต่างๆ (“ผ้าทอของเผ่าไทย สายใยความผูกพัน” 2535 : 99)

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2532 : 638) ให้ความหมายของมัดหมี่ไว้ว่ากรรมวิธีการทออย่างหนึ่งเอาเชือกมัดด้ายหรือไหมเป็นเปลาะๆ ตามลายแล้วนำไปย้อมสีเมื่อนำไปทอจะได้ลวดลายต่างๆ ตามที่มัดไว้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากความหมายดังกล่าวพอสรุปได้ว่า มัดหมี่ หมายถึง กรรมวิธีการทอผ้าวิธีหนึ่ง ใช้เส้นด้ายที่ทำมาจากฝ้ายหรือไหมที่ผ่านการมัดเป็นเปลาะๆ แล้วนำไปย้อมให้เกิดสีสันทัน และลวดลายตามที่ได้ออกแบบไว้หรือเรียกว่า การมัดย้อม

ความงดงามและความเป็นเอกลักษณ์ของผ้ามัดหมี่คือรอบซึมของสีที่ซึมไปตามบริเวณของลวดลายที่ไม่ได้มัดด้วยเชือกหรือส่วนที่มัดไม่แน่นลวดลายของผ้าอาจจะเกิดการเลื่อมล้ำในตำแหน่งของเส้นด้ายทำให้เกิดลักษณะลายที่คลาดเคลื่อนต่างจากผ้าทอชนิดอื่นๆ ดังนั้นความชำนาญในการมัดย้อม การนำขึ้นกี่ และความแม่นยำในการทอจะช่วยลดความคลาดเคลื่อนนี้ได้ แต่บางครั้งผู้ออกแบบอาจจะใช้ลักษณะการเลื่อมล้ำหรือความคลาดเคลื่อนดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของการออกแบบรอบซึมที่ค่อยๆ ซึมในเนื้อผ้าที่ติดกับลวดลายจะทำให้ได้ลวดลายที่แปลกตาเพิ่มความงดงามและความมีเสน่ห์ให้แก่ผ้ามัดหมี่

2.2.2.2 การทอผ้ามัดหมี่ในประเทศไทยและในประเทศต่างๆ มี 3 ประเภท คือ

1. มัดหมี่เส้นยืน (Weft Yarn)
2. มัดหมี่เส้นพุ่ง (Warp Yarn)
3. มัดหมี่ เส้นพุ่งและเส้นยืน (Double Yarn)

ประเทศที่มัดหมี่ทั้งเส้นด้ายพุ่งและเส้นด้ายยืนมีเพียง 4 ประเทศ คือ ไทย อินเดียตอนเหนือ บาหลี และญี่ปุ่น (สุมาลย์ โทมสัน 2537:64) ในประเทศไทยนิยมทำมัดหมี่เส้นด้ายพุ่งมีบางแห่งนิยมทำมัดหมี่เส้นด้ายยืน เช่น เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน ราชบุรี เพชรบุรีส่วนใหญ่เป็นผ้าทอชาวเขา (ทิพวัลย์ คำคง 2537:14) ส่วนการมัดหมี่สองทางคือ มัดเส้นด้ายยืนและเส้นด้ายพุ่ง เป็นการทอผ้าของชาวสุรินทร์เรียกว่าผ้า “อันปรม” (อินพร เวทย์ศิริยานันท์ 2536 : 1) ผ้าลายอันปรมเป็นผ้าลายตารางสี่เหลี่ยม ซึ่งมีความแตกต่างจากผ้าทอลวดลายโครงสร้างอื่นๆ เพราะมีการมัดย้อมไหมที่เรียกว่า สีกราหรือสีกราก ให้เป็นจุดประสีขาวเด่นขึ้นจากพื้นสีแดงในตารางสี่เหลี่ยมเล็กๆ ลักษณะของการมัดหมี่จะมัดเส้นยืนและเส้นพุ่งเป็นกำห่างกันประมาณครึ่งเซนติเมตรแล้วย้อมด้วยสีแดง (อัจฉรา ภาณุรัตน์ 2536 : 11)

ชาวไทยพวนอำเภอบ้านหมี่มีการทอผ้าในวิถีชีวิตมานานถือว่าการทอผ้าเป็นภูมิปัญญาเป็นมรดกวัฒนธรรมที่มีค่าอย่างหนึ่งของผู้หญิงชาวไทยพวนนิยมทอผ้ามัดหมี่ซึ่งเป็นผ้าที่มีคุณภาพดี สีสันทันแปลกตา ลวดลายงดงาม สวมใส่สบาย ซักรีดและเก็บรักษาง่ายผิวสัมผัสและลวดลายของผ้ามองดูคล้ายไหม

2.2.2.3 เส้นใยและการทอ เส้นใยที่ใช้ทอ นิยมทอจากใยฝ้ายมากกว่าใยไหม อาจจะเนื่องมาจากหาใยฝ้ายได้ง่ายภูมิอากาศของลพบุรีเหมาะแก่การปลูกฝ้ายมากกว่าการปลูกหม่อนเพื่อเลี้ยงไหมและฝ้ายยังหาซื้อได้ในราคาไม่แพงปลูกมากที่อำเภอโคกสำโรง อำเภอพัฒนานิคม นอกจากนี้กรรมวิธีการทอการใช้และการเก็บรักษาผ้าฝ้ายง่ายกว่าผ้าไหมผ้าทอของชาวไทยพวนบ้านหมี่มีการทอโดยใช้ไหมผสมฝ้ายบ้าง แต่ไม่มากนัก ไหมที่ใช้ทอนั้นซื้อมาจากที่อื่น

การเตรียมเส้นด้ายและการทอทุกขั้นตอนผู้ที่ทอจะต้องทำเองบางครั้งครอบครัวจะต้องดำเนินการตั้งแต่การปลูกฝ้าย เก็บฝ้ายแล้วนำฝ้ายที่ได้มาผึ่งแดดให้แห้งเลือกฝ้ายเฉพาะชนิดที่มีปุยสีขาว ไม่มีแมลงและสิ่งสกปรกติดอยู่ และนำมาผ่านกรรมวิธีดังนี้

1) การอ้วฝ้าย เป็นวิธีการที่นำปุยฝ้ายที่คัดดีแล้วมาอ้วหรือหีบเพื่อเอาเมล็ดออกโดยใช้เครื่องอ้วฝ้ายให้เหลือเฉพาะปุยสีขาว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2) การติดฝ้าย เป็นวิธีการที่ทำให้ฝ้ายที่อ้วนแล้วฟู ไม่จับตัวกันเป็นก้อน โดยใช้ไม้กึ่งติดฝ้าย ซึ่งมีลักษณะคล้ายคันธนู มีเชือกปอผูกปลายทั้งสองข้าง ก่อนติดจะใช้ใบมะขามเทศมาทาที่เชือก เพื่อให้เมื่อเป็นมันเวลาติดฝ้ายจะช่วยให้ฝ้ายไม่ติดเชือก

3) การลื้อฝ้าย เป็นวิธีการม้วนปุยฝ้ายให้เป็นแท่ง โดยใช้แกนซึ่งทำจากไม้ไผ่เหลาให้เล็กและกลม เมื่อม้วนได้ตามขนาดที่ต้องการแล้วดึงแกนไม้ ออก

4) การเข็นฝ้าย เป็นวิธีการที่นำแท่งปุยฝ้ายที่ลื้อแล้วใส่ในหรือหลา เพื่อปั่นดึงออกมาเป็นเส้นด้าย จะได้ด้ายเส้นเล็กเส้นใหญ่ขึ้นอยู่กับความต้องการว่าจะใช้ทอผ้าอะไรนอกจากนั้นเส้นด้ายจะออกมาเรียบสวยงามเพียงใดขึ้นอยู่กับความชำนาญของผู้ที่เข็นฝ้ายด้วย

5) เปียด้าย เป็นวิธีการที่ทำต่อจากการเข็นด้ายเป็นเส้น แล้วทำให้เป็นเช็ดหรือเป็นโจอาจจะทำเป็นเช็ดใหญ่ หรือเช็ดเล็ก ด้ายจำนวน 5 โจหรือ 5 เช็ดเรียก 1 ก้น

6) การทำความสะอาดเส้นด้าย ด้ายที่เข็นแล้วเปียออกมาเป็นเส้นด้ายต้องนำไปแช่น้ำประมาณสองถึงสามคืน จากนั้นนำมาทุบหรือตำในครกเพื่อให้เส้นด้ายเข้าน้ำบิดให้สะเด็ดน้ำแล้วนำไปต้ม เพื่อให้สิ่งสกปรกและไขมันที่ติดอยู่กับเส้นด้ายออกให้หมด ต่อจากนั้นจึงนำไปย้อมสี

7) การฆ่าด้าย ถ้าไม่ต้องการย้อมสีต้องนำด้ายที่ทำความสะอาดแล้ว มาแช่ลงในน้ำข้าว หรือแป้ง หรือใส่ลงไปในหม้อที่ต้มข้าวสาร ในอัตราส่วนข้าวสาร 1 กำมือ ต่อด้าย 1 ก้น (5 เช็ดหรือโจ) ต้มจนข้าวสุกเปียจึงนำด้ายออกมาบิด โดยใช้ไม้สอดเข้าไปในเช็ดด้ายแล้วบิดให้สะเด็ดน้ำข้าว นำไปสไลด์ให้สะเด็ดน้ำแล้วนำไปตากบนราว ใช้ไม้กระตุกให้ด้ายแตกกระจายไม่ติดกัน แล้วจึงนำไปตากแดดให้แห้ง การฆ่าด้ายทำให้ด้ายแข็งตัว มีความเหนียว และไม่เป็นขน

8) การปั่นหลอด เป็นการนำด้ายทั้งที่ย้อมสีและไม่ย้อมสีมาปั่นใส่หลอดเก็บไว้โดยใช้กวั๊กหรือหลापั่นด้าย

9) การคันด้าย เป็นการจัดเรียงเส้นด้ายเพื่อกำหนดจำนวนเส้นด้ายและความยาวของผืนผ้าที่จะทอโดยใช้เครื่องมือที่เรียกว่า “เฟื่อ” แต่เดิมการคันแต่ละครั้งทอผ้าได้ไม่มากเพราะการใช้กัฟั่นบ้านหรือกัคอกไม่มีแกนสำหรับม้วนเส้นด้ายยืนเหมือนกักระตุก

10) การหวีเครือ เป็นการนำด้ายที่คันแล้วไปสอดใส่ในรูพืมที่ใช้ในการทอ เพื่อบังคับเส้นด้ายยืนให้เท่ากันตามระยะที่ต้องการ การเลือกขนาดของพืมมีความสำคัญ ต้องทราบว่พืมขนาดใดเหมาะสมกับด้ายขนาดใด ทอแล้วผ้าที่ได้จะห่างหรือจะถี่อย่างไร ดังนั้นเพื่อให้เส้นด้ายจัดเรียงเป็นระเบียบต้องใช้วิธีการหวี โดยใช้ขนหมูป่า (ขนหมูป่านำมาใส่ชั้นและน้ำมันสนจัดเรียงเป็นแผงรัดด้วยดอกหวาย เรียกว่า “หวีเครือ”) เมื่อจัดเรียงเส้นด้ายเป็นระเบียบแล้วพันเส้นด้ายด้วยไม้วางไว้บนเสาทุก

11) สืบทุกเก็บเหา เป็นการต่อด้ายยืนหรือด้ายเครือเข้ากับเหาหรือตะกอเพื่อแบ่งด้ายยืนออกเป็นหมู่ๆ ซึ่งจะขึ้นอยู่กับลวดลายที่ต้องการ โดยผูกเครือไว้กับเสาแล้วใช้ไม้ไขว้ดึงด้ายเครือที่ละเส้น ปกติจะมีเหาสองเหา

12) การคันหมี่ หมายถึงการกำหนดด้ายทอเส้นพุ่ง โดยเรียกเป็นลำ (1 ลำ หมายถึง ด้าย 4 เส้น)

13) การมัดหมี่ เมื่อคันหมี่เสร็จแล้วนำด้ายมาใส่ที่โองมัดหมี่เพื่อมัดเป็นลวดลายตามต้องการ มัดเสร็จแล้วนำไปย้อมสีที่ละสีตามลายที่กำหนดไว้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

14) การแก้มัดหมี่ ใช้มีดคมๆ ตัดปมเชือกทีละเปลาะจนหมดเชือก ซึ่งต้องตัดอย่างระมัดระวังเพราะอาจจะทำให้เส้นด้ายขาด

15) การกรอด้าย ด้ายที่มัดหมี่แล้วนำมากรอใส่หลอดเพื่อใส่กระสวย โดยใช้หลาปั่นด้ายและระวิง นำด้ายมัดหมี่ใส่ในระวิงแล้วดึงปลายด้ายพันแกนหลอดด้าย หมุนหลาปั่นด้ายจะทำให้ด้ายพันที่หลอดด้ายตามต้องการ การกรอด้ายต้องกรออย่างระมัดระวัง ผู้ที่กรอต้องมีความชำนาญจึงจะทำให้ผ้าที่ทอออกมามีความสวยงาม

16) นำหลอดด้ายที่กรอแล้วมาใส่ในกระสวย ตามลักษณะของลวดลายอย่างถูกต้อง

17) การทอ ผู้ที่ทอผ้ามัดหมี่ต้องมีความชำนาญในการทอและจะต้องรู้ลักษณะของลาย เพื่อที่จะได้ทอออกมาเป็นลวดลายที่ถูกต้องชัดเจน

กระบวนการผลิตผ้าไหมมัดหมี่

1) ขั้นตอนการเลี้ยงไหม วงจรชีวิตของไหมหรือหนอนไหมใช้เวลาประมาณ 45 - 52 วัน หนอนไหมจะกินใบหม่อนหลังจากฟักออกจากไข่ประมาณวันที่ 10 จากนั้นจะหยุดกินอาหารและลอกคราบ ระยะเวลาเรียกว่า “ไหมนอน” ต่อจากนั้นจะกินนอนและลอกคราบประมาณ 4 ครั้ง เรียกว่า “ไหมตื่น” ลำตัวจะมีสีขาวเหลืองใสหัดสั้น และหยุดกินอาหาร ระยะเวลาเรียกว่า “หนอนสุก” ช่วงนี้ผู้เลี้ยงไหมต้องรีบแยกหนอนไหมสุกออกจากกองใบหม่อนและเตรียม “จ่อ” คืออุปกรณ์ที่จะให้ตัวไหมเกาะเพื่อชักใยห่อหุ้มตัวหนอนจะเริ่มพันใยได้ ประมาณ 6-7 วัน ก็จะสามารถเก็บรังไหมออกจากจ่อได้เส้นใยของหนอนเกิดจากการขับของเหลวชนิดหนึ่งมีสารโปรรงแสงเป็นองค์ประกอบใยไหมที่เห็นแต่ละเส้นจะประกอบด้วยเส้นใยเล็กๆ สองเส้นรวมกันสามารถฉีกแยกออกจากกันได้ทั้งนี้รังไหมแต่ละรังจะให้สายไหมที่มีขนาดแตกต่างกันชั้นนอกสุดของรังจะมีความละเอียดพอสมควรชั้นกลางจะเป็นเส้นหยาบและชั้นในสุดจะเป็นเส้นไหมที่ละเอียดที่สุดซึ่งหนอนไหมแต่ละตัวจะชักใยยาวไม่เท่ากัน อาจยาวได้ยาวตั้งแต่ 350 - 1,200 เมตร หนอนไหมจะเจาะรังออกมาเป็นผีเสื้อเมื่ออยู่ในรังครบ 10 วัน ซึ่งผู้เลี้ยงจะคัดไหมที่สมบูรณ์ไว้ทำพันธุ์ส่วนที่เหลือนำไปสาวไหมก่อนที่ผีเสื้อจะเจาะรังออกมาซึ่งเส้นจะขาดและทำเส้นไหมไม่ได้

2) ขั้นตอนการสาวไหมเมื่อได้รับไหมสดจะต้องนำไปอบให้แห้งจากนั้นนำไหมที่อบแห้งไปต้มในน้ำที่สะอาดที่มีคุณสมบัติเป็นกลางรังไหมจะเริ่มพองตัวออกใช้ปลายไม้เกี่ยวเส้นใยออกมารวมกันหลายๆ เส้นการสาวต้องเริ่มต้นจากขุ่ยรอบนอกและเส้นใยภายใน (ชั้นกลาง) รวมกันเรียกว่า “ไหมสาว” หรือ “ไหมเปลือก” ครั้นสาวถึงเส้นใยภายใน (ชั้นในสุด) แล้วเอารังไหมที่มีเส้นใยภายในแยกไปสาวต่างหากเรียกว่า “เส้นไหมน้อย” หรือ “ไหมหนึ่ง” ผู้สาวไหมต้องมีความชำนาญและทักษะจึงจะได้เส้นไหมที่มีคุณภาพดีเมื่อเต็มรังไหมลงไปอีกรังไหมใหม่สามารถรวมเส้นกับรังไหมเก่าได้โดยไม่ทำให้เส้นไหมขาด

การตีเกลียวเส้นไหมจะช่วยทำให้ผ้าที่จะทอมีความหนาหลังจากเอาไหมสองไหมสามออกใช้ไม้คีบลักษณะคล้ายไม้พายมีร่องกลางสำหรับคีบเกลียวรังไหมกดให้เส้นไหมตีเกลียวแน่นดูเล็ก ต้องระมัดระวังและต้องอาศัยความชำนาญและมีเทคนิคในการทำให้รังที่ต้มเกาะกันเป็นเส้นตามขนาดที่ต้องการทำให้เส้นไหมพันหรือไขว้กันหลายๆ รอบแล้วพักไว้ในกระบุงต่อจากนั้นจะนำมากรอเข้า “กง” แล้วนำไปหมุนเข้า “อ๊ก” เพื่อตรวจหาปุ่มบมหรือตัดแต่งเส้นไหมที่ไม่เท่ากัน ออกจึงเอาเข้าเครื่องปั่นเพื่อให้เส้นไหมแน่นขึ้นก่อนที่จะหมุนเข้ากงอีกครั้งเพื่อรวมเป็นใจซึ่งหนึ่งใจเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จะต้องหมุนง 80 รอบ เรียกว่า “ไหมดิบ” เส้นไหมดิบที่ได้จะต้องทำการชุบให้อ่อนตัวโดยนำไปชุบน้ำสบู่อ่อนๆ ประมาณ 15-20 นาที แล้วนำไปสไลด์และผึ่งลมให้แห้ง โดยหมั่นกระตุกให้เส้นไหมแยกตัวเพื่อ นำไปเข้าระวิงได้ง่ายจากนั้นกรอเส้นไหมเข้าหลอดๆ ละเส้นแล้วดึงปลายไหมแต่ละหลอดเข้าไปรวมกันม้วนเข้าหลอดควบคุมตามขนาดที่ต้องการ จากนั้นนำไปตีเกลียวประมาณ 330 รอบต่อความยาว 1 เมตร จากนั้นนำไหมไปนึ่งหรือลวกเพื่อป้องกันมิให้เกลียวเส้นไหมหมุนกลับ หลังจากนั้นจะชุบน้ำเย็นแล้ว กรอเข้าระวิงเรียกว่า “ทำเซ็ด” ซึ่งจะทำให้เกลียวอยู่ตัว

3) ขั้นตอนเตรียมเส้นไหม การเตรียมเส้นไหม จะแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ การเตรียมเส้นไหมพุ่งการเตรียมเส้นไหมพุ่งจะเป็นการเตรียมเส้นไหมเพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการนำไปมัดหมี่ โดยใช้เครื่องมือในการการคั่นลำหมี่ โดยการนำเส้นไหมที่กวักเรียบร้อยแล้ว มาทำการคั่นปอยหมี่เพื่อให้ได้ลำหมี่พร้อมสำหรับการไปมัดหมี่ในกระบวนการต่อไปการเตรียมไหมเครือ (ไหมเส้นยืน) โดยการคั่นทูกหรือคั่นเครือ คือกรรมวิธีนำเอาเส้นไหมที่เตรียมไว้สำหรับเป็นไหมเครือไปคั่น (กรอ) ให้ได้ความยาวตามจำนวนผืนของผู้ทอผ้าไหมตามที่ต้องการไหมหนึ่งเครือ จะทำให้เป็นผ้าไหมได้ประมาณ 20-30 ผืน (1 ผืนยาวประมาณ 180-200 เซนติเมตร)

4) ขั้นตอนการมัดหมี่ การมัดหมี่ คือ การทำผ้าไหมให้เป็นลายและสีสันต่างๆ ตามแบบหรือลายที่ได้ออกแบบไว้ ซึ่งปัจจุบัน มีทั้งแบบลายที่เป็นแบบลายโบราณ และแบบที่เป็นลายประยุกต์ โดยการมัดเส้นไหมให้เป็นลวดลายที่เส้นพุ่งด้วยเชือกฟาง มัดลายแล้วนำไปย้อมสีแล้วนำมามัดลายอีก แล้วย้อมสีสลับกันหลายครั้ง เพื่อให้ผ้าไหมมีลวดลายและสีตามต้องการ เช่น ผ้าที่ออกแบบลายไว้มี 5 สีต้องทำการมัดย้อม5ครั้งเป็นต้นการย้อมสีไหมจะต้องนำไหมดิบมาฟอกเพื่อไม่ให้มีไขมันเกาะโดยจะใช้ต่างจากซีเถ้าไปฟอกไหมเรียกว่า “การดองไหม” จะทำให้เส้นไหมขาวนวลขึ้นแล้วจึงนำไปย้อมในสมัยก่อนนิยมใช้สีจากธรรมชาติแต่ปัจจุบันการย้อมด้วยสีธรรมชาติเริ่มหายไปเนื่องจากมีสีวิทยาศาสตร์เข้ามาแทนที่ที่หาซื้อได้ตามร้านขายเส้นไหมหรือผ้าไหมเมื่อละลายน้ำจะแตกตัวย้อมง่าย สีสดใส ราคาค่อนข้างถูก ทนต่อการซักค่อนข้างดี การย้อมด้วยสีธรรมชาติมีข้อดี คือ สีไม่จืดจาง สีอ่อนเย็นตากว่าสีสังเคราะห์จึงทำให้สีของผ้างดงามสัมพันธ์กับรูปแบบของผ้าพื้นเมืองสีธรรมชาติจะติดสีได้ดีในเส้นไหมและผ้ายวิธีย้อมคือการคั่นเอาน้ำจากพืชที่ให้สีนั้นๆ ต้มให้เดือดจากนั้นนำไหมชุบน้ำให้เปียกบิดพอหมาดกระตุกให้เส้นไหมเรียงเส้นจึงแช่น้ำย้อมสีที่เตรียมไว้จากนั้นนำไปผึ่งให้แห้งจะได้เส้นไหมที่มีสีตามต้องการ

5) ขั้นตอนการแก้หมี่การแก้หมี่คือการแก้เชือกฟางที่มัดหมี่แต่ละลำออกให้หมดหลังจากการย้อมในแต่ละครั้ง

6) ขั้นตอนการทอผ้าขั้นตอนสุดท้ายก่อนที่จะออกมาเป็นผ้าผืนคือการทอผ้าไหมจะประกอบไปด้วยเส้นไหม 2 ชุด คือชุดแรกเป็น “เส้นไหมยืน” จะซึ่งไปตามความยาวผ้าอยู่ติดกับที่ทอ (เครื่องทอ) หรือแกนม้วนด้านยืนอีกชุดหนึ่งคือ “เส้นไหมพุ่ง” จะถูกกรอเข้ากระสวยเพื่อให้กระสวยเป็นตัวนำเส้นด้ายพุ่งสอดขัดเส้นด้ายยืนเป็นมุมฉากทอสลับกันไปตลอดความยาวของผืนผ้า การสอดด้ายพุ่งแต่ละเส้นต้องสอดให้สุดถึงริมแต่ละด้านแล้วจึงวกกลับมาจะทำให้เกิดริมผ้าเป็นเส้นตรงทั้งสองด้าน ส่วนลวดลายของผ้านั้น ขึ้นอยู่กับการวางลายผ้าตามแบบของผู้ทอที่ได้ทำการมัดหมี่ไว้

2.2.2.4 กี่ที่ใช้ทอ เป็นกี่แบบโบราณเรียกกี่ทอมือหรือเรียกว่า กี่คอก กี่ประเภทนี้ทอผ้าได้จำนวนจำกัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ครึ่งละประมาณ 5-6 ผืน ผ้าที่ทอได้หน้าจะแคบ เพราะพิมพ์แคบ ดังนั้นผ้าที่ทอได้ถ้าเป็นผ้าชิ้นหรือผ้าสำหรับนุ่งจึงต้องมีการต่อหัวและต่อตีนขึ้น

2.2.2.5 การย้อมสี สีที่ใช้ย้อมจะใช้สีย้อมธรรมชาติที่ได้จากพืช อาจจะเป็นเปลือกไม้ แก่นไม้ ลูกไม้ ใบไม้ รากไม้ ฯลฯ ได้แก่ ลูกมะเกลือ ย้อมได้สีดำ ลูกตะโก ย้อมได้สีน้ำตาล ต้นฝาง ย้อมได้สีแดง ต้นเข ย้อมได้สีเหลือง ต้นคราม ย้อมได้สีคราม ใบถั่วแปบ ย้อมได้สีเขียว ขมิ้น ย้อมได้สีเหลือง ใบกำปูปู ย้อมได้สีเขียวขี้ม้า ครั่ง ย้อมได้สีแดง

ตัวอย่างวิธีการย้อมสีบางชนิด

การย้อมสีดำจากลูกมะเกลือ

1) นำลูกมะเกลือดิบใส่ในครกตำข้าว ตำให้แหลกละเอียด จากนั้นนำไปแช่ ใน น้ำค้างที่ได้จากน้ำขี้เถ้าต้นมะขาม จนเห็นว่าเป็นสีดำดีแล้ว จึงกรอกเอากากออก

2) นำใจด้ายหรือเช็ดด้ายที่ผ่านการต้มแล้วใส่ลงไปใส่น้ำสี บีบด้วยมือ เพื่อให้สีซึมเข้าเนื้อด้ายโดยทั่วถึง

3) บิดพอหมาด ๆ ทูบ นวด เพื่อช่วยให้สีซึมเข้าไปอีกครึ่งหนึ่ง แล้วนำมาสลัด ให้เส้นด้ายกระจาย ตกแดดให้แห้ง

การย้อมสีแดงจากต้นฝาง

1) นำต้นฝางมาผ่าเป็นชิ้นเล็กๆ บางๆ ต้มให้เดือดประมาณ 1-2 ชั่วโมง เติมน้ำส้มป่อยหนึ่งกำมือ แล้วต้มอีกประมาณ 15 นาที จึงตักเอากากออก เติมน้ำค้างขี้เถ้าลงไปผสม ได้น้ำสำหรับย้อม

2) นำใจด้ายหรือเช็ดด้ายมาต้มให้เดือดประมาณ 20 – 30 นาที จนได้สีเข้ม หรือสีอ่อนตามความต้องการ จึงนำออกมาซักในน้ำเย็นธรรมดาบิดให้แห้ง สลัดให้เส้นใยแตกกระจาย นำไปผึ่งแดดให้แห้ง

การย้อมสีครามจากต้นคราม

1) แช่ต้นครามในน้ำทิ้งไว้ประมาณ 2-3 วัน แล้วแยกเอาน้ำออกมาจะได้ น้ำสีต้องอ่อน

2) ใส่ปูนใสหรือใส่ปูนแดงที่กินกับหมากในน้ำคราม โดยใช้ปูนแดงเท่ากับ 1 ลูกมะขวิดต่อน้ำ 1 ปีบ กวนให้ปูนเข้ากับน้ำครามจนแตกเป็นฟองแล้วกวนต่อไปจนฟองยุบปล่อยทิ้งไว้ น้ำจะใสและตกตะกอน รินน้ำใสทิ้งแล้วกรองเอาตะกอนที่หยาบออก เหลือไว้แต่น้ำชั้น ๆ ที่เป็นสีคราม นำมาหมักและเก็บไว้ใช้ต่อไป

3) ใส่ครามในหม้อที่จะย้อมปริมาณเท่าที่ต้องการ เติมน้ำค้างขี้เถ้า ลูกมะกรูด ผ่าซีก มะขามเปียกพอประมาณ นำเช็ดด้ายที่ต้มแล้วลงไปย้อม จะได้สีอ่อนแก่ตามที่ต้องการ

การย้อมสีน้ำตาลจากลูกตะโก

1) นำลูกตะโกดิบมาโขลกให้ละเอียด นำไปแช่ในน้ำค้างขี้เถ้า จนได้น้ำสี ตามต้องการ แล้วจึงกรอกเอากากออก จะได้น้ำย้อมสีน้ำตาล

2) นำเช็ดด้ายที่ผ่านการต้มแล้วไปแช่ในน้ำสี ใช้มือขยำให้สีซึมเข้าเนื้อด้าย ให้ทั่วถึงจนได้สีตามต้องการ

3) บิดและสลัดให้เส้นด้ายกระจายไม่ติดกัน นำไปผึ่งแดดให้แห้ง จะได้ สีน้ำตาล ถ้านำไปหมักในดินโคลนก่อนนำไปตากจะได้ผ้าเป็นสีเทา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2.3 ผ้าทอของชาวไทยพวนในอดีต

ลวดลาย มัดหมี่หรือที่ชาวไทยพวนเรียกดอกหมี่ มักจะเรียกชื่อตามสิ่งแวดล้อม ในธรรมชาติที่อยู่รอบๆ ตัวและลักษณะลายส่วนมากจะเป็นลายเรขาคณิต มัดหมี่ลายโบราณของชาวไทยพวนบ้านหมี่ได้แก่ ลายหมี่ขอ ลายหมี่กึ่ง ลายหมี่ทลายมัด ลายหมี่นาค ลายหมี่นาคน้อย ลายหมี่ดอกกระจับหรือดอกมะจับ ลายหมี่มะจับน้อย ลายหมี่หม่าตุ้ม ลายหมี่ขุ่มตีนหมา ลายหมี่ปล้องอ้อย ลายหมี่เอี้ยสองคลอง ลายหมี่โคว ลายหมี่ขาเป็ย ลายหมี่บัวเครือ ลายหมี่บัวคู่ (บัวคว่ำบัวหงาย) ลายหมี่ตุ้มพังกัน

สีสันทัน มันทันจะใช้สีเข้ม สีขิมๆ เช่นสีพื้นจะเป็นสีดำ สีน้ำตาล โดยจะใช้เส้นยืนเป็นสีดำ สีของลายจะเป็นสีแดงเข้ม สีน้ำตาล สีเขียว สีดำ เป็นต้น

2.2.3.1 ประเภทของผ้าทอไทยพวนแบ่งได้เป็นสองประเภทคือผ้าที่ใช้ใน

ชีวิตประจำวัน และผ้าที่ใช้ในพิธีกรรมทางศาสนา

1) ผ้าที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ได้แก่ ผ้าพื้น ทอจากด้ายฝ้ายแบ่งตามความหนาบางของเนื้อผ้าได้ดังต่อไปนี้

-ผ้าเนื้อบางหรือเรียกว่าผ้าขาวบาง เป็นผ้าที่ทอจากด้ายเส้นเล็กๆ ทอโดยตีพิมพ์ให้ห่างใช้เย็บมุ้งเรียกว่าผ้ามุ้ง และใช้สำหรับกรองน้ำ กรองกะทิ หรืออื่น ๆ

-ผ้าเนื้อหนาปานกลาง ทอจากด้ายเส้นขนาดกลางหรือขนาดที่ใช้ทอผ้าทั่วๆ ไปทอทั้งสีขาวและสีอื่นๆ ใช้เส้นด้ายยืนสีขาวและสีดำ ด้ายพุ่งอาจจะเป็นสีขาวหรือหลายสีประโยชน์ใช้สอยของผ้าประเภทนี้มีดังต่อไปนี้

(1) ใช้เป็นผ้าซิ่นซ้อน หรือผ้าถุงซบใน เวลานุ่งผ้าซิ่นใหม่ หรือผ้าซิ่นมัดหมี่จะต้องนุ่งผ้าซบใน ชาวไทยพวนในอดีตคิดว่าการใช้ผ้าถุงซบใน จะทำให้ผ้าข้างนอกซึ่งเป็นผ้ามัดหมี่ไม่สกปรก ไม่ต้องซักบ่อย ๆ ซักเฉพาะผ้าซบใน ผ้าที่ซักบ่อย ๆ จะทำให้เก่าเร็ว ดังนั้นเมื่อนุ่งแล้วเพียงแต่สะบัด และผึ่งไว้ในที่โปร่ง แล้วพับเก็บจะทำให้ผ้าใช้ได้ทนทาน

(2) ติดเสื้อป้าย ซึ่งเป็นเสื้อของผู้หญิงชาวไทยพวนที่มีอายุมาก มีลักษณะคล้ายเสื้อชั้นในแขนเดียว ติดกระดุมข้างลำตัวได้แขนไปอีกข้างหนึ่ง

(3) ใช้ทำผ้าพ้ายโต่ง เป็นผ้าสบไ้ ทำจากผ้าพื้นสีขาวเนื้อค่อนข้างบางสำหรับผู้หญิงชาวไทยพวน ใช้พาดบ่าทับชุดชั้นนอกที่สวมอยู่ มีลักษณะเป็นสไบเฉียง เพื่อใช้ในงานพิธีกรรมต่างๆ เช่น ไปวัดทำบุญ

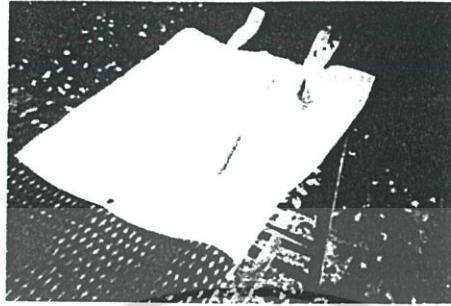
(4) ใช้ทำผ้าอังค้ำหรือผ้าเคียนนม สำหรับหญิงสาวชาวไทยพวน ที่อยู่กับบ้านทำจากผ้าพื้นสีต่าง ๆ เนื้อค่อนข้างหนา

(5) เสื้อหม่ากะแล้ง เป็นเสื้อที่ถือว่าเป็นเอกลักษณ์ของชาวไทยพวน ใช้สวมใส่อยู่บ้าน ในพิธีกรรมหรือออกงาน มีลักษณะคล้ายเสื้อคอกระเช้ามีสายคล้องไหล่คล้ายเสื้อชั้นใน ที่หน้าอกจีบหรือรูต มีขอบเล็กๆ พอดีรัดหน้าอก อาจจะถักไม่ติดแทนขอบผ้าก็ได้ ความยาวพอให้ชายเสื้อเก็บเข้าในผ้าซิ่นและคาดเข็มขัดทับได้ ไม่นิยมติดกระเปาะ ใช้ผ้าสีอ่อน ถ้าเป็นผู้หญิงที่มีอายุหรือเป็นผู้หญิงที่แต่งงานแล้ว ใช้เสื้อค่อนข้างหลวมสวมใส่สบาย ๆ มีกระเปาะชายเสื้อทั้งสองข้าง เวลาสวมปล่อยชาย นิยมใช้สีขาวหรือสีพื้นใช้เส้นด้ายยืนสีดำ

(6) ใช้ตัดไส้ขาก้อม เป็นกางเกงที่ตัดจากผ้าสีขาว มีเอวใหญ่หลวม ขายาวได้เข้าประมาณ 1 ฝ่ามือ หรือครึ่งหน้าแข้ง ตัดเย็บด้วยผ้าสามชั้น หรือมักเรียกว่า ไส้สามส่วน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หรือโสังสามตะเข็บเป็นกางเกงอเนกประสงค์ของผู้ชายชาวไทยพวนบางครั้งนำไปย้อมเป็นสีดำจากลูกมะเกลือสีน้ำตาลจากลูกตะโกหรือเมื่อย้อมจากลูกตะโกแล้วนำไปหมักโคลนจะได้เป็นสีเทา

ภาพที่ 2.5 เสื้อหมากะแล้ง

ที่มา : ผ้าทอพื้นเมืองลพบุรีหรือสระบุรี, ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมสถาบันราชภัฏเทพสตรี ลพบุรี (2541 : 21)

ภาพที่ 2.6 โสังขาก้อม

ที่มา : ผ้าทอพื้นเมืองลพบุรีหรือสระบุรี, ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมสถาบันราชภัฏเทพสตรี ลพบุรี (2541 : 21)

2) ผ้ามัดหมี่ ผ้ามัดหมี่ถือว่าเป็นเอกลักษณ์ของชาวไทยพวน ได้แก่

(1) หมี่เปียง เป็นผ้ามัดหมี่ที่มีลวดลายช่องว่างห่างกันในแต่ละช่อง เรียกว่าหนึ่งว่า หมี่ห่าง จะมัดหมี่ลายอะไรก็ได้ แต่จะสลับด้วยทอพื้นสีเดียว ส่วนใหญ่จะมัดหมี่ 7 ลำ จำนวนเส้นแต่ละขาของหัวจะเท่ากัน

(2) หมี่โลด ผ้ามัดหมี่ที่ทำให้เกิดลวดลายตลอดทั้งผืน ไม่มีเทคนิคการทอวิธีอื่นๆ มาผสม

(3) หมี่ย้อม หรือหมี่หยอด เป็นผ้ามัดหมี่ที่ทอโดยใช้ด้ายกับหมี่พุ่งสลับไปมา ติดต่อกับเต็มเนื้อผ้า เป็นผ้ามัดหมี่ที่ไม่มีการมัดจับดอก ลวดลายที่ออกมาเป็นเส้นสั้นๆ คล้ายสายฝน

(4) หมี่ลายหรือหมี่ถี่ เป็นผ้ามัดหมี่ที่ทอลวดลายติดกัน โดยมีการแซมด้วยด้ายลึงสลับระหว่างดอกหมี่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

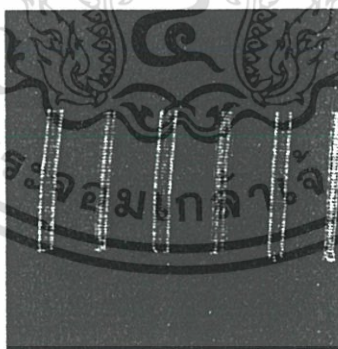
(5) หมี่คั่น เป็นผ้ามัดหมี่ที่มีวิธีการทอ โดยทอหมี่สีเส้นสลับด้วยทอ ด้ายสีเส้น

(6) หมี่หย้าหัดหรือหมี่หนูแฮ้น เป็นผ้าชิ้นลายโบราณสองสี หมี่จะเป็นสีขาวสลับสีดำหรือสีเขียวทั้งเส้นยืนและเส้นพุ่ง เส้นยืนในรูเทาหรือตะกอ 1 รู จะมีเส้นหมี่สีขาว และสีดำอย่างละเส้น

ผ้ามัดหมี่ที่มีลวดลายโบราณดังกล่าว จะต้องมีการต่อหัวขึ้นและตีนขึ้นด้วยผ้า ยกชนิดสีต่างๆ โดยเฉพาะสีแดงยกชนิดด้วยสีเหลือง สีเขียว ผู้หญิงมีอายุต่อตีนขึ้นที่ยกชนิดสีดำ รีดแดงและรีดเหลืองเล็ก ๆ ส่วนขึ้นของหญิงสาวอาจต่อด้วยสีแดงรีดเหลืองหรือไม่ต้องต่อหัวขึ้นและ ตีนขึ้น

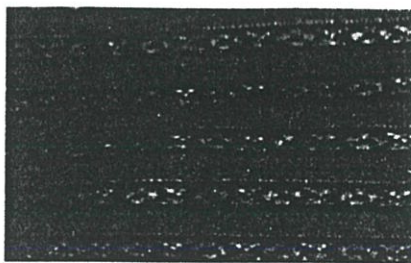

ภาพที่ 2.7 ผ้ามัดหมี่โบราณ สมบัติของศูนย์ศิลปวัฒนธรรมสถาบันราชภัฏเทพสตรี
ที่มา : ผ้าทอพื้นเมืองลพบุรีหรือสระบุรี, ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมสถาบันราชภัฏเทพสตรี ลพบุรี (2541 : 25)

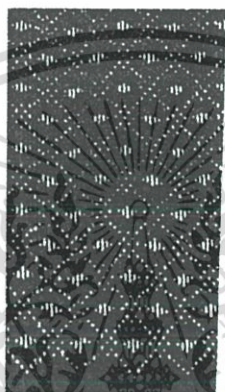
ภาพที่ 2.8 หมี่คั่น สมบัติของศูนย์ศิลปอาชีพ ประชาสุขสันต์ อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี
ที่มา : ผ้าทอพื้นเมืองลพบุรีหรือสระบุรี, ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมสถาบันราชภัฏเทพสตรี ลพบุรี (2541 : 25)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

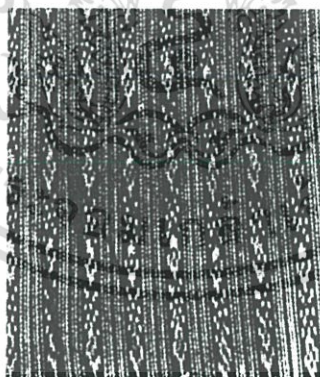
ภาพที่ 2.9 หมี่เปียง ทอลายสลักกับพื้นเป็นลายโบราณ

ที่มา : ผ้าทอพื้นเมืองลพบุรีหรือสระบุรี, ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมสถาบันราชภัฏเทพสตรี ลพบุรี (2541 : 25)

ภาพที่ 2.10 หมี่ไลด เป็นผ้าที่มีลวดลายเต็มตลอดทั้งผืน

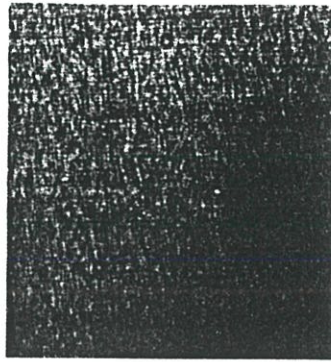
ที่มา : ผ้าทอพื้นเมืองลพบุรีหรือสระบุรี, ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมสถาบันราชภัฏเทพสตรี ลพบุรี (2541 : 25)

ภาพที่ 2.11 หมี่ลายหรือหมี่ถี่ ทอลวดลายสลักกับด้ายล้าง

ที่มา : ผ้าทอพื้นเมืองลพบุรีหรือสระบุรี, ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมสถาบันราชภัฏเทพสตรี ลพบุรี (2541 : 25)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.12 หมี่ลายสายฝน หมี่ย้อยหรือหมี่หยอด ทอโดยไม่มีการมัดจับดอก
ที่มา : ผ้าทอพื้นเมืองลพบุรีหรือสระบุรี, ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมสถาบันราชภัฏเทพสตรี ลพบุรี (2541 : 26)

2.2.4 ผ้าทอยุคปัจจุบัน

ในปัจจุบันชาวไทยพวนได้พัฒนาการทอผ้า เพื่อให้ทันยุคทันสมัย เป็นการทอผ้าแบบโรงงานอุตสาหกรรม แบ่งกลุ่มทำงานในขั้นตอนต่างๆ ได้แก่ กลุ่มคั้นด้าย กลุ่มมัดหมี่ กลุ่มทอผ้า แต่ละกลุ่มทำหน้าที่อย่างใดอย่างหนึ่งเพียงอย่างเดียว ทำให้เกิดทักษะและความชำนาญ รูปแบบการทอผ้าได้เปลี่ยนแปลงดังนี้

2.2.4.1 วัตถุประสงค์ของการทอ ในอดีตทอเพื่อใช้ในชีวิตประจำวัน เปลี่ยนเป็นทอเพื่อจำหน่าย กลายเป็นอาชีพหนึ่งที่หารายได้ให้แก่ครอบครัว งานทอผ้าเคยเป็นหน้าที่ของผู้หญิงในวันนี้ผู้ชายชาวบ้านหมี่จำนวนไม่น้อยเป็นช่างทอผ้า

2.2.4.2 ขั้นตอนในการทอ ช่างทอผ้าชาวไทยพวนเคยใช้เส้นด้ายที่เรียกว่า ด้ายลึงซื้อมาจากขอนแก่น ย้อมสีไม่ค่อยติด สีตก ต่อมาใช้ด้ายที่ เรียกว่า ไหมประดิษฐ์ เป็นด้ายสำเร็จรูปมีหลายสี ตัวแทนหรือหัวหน้ากลุ่มทอผ้าได้สั่งซื้อจากโรงงานมาจำหน่าย โดยทำหน้าที่เป็นคนกลางให้ช่างมัดหมี่มารับเส้นด้ายไปมัดหมี่ตามลวดลายที่ต้องการต่อไปช่างทอจะรับเส้นด้ายมัดหมี่ไปทอเป็นผืนผ้าส่งกลับคืนมาให้คนกลางจำหน่ายช่างมัดหมี่และช่างทอจะได้รับค่าแรงตามความยากง่ายของลวดลาย

2.2.4.3 การเตรียมเส้นด้าย การเตรียมเส้นด้ายยีนไม่ยุ่งยากซับซ้อนเหมือนในอดีต เพราะมีเส้นด้ายสำเร็จรูปออกมาจำหน่ายหลายชนิด นำมาใช้ได้ทันที ช่างทอไม่ต้องคั้นด้ายยีนมีกลุ่มคนในหมู่บ้านรับจ้างทำตามความต้องการ ซึ่งกรรมวิธีเตรียมเส้นด้ายยีนมีดังต่อไปนี้

1) การลงแป้ง เส้นด้ายที่ใช้เป็นเส้นด้ายยีน จะต้องนำมาลงแป้ง เพื่อให้เส้นด้ายเรียบ เหนียว แข็ง ไม่เป็นขน มีความทนทานต่อการเสียดสีของฟันหวี ใช้แป้งมันสำปะหลังผสมกับน้ำใส่ในภาชนะตั้งไฟคนพอเหนียว เติมน้ำมันพืชเล็กน้อยจะช่วยให้เส้นด้ายลื่นมีความมัน คนให้เข้ากัน ยกกลงวางให้เย็น ใส่เส้นด้ายลงไป พลิกเส้นด้ายกลับไปกลับมาให้ติดแป้งทั่วถึงกัน บิดพอหมาดนำไปตาก ขณะที่ตากคอยกระตุกเส้นด้ายบ่อยๆ เพื่อให้เส้นด้ายแตกกระจายไม่ติดกัน ผึ่งจนแห้งสนิท

2) การปั่นหลอดด้าย นำด้ายที่ลงแป้งมาปั่นหลอด ใช้มอเตอร์ปั่นแทนการใช้มือทำให้ปั่นได้รวดเร็ว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3) การคันหูกหรือการคันด้ายยืน เป็นการเตรียมเส้นด้ายยืน ปัจจุบันคันด้ายยืนหนึ่งครั้งสามารถทอผ้าได้ 300-400 เมตร เครื่องมือที่ใช้คันด้ายยืนเรียกว่า เผื่อ ตัวเผื่อ กว้างประมาณ 3 เมตรเศษ ยาวประมาณ 9 เมตร ด้านกว้างทั้งสองด้านจะมีหลักไม้ สำหรับนำด้ายจากหลอดมาขึ้นใส่หลักเผื่อ เพื่อให้ได้ความยาวตามที่ต้องการ จำนวนเส้นด้ายเรียกเป็น หลบ หนึ่งหลบเท่ากับ 40 เส้น ส่วนมากนิยมเรียงทีละ 2 หลบ คือ 80 เส้น โดยโยงด้ายจากหลอด 80 หลอด ขึ้นใส่หลักเผื่อจากด้านหนึ่งไปยังอีกด้านหนึ่งจนครบทั้งสองด้าน ด้านหนึ่งมี 16 หลัก รวมสองด้านมี 32 หลัก โยงด้าย 33 เที้ยว ยาวเที้ยวละ 9 เมตร จะได้ความยาว 300 เมตร ส่วนจำนวนเส้นขึ้นอยู่กับเบอร์ของฟืมที่ใช้ เช่น เบอร์ 56 ใช้ด้าย 27 หลบ กับอีก 21 เส้น คือ 1,101 เส้น โยงด้ายครั้งละ 2 หลบ จะต้องโยงทอไปทบมาถึง 13 รอบ รวมกับเศษที่เหลือก็จะได้เท่ากับรูฟืมที่จะทอ เมื่อคันเสร็จแล้วนำด้ายไปหวีเครื่องและม้วนเก็บในแกนที่เรียกว่า “แกนไม้โล่”

4) การสอดฟันหวี ฟันหวีทำจากสแตนเลส นำเส้นด้ายที่คันไว้แล้วสอดเข้าไปในฟืม โดยใช้ไม้ไผ่บางๆ เกี่ยวเส้นด้ายเข้าไปในฟืมที่ละช่องจนเต็มหน้าฟืม

5) การเก็บตะกอก ตะกอกหรือเขามีสลักษณะเป็นตับ อาจจะมี 2, 3, 4 ตับ เรียกว่า 2 ตะกอก 3 ตะกอก 4 ตะกอก เป็นเครื่องมือที่ใช้เชือกผูกคล้องกับไม้ ใช้ทำเหยียบเพื่อแยกเส้นด้ายยืนสำหรับสอดกระสวยเส้นด้ายพุ่ง

6) การนำเครื่องหูกขึ้นก็ เป็นขั้นตอนสุดท้ายของการเตรียมเส้นด้ายยืน คือ การนำเครื่องหูกที่สอดฟันฟืมแล้วไปกางบนที่ เตรียมพร้อมที่จะทอ

2.2.4.4 การเตรียมเส้นด้ายพุ่ง

1) การคันหมี่คือการนับจำนวนเส้นด้ายพุ่งตามหลอดสายที่ได้ออกแบบไว้ทั้งผืน เพื่อเตรียมมัดลายและย้อมสี ใช้มอเตอร์แทนมือทำให้คันด้ายวันละหลายหัว หัวละ 1 ผืน

2) การมัดหมี่เครื่องมือมัดหมี่เรียกว่าโฮงมัดหมี่มีความกว้างเท่ากับหน้ากว้างของผ้าที่ทอ นำด้ายที่คันแล้วมาใส่โฮงมัดหมี่เพื่อมัดลายในอดีตโฮงมัดหมี่เป็นแนวตั้งมัดได้ทีละหัว ปัจจุบันเป็นแนวนอนแต่ละครั้งมัดได้หลายหัว

3) การย้อมสีเมื่อมัดหมี่เสร็จแล้วถอดด้ายออกจากโฮงมัดหมี่นำไปย้อมสีการย้อมแต่ละครั้งต้องย้อมหลายๆหัวเพื่อให้ไม่ให้เปลี่ยนสีถ้าผ้าที่ออกแบบหลอดสายหลายสีต้องย้อมหลายครั้ง

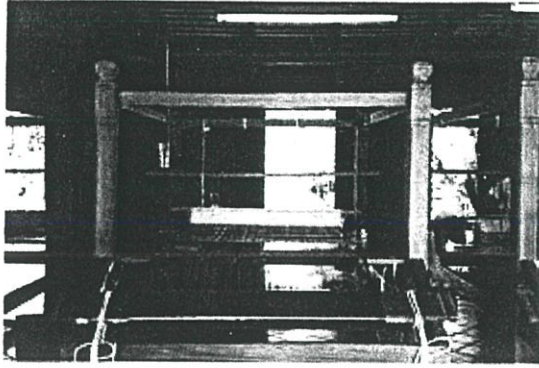
4) การกรอเส้นด้ายพุ่งนำเส้นด้ายที่ย้อมสีแล้วมากรอใส่หลอดด้ายเล็กๆสำหรับใส่กระสวยเป็นเส้นด้ายพุ่งผู้ที่กรอจะต้องมีความชำนาญหากไม่ชำนาญอาจจะทำให้หลอดสายที่ได้ไม่สวยงามตามความต้องการ

2.2.4.5 การเปลี่ยนแปลงอุปกรณ์การทอผ้า ในปัจจุบันอุปกรณ์ในการทอผ้าเปลี่ยนไปจากเดิมกล่าวคือ

ที่ทอผ้า ใช้ที่กระตุก ทอผ้าได้รวดเร็วได้ผ้าแต่ละครั้งยาวกว่าใช้ที่มีเนื้อเรียบแน่น ฟืม เดิมเคยใช้ฟืมหรือฟันหวีที่เป็นไม้ ใช้ไปนานๆ จะสึกและขาดง่าย จึงเปลี่ยนมาใช้ฟืมสแตนเลส ไม่เป็นสนิม ใช้ได้ทนทาน คุ่มค่า

เชือกมัดหมี่ เคยใช้กากกล้วยนำมาชุบแล้วฉีกเป็นเส้น ตากแดดให้แห้งใช้เป็นเชือกนำมามัดหมี่ มีกรรมวิธีค่อนข้างยุ่งยาก ปัจจุบันมีสีให้เลือกใช้มากมาย ทำให้สีสันของผ้ามีความสวยงามตามต้องการ

2.2.4.6 เครื่องมือ อุปกรณ์และขั้นตอนการทอผ้ามัดหมี่ในปัจจุบัน นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า เอกสารนี้เป็นเอกสารของกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.13 ฝืมหรือฝืมหวี

ที่มา : ฝ่าทอพื้นเมืองลพบุรีหรือสระบุรี, ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมสถาบันราชภัฏเทพสตรี ลพบุรี (2541 : 33)

ภาพที่ 2.14 ม้วนเส้นด้ายยีน

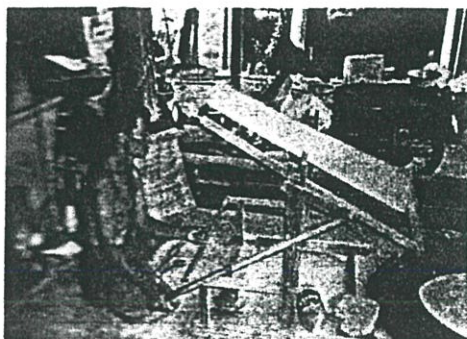
ที่มา : ฝ่าทอพื้นเมืองลพบุรีหรือสระบุรี, ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมสถาบันราชภัฏเทพสตรี ลพบุรี (2541 : 34)

ภาพที่ 2.15 การเก็บตะกอ

ที่มา : ฝ่าทอพื้นเมืองลพบุรีหรือสระบุรี, ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมสถาบันราชภัฏเทพสตรี ลพบุรี (2541 : 34)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.16 การคั่นหมี

ที่มา : ผ้าทอพื้นเมืองลพบุรีหรือสระบุรี, ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมสถาบันราชภัฏเทพสตรี ลพบุรี (2541 : 34)

ภาพที่ 2.17 การมัดหมี

ที่มา : ผ้าทอพื้นเมืองลพบุรีหรือสระบุรี, ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมสถาบันราชภัฏเทพสตรี ลพบุรี (2541 : 34)

ภาพที่ 2.18 การย้อมสี

ที่มา : ผ้าทอพื้นเมืองลพบุรีหรือสระบุรี, ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมสถาบันราชภัฏเทพสตรี ลพบุรี (2541 : 34)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.19 การแก้มัดหมี่

ที่มา : ผ้าทอพื้นเมืองลพบุรีหรือสระบุรี, ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมสถาบันราชภัฏเทพสตรี ลพบุรี (2541: 35)

ภาพที่ 2.20 กระสวย

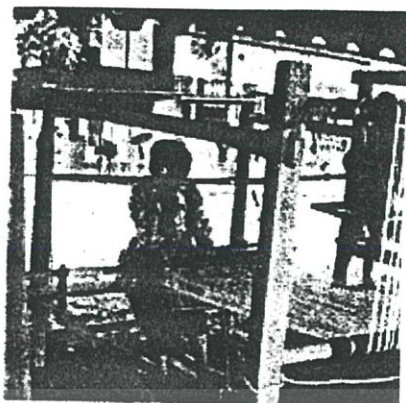
ที่มา : ผ้าทอพื้นเมืองลพบุรีหรือสระบุรี, ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมสถาบันราชภัฏเทพสตรี ลพบุรี (2541 : 35)

ภาพที่ 2.21 การกรอหลอดด้ายพุ่ง

ที่มา : ผ้าทอพื้นเมืองลพบุรีหรือสระบุรี, ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมสถาบันราชภัฏเทพสตรี ลพบุรี (2541 : 35)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.22 การทอ

ที่มา : ผ้าทอพื้นเมืองลพบุรีหรือสระบุรี, ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมสถาบันราชภัฏเทพสตรี ลพบุรี (2541 : 35)

2.2.4.7 ลวดลายและสีสันทของผ้าทอไทยพวนปัจจุบัน

1) ลวดลาย ในอดีตเป็นลายเล็กๆ มัดหมี่จำนวนน้อยล้อย่างมากไม่เกิน 9 ล้ำ ปัจจุบันเป็นลายใหญ่ขึ้น มัดหมี่ตั้งแต่ 13-65 ล้ำ มีการพัฒนาลายต่างๆ เพิ่มขึ้นมากมาย การเรียกชื่อลายเป็นการสื่อความเข้าใจกันระหว่างช่างมัดและช่างทอ บางครั้งเรียกชื่อตามผู้ซื้อ เช่น ลายผู้ว่า ลายลพบุรี บางลายเป็นลายโบราณ มีชื่อลายเฉพาะ นำมาเป็นแม่ลายใช้ในการออกแบบ เช่น ลายราชวัตร ลายโพธิ์ศรี ลายดอกแก้ว ลายดอกพิกุล ลายหมี่ย้อย ลายหมี่สองเกร็ด ลายตะวันลับฟ้า ลายหมี่นกยูง ฯลฯ แนวความคิดในการออกแบบลวดลาย ได้พัฒนาจากลายในอดีตนำมาผสมผสานกับความคิดสร้างสรรค์ หรือจำแบบที่ได้เห็นจากผู้อื่น ทำให้ได้ผ้าที่มีลวดลายหลายหลายไม่ซ้ำแบบกัน

2) สีสันทผ้าทอของชาวไทยพวนนิยมใช้เส้นด้ายยีนสีดำด้ายพุ่งสีเข้มผลิตภัณฑ์ที่ได้สีเข้ม สีขมิ้น และสีหนัก เช่น ดำ น้ำตาล กรมท่า ทุกวันนี้ถึงแม้จะใช้เส้นด้ายยีนสีดำ แต่ใช้เส้นด้ายพุ่งสีสดใส ผ้าทอจึงมีสีสัน สีส่อนหวานนุ่มนวลมองดูแปลกตาไปจากเดิม และสามารถนำมาใช้ในการออกแบบเสื้อผ้าได้เหมาะกับคนทุกวัย

2.2.4.8 ผลิตภัณฑ์จากผ้าทอชาวไทยพวนยุคใหม่

1) ผ้าพื้น ใช้ตัดเสื้อ เป็นผ้าทอสีพื้นธรรมดาบ้าง หรือทอลายเป็นชื่อหน่วยงาน ทอควบเส้นด้ายสองสี เรียกว่าลายสายฝน และทอสีตะกอก ทำให้ผ้ามีเนื้อหนา ลักษณะผิวสัมผัสสวยงาม

2) ผ้าขาม้า ทอแบบดั้งเดิม และยังได้รับความนิยมจากผู้ที่รักความเป็นไทย ช่างทอบางคนมีความเชี่ยวชาญในการทอ ผลิตภัณฑ์ที่ได้เป็นผลงานที่ประณีต เรียบร้อย ขายได้ราคาดี

3) ผ้ามัดหมี่ กลุ่มช่างทอชาวไทยพวนไม่ได้เน้นความหมายของลวดลาย แต่จะสนใจเรื่องการมัดตามจำนวนลำ เช่น เรียกว่าลาย 3 ลำ 13 ลำ 25 ลำ หรือทอออกมาแล้วคล้ายรูปอะไรก็จะเรียกตามรูปที่มองเห็น

ลายผ้ามัดหมี่ แบ่งตามรูปแบบการมัดและลักษณะการทอได้ 4 ประเภทดังนี้

- 1) มัดหมี่ทั้งผืน เรียกว่าหมี่โลด มีลวดลายกระจายเต็มผืนผ้า มัดหมี่มีตั้งแต่ 13 ลำ ถึง 65 ลำ ที่นิยมทอมากที่สุด คือ 25 ลำ มีทั้งการใช้สีกลมกลืน ใช้สีตัดกันที่ริมผ้า ด้านบนและด้านล่างทอสีพื้น บางครั้งตรงชายผ้าด้านล่างทอแบบมีเชิง เป็นลายพิเศษต่างจากผืนผ้า
- 2) มัดหมี่สลับกับลายขีด แต่ละผืนผ้าจะมีความแตกต่างกันระหว่างการขีดและการมัดหมี่ ทำให้มีสีสันงดงาม
- 3) มัดหมี่สลับกับการสอดดินเงินและดินทอง เพิ่มความสวยงาม มองดูมีราคาและหรูหรา กำลังเป็นที่นิยมใช้ตัดเย็บเป็นเครื่องนุ่งห่ม ใช้ได้ทั้งกลางวันและกลางคืน
- 4) มัดหมี่ลายสามกษัตริย์ มีลายเป็นแถบตามยาว ทอพื้นสลับกับลายมัดหมี่ลายในแต่ละแถบเหมือนกัน ใช้สีสามสี จึงเรียกว่าสามกษัตริย์

2.2.4.9 การพัฒนาผ้าทอชาวไทยพวน การเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ทำให้จำนวนครอบครัวที่ทอผ้าน้อยลงผู้คนบางส่วนออกไปทำงานในเมือง ความต้องการในการใช้ผ้าเพิ่มขึ้น ทำให้เกิดการทอเพื่อการค้า แทนการทอเพื่อใช้สอยในบ้าน รูปแบบการทอจึงเปลี่ยนแปลงดังนี้

- 1) ใช้กระบวนการทอแบบโรงงานอุตสาหกรรม เพื่อให้ได้ผลผลิตเพียงพอกับความต้องการของผู้บริโภค เป็นโรงงานอุตสาหกรรมที่ไม่เหมือนใคร เพราะมีคนกระจายอยู่ตามบ้าน จึงเกิดการรวมกลุ่มหรือระบบคนกลางคอยประสานงานและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ซึ่งเป็นการเพิ่มรายได้ให้แก่กลุ่มชนได้ไม่น้อย ทั้งยังช่วยให้เกิดความสัมพันธ์อันดีในครอบครัว อันเนื่องมาจากการทำงานในบ้านในท้องถิ่นของตนเอง
- 2) รูปแบบและลวดลาย เปลี่ยนแปลงไปตามความต้องการของท้องตลาด ลวดลายในอดีตเกิดจากสิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัว ปัจจุบันช่างมัดหมี่นอกจากจะคิดสร้างสรรค์ลวดลายเองแล้ว สื่อต่าง ๆ ทำให้ช่างมัดหมี่เกิดผสมผสานความคิดออกมาเป็นลวดลายไม่ซ้ำแบบกัน
- 3) เส้นด้ายที่ใช้ทอ นอกจากจะใช้ไหมประดิษฐ์ หรือเส้นใยสังเคราะห์แล้ว ชาวไทยพวนยังเลือกใช้ดินทองมาทอสลับกับลวดลายมัดหมี่ ทำให้ผ้าทอดูหรูหราและมีค่ามากขึ้น
- 4) การใช้สีย้อมผ้า สีสังเคราะห์ ผู้ทอเลือกใช้สีได้หลากหลาย ทั้งสีตัดกัน สีกลมกลืน สีขั้ว สีอ่อนหวาน ทำให้ผ้าน่าใช้มองดูไม่เบื่อ
- 5) การจำหน่าย ช่างทอไม่ต้องขายผ้าทอเอง มีกลุ่มสหกรณ์ กลุ่มแม่บ้านเป็นตัวแทนจำหน่าย รวมกลุ่มกำหนดราคา จึงทำให้ได้ราคาค่อนข้างดี นอกจากนี้ยังเกิดร้านผ้าทอขึ้นหลายร้านในอำเภอบ้านหมี่ มีตัวแทนจำหน่ายในต่างจังหวัด นับว่าการทอผ้าของชาวไทยพวนเป็นอาชีพหนึ่งที่น่าสนใจ และทำรายได้ให้แก่ครอบครัวได้เป็นอย่างดี ตลอดจนช่วยอนุรักษ์ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านให้ลูกหลานได้เรียนรู้

การทอผ้าของชาวไทยพวนอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี เป็นวิถีแห่งวัฒนธรรมที่เด่นอย่างหนึ่งของชนกลุ่มนี้ ชาวไทยพวนมีภูมิปัญญามากพอที่จะทอผ้าใช้เอง นำมาเป็นเครื่องนุ่งห่ม และผลิตภัณฑ์ต่างๆ ใช้ในชีวิตประจำวันและพิธีกรรม มีความรู้ ความสามารถในการออกแบบลวดลายและให้สีสันแก่ผ้าทอที่ทอเพื่อความสวยงาม โดยการเลือกใช้สีจากวัสดุธรรมชาติหลากสีและเทคนิคการทำลวดลายบนผืนผ้า เช่น จก ขิด มัดหมี่ ผ้าโบราณของชาวไทยพวนจึงทรงคุณค่าด้วยความสวยงามและความประณีต จัดเป็นมรดกที่ล้ำค่าทางวัฒนธรรมอย่างหนึ่งของท้องถิ่นได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2.4.10 ลวดลายผ้ามัดหมี่ยุคปัจจุบัน ตัวอย่างผ้ามัดหมี่ไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ ที่นิยม ในปัจจุบัน ซึ่งเป็นลวดลายที่ได้รับการประยุกต์และออกแบบ ลวดลายใหม่

ภาพที่ 2.23 ผ้ามัดหมี่สองตะกอลายหมาจับ

ที่มา : กรชนก บุญทร (2555)

ภาพที่ 2.24 ผ้ามัดหมี่สองตะกอลายขยุ้มตีนหมา

ที่มา : กรชนก บุญทร (2555)

ภาพที่ 2.25 ผ้ามัดหมี่สี่ตะกอลายเชิงเทียน

ที่มา : กรชนก บุญทร (2555)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

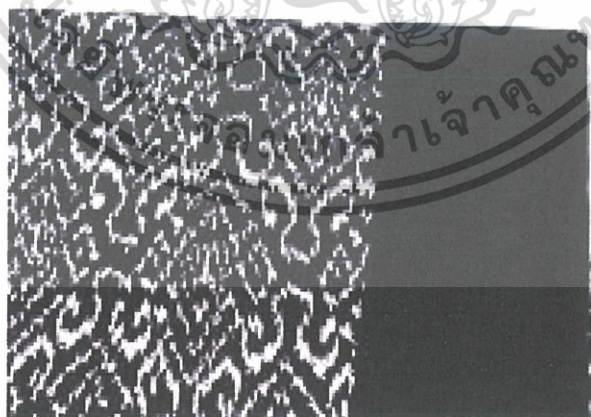
ภาพที่ 2.26 ผ้ามัดหมี่สี่ตะกอลายสี่สไลท์

ที่มา : กรชนก บุญทร (2555)

ภาพที่ 2.27 ผ้ามัดหมี่สี่ตะกอลายหลามตัด

ที่มา : กรชนก บุญทร (2555)

ภาพที่ 2.28 ผ้ามัดหมี่สี่ตะกอลายเขาวงกต

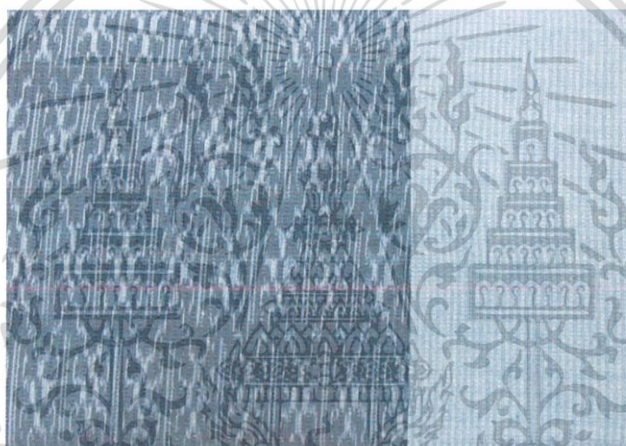
ที่มา : กรชนก บุญทร (2555)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.29 ผ้ามัดหมี่ สี ตะกอลาย นกยูง

ที่มา : กรชนก บุญทร (2555)

ภาพที่ 2.30 ผ้ามัดหมี่ สี ตะกอลายชุมทรีพยับน้อย

ที่มา : กรชนก บุญทร (2555)

2.3 ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์

2.3.1 ความเป็นมาของโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์

2.3.1.1 ความเป็นมาของโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ อุตสาหกรรมในครัวเรือน มีความสัมพันธ์กับวิถีชีวิตของคนในชนบทควบคู่กับการทำเกษตรกรรมจากเดิมเป็นการผลิตเพื่อใช้สอยในครอบครัวโดยใช้วัตถุดิบทรัพยากรที่อยู่ในท้องถิ่นผสมผสานกับภูมิปัญญาที่ได้รับการสั่งสมและถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษผลิตเครื่องอุปโภคบริโภคเพื่อใช้สอยในครอบครัวต่อมา มีการส่งเสริมฝึกอบรม จากหน่วยงานราชการทำให้อุตสาหกรรมในการสร้างรายได้ส่งเสริมการกระจายรายได้อย่างกว้างขวาง พร้อมกับเงินตราต่างประเทศเข้าประเทศในรูปแบบการส่งออกเป็นจำนวนมาก

ปัจจุบันจะเห็นได้ว่าการประกอบอุตสาหกรรมท้องถิ่นมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นผลจากการสำรวจอุตสาหกรรมในครัวเรือนของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ปี2542 มีผู้ประกอบการจำนวน 1.2 ล้านครัวเรือนเพิ่มจาก ปี2538 ร้อยละ21.5 ทำให้ปริมาณผลผลิตอุตสาหกรรมในครัวเรือนมีจำนวนมาก หากการดำเนินการผลิตแบบต่างคนต่างผลิตไม่มีทิศทางชัดเจนจะส่งผลให้เกิดปัญหาด้านการตลาด เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3 ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์

2.3.1 ความเป็นมาของโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์

2.3.1.1 ความเป็นมาของโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ อุตสาหกรรมในครัวเรือนมีความสัมพันธ์กับวิถีชีวิตของคนในชนบทควบคู่กับการทำเกษตรกรรมจากเดิมเป็นการผลิตเพื่อใช้สอยในครอบครัวโดยใช้วัตถุดิบทรัพยากรที่อยู่ในท้องถิ่นผสมผสานกับภูมิปัญญาที่ได้รับการสั่งสมและถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษผลิตเครื่องอุปโภคบริโภคเพื่อใช้สอยในครอบครัวต่อมาได้มีการส่งเสริมฝึกอบรม จากหน่วยงานราชการทำให้อุตสาหกรรมในการสร้างรายได้ส่งเสริมการกระจายรายได้อย่างกว้างขวาง พร้อมกับเงินตราต่างประเทศเข้าประเทศในรูปแบบการส่งออกเป็นจำนวนมาก

ปัจจุบันจะเห็นได้ว่าการประกอบอุตสาหกรรมท้องถิ่นมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นผลจากการสำรวจอุตสาหกรรมในครัวเรือนของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ปี2542 มีผู้ประกอบการจำนวน 1.2 ล้านครัวเรือนเพิ่มจาก ปี2538 ร้อยละ21.5 ทำให้ปริมาณผลผลิตอุตสาหกรรมในครัวเรือนมีจำนวนมาก หากการดำเนินการผลิตแบบต่างคนต่างผลิตไม่มีทิศทางชัดเจนจะส่งผลให้เกิดปัญหาด้านการตลาด ดังนั้นการส่งเสริมผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่นให้มีศักยภาพทางการตลาดโดยเน้นภาพลักษณ์และจุดเด่นของผลิตภัณฑ์เพื่อเผยแพร่ให้เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลายจึงเป็นแนวทางสำคัญที่ทำให้ผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่นมีช่องทางการจำหน่ายและมีส่วนแบ่งทางการตลาดที่สมดุล

ภายหลังที่ประเทศไทยประสบกับภาวะวิกฤตเศรษฐกิจในช่วงระหว่างปี 2540 เป็นต้นมาทำให้เกิดการชะลอตัวทั้งภาคเกษตรและอุตสาหกรรม สินค้าเกษตรตกต่ำ การส่งออกลดลง ภาคอุตสาหกรรมลดกำลังการผลิต โรงงานอุตสาหกรรมเป็นจำนวนมากทยอยปิดตัวเองลง ส่งผลให้เกิดการว่างงานโดยทั่วไป ทำให้กำลังการซื้อของประชาชนลดลง เกิดระบบฝืดเคืองทั้งประเทศ ประชาชนมีฐานะยากจนลง ประกอบกับการพัฒนาประเทศที่ผ่านมาได้สะสมการพึ่งพาต่างประเทศมาโดยตลอด

รายได้ของประเทศมากกว่าร้อยละ 80 มาจากการส่งออกโดยมีตลาดส่งออกหลักที่สำคัญได้แก่ สหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป และญี่ปุ่น ซึ่งเมื่อเกิดภาวะเศรษฐกิจถดถอยขึ้นกับประเทศเหล่านี้ จึงส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจภายในประเทศ อีกทั้งสินค้าส่งออกหลักที่สำคัญได้แก่ สินค้าอุตสาหกรรมประเภทชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ เพราะไทยเป็นเพียงฐานในการประกอบชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเป็นสินค้าที่สร้างมูลค่าเพิ่มให้ประเทศต่ำ มูลค่าเพิ่มที่ได้รับจึงเป็นเพียงการจ้างงาน ทำให้โอกาสในการถ่ายทอดเทคโนโลยีขั้นสูงจึงมีน้อย ส่งผลให้แรงงานในภาคอุตสาหกรรมของไทยขาดทักษะและประสบการณ์ทางด้านเทคโนโลยีในการผลิตสินค้าที่มีความละเอียดซับซ้อนในเชิงวิศวกรรมผู้ผลิตสินค้าวัตถุดิบขั้นต้นและขั้นกลางไม่สามารถผลิตสินค้า เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ผลิตลำดับถัดไป ทำให้ผู้ผลิตส่วนใหญ่หันไปนำเข้าวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตจากต่างประเทศ

ดังนั้น การที่ประเทศไทยหวังพึ่งแต่เพียงภาคการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีนำเข้าและวัตถุดิบนำเข้าจากต่างประเทศเพียงอย่างเดียว คงไม่สามารถที่จะดำรงเศรษฐกิจทั้งระบบให้อยู่ได้อย่างมั่นคง การหันมาให้ความสนใจถึงศักยภาพที่มีอยู่ในประเทศตั้งแต่ระดับรากหญ้าสินค้า สินค้าเกษตร ภูมิปัญญาท้องถิ่น ความรู้ ความชำนาญ ความสามารถทักษะและประสบการณ์ในการผลิตสินค้าที่บ่งบอกถึงความเป็นเอกลักษณ์ไทย จึงเป็นสิ่งที่หลายฝ่ายเริ่ม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตระหนักและให้ความสนใจเพื่อนำไปสู่การพึ่งตนเองได้ทั้งในระดับบุคคล ระดับครัวเรือน และระดับประเทศ สร้างความเข้มแข็งให้กับระบบเศรษฐกิจประเทศโดยรวมทั้งประเทศ โดยเริ่มต้นจากการพัฒนาชุมชนแต่ละชุมชนให้มีความเข้มแข็งแล้วจึงขยายไปสู่ระดับจังหวัด ระดับภาค และระดับประเทศอันเป็นเป้าหมายการพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน

จากเหตุดังกล่าวรัฐบาลจึงได้กำหนด “โครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” ให้เป็นนโยบายสำคัญในการแก้ปัญหาเศรษฐกิจและความยากจนของประเทศโดยมุ่งหวังให้เกิดการปรับโครงสร้างภาคการผลิตกันมาสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับวัตถุดิบที่มีอยู่ในภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์ผสมผสานกับวัฒนธรรมประเพณี และการท่องเที่ยว สามารถเชื่อมโยงสนับสนุนการกระจายสินค้าชุมชนออกสู่ตลาดภายนอกได้ในระดับสากล เป็นการสร้างเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเองให้ราษฎรมีงานทำ มีรายได้ อาศัยศักยภาพในชุมชนเพื่อให้เกิดความมั่นคงยั่งยืน โดยอยู่บนรากฐานความคิด “การมีส่วนร่วมของชุมชน ประชาชนคิดเองทำเอง” รัฐทำหน้าที่เป็นเพียงผู้ให้การสนับสนุนเท่านั้น เป็นแนวคิดในการพัฒนาเพื่อวางรากฐานความยั่งยืนจากข้างล่างไปสู่ระดับประเทศในที่สุด

ชื่อโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์

ภาษาไทย “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์”

ภาษาอังกฤษ “One Tambon One Product” ตัวย่อ “OTOP”

2.3.2 ความหมายและตราสัญลักษณ์ของโครงการหนึ่งตำบล หนึ่ง ผลิตภัณฑ์

กระทรวงอุตสาหกรรมได้ให้ความหมายของไทย “หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์” เพื่อใช้เป็นสื่อกลางและแนวทางในการปฏิบัติงานว่า หมายถึง “ความมุ่งหวังให้กลุ่มราษฎรได้มีอาชีพ มีงานทำ มีรายได้ มีการสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ผลิตภัณฑ์ ด้วยการผลิอุตสาหกรรมที่ผู้บริโภคยอมรับด้วยตนเองในตำบลยังคงอยู่ในท้องถิ่น”

ภาพที่ 2.31 ตราสัญลักษณ์ของโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์

ที่มา : ปิยะมาภรณ์ ฤทธิรักษา (2550 : 16)

2.3.3 หลักการของโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์

ภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่สากล (Local Yet Global) ผลิสินค้าและบริการที่ใช้ภูมิปัญญา และวัฒนธรรมท้องถิ่นให้ เป็นที่ยอมรับในระดับสากล

พึ่งตนเองและคิดอย่างสร้างสรรค์ (Self -Reliance-Creativity) ทำความฝันให้เป็นจริงด้วยกระบวนการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ โดยสร้างกิจกรรมที่อาศัยศักยภาพของท้องถิ่น

การสร้างทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Development) พุ่มพักประชาชนให้สู้ชีวิตด้วยความท้าทายและจิตวิญญาณแห่งการสร้างสรรค์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3.4 ข้อมูลเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ในปัจจุบัน

แบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่ม 1 ผลิตภัณฑ์ผ้าและสิ่งทอ เช่น ผ้าบาติก ผ้าไหมแพรวา เส้นไหม ผ้าไหมมัดหมี่ ผ้ามัดย้อม หมอนขิด เสื้อหม้อห้อม เสื้อผ้าสำเร็จรูป ตุ๊กตาผ้า เป็นต้น

กลุ่ม 2 ผลิตภัณฑ์จักสานและเส้นใยพืช เช่น ผลิตภัณฑ์จากเสื่อกก จักสานไม้ไผ่ ใยมะพร้าวจากไม้ไผ่ เฟอร์นิเจอร์หวาย ผลิตภัณฑ์กระจูด ผลิตภัณฑ์จากย่านลิเภา ปลายตะเพียนใบลาน หมวก และกระเป๋าป่านศรนารายณ์ จัดสานตะกร้าพลาสติก เป็นต้น

กลุ่ม 3 ผลิตภัณฑ์อาหารและสมุนไพร เช่น ผลไม้แปรรูปต่างๆ สุราแช่ผลไม้ ชาเขียว ใบหม่อน ขอสพริก น้ำพริกปรุงรส ขนมไทย ไข่เค็ม ผลิตภัณฑ์จากปลา แซลมอนสมุนไพร เป็นต้น

กลุ่ม 4 ผลิตภัณฑ์ศิลปประดิษฐ์และหัตถกรรม เช่น หัตถกรรมเป่าแก้ว หัตถกรรมหินอ่อน เครื่องประดับจากเขาสัตว์ ดอกไม้ประดิษฐ์ ผลิตภัณฑ์กระดาษสา ตีเหล็ก ภาพแกะหนังตะลุง เป็นต้น

กลุ่ม 5 ผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา เช่น เครื่องปั้นดินเผาและหม้อเขียนสีลายล้านนา

2.4 มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน

2.4.1 ความหมายของมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน

ความหมายของมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน “มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน” หมายถึง ข้อกำหนดคุณลักษณะของผลิตภัณฑ์ที่ผลิตโดยชุมชน เป็นข้อกำหนดที่ไม่ยุ่งยาก ซับซ้อน เหมาะกับสภาพการผลิตของชุมชน

2.4.1.1 แนวคิดของมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนมีแนวคิด ดังนี้

1) เป็นการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นของไทยสู่สากล
2) เกิดมาจากหลักการพึ่งตนเองและการคิดอย่างสร้างสรรค์ของชุมชน การตัดสินใจและพัฒนาผลิตภัณฑ์ร่วมกัน ให้เกิดเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นที่มีคุณค่าและสามารถสร้างรายได้ให้แก่ชุมชน

3) เป็นการผลักดันผลิตภัณฑ์ดีเด่นที่ผ่านการคัดเลือกจากคณะกรรมการ อำนวยการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์แห่งชาติ

4) เป็นการสร้างผลิตภัณฑ์โดยใช้แรงงานและทรัพยากรในท้องถิ่น

2.4.1.2 วัตถุประสงค์ของมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1) ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพของผลิตภัณฑ์ชุมชนให้ได้รับการรับรองและแสดงเครื่องหมายรับรองส่งเสริมด้านการตลาดของผลิตภัณฑ์ให้เป็นที่ยอมรับอย่างแพร่หลายและสร้างความมั่นใจให้กับผู้ผลิตระดับชุมชนในด้านเกณฑ์คุณภาพและการทำ ตลาดจนผู้บริโภคในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ชุมชน ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

2.4.1.3 แนวทางการดำเนินงาน สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมได้ ดำเนินงานตามแนวทางต่อไปนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1) การกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนโดยการจัดทำข้อกำหนดที่เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์ชุมชนและเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องโดยมีแนวทางปฏิบัติที่ไม่ซับซ้อนและสอดคล้องกับวิธีการผลิตของผู้ผลิตในชุมชน โดยเน้นให้เกิดการนำไปปฏิบัติได้โดยง่าย

2) การรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์ชุมชนในกรณีนี้สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม จะให้การรับรองด้านการให้แสดงเครื่องหมายมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน ซึ่งเมื่อให้การรับรองแล้วจะตรวจติดตามผลโดยการเก็บตัวอย่างมาทดสอบสำหรับค่าใช้จ่ายในการทดสอบตัวอย่าง ทางโครงการฯ จะให้การสนับสนุนทั้งหมด

3) การพัฒนาผู้ผลิตในชุมชนในกรณีที่มีปัญหาในการทำผลิตภัณฑ์ชุมชนขนาดมาตรฐาน สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์ อุตสาหกรรมจะส่งผู้ชำนาญการเข้าไปให้ความรู้โดยการฝึกอบรมและให้คำปรึกษาแนะนำ ณ สถานที่ที่ผลิต จนมีขีดความสามารถ และมีความพร้อมในการขอการรับรอง

4) การส่งเสริมประชาสัมพันธ์ สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมจะสร้างการรับรู้เพื่อให้รู้จักและเกิดความตระหนัก ในเรื่องมาตรฐานคุณภาพผลิตภัณฑ์ชุมชน โดยการเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ และสร้างแรงจูงใจยกย่องผลิตภัณฑ์ชาวบ้านที่ได้รับการรับรอง ทำให้ผู้บริโภคเกิดภาพลักษณ์ที่ดีว่าเป็นผลิตภัณฑ์คุณภาพได้มาตรฐาน เทียบเคียงผลิตภัณฑ์ที่มีชื่อสินค้า (brandname) ทั้งหมด

2.4.1.4 บทบาทสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมตามโครงการ สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมมีบทบาทตามโครงการดังต่อไปนี้

1) พิจารณากำหนด แก๊ซ และยกเลิกมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน

2) ให้การรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์ชุมชน โดยการออกใบรับรองและการติดตามผลภายหลังได้รับการรับรองแล้ว

3) ส่งเสริม พัฒนา ประชาสัมพันธ์ เพื่อให้ข้อมูลการเพิ่มขีดความสามารถให้กับผู้ผลิตในชุมชน

4) แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อช่วยเหลือดำเนินการตามที่ได้รับมอบหมาย

5) ติดตาม ประเมินผล และรายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานให้คณะกรรมการวิจัย พัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์และเทคโนโลยีในคณะกรรมการอำนวยการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์แห่งชาติ ทราบทุกระยะ

6) ดำเนินการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องตามที่กระทรวงอุตสาหกรรมมอบหมาย

2.4.1.5 ประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน สำหรับประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน

1) เป็นการสนับสนุนผู้ผลิตรายย่อยให้ทำผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ และสนับสนุนด้านการตลาดโดยการได้รับเครื่องหมายรับรองซึ่งจะเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืน และยกระดับการผลิตต่อไป

2) เป็นการสนองต่อนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาลในโครงการ หนึ่งตำบลผลิตภัณฑ์ ในด้านคุณภาพผลิตภัณฑ์ของโครงการ ให้ผ่านการรับรองเพื่อสามารถแสดงสัญลักษณ์ได้

3) เป็นการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์เพื่อยกระดับให้มีการปรับปรุงการผลิตให้ดียิ่งขึ้น เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของธุรกิจชุมชน โดยเฉพาะในโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ทั่วประเทศ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4) เป็นการส่งเสริมด้านการตลาด ให้เป็นที่ยอมรับและเพิ่มความเชื่อถือของผู้ซื้อในและต่างประเทศ

2.4.2 การจัดทำมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน

ผลิตภัณฑ์ที่จะนำมากำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนนั้น ได้พิจารณาจากบัญชีรายชื่อผลิตภัณฑ์ของคณะกรรมการอำนวยการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์แห่งชาติแล้ว จะเห็นได้ว่าเป็นการครอบคลุมผลิตภัณฑ์ 5 กลุ่ม คือ (สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม,ม.ป.ป.)

- 1) กลุ่มผลิตภัณฑ์สิ่งทอ
- 2) กลุ่มผลิตภัณฑ์सानเส้นใยพืช
- 3) กลุ่มผลิตภัณฑ์อาหารและสมุนไพร
- 4) กลุ่มเครื่องปั้นดินเผา
- 5) กลุ่มผลิตภัณฑ์ศิลปะประดิษฐ์และหัตถกรรม

สาเหตุที่ได้คัดเลือกผลิตภัณฑ์ชุมชนจากกลุ่มผลิตภัณฑ์ที่ดำเนินการในปีแรก เนื่องจากกลุ่มผู้ผลิตในชุมชนนิยมผลิตสินค้าเหล่านี้เป็นจำนวนมาก และเป็นสินค้าที่ได้รับการตอบรับจากผู้บริโภคเป็นอย่างดี ดังนั้นหากผลิตภัณฑ์ได้รับการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนจาก สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมแล้ว จะทำให้ผลิตภัณฑ์กลุ่มนี้สามารถขยายตลาดและเกิดการยอมรับในกลุ่มผู้บริโภคมากขึ้นได้

มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนจัดทำขึ้นโดยคณะกรรมการมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน และจะมีข้อกำหนดที่เหมาะสมกับสภาพของผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นในแต่ละท้องถิ่น เพื่อให้ผู้ผลิตสามารถนำมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนไปใช้พัฒนาคุณภาพของผลิตภัณฑ์ได้โดยง่าย

2.4.3 มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน สินค้าชุมชน ทางเลือกใหม่สู่ผู้บริโภค

ปัจจุบันนี้ ผู้บริโภคมีความใส่ใจคัดเลือกสินค้าที่มีคุณภาพมากขึ้น ทำให้ผู้บริโภคตระหนักถึงความสำคัญในการเลือกซื้อสินค้าที่มีมาตรฐาน โครงการมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน เป็นโครงการหนึ่งที่เข้ามาสนับสนุนในด้านการกำหนดมาตรฐาน และการรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์ที่ได้จากโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์เพื่อให้ผลิตภัณฑ์เป็นที่ยอมรับและประกันคุณภาพให้กับผู้บริโภค ซึ่งจะเป็นแนวทางหนึ่งที่เชื่อมโยงผลิตภัณฑ์จากชุมชนสู่ตลาดผู้บริโภคทั้งในประเทศ และต่างประเทศต่อไปได้อย่างครบวงจร

ขณะเดียวกันก็เป็นนโยบายที่สำคัญของรัฐบาลที่ต้องการมุ่งการส่งเสริมศักยภาพชุมชนให้มีความเข้มแข็ง ด้วยการรวมตัวของชุมชน จะเห็นได้ว่าถึงผลผลิตงานด้านการพัฒนาสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ในวันนี้ กล่าวได้ว่า มีการผลิตกันออกมาจำนวนมากทำให้ผู้ผลิตหลายรายเริ่มมีการตื่นตัวในการพัฒนาสินค้าของตนเองมากขึ้น หน่วยงานรัฐต่างมุ่งหาแนวทางที่จะเข้ามาสนับสนุนด้านการพัฒนาการผลิตสินค้า เพื่อให้มีคุณภาพและตรงกับความต้องการของตลาด การก้าวเข้าสู่มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน ซึ่งเป็นมาตรฐานหนึ่งที่มีเครื่องหมายแสดงการรับรองสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ว่าเป็นสินค้าที่ได้คุณภาพ และผู้บริโภคมั่นใจได้ว่าจะมีความปลอดภัย เป็นการเพิ่มมูลค่าเพิ่มปริมาณ และสร้างรายได้ให้เพิ่มมากยิ่งขึ้นต่อไป

นอกเหนือจากการมอบตราสัญลักษณ์สินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์และการประกาศสุดยอดผลิตภัณฑ์ระดับ 5 ดาว ให้แก่ผู้ผลิตสินค้าชุมชนเพื่อเป็นการรับประกันคุณภาพแล้ว “โครงการมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน” ก็เป็นอีกหนึ่งโครงการหนึ่งที่ภาครัฐภูมิเฝ้าสนใจเสนอเพื่อประโยชน์ต่อสังคม ชุมชน การค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์โดยตรง จะว่าไปแล้วเครื่องหมายมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนก็คล้ายกับการรับรองระบบคุณภาพขององค์การระหว่างประเทศว่าด้วยการมาตรฐานอันเป็นระบบมาตรฐานสากลที่ทั่วโลกยอมรับนั่นเอง เปรียบเสมือนเป็นการการันตีได้ในระดับหนึ่งว่า ผลิตภัณฑ์นั้นๆ อย่างน้อยก็ได้ผ่านการตรวจสอบตามหลักเกณฑ์มาตรฐานแล้ว ซึ่งประโยชน์ของการได้รับเครื่องหมายมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนที่ผู้ผลิตสินค้าชุมชนจะได้รับไปแบบเต็ม ๆ นั้น นอกจากทำให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีว่าเป็นสินค้ามาตรฐานเทียบเคียงกับสินค้าที่มีชื่อสินค้า (brand name) ทั้งหลาย ยังเป็นหลักประกันคุณภาพให้กับผู้บริโภค และเพิ่มความน่าเชื่อถือแก่ผู้ซื้อทั้งในและต่างประเทศด้วย (สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม, 2548)

2.4.4 การประกาศใช้มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน

สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเป็นผู้ดำเนินการโดยจัดทำมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนในจังหวัดต่างๆ

ทั่วประเทศ ซึ่งในช่วงแรกได้เปิดให้บริการรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์ชุมชน 12 ผลิตภัณฑ์ โดยผู้ยื่นคำขอไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใดๆทั้งสิ้น โดยมีรายชื่อตัวอย่างดังนี้

1. มผช. 1/2546	ขนมไทย
2. มผช. 2/2546	ไวน์ผลไม้
3. มผช. 3/2546	สาโท
4. มผช. 4/2546	น้ำพริกเผา
5. มผช. 5/2546	น้ำตาลมะพร้าว
6. มผช. 6/2546	ปลาแห้ง
7. มผช. 7/2546	ผลิตภัณฑ์จักสานจากกก
8. มผช. 8/2546	ผลิตภัณฑ์จากกะลามะพร้าว
9. มผช. 9/2546	ชุมชนไม้กวาด
10. มผช. 10/2546	เครื่องเบญจรงค์
11. มผช. 11/2546	ครกหิน
12. มผช. 12/2546	หัตถกรรมหินอ่อน

นอกจากผลิตภัณฑ์ชุมชน 12 ผลิตภัณฑ์ดังกล่าวข้างต้น ตลอดปี พ.ศ. 2546 ผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ชุมชนทั่วประเทศได้รับการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนรวมทั้งสิ้น 211 ผลิตภัณฑ์

2.4.5 หลักเกณฑ์และวิธีการแสดงเครื่องหมายมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน

การแสดงเครื่องหมายมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนมีหลักเกณฑ์และวิธีการดังนี้ (สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม,ม.ป.ป.)

1. เครื่องหมายมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนสำหรับแสดงผลิตภัณฑ์ชุมชน มีลักษณะเป็นรูปมือประสานต่อนึ่งอกันภายในกรอบสี่เหลี่ยมจัตุรัสเอียงเป็นมุม 45 องศา ล้อมรอบสัญลักษณ์สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม และมีสัดส่วนตามแนบท้ายเครื่องหมายมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนจะมีขนาดเท่าใดก็ได้

2. การแสดงเครื่องหมายมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนให้แสดงให้เห็นได้ง่ายและชัดเจนไว้ที่ผลิตภัณฑ์ และ/หรือที่สิ่งบรรจุ หีบห่อ สิ่งหุ้มห่อ หรือสิ่งผูกมัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ในการแสดงเครื่องหมายมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน ให้ระบุหมายเลขมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนให้เห็นได้ง่ายและชัดเจนไว้ที่เครื่องหมายมาตรฐานชุมชน

4. การแสดงเครื่องหมายมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนนั้นให้แสดงชื่อผู้รับใบรับรอง หรือแสดงเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียนแล้วไว้ในที่ใกล้เคียงกันให้เห็นได้ง่ายและชัดเจน

5. มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.) เป็นโครงการมาตรฐานเพื่อรองรับคุณภาพผลิตภัณฑ์ชุมชนของกระทรวงอุตสาหกรรมก่อนที่จะพัฒนาคุณภาพของผลิตภัณฑ์เข้าสู่ระดับสากล นอกจากนี้ยังเป็นโครงการที่สนับสนุนในด้านการกำหนดมาตรฐานและการรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์จากโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ด้วย

สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมได้ดำเนินงานตามโครงการมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน 4 ด้าน 1) การกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน 2) การรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์ 3) การพัฒนาผู้ผลิตในชุมชนและ 4) การส่งเสริมประชาสัมพันธ์

มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาคุณภาพของผลิตภัณฑ์ชุมชนให้ได้รับการรับรองและแสดงเครื่องหมายรับรองรวมทั้งส่งเสริมด้านการตลาดของผลิตภัณฑ์ให้แพร่หลาย ผลิตภัณฑ์ชุมชนที่นำมากำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนมี 5 กลุ่มด้วยกันได้แก่ 1) กลุ่มผลิตภัณฑ์สิ่งทอ 2) กลุ่มผลิตภัณฑ์สานเส้นใยพืช 3) กลุ่มผลิตภัณฑ์อาหารและสมุนไพร 4) กลุ่มผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาและ 5) กลุ่มผลิตภัณฑ์ศิลปะประดิษฐ์และหัตถกรรม

การขอรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์ชุมชนมีหลักเกณฑ์และเงื่อนไขดังนี้ผู้ยื่นคำขอต้องเป็นผู้ผลิตที่อยู่ในชุมชนและ/หรือจากโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ที่ผ่านการคัดเลือกจากคณะกรรมการอำนวยการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์แห่งชาติหรือเป็นสมาชิกของกลุ่มเกษตรกรกลุ่มสหกรณ์หรือกลุ่มอื่นๆตามกฎหมายวิสาหกิจชุมชนการรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์ชุมชนมีขั้นตอนคือ 1) การรับคำขอตรวจสอบสถานที่ผลิตและเก็บตัวอย่างตรวจสอบ 2) การประเมินผล 3) การออกใบรับรอง 4) การรับใบรับรอง 5) การจัดทำบัญชีรายชื่อผู้ที่ได้รับการรับรอง 6) การดำเนินการเมื่อได้รับการร้องเรียน 7) การต่ออายุใบรับรอง

การแสดงเครื่องหมายมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน มีหลักเกณฑ์และวิธีการดังนี้ เครื่องหมายมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนสำหรับแสดงกับผลิตภัณฑ์ชุมชนมีลักษณะเป็นรูปมือประสานต่อเนื่องกันภายในกรอบสี่เหลี่ยมจัตุรัสเอียงเป็นมุม 45 องศาล้อมรอบสัญลักษณ์สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม การแสดงเครื่องหมายมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนให้แสดงให้เห็นได้ง่ายและชัดเจนไว้ที่ผลิตภัณฑ์และให้ระบุหมายเลขมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน รวมทั้งแสดงชื่อผู้รับใบรับรอง หรือแสดงเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียนไว้ในที่ใกล้เคียงกันให้เห็นได้ง่ายและชัดเจน

ผลิตภัณฑ์ชุมชนที่ได้รับการรับรองในช่วงแรกมี 12 ผลิตภัณฑ์ เช่น ขนมไทย ไวน์ผลไม้ สาโท น้ำพริกเผา เป็นต้น ใน พ.ศ. 2546 มีผู้ผลิตที่ได้รับการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนทั้งสิ้น 211 ผลิตภัณฑ์

2.5 ข้อมูลเกี่ยวกับการนำสินทรัพย์ทางวัฒนธรรมท้องถิ่นมาเพิ่มมูลค่าในแนวทางของเศรษฐกิจสร้างสรรค์

2.5.1 เศรษฐกิจสร้างสรรค์คืออะไร สำคัญอย่างไรกับประเทศไทย และเกี่ยวข้องอย่างไรกับชีวิตคุณ

คำว่า "เศรษฐกิจสร้างสรรค์" เป็นคำที่เรามักพบกันมากขึ้นในปัจจุบัน แต่ก็ก็เป็นคำที่ทำให้คนสงสัยได้ไม่น้อย เพราะเดิมเราเข้าใจคำว่าเศรษฐกิจได้เป็นอย่างดี แม้จะอธิบายทางหลักวิชาการไม่ได้ แต่ก็พอเข้าใจได้ว่าเศรษฐกิจคืออะไร แต่พอมาถึงคำว่า "เศรษฐกิจสร้างสรรค์" ก็ซ้กจะเริ่มไม่แน่ใจเสียแล้วว่ามันคืออะไร เป็นเศรษฐกิจแบบไหนกันแน่

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการศึกษา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้กำหนดกรอบแนวคิดของเศรษฐกิจสร้างสรรค์ว่า "คือระบบเศรษฐกิจที่ผสมผสานทรัพย์สินทางวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น และเอกลักษณ์ความเป็นไทย เข้ากับความรู้และเทคโนโลยีที่เหมาะสม เพื่อผลิตสินค้าและบริการที่มีคุณลักษณะเฉพาะตัว มีการออกแบบนวัตกรรมของตนเอง ซึ่งจะเป็นการสร้างคุณค่าและมูลค่าทางเศรษฐกิจ สร้างงานสร้างรายได้ ตลอดจนเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของไทย อันจะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพชีวิตของคนไทยในที่สุด"

ในปัจจุบันนี้ยังไม่มีกำหนดนิยามของเศรษฐกิจสร้างสรรค์ที่เป็นหนึ่งเดียว แต่ขึ้นอยู่กับนำไปใช้ให้เข้ากับระบบเศรษฐกิจของแต่ละประเทศ และองค์กรที่เกี่ยวข้องต่างๆ ซึ่งความหมายง่าย ๆ ก็คือ การสร้างมูลค่าที่เกิดจากความคิดของมนุษย์สำหรับสาขาการผลิตที่พัฒนาไปสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ เช่น การส่งออกทางวัฒนธรรมก็ถือเป็นเศรษฐกิจสร้างสรรค์ อย่างเช่น ประเทศเกาหลีซึ่งเป็นประเทศที่ส่งออกทางวัฒนธรรมในรูปของภาพยนตร์ แฟชั่น ศิลปะการแสดง อาหาร และการท่องเที่ยว ซึ่งถือว่าประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี ตัวอย่างคือ ภาพยนตร์เรื่องแดจังกึม ที่ทำให้คนหันมาสนใจอาหารเกาหลี แต่งกาย แต่งหน้าแบบเกาหลี และฝันที่จะไปเที่ยวเกาหลี นี่ก็คือตัวอย่างความสำเร็จของการส่งออกทางวัฒนธรรมที่เป็นเศรษฐกิจสร้างสรรค์

2.5.1.1 องค์ประกอบหลักของเศรษฐกิจสร้างสรรค์ก็คือ

1) การสืบทอดวัฒนธรรมและมรดกวัฒนธรรม เช่น แหล่งประวัติศาสตร์ การท่องเที่ยว งานฝีมือ งานหัตถกรรม

2) ศิลปะ เช่น ศิลปะการแสดงต่าง ๆ และทัศนศิลป์

3) สื่อ เช่น ภาพยนตร์ การพิมพ์ การกระจายเสียง

4) งานสร้างสรรค์ เช่น งานออกแบบ แฟชั่น สถาปัตยกรรม ฯลฯ

เศรษฐกิจไทยมีจุดแข็งหลายประการที่จะสามารถก้าวเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจสร้างสรรค์ได้คือประเทศไทยมีความหลากหลายทางวัฒนธรรมมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวมีประวัติศาสตร์อันยาวนานที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมคนไทยมีภูมิปัญญาท้องถิ่นอยู่เป็นจำนวนมากที่กระจายอยู่ทั่วประเทศซึ่งพร้อมจะได้รับการรักษาสืบทอดและพัฒนาต่อไปได้เป็นอย่างดีและที่สำคัญเป็นอย่างยิ่งก็คือคนไทยมีฝีมือมีผลงานที่ประณีตละเอียดอ่อนในการสร้างสรรค์ซึ่งสามารถจะแข่งในระดับโลกได้

การพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ของไทยในปัจจุบัน แม้ว่าจะยังอยู่ในระยะเริ่มต้นแต่ก็ถือว่าเป็นการดำเนินการพัฒนาที่ต่อเนื่องและต่อยอดจากแนวทางการพัฒนาด้วยการเพิ่มคุณค่าของสินค้า และบริการบนฐานความรู้และนวัตกรรม เศรษฐกิจสร้างสรรค์จำเป็นต้องให้เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความสำคัญต่อการขยายองค์ความรู้และต้องร่วมกันพัฒนาทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อให้เกิดผล ในทางปฏิบัติและจะสามารถปรับโครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศไปสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์ ได้อย่างเป็นจริง

2.5.2 อุตสาหกรรมสร้างสรรค์ที่สำคัญ

2.5.2.1 อุตสาหกรรมสร้างสรรค์ที่สำคัญ หัวใจของเศรษฐกิจสร้างสรรค์โดยกล่าวถึง อุตสาหกรรม 15 ประเภท ซึ่งมีความคิดสร้างสรรค์เป็นวัตถุดิบสำคัญที่สุดและเป็นผลิตภัณฑ์ทาง เศรษฐกิจที่มีมูลค่าสูงสุด

เกณฑ์การพิจารณาว่าอุตสาหกรรมเหล่านั้นมีคุณสมบัติตรงตามเกณฑ์ของ เศรษฐกิจสร้างสรรค์ นั่นคือ จำนวนการซื้อขายของผลิตภัณฑ์สร้างสรรค์ หรือ $CE = CP \times T$ เกณฑ์ ของผลิตภัณฑ์สร้างสรรค์คือ สินค้าหรือบริการอันเป็นผลจากการสร้างสรรค์และมีมูลค่าทางเศรษฐกิจ เกณฑ์ของการดำเนินการทางธุรกิจมีอยู่ว่าการแลกเปลี่ยนเกิดขึ้นพร้อมมูลค่าทางเศรษฐกิจ ผลิตภัณฑ์สร้างสรรค์ทั้งหมดต้องเป็นทรัพย์สินทางปัญญาหนึ่งในสี่รูปแบบ(สิทธิบัตร ลิขสิทธิ์ แบบ ผลิตภัณฑ์และเครื่องหมายการค้า) แม้บางส่วนจะมีมูลค่ามากขึ้นในฐานะวัตถุทางกายภาพที่จับต้องได้ ก็ตาม (ดังกรณีศิลปะและแฟชั่น)

2.5.2.2 อุตสาหกรรม 15 ประเภท อุตสาหกรรมสร้างสรรค์ที่สำคัญทั้ง 15 ประเภท ไม่ ว่าจะเป็น (1) ขนาดของตลาด และ (2) รายได้จากแต่ละอุตสาหกรรม ขนาดของตลาด หมายถึงปริมาณเงิน ที่ผู้บริโภคและธุรกิจในแต่ละตลาดใช้จ่ายแต่ละปีรายได้จากอุตสาหกรรมบอกถึงรายรับของอุตสาหกรรม ข้อมูลทั้งหมดที่จะกล่าวถึงเป็นของปี 2005

1) การโฆษณา การโฆษณาเปลี่ยนฐานะจากธุรกิจลิขสิทธิ์สู่การเป็นทั้งธุรกิจ ลิขสิทธิ์และธุรกิจเครื่องหมายการค้า บริษัทโฆษณาไม่เพียงสร้างผลงานที่มีลิขสิทธิ์มาใหม่เท่านั้น แต่ ยังเป็นผู้ใช้หลักของผลงานซึ่งปรากฏอยู่แล้วด้วย

การโฆษณามีอัตราการเติบโตแตกต่างกันไปตามผลผลิตทางเศรษฐกิจของ แต่ละประเทศ ขณะที่อัตราการใช้จ่ายด้านงานศิลปะและอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ประเภทอื่น มักขึ้น ลงตามแนวโน้มเศรษฐกิจในภาพกว้าง แต่บโฆษณาก็ปรับตัวขึ้นลงก่อนหน้าการเปลี่ยนแปลง เหล่านั้นโดยโฆษณามักเริ่มชะลอตัวลง 6-12 เดือน จีนอุตสาหกรรมโฆษณาในจีนเติบโตในอัตรา ร้อยละ 10-15 ต่อปี ในสหรัฐอเมริกาและยุโรปเติบโตร้อยละ 3-6 ต่อปี ขณะที่ภาวะเศรษฐกิจ ถดถอยในญี่ปุ่นส่งผลให้ตัวเลขคงที่ติดต่อกันมาหลายปี เราจะพบการขยายตัวเกินค่าเฉลี่ยได้ใน บราซิล และรัสเซีย แต่กลับไม่ปรากฏการเติบโตอย่างจริงจังในส่วนอื่นๆ ของโลก ถึงจะมีสัญญาณ ว่าค่าใช้จ่ายด้านสื่อในแอฟริกากำลังขยายตัว แต่ผู้ทำโฆษณาและเจ้าของสื่อส่วนมากก็เป็นบริษัท ตะวันตก

2) สถาปัตยกรรม สถาปนิกบันดาลการสร้างสรรค์ที่คอยขับเคลื่อน อุตสาหกรรมก่อสร้างซึ่งถือเป็นอุตสาหกรรมที่ใหญ่เป็นอันดับ 5 ของโลกรองจากอุตสาหกรรมป้องกัน ประเทศ การศึกษาสุขภาพและอาหารคนกลุ่มนี้มีบทบาทด้านศิลปะและเศรษฐกิจแตกต่างกันไปนับ จากสถาปนิกจำนวนหยิบมือซึ่งได้รับรางวัลต่างๆและมีผลงานออกแบบอาคารอันโดดเด่นของโลก จนถึงสถาปนิก นักสำรวจ นักก่อสร้าง และผู้จัดการอีกนับแสนซึ่งออกแบบและก่อสร้างอาคารอื่นๆ สถาปัตยกรรมเป็นธุรกิจที่มีลิขสิทธิ์ มันต่างจากธุรกิจสิทธิบัตรและเครื่องหมายการค้า แบบร่างของ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สถาปนิกเป็นสินทรัพย์ที่มีลิขสิทธิ์คุ้มครอง ความคุ้มครองนี้ครอบคลุมไปถึงแบบร่างตามอัตราส่วนแบบจำลอง รวมทั้งงานเขียน ศิลปะ และงานออกแบบเรื่อยไปจนถึงตัวอาคารเอง สถาปนิกมักเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์อาคาร โดยอนุญาตให้ผู้รับเหมาก่อสร้างก่อสร้างถาวร ส่วนผู้ที่ซื้อหรือเช่าบ้านก็มักไม่ได้เป็นเจ้าของลิขสิทธิ์แบบบ้านนั้น

สถาปัตยกรรมนั้นนับว่ามีความเป็นนานาชาติที่สุดในบรรดาอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ทั้ง 15 ประเภท ส่วนหนึ่งเป็นเพราะมันไม่ต้องพึ่งพาถ้อยคำและเนื่องจากกลายเป็นสัญลักษณ์ที่รู้จักกันโดยไม่จำกัดอยู่กับวัฒนธรรมหรือชาติหนึ่งชาติใด

ขนาดตลาดอุตสาหกรรมก่อสร้างของประเทศสะท้อนถึงเศรษฐกิจของประเทศ กระนั้นงานของสถาปนิกจะเฟื่องฟูมากในประเทศซึ่งมีภาคเอกชนและทุนเอกชนที่แข็งแกร่งและคำนึงถึงความภาคภูมิใจของบริษัทและของเมืองนั้นๆ

3) ศิลปะ ตลาดค้าศิลปะมีลักษณะไม่ธรรมดา เนื่องจากเกี่ยวข้องกับผลงานต้นแบบที่ไม่มีใครเหมือนหรือหายาก ขณะที่อุตสาหกรรมส่วนใหญ่พยายามเพิ่มจำนวนและขายทำซ้ำให้ได้มากที่สุด ผู้ค้ำงานศิลปะกลับพยายามเน้นความหายาก ยิ่งกว่านั้นยังเป็นตลาดมือสองเสียเป็นส่วนใหญ่ และวัตถุที่อายุมากก็มักมีมูลค่าเพิ่มขึ้น บางครั้งมีผู้ยอมจ่ายเงินในจำนวนที่คาดไม่ถึงแก่ผลงานซึ่งเคยซื้อขายกันในราคาเพียงหยิบมือ งานศิลปะยังเป็นสินค้าที่ถูกลักขโมยมากที่สุดประเภทหนึ่งด้วย ด้วยเหตุนี้ ต่อให้ผลงานศิลปะมีลิขสิทธิ์แต่ผู้ซื้อผลงานศิลปะก็มักเป็นเจ้าของ เพียงชิ้นวัตถุไม่ได้เป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ผลงาน ศิลปินยังเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ดั้งเดิม สิทธิพิเศษที่ปรากฏเฉพาะในงานศิลปะนี้ หมายความว่าศิลปินส่วนใหญ่ไม่มีแรงจูงใจที่จะทำซ้ำผลงานของตน แม้มันอาจสร้างรายได้เป็นเม็ดเงินก็ตาม

ทั่วโลกตลาดค้ำงานศิลปะชั้นนำที่ประกอบด้วยผลงานของศิลปิน มีอาชีพระดับแนวหน้ามีมูลค่าราว 11 พันล้านเหรียญสหรัฐ ตัวเลขนี้ครอบคลุมตั้งแต่ของเก่าของโบราณจนถึงงานศิลปะร่วมสมัย รวมทั้งเครื่องประดับ เครื่องเรือนชั้นสูงและงานวัตถุศิลป์ (ซึ่งบางส่วนอาจเคยถูกจัดเป็นงานหัตถกรรมมาก่อน) ขณะที่ผู้ซื้อหงานศิลปะโดยเฉพาะงานร่วมสมัยที่มีราคาสูงมักเป็นคนจากหลากหลายชาติ ทว่าการซื้อขายจริงๆกลับเกิดขึ้นในไม่กี่ประเทศเท่านั้น

ประเทศอื่นๆที่มีความสำคัญในการผลิตและจัดหงานศิลปะ ได้แก่ ฝรั่งเศส เยอรมนี ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย บราซิล อิตาลี และจีน ความต้องการกระจุกตัวอยู่ในประเทศที่มีระดับวัฒนธรรมสูงและมีระดับรายได้ที่เหลือใช้มาก ช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมาการผลิตและประเมินค่าศิลปะจีนสูงขึ้นมาก กระนั้นการซื้อขายมูลค่าสูงส่วนมากยังดำเนินอยู่นอกประเทศจีน

4) หัตถกรรม งานหัตถกรรมเฟื่องฟูในตลาดที่แยกจากกันสองส่วนคือ ตลาดค้ำงานศิลปะซึ่งมักจัดแสดงอยู่ตามหอศิลป์และซื้อขายกันในการประมูลกับตลาดเพื่อการท่องเที่ยวและการพักผ่อนซึ่งมีขนาดใหญ่กว่ามาก ในตลาดค้ำงานศิลปะนั้น ศิลปินด้านหัตถกรรมก็ทำงานแบบเดียวกันกับในสื่อแบบอื่น โดยอาศัยทักษะการจินตนาการแบบเดียวกันในตลาดมวลชนนั้นผู้คนจะผลิตและซื้องานหัตถกรรมโดยแทบไม่สนใจว่าใครคือผู้สร้างสรรค์หรือสุนทรีย์ของมันอย่างจริงจัง และให้คุณค่าตามราคาซื้อขาย ประโยชน์ใช้สอย รวมทั้งคุณภาพ ชาวอเมริกันมีนิยามงานหัตถกรรมที่กว้างกว่าและมักรวมเอาการจัดดอกไม้หรือการทำสบู่เข้าไปด้วย เป็นงานที่ต้องอาศัยทักษะทางศิลปะ ทว่าผู้ผลิตงานหัตถกรรมส่วนมากก็ไม่ได้อ้างสิทธิ์ในทรัพย์สินทางปัญญาของตน

นิยามที่ดีที่สุดคืองานหัตถกรรมต้องสามารถนำไปใช้งานได้จริง และงานแต่ละชิ้นอาจทำขึ้นมาอย่างดีและงดงามจนมีคุณสมบัติเป็นงานศิลปะ ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5) งานออกแบบ สมาคมงานออกแบบอุตสาหกรรมแห่งอเมริกา(The Industrial Design Society of America – IDSA) นิยามการออกแบบอุตสาหกรรมว่า “เป็นการสร้างสรรค์และพัฒนาแนวคิดและรายละเอียดซึ่งส่งเสริมประสิทธิภาพการใช้งานการเพิ่มมูลค่า และรูปลักษณะของผลิตภัณฑ์รวมทั้งระบบเพื่อประโยชน์ร่วมกันของทั้งผู้ใหญ่และผู้ผลิต” ในฐานะ “กระบวนการ” มีความหมายกว้างกว่านั้นมากครอบคลุมตั้งแต่งานออกแบบตกแต่งภายในจนถึงโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่ โดยเนื้อหาส่วนนี้จะพูดถึงเฉพาะแก่นของอุตสาหกรรมนี้เท่านั้น การออกแบบไม่เพียงกำหนดโฉมหน้าและภาพลักษณ์ของผลิตภัณฑ์รวมทั้งบริการส่วนใหญ่เท่านั้นแต่ยังเป็นส่วนสำคัญในขั้นตอนการคิดค้นและการผลิตด้วยหากปราศจากมิติของการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่ผ่านการผลิตและบริการส่วนใหญ่จะเกิดขึ้นไม่ได้หรือไม่มีทางยกระดับตนเองให้ต่างจากสินค้าอื่นๆ ในตลาดงานออกแบบอาจเข้าข่ายได้รับความคุ้มครองในทรัพย์สินทางปัญญาถึงสามประเภทงานออกแบบแทบทุกชิ้นถือเป็นงานศิลปะที่มีลิขสิทธิ์ ในสหราชอาณาจักรได้รับ “สิทธิในแบบผลิตภัณฑ์” ซึ่งคล้ายกับลิขสิทธิ์และตั้งขึ้นสำหรับแบบผลิตภัณฑ์ที่มีประโยชน์ใช้สอย นอกจากนี้ นักออกแบบยังสามารถทะเบียนงานออกแบบเพื่อรับความคุ้มครองระดับสูงขึ้นโดยมีเพียงแบบผลิตภัณฑ์ที่มีมิติด้านสุนทรีย์อย่างชัดเจนเท่านั้นที่สามารถจดทะเบียนได้ การให้ความคุ้มครองโดยอัตโนมัติโดยเฉพาะสิทธิในแบบผลิตภัณฑ์ส่งผลให้มีจำนวนการจดทะเบียนลดลงแต่ในทุกกรณี (ลิขสิทธิ์สิทธิในแบบผลิตภัณฑ์และแบบผลิตภัณฑ์ที่จดทะเบียนแล้ว) ต่างมีระยะเวลาการคุ้มครองสั้นกว่าผลงานที่มีลิขสิทธิ์อื่นๆ ซึ่งสะท้อนถึงมุมมองแบบจารีตที่วางงานออกแบบถูกมองว่าเป็นการผลิตทางอุตสาหกรรมมากกว่าการแสดงออก “ทางศิลปะ”

6) แพชั่น นักออกแบบแฟชั่นเป็นชนกลุ่มเล็กๆ ทว่าเป็นธุรกิจที่มีการแข่งขันสูงมาก แพชั่นเป็นส่วนผสมระหว่างศิลปะ งานฝีมือ งานออกแบบ การผลิต การค้าปลีก และการประชาสัมพันธ์ ทั้งยังเป็นส่วนที่เห็นชัดและออกจะมีอิทธิพลเกินตัวของอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของโลก นครหลายแห่งพยายามเลียนแบบแฟชั่นจากลอนดอน ปารีส มิลาน และนิวยอร์ก โดยจัดงานซึ่งพ่วงกับธุรกิจการท่องเที่ยวพ่วงๆกับอุตสาหกรรมแฟชั่น แปรนด์และบริษัทต่างๆ ต่างตั้งสำนักงานใหญ่ในนิวยอร์ก ปารีส มิลาน และเจนีวา เพื่อค้าเสื้อผ้าเครื่องประดับ นาฬิกา น้ำหอม และอื่นๆ ผลิตภัณฑ์แฟชั่นจะมีลิขสิทธิ์คุ้มครองต่อเมื่อมันถูกสร้างขึ้นด้วย “ทักษะและความพยายามส่วนบุคคล” และมีคุณสมบัติเป็นงานศิลปะ ดังนั้นเสื้อผ้าอาภรณ์ที่ตัดเย็บด้วยมือจึงได้รับการคุ้มครองโดยลิขสิทธิ์ ขณะที่เสื้อผ้าซึ่งผลิตขึ้นเป็นจำนวนมากไม่ได้รับความคุ้มครอง โดยทั่วไปลิขสิทธิ์จะให้ความคุ้มครองแคบเกินไปจนไม่มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (มีลักษณะเหมือนกับโปรแกรมคอมพิวเตอร์อย่างเห็นได้ชัดเจน) ส่วนในทางปฏิบัตินั้นนักออกแบบแฟชั่นมักพึ่งพาเครื่องหมายการค้า ความลับทางการค้า และการคุ้มครองรูปแบบอื่นๆ (รวมทั้งการรักษาความปลอดภัยอย่างเข้มงวด เพราะมีเสื้อผ้าหลายคอลเลกชันเคยถูกขโมยไปไม่กี่ชั่วโมงก่อนหน้าแฟชั่นโชว์) แฟชั่นมักถูกหยิบยกขึ้นมาเป็นตัวอย่างอุตสาหกรรมที่มีการสร้างสรรค์อย่างน่าทึ่งและไม่สิ้นสุดโดยไม่ต้องพึ่งลิขสิทธิ์

7) ภาพยนตร์ ภาพยนตร์คือหนึ่งในอุตสาหกรรม (ทำนองเดียวกับดนตรีและงานเขียน) ที่อาจประสบความสำเร็จอย่างฉับพลัน และความสำเร็จเพียงครั้งเดียวก็นับว่าเพียงพอ

อุตสาหกรรมนี้ประกอบด้วยส่วนหลัก 4 ส่วนด้วยกัน ได้แก่ ผู้สร้างภาพยนตร์ชาวอเมริกัน (ทั้งฮอลลีวูดและนักสร้างภาพยนตร์อิสระ) ผู้สร้างภาพยนตร์ในประเทศอื่นๆ

(โดยเฉพาะออสเตรเลีย บราซิล สหราชอาณาจักร แคนาดา ฝรั่งเศส เยอรมนี อิตาลี อินเดีย จีนและ

นอกจากนี้ยังมีนักสร้างภาพยนตร์อิสระจำนวนมาก) ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ฮ่องกง รวมทั้งประเทศผู้ผลิตภาพยนตร์ที่มีความสำคัญลำดับถัดลงมาอีกราว 20 ประเทศ) บริษัทอเมริกันผู้จัดจำหน่ายภาพยนตร์ระดับโลกและบริษัทท้องถิ่นอีกนับพันๆแห่งซึ่งเป็นเจ้าของโรงภาพยนตร์ ช่องโทรทัศน์ และร้านขายดีวีดี

ภาพยนตร์เป็นผลงานที่เข้าเกณฑ์ได้รับความคุ้มครองจากลิขสิทธิ์กฎหมาย ส่วนมากตีความ“ผู้สร้างสรรค์” ไว้กว้างๆโดยครอบคลุมถึงคนเขียนบทผู้อำนวยการสร้างผู้กำกับการแสดงและผู้มีบทบาทในตำแหน่งอื่นๆ ทั้งยังมอบความคุ้มครองต่างหากแก่เครื่องแต่งกายงานออกแบบและอื่นๆ เมื่อภาพยนตร์เสร็จสมบูรณ์แล้วอาจมีการซื้อขายหรืออนุญาตให้แก่อุบัติการจัดจำหน่ายในแต่ละประเทศ ในสื่อแต่ละรูปแบบ (โรงภาพยนตร์ การแพร่ภาพ และอื่นๆ) และในแต่ละภาษา อีกทั้งยังนิยมจดทะเบียนชื่อภาพยนตร์ในฐานะเครื่องหมายการค้าและจดทะเบียนสินค้าที่เกี่ยวข้องในฐานะแบบผลิตภัณฑ์อีกด้วย

8) ดนตรี งานดนตรีเป็นผลิตภัณฑ์สร้างสรรค์ที่จับต้องได้น้อยที่สุดและแพร่หลายที่สุดพอๆกับการพิมพ์อุตสาหกรรมนี้ประกอบด้วย 4 ส่วนสำคัญคือ การประพันธ์ การแสดง การเผยแพร่งานดนตรีและอนุญาตให้ใช้ลิขสิทธิ์ และการบันทึกเสียง เนื้อหาส่วนนี้จะเน้นที่การเผยแพร่งานดนตรีและการบันทึกเสียง

งานดนตรีได้รับการคุ้มครองจากลิขสิทธิ์และสิทธิอื่นๆที่เกี่ยวข้องในแต่ละขั้นตอน งานประพันธ์เพลงจะได้รับการคุ้มครองตลอดชั่วอายุผู้ประพันธ์บวก 70 ปี การบันทึกเสียงมีอายุเท่ากับศิลปินบวก 50 ปี (95 ปี ในสหรัฐอเมริกา) การแพร่สัญญาณงานบันทึกเสียงหรือการแสดงดนตรีจะได้รับความคุ้มครองแยกต่างหากอีก 50 ปี

9) ศิลปะการแสดง (ละครเวที / โอเปร่า / การเต้นรำ / บัลเลต์)

“ศิลปะการแสดง” รวมเอาการแสดงบนเวทีและการแสดงในสถานที่เฉพาะทั้งหมด มันครอบคลุมถึงการบริหารจัดการอาคารอันเป็นเครื่องหมายที่ยิ่งใหญ่และรู้จักกันดีที่สุดในโลก รวมทั้งสถานที่จัดแสดงเล็กๆ ในระดับท้องถิ่นอีกมากมาย กิจกรรมของพวกเขาครอบคลุมทักษะด้านการเขียน การผลิต การคัดเลือกนักแสดง การกำกับและการแสดง ทัศนความถึงงานออกแบบ การจัดแสงและเสียง การเตรียมเครื่องแต่งกาย การจัดฉาก การทำการตลาดประชาสัมพันธ์ และการบริหารจัดการ

งานละครนั้นเหมือนกับงานดนตรีตรงที่จะได้รับลิขสิทธิ์คุ้มครองเมื่องานต้นแบบได้รับการบันทึกลงเป็นลายลักษณ์อักษร (ในฐานะงานวรรณกรรม) และเมื่อมันถูกนำออกแสดง กระนั้นงานละครก็แตกต่างจากงานดนตรีในหลายแง่ งานละครร่วมสมัยส่วนมากจะไม่ได้มีการบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร แม้แต่งานดั้งเดิมก็อาจมีองค์ประกอบบางอย่างที่ไม่ปรากฏในบทประพันธ์ต้นฉบับ องค์ประกอบเหล่านี้มักไม่ได้รับการคุ้มครองนอกเสียจากมันจะได้รับการบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรหรือบันทึกในรูปใดรูปหนึ่ง อาทิเช่นการจัดแสงของละครเรื่องหนึ่งจะไม่ได้มีการคุ้มครองกระทั่งใครสักคน (ไม่จำเป็นต้องเป็นผู้ควบคุมการจัดแสงก็ได้) เขียนบันทึกไว้ ซึ่งจะกลายเป็นงานวรรณกรรมอันช่วยให้มันเข้าเกณฑ์ของงานที่มีลิขสิทธิ์

10) การพิมพ์ ทุกวันนี้การพิมพ์คืออุตสาหกรรมสื่อที่ใหญ่ที่สุดในโลกและเป็นอุตสาหกรรมลิขสิทธิ์ที่โดดเด่นที่สุด อุตสาหกรรมนี้ทำให้เกิดคำหลักสองคำคือคำว่า ผู้สร้างสรรค์และลิขสิทธิ์อันเป็นรากฐานของกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาในอุตสาหกรรมนานาประเทศตั้งแต่การสร้างภาพยนตร์จนถึงซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์ อุตสาหกรรมการพิมพ์ยังคงอิงอยู่กับกระบวนการง่ายและเป็นสากล ของการทำซ้ำโดยตรงกระนั้นมันก็ค่อยๆพัฒนาในรูปแบบและกระบวนการทางธุรกิจอันหลากหลายให้การค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สอดคล้องกับความต้องการด้านการออกแบบเฉพาะทางและวัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่น ในช่วงไม่กี่ทศวรรษที่ผ่านมาขณะที่ผลงานการสร้างสรรค์ของนักเขียนและบรรณาธิการในแต่ละท้องถิ่นเปลี่ยนแปลงไปน้อยมาก เทคโนโลยีด้านการออกแบบและภาพประกอบกลับพลิกผันอย่างรวดเร็วเราเห็นการเติบโตของกลุ่มบริษัทระดับโลกด้านธุรกิจการพิมพ์หนังสือและนิตยสารเช่นเดียวกับการเผยแพร่งานดนตรี ขณะที่หนังสือพิมพ์ยังคงค่อนข้างจำกัดอยู่ในระดับท้องถิ่น การพิมพ์ระบบอิเล็กทรอนิกส์ขยายตัวอย่างรวดเร็วด้วยการสนับสนุนของอินเทอร์เน็ตยังไม่มีหรือนิยามแน่ชัดว่าเราควรนับการพิมพ์ระบบอิเล็กทรอนิกส์เป็นการขยายงานของการพิมพ์นิตยสาร เป็นส่วนหนึ่งของธุรกิจซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์หรือเป็นอุตสาหกรรมอีกแขนงหนึ่ง

11) การวิจัยและพัฒนา เนื้อหาส่วนนี้เกี่ยวกับกิจกรรมด้านการวิจัยและพัฒนา (R&D) ในทางวิทยาศาสตร์และเทคนิคของบริษัท มหาวิทยาลัย และหน่วยงานด้านการวิจัยอื่นๆโดยไม่รวมงานวิจัยทางวิชาการในหัวข้อที่ไม่เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์และเทคนิค

การวิจัยและพัฒนาเป็นธุรกิจสิทธิบัตรแต่การวิจัยและพัฒนาทั้งหมดก็ไม่นำไปสู่การได้รับสิทธิบัตรเสมอไป กระนั้นสิทธิบัตรแทบทั้งหมดล้วนมีรากฐานมาจากการวิจัยและพัฒนา หรือต้องมีกรวิจัยและพัฒนาเป็นองค์ประกอบในการขอรับสิทธิบัตรแทบทั้งสิ้นนอกจากนี้การวิจัยและพัฒนาอาจเป็นธุรกิจลิขสิทธิ์อีกด้วยเนื่องจากสมุดบันทึกของนักวิจัยเป็นสิ่งจำเป็นในการบอกเล่าเรื่องราวการวิจัย

12) ซอฟต์แวร์ การออกแบบและการเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์เป็นงานสร้างสรรค์อย่างชัดเจน ทิมเบิร์นเนอร์ส - ลี ผู้คิดค้นเวปไซด์เว็บและริชาร์ด สตอลแมนกับลินัส ทอร์วัลด์ ผู้คิดค้นฟรีซอพต์แวร์และระบบปฏิบัติการลินุกซ์ ต้องติดอันดับผู้ที่สร้างสรรค์ที่สุดในปลายศตวรรษที่ 20 อาจเป็นการดีหากเราจัดซอฟต์แวร์ต่างๆเข้ากับอุตสาหกรรมแต่ละประเภทเพื่อที่ว่า การจัดการผลิตและขายซอฟต์แวร์สำหรับกระบวนการทางอุตสาหกรรมจะได้รวมเป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยและพัฒนาส่วนการออกแบบโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วย(CAD)จะได้เป็นส่วนหนึ่งของงานออกแบบทว่าผู้ที่ทำงานด้านคอมพิวเตอร์มองว่าตนอยู่ในอุตสาหกรรมอีกประเภทหนึ่งที่ต่างออกไป เห็นได้ว่าพวกเขาได้สร้างทรัพย์สินทางปัญญาออกมาแม้ว่านักเขียนโปรแกรมหลายคน (แฮกเกอร์) พอใจที่จะเจาะรหัสของทรัพย์สินทางปัญญาเหล่านั้นเพื่อทำให้ทุกคนใช้ได้โดยอิสระดังที่ทั่วโลกยอมรับว่าโปรแกรมคอมพิวเตอร์เป็นงานวรรณกรรมประเภทหนึ่ง ในขณะที่สหรัฐอเมริกาได้ออกสิทธิบัตรให้โปรแกรมและส่วนอื่นๆ ที่ตามมาสำนักงานสิทธิบัตรยุโรปมีแนวโน้มที่จะดำเนินการทำนองเดียวกันเพราะต้องการให้เกิดมาตรฐานแต่สหราชอาณาจักรและสำนักงานสิทธิบัตรของหลายประเทศในยุโรปยังไม่ยอมรับจุดยืนนี้

13) ของเล่นและเกม (ไม่รวมวิดีโอเกม) การออกแบบ ผลิต และขายของเล่นและเกมได้รับผลกระทบจากการขยายตัวของโทรทัศน์และวิดีโอเกมในด้านหนึ่ง สื่อใหม่ๆก็เป็นแหล่งค้นผลิตภัณฑ์ใหม่ๆรวมทั้งเปิดโอกาสการโฆษณาและการขายสินค้าใหม่แต่อีกด้านหนึ่งเด็กก็เล่นของเล่นน้อยลงและหันไปใช้เวลาอยู่หน้าจอโทรทัศน์หรือจอวิดีโอมากขึ้น

ของเล่นและเกมเข้าเกณฑ์ของทรัพย์สินทางปัญญาหลายประเภท ชื่อของมันเป็นอาจจดทะเบียนเป็นเครื่องหมายการค้าได้ การออกแบบและองค์ประกอบทางศิลปะก็มีลิขสิทธิ์คุ้มครอง อาทิเช่น รูปแบบการพิมพ์บนเกมกระดานอย่าง *เกมเศรษฐี* และตัวการ์ตูนอย่าง *โปเกมอน* ได้รับความคุ้มครองในฐานะผลงานศิลปะขณะที่กฎกติกาการเล่นซึ่งดูเหมือนเป็นหัวใจของเกมกลับไม่ได้รับความคุ้มครองกฎหมายสิทธิบัตรของสหราชอาณาจักรไม่นับรวมกติกา "การเล่นเกม"

เอ็กสแตนด์เป็นเพียงทรัพย์สินทางปัญญาที่คุ้มครองได้ การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาเป็นการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

14) โทรทัศน์และวิทยุ การแพร่ภาพและถ่ายทอดสัญญาณวิทยุและโทรทัศน์ เริ่มต้นในฐานะกระบวนการทางเทคนิคจึงถือเป็นธุรกิจที่มีสิทธิบัตรการถ่ายทอดสัญญาณในช่วงแรก เป็นการถ่ายทอดสดเพราะยังไม่มีวิธีบันทึกรายการ (การทำซ้ำ) มันเป็นธุรกิจที่มีสิทธิบัตรอยู่หลาย ทศวรรษ จนกระทั่งสามารถบันทึกรายการวิทยุและโทรทัศน์สำหรับแพร่ภาพในภายหลังได้ การเติบโต ของบริการรับชมโทรทัศน์แบบเช่าช่องเมื่อไม่นานมานี้ส่งผลให้การสร้างแบรนด์และการทำตลาดทวี ความสำคัญมากขึ้น “โทรทัศน์” จึงพัฒนาจากการเป็นเพียงธุรกิจสิทธิบัตรสู่การเป็นธุรกิจลิขสิทธิ์และ ธุรกิจเครื่องหมายการค้าเป็นส่วนใหญ่

15) วิดีโอเกม อุตสาหกรรมวิดีโอเกมประกอบด้วยสามส่วนด้วยกันได้แก่เกมที่ ต้องใช้เครื่องเล่นเฉพาะซึ่งต้องมีทั้งเครื่องเล่นและซอฟต์แวร์ เกมซีดีหรือดีวีดีที่เล่นกับเครื่อง คอมพิวเตอร์พีซีทั่วไปได้และเกมออนไลน์เมื่อเครื่องเล่นทวีความซับซ้อนขึ้นเรื่อยๆ ตัวประมวลผล ทำงานเร็วขึ้นและการเชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ตดีขึ้นทำให้วิดีโอเกมที่เล่นได้กับเครื่องพีซีเท่านั้นเสื่อมลง ตลาดนี้เปลี่ยนแปลงรวดเร็วมากและขึ้นอยู่กับเครื่องเล่นแบบใหม่ วิดีโอเกมนั้นเหมือนกับภาพยนตร์ ตรงที่ประกอบด้วยผลงานที่มีลิขสิทธิ์หลายอย่าง อาทิเช่นงานวรรณกรรม ศิลปะ และการละครรวมทั้ง งานที่สามารถจัดเข้าเป็นภาพยนตร์ได้ อุตสาหกรรมและตลาดเหล่านี้คือแก่นของกระบวนการและการ ทำเงินจากความคิดและผลงานสร้างสรรค์ครอบคลุมกิจกรรมทางเศรษฐกิจทั้งด้านการพาณิชย์ด้าน วิชาชีพ การสนับสนุน และผลงานของมือสมัครเล่น

16) สู่ปี 2020 ในปี 2005 เศรษฐกิจสร้างสรรค์มีมูลค่าราว 2.7 ล้านล้าน เหรียญสหรัฐ หรือร้อยละ 6.1 ของเศรษฐกิจโลก ในช่วงสามปีที่ผ่านมา อุตสาหกรรมบางประเภทเช่น ดนตรีและงานออกแบบต้องเผชิญกับความถดถอยในบางส่วนขณะที่อุตสาหกรรมบางประเภทเช่น สถาปัตยกรรม ศิลปะ การวิจัยและพัฒนา กลับเติบโตอย่างรวดเร็วการเติบโตในอนาคตจะขึ้นกับ อัตราการเพิ่มของอุปทาน (เมื่อมีผู้สร้างสรรค์ผลงานมากขึ้น) และอุปสงค์ (เมื่อคนจำนวนมากก้าวไป ตามลำดับขั้นของความต้องการ) อุตสาหกรรมบางประเภทจะเติบโตเร็วกว่าประเภทอื่นๆ โดยการ เติบโตที่รวดเร็วที่สุดจะเกิดขึ้นในธุรกิจซึ่งมีคนที่สร้างสรรค์อยู่มากกว่าหรือมีเทคโนโลยีที่ช่วยให้ ผลลัพธ์แต่ละตัวสร้างรายได้มากขึ้น

2.6 ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางในการรณรงค์แต่งกายด้วยผ้าไทย

2.6.1 แนวทางในการรณรงค์แต่งกายด้วยผ้าไทยของสำนักวรรณกรรมและประวัติศาสตร์ กรมศิลปากร

ตามนโยบายของกระทรวงวัฒนธรรม ที่ส่งเสริมให้มีการดำเนินการสร้างค่านิยมและ จิตสำนึกของคนไทย ตามแผนปฏิบัติการส่งเสริมค่านิยม/จิตสำนึกของคนไทย ประจำปีงบประมาณ 2553 โดยขอความร่วมมือบุคลากรแต่งกายด้วยผ้าไทยอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 วัน

ในการนี้ กรมศิลปากรกำหนดให้หน่วยงานในสังกัดร่วมกันรณรงค์ให้บุคลากร แต่งกายด้วยผ้าไทยทุกวันศุกร์ สำนักวรรณกรรมและประวัติศาสตร์ ในฐานะหน่วยงานหนึ่งใน กรมศิลปากร น้อมรับนโยบาย โดยการแจ้งเวียนบันทึกราชการให้รับทราบโดยทั่วกันทุกกลุ่ม/ฝ่าย และเพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพในการเชิญชวน ได้มีการอธิบายวัตถุประสงค์ ความหมายและวิธีการแต่ง กาย คุณประโยชน์ของผ้าไทย กล่าวคือ เมื่อมีการประชุมในระดับสำนัก ได้นำเรื่องนโยบายการแต่ง กาย ด้วยผ้าไทยเข้าสู่ที่ประชุมเป็นวาระหนึ่งของการประชุม ซึ่งนอกจากจะขอความร่วมมือจาก เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตเห็นาเบใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เจ้าหน้าที่ แต่งกายด้วยผ้าไทยแล้ว ยังได้อธิบายให้เกิดความเข้าใจตรงกันว่า การแต่งกายด้วยผ้าไทย หมายถึง การสวมใส่เสื้อผ้าที่เป็นผ้าไทย เช่น ผ้าฝ้าย ผ้าไหม หรืออื่นๆ ที่ผลิตจากวัตถุดิบธรรมชาติ ด้วยกรรมวิธี การทอมือ การถักทอหรือลวดลายที่ปรากฏบนผ้าบ่งบอกถึงการผสมผสานเรื่องราววิถีชีวิตของคนไทย ในอดีต ปัจจุบัน ส่วนจะแต่งกายอย่างไรนั้น อาจใส่ผ้าไทยเพียงเสื้อ กระโปรง กางเกง หรือทั้งชุดก็ได้ และผ้าไทยยังมีคุณสมบัติเป็นผ้าที่เหมาะสมกับสภาพภูมิอากาศของเมืองไทย สวมใส่สบาย ไม่ร้อน อีก ทั้งยังเป็นการตอบสนองนโยบายของรัฐบาลยุคหนึ่งที่มีคำขวัญว่า “ไทยทำ ไทยใช้ ไทยเจริญ” และ โดยเฉพาะหากมีการประชุมตรงกับวันศุกร์ ก็จะเห็นอย่างชัดเจนถึงความร่วมมือร่วมใจของสำนัก ผู้บริหารจึงใช้วิธีสังเกตการแต่งกายของเจ้าหน้าที่ หากพบว่าจำนวนผู้ร่วมมือลดลงก็จะมี การย่ำเตือน ในการประชุมสำนักทุกครั้ง

และที่สำคัญคือ ผู้บริหาร เช่น ผู้อำนวยการ ผู้เชี่ยวชาญ หัวหน้ากลุ่ม มักเป็นผู้นำของการแต่งกายด้วยผ้าไทยอย่างสม่ำเสมอและเป็นตัวอย่างของการปฏิบัติตามนโยบายอย่างต่อเนื่อง

คุณสมบัติที่เอื้อต่อการแต่งกายด้วยผ้าไทยของสำนักวรรณกรรมและประวัติศาสตร์อีกประการหนึ่ง คือ มีเจ้าหน้าที่ผู้หญิงมากกว่าเจ้าหน้าที่ผู้ชาย จึงเลือกสรรการแต่งกายได้มากกว่า ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของแบบเสื้อผ้า สีส้น อีกทั้งเจ้าหน้าที่ของสำนักมีคุณสมบัติของการเป็นข้าราชการที่ดี มักให้ความร่วมมือปฏิบัติตามคำสั่ง นโยบายของสำนัก กรมและกระทรวง โดยชอบด้วยกฎหมายและระเบียบของทางราชการอยู่เสมอ

สิ่งที่กล่าวมาจึงเป็นเหตุผลที่ทำให้โครงการรณรงค์การใช้ผ้าไทยประสบความสำเร็จในระดับหนึ่ง มีข้าราชการและเจ้าหน้าที่ให้ความร่วมมือกันอย่างพร้อมเพรียง รวมทั้งมีการรายงาน

2.7 แนวทางการออกแบบ

2.7.1 เครื่องแต่งกายของบุรุษและสตรีในสมัยรัตนโกสินทร์ รัชกาลที่ 9

2.7.1.1 สมัยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน รัชกาลที่ 9 เมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ ได้เสด็จเสวยราชสมบัติสืบต่อมา หลังจากที่สมเด็จพระเชษฐาธิราชรัชกาลที่ 8 ได้เสด็จสวรรคตแล้ว รัฐบาลสมัยจอมพลสฤษดิ์ธนะรัชต์(พ.ศ. 2500 – 2506) ได้มีการฟื้นฟูขนบธรรมเนียมประเพณีของชาติหลายอย่าง คือพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษาจัดให้มีพิธีเสด็จพระราชดำเนินตรวจพลสวนสนามของหน่วยทหารรักษาพระองค์มีการตกแต่งโคมไฟประดับประดาธงทิวและอาคารบ้านเรือนเพื่อเป็นการถวายพระเกียรติ กำหนดให้วันเฉลิมพระชนมพรรษา เป็นวันชาติแทนตั้งแต่วันที่ พ.ศ.2503 ฟื้นฟูพระราชพิธีมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญพระราชดำเนินทอดผ้าพระกฐินโดยกระบวนพยุหยาตราทางชลมารค

ในระหว่างที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวขึ้นครองราชย์และอภิเษกสมรสแล้วนี้จะทรงเสด็จไปเจริญสัมพันธไมตรีกับต่างประเทศ คือ อเมริกา และยุโรป สมเด็จพระบรมราชินีนาถจึงทรงรับสั่งให้อาจารย์สมศรี สุกุมลนันทน์ หาเครื่องแบบที่เป็นเอกลักษณ์ของไทยขึ้นตามประวัติศาสตร์ ท่านจึงได้คิดค้นจากประวัติความเป็นมาแต่ดั้งเดิม แล้วดัดแปลงให้เข้ากับสมัยนิยมที่ใช้กันทั่วไปด้วยจนเป็นเครื่องแต่งกายชุดพระราชนิยมของไทยมาจนกระทั่งทุกวันนี้และได้ชื่อว่าเป็นแบบฉบับของเครื่องแต่งกายที่เป็นเอกลักษณ์ของไทยที่รู้จักกันทั่วโลกจะเห็นได้จากภาพใช้ได้ในโอกาสต่างๆกันตามความเหมาะสม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สวมผ้าไหม ผ้ายตาทางดอกคอตติ้ง ตกแต่งสาย
และปากตามริช
และสีของผ้า คาดเอวด้วย ผ้าขาม้ว

ภาพที่ 2.32 เครื่องแต่งกายชุดพระราชนิยม สมัยรัชกาลที่ 9

ที่มา : พวงผกา คุโรวาท (2540 : 115)

รัชกาลที่ 9 ชุดไทยพระราชนิยม

ประเพณีต่างๆ หรือ เจ้าสาวศึกษาครเวลาเช้า

ภาพที่ 2.33 ชุดไทยพระราชนิยม สมัยรัชกาลที่ 9

ที่มา : พวงผกา คุโรวาท (2540 : 116)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใช้ในโอกาสพิเศษ เช่นราชพิธีต่างๆ แสดงถึงความรักนวลสงวนตัวตามประเพณีไทยเดิม ปกปิดร่างกายมิดชิด ใช้รับประมุขประเทศต่างๆ รับเสด็จหรือพิธีสวนสนาม

ไทยดุสิต

ใช้ผ้ายกไหมหรือยกทอง คิวชั้นขาวมีจีบ
อย่างแบบไทยอินทรี ไทยบรมพิमान
และไทยจักรี ยกข้างหน้าและชายพก
ไว้เข็มขัดคั่นกันตรงคิ้วเสื้อ คือเป็นเสื้อ
ไม่มีแขน คอค่านหน้าและหลังกว้างค้ำเล็ก
น้อย ผ่าด้านหลังคิ้วเสื้อ ปักเป็นลาวหลาย
ด้วยไข่มุก ลูกปัดหรือเลื่อม

ไทยศิวาลัย

ใช้จีนไหมหรือยกทอง มีชายพก
คิ้วเสื้อใช้ผ้าสีทองเหมือนสีเนื้อ
แขนยาว คอกลมผ่าหลัง ปักคั้ง
เล็กน้อย เข็มคั่นกับผ้าจีน คล้าย
แบบไทยบรมพิमान ห่มผ้าปัก
ลายไทยอย่างแบบไทยจักรพรรดิโดย
ไม่ต้องมีแพรจีบรองพื้นก่อน

ภาพที่ 2.34 การแต่งกายแบบไทยดุสิต
ที่มา : พวงผกา คุโรวาท (2540 : 119)

ภาพที่ 2.35 การแต่งกายแบบไทยศิวาลัย
ที่มา : พวงผกา คุโรวาท (2540 : 119)

การแต่งกายได้วิวัฒนาการอีกครั้งหนึ่ง ในปี 2503 คราวเสด็จเยือนประเทศยุโรป อเมริกาครั้งแรกมีเพียง 5 ชุด เป็นชุดนุ่งขึ้นป้าย 3 ชุด เป็นชุดจีบหน้านาง 2 ชุด

ในปี 2505 เสด็จเยือนประเทศอิสราเอล ปากีสถาน และมลายู นิวซีแลนด์ และออสเตรเลีย จึงดัดแปลงเพิ่มอีก 3 ชุด รวมเป็น 8 ชุด

2.7.1.2 รัชกาลที่ 9 (ปัจจุบัน) พ.ศ. 2489 ถึงปัจจุบัน

1) แรกๆ แต่งเรียบง่าย กางเกง เสื้อเชิ้ต กระโปรง สมัยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชหรือรัชกาลปัจจุบันการแต่งกายในระยะแรกที่ต่อเนื่องมาจากรัชกาลก่อนคือชายสวมกางเกง เสื้อเชิ้ตหญิงนุ่งกระโปรง หรือนุ่งผ้าถุง เสื้อคอแบบต่างๆ หรือเสื้อเชิ้ต การแต่งตัวของชายไม่เปลี่ยนแปลงอะไรมากนักตลอดเวลาประมาณ 10 ปีนับจากนั้น คือกักเป็นกางเกงรูปร่างหลวมๆ ไม่ได้รัดรูปอย่างในยุคปัจจุบัน นับเป็นชุดถาวรสำหรับคนทั่วไปอย่างแท้จริง ภายหลังแม้มีแฟชั่นเข้ามา เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หลายแบบก็เพียงแต่รัดรูปเข้าหรือปล่อยพองออกเท่านั้น เสื้อก็ยังเป็นเสื้อเชิ้ตตลอดมา เพิ่มบ้างก็เสื้อคอฮาวาย(ปกไม่ตั้งอย่างเสื้อเชิ้ต) ทั้งชาวเมือง ชาวบ้านแต่งกันแบบนี้เอง

ส่วนทางฝ่ายผู้หญิงในระหว่าง10ปีก่อนถึงช่วงพ.ศ.2500การเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติมที่เด่นก็คือทรงที่กระโปรงในช่วงต้นรัชกาลนี้มีกระโปรงที่เรียกกันคันทู 3 อย่างคือ

กระโปรงนิวลุคเป็นกระโปรงบานถ้านั่งลงกับพื้นก็เห็นเป็นวงกลมรอบตัว เวลาตัดจะเปลืองผ้ามากเพราะใช้ผ้าทั้งผืนเฉลี่ยวงกลมในช่วงปีพ.ศ.2493 จะปรากฏว่ากระโปรงแบบนี้เป็นที่นิยมอยู่ แต่จะก็ปีประมาณไม่ได้แน่ชัด

กระโปรง 4 ชั้น 6 ชั้น 8 ชั้น เป็นกระโปรงที่ใช้ผ้า 4 หรือ 6 หรือ 8 ชั้น มาต่อกัน แล้วแต่ความเหมาะสมของรูปร่าง

กระโปรงสุ่มไก่อ้เกิดในเวลาไล่เลี่ยกันนั่นเองเป็นกระโปรงมีโครงไม้กลมๆ อยู่ข้างในสอดในรอยต่อระหว่างชั้นทุกชั้นเหมือนกับสวมห่วงฮูลาฮูลา นอกจากนี้กระโปรงสุ่มไก่อ้มีการจีบรอบๆด้วย

เสื้อที่สวมสมัยนั้นนิยมประดับลูกไม้มีจีบที่ระบายผมตัดหยิกแต่เดิมมีตัดด้วยน้ำยาเย็นและตัดด้วยไฟฟ้า

ด้วยลักษณะการแต่งกายเช่นนี้จะเห็นว่าในช่วงต้นรัชกาลเป็นการแต่งกายที่ค่อนข้างเรียบๆสำหรับคนสมัยนี้ (แต่บางชุดอาจฟุ้งามากแล้วสำหรับสมัยนั้น)ต่อเมื่ออย่างเข้าช่วงพัฒนาประเทศสมัยประมาณ พ.ศ.2500 หรือหลังจากนั้นไม่นานก็เกิดแฟชั่นและเกิดความเปลี่ยนแปลงต่างๆ อย่างมากมาย อิทธิพลจากภาพยนตร์ทั้งไทยและต่างประเทศ อิทธิพลจากข่าวสารและการเห็นแบบอย่างจากต่างประเทศหรือสำหรับคนไทยเองที่ถือคนกรุงเป็นมาตรฐานล้วนพาให้เกิดแฟชั่นต่างๆ หลายต่อหลายแบบ

2) ทรงออร์เทเลน ทรงออร์เทเลน คำนี้มาจากเหตุอะไรไม่ทราบ เป็นทรงของวัยรุ่นชาวกรุงช่วงสมัยรัฐบาลจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ มีลักษณะเด่นคือนุ่งกางเกงขาสิบ เสื้อพอง ผิดจากชาวบ้านธรรมดาการแต่งตัวแบบนี้ได้รับอิทธิพลจากดารานักแสดงประเภท (จังหวัด) ร็อคแอนโรล ซึ่งกำลังโด่งดังเกรียวกราวในสมัยนั้น

3) มินิสเกิร์ต ในช่วงประมาณปี พ.ศ. 2511 ทั้งก่อนและหลังจากนี้ไม่นาน มีกระโปรงชนิดหนึ่งแพร่เข้ามาจากต่างประเทศและกลายเป็นที่นิยมกันมากจะข้ามไปเสียไม่ได้ นั่นคือมินิสเกิร์ต กระโปรงสั้นเหนือเข่า หรือที่เรียกง่ายๆ กันว่า กระโปรงมินิ นุ่งมินิ

ในสมัยนุ่งมินินี้ บางคนก็นุ่งชั้นพิสดารยิ่งขึ้นไปกว่านั้นคือที่เรียกว่าไมโครสเกิร์ต ซึ่งเป็นกระโปรงที่สั้นยิ่งขึ้นไปอีกจนแทบเห็นกางเกงใน แต่คนธรรมดาไม่นุ่งกันเห็นนุ่งแต่นักร้องหรือนางเครื่องวงดนตรีลูกทุ่งเท่านั้น ขณะเดียวกันหรือไล่เลี่ยกันคนที่ไม่นุ่งมินิ มีกระโปรงเลยเขาลงมาอย่างสุภาพยาวครึ่งน่องด้วยคือกระโปรงมิดี และหากยาวลงมาจนกรอมเท้าก็เรียกว่า กระโปรงแม็กซีใส่กันแต่ไปงานราตรีหรืองานหรูหราแต่นิยมกันแต่คนที่ตามสมัยนิยมเสียเป็นส่วนใหญ่

กระโปรงมินิมีอายุขานประมาณ 6 ปี แม้จน พ.ศ. 2517 ก็ยังมีนุ่งกันอยู่ แล้วไม่นานก็หมดไป กลายเป็นกระโปรงแบบเรียบๆสุภาพทำนองกระโปรงมิดีอีกจนถึงปัจจุบันนี้(กระโปรงชนิดบานกลมอย่างนิวลุค ไม่ค่อยมีใส่ถ้าไม่นุ่งกระโปรงปัจจุบันก็สวมกางเกง) นับว่ากระโปรงมินิมีอายุยาวนาน และมีชื่อเสียงมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในสมัยเทอมินี่ มีรองเท้าผู้หญิงอีกแบบหนึ่งเข้ามาสอดรับด้วยคือรองเท้าหนาๆ สูงๆบาง คนสวมรองเท้าสูงถึง 3 - 4 นิ้วหรือมากกว่านั้นก็มี ถึงแม้จะทำด้วยไม้เนื้อเบาแต่ก็ดูน่าหวาดเสียว สำหรับคนอื่นที่เห็นมาก รองเท้าแบบนี้ เรียกสั้นๆกันว่า “ตึก” หรือ “เตารีด” เพราะมีรูปร่างและมีความสูงอย่างซื่อแน่นอง ภายหลังพอกระโปรงมินิหายไประองเท้านี้ก็หายไปด้วย

4) 2513 เด็พนักรบ ม้อดบัมชิต การแต่งกายก่อนถึง พ.ศ.2513 ยังคงเป็นแบบเรียบ และไม่มีชุดใดที่ฮือฮาอย่างแท้จริงเพียงพอจนต่อมาเมื่อประมาณปี พ.ศ. 2513 หรือก่อนหน้า-หลังจากนี้เล็กน้อยก็เกิดแบบกางเกงขึ้นมากู่หนึ่งทีกลายเป็นที่นิยมกันทั่วประเทศ นั่นคือกางเกงเด็พและกางเกงม้อด

ลักษณะของกางเกงเด็พ เป็นกางเกงขาลีบ เรียว

ลักษณะของกางเกงม้อด คือเป็นกางเกงลีดตรงหัวเข้าแล้วบานออกไปจนคลุมเท้าเหมือนขาม้า กางเกงม้อดภายหลังปล่อยให้ตรงเข้าบานเท่ากับส่วนอื่นๆเหมือนกางเกงทหารเรือเรียกว่าทรงเซลเลอร์ (SAILOR) และคนที่ใส่กางเกงม้อดก็มักใช้รองเท้าหัวโตๆสันสูงเป็นนิ้วสองนิ้ว หรือ 3-4 นิ้วก็มีทั้งๆ ที่เป็นผู้ชาย

5) ชุดประจำชาติของฝ่ายชาย ชายไทยยอมรับเอากางเกงเข้ามาเป็นเครื่องแต่งกายท่อนล่างโดยทั่วไปทั้งประเทศ แทนผ้าถุง เพราะฉะนั้นเมื่อจะแสวงหาชุดประจำชาติของฝ่ายชายจึงปล่อยให้กางเกงเป็นของหลักตายตัว ไม่ต้องคิดอีกคิดหาแต่เฉพาะเสื้อ ซึ่งทำอย่างไรจึงจะดูเป็นไทยและให้ความสง่างามต้องตาคนที่สุดได้มีผู้คิดเรื่องนี้กันมาพอสมควรบ้างก็คิดส่วนตัวและบ้างก็เผยแพร่ออกไปแต่ที่โด่งดังมากนั้นได้แก่ เรื่องเสื้อซาฟารี เสื้อพ่อนรามคำแหง และสุดท้ายที่ลงตัวแล้วคือ เสื้อพระราชทาน เสื้อซาฟารีนั้นที่จริงหาได้แสดงเอกลักษณ์ไทยแต่อย่างใดไม่แม้แต่เพียงชื่อ เพราะเป็นเสื้อฝรั่งทั้งดุ้นฝรั่งใส่กันในอาฟริกา และในเมืองชั้นต่างๆของตนในเอเชีย เนื่องจากสะดวกสบายเหมาะกับอากาศร้อน เสื้อซาฟารีเข้ามาเมืองไทยและฮือฮากันมากในปี พ.ศ. 2516

ถึงกระนั้นก็มีข้าราชการ และประชาชนผู้ตามสมัยจำนวนมากพากันฮิตเสื้อซาฟารีอันกลายเป็นเสื้อระดับชาติอยู่พักหนึ่งแต่ไม่นานก็หมดความนิยมไป แต่ชุดม้อดฮ่อมหรือชุดพ่อนรามคำแหงดังกล่าวก็ไม่เป็นที่นิยมของประชาชนและข้าราชการนัก จึงไม่มีใครมีใครใส่แล้วก็เลิกล้มกันไปอีกโดยปริยาย

2.7.2 ชุดพระราชทาน พ.ศ. 2522

ในที่สุดเมื่อถึง พ.ศ. 2522 จึงเกิดชุดประจำชาติฝ่ายชายขึ้นอย่างแท้จริงและนับเป็นเสื้อแสดงเอกลักษณ์ได้ชัดเจนกว่า กับเป็นที่พอใจของคนไทยอย่างแท้จริง

เสื้อดังกล่าวเรียกว่าเสื้อพระราชทาน นำออกเผยแพร่ครั้งแรกเมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม พ.ศ. 2522 โดยพลเอกเปรม ติณสูลานนท์

เสื้อพระราชทานมี 3 แบบ คือแบบแขนสั้น แบบแขนยาวคาดผ้าและแบบแขนยาวไม่คาดผ้า สำหรับแบบคาดผ้าอันถือเป็นแบบที่เต็มยศที่สุด ลักษณะเด่นของเสื้อชนิดนี้คือ เป็นเสื้อ คอตั้ง มีสาบผ่าอก กระดุม 5 เม็ด และนิยมทำขลิบขอบต่างๆ

ปัจจุบัน การแต่งกายของชายหญิงไทยโดยทั่วไป เป็นแบบเรียบๆ ชายสวมกางเกงใส่เสื้อเชิ้ต หากต้องการแต่งอย่างเป็นทางการ เช่นเข้าพิธีไปร่วมงาน หรือบางแห่งดัดแปลงเป็นเครื่องแบบ ก็ใส่เสื้อพระราชทาน ส่วนผู้หญิง นิยมออกแบบเสื้อ กระโปรง หรือกางเกงแบบต่างๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หลากหลาย สำหรับผู้มีอายุ ผู้อยู่ตามต่างจังหวัด ผู้มีอาชีพเป็นแม่ค้า ยังนิยมนุ่งผ้าถุงและสำหรับผู้ที่ต้องการแต่งอย่างเป็นทางการ ไปงานพิธี อาจแต่งชุดไทยพระราชานิยมตามกำลัง และความสะดวก

2.7.2.1 ที่มาของชุดพระราชทาน สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถเสด็จพระราชดำเนินตามพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเยี่ยมประชาชนตามชนบททรงเห็นฝีมือการทอผ้าของชาวพื้นเมืองตามหมู่บ้านที่ได้นำขึ้นถวายแต่ละแห่งนั้นงดงามมากจึงได้ทรงคิดที่จะสนับสนุนงานฝีมือเหล่านี้ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น พระองค์ถึงกับพระราชทานทุนทรัพย์ส่วนพระองค์จัดท้าววัสดุให้แก่ชาวบ้านเหล่านั้นและได้ผลิตออกจำหน่ายจนเป็นที่รู้จักกันในหมู่ข้าราชการบริพารในระยะเวลา 2-3 ปี ต่อมาก็ได้นำสินค้าเหล่านั้นออกสู่สายตาประชาชนโดยการจัดงานแสดงสินค้าพื้นเมืองขึ้นที่สวนอัมพรเป็นครั้งแรกในปี.ศ.2520 และทรงให้ชื่อว่า “การแสดงศิลปอาชีพ” ทำให้สินค้าพื้นเมืองของแต่ละภาคเป็นที่รู้จักกันมากขึ้นแต่ก็มักจะนิยมใช้กันเฉพาะในสังคมชั้นสูง เช่นบรรดาเจ้านายในราชสำนัก ข้าราชการบริพาร ข้าราชการชั้นผู้นำเท่านั้นส่วนประชาชนทั่วไปยังไม่นิยมกันเท่าที่ควรสินค้าที่ผลิตออกมาจึงจำหน่ายได้น้อยไม่เพียงพอกับทุนทรัพย์ที่ลงไปสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ทรงคิดหาทางให้สินค้านี้แพร่หลายในหมู่ประชาชนทั่วไปด้วยจึงมีพระราชดำริให้ช่างผู้ชำนาญของกรมศิลปากรออกแบบเครื่องแต่งกายชายไทยขึ้นโดยนำแบบตามประวัติศาสตร์มาประยุกต์ให้ทันสมัยเหมาะสมกับสภาพอากาศสิ่งแวดล้อม และความสะดวกสบายตามกาลเทศะโอกาสและสถานที่แบบที่ออกมาวันนี้จึงมีลักษณะคล้ายเสื้อราชปะแตนในรัชกาลที่ 6 ผิดกันตรงที่การใช้วัสดุและส่วนปลีกย่อยคือแทนที่จะใช้ผ้าเนื้อหนา สีขาวแบบฝรั่ง ก็หันมาใช้ผ้าทอพื้นเมืองแทน จึงมีสีสังคัม คอเสื้อตั้ง แขนสั้นหรือยาว มีกระเป๋าล่าง 2 ใบเจาะหรือกั้นปากกระเป๋าด้านแบบเสื้อชายกระดุม 5 เม็ด อาจจะใช้ผ้าตกแต่งให้ดูเด่นขึ้นก็ได้สวมแล้วเคียนเอวด้วยผ้าขาวมาใช้ในงานลำลองก็คงเป็นฝ่ายและแขนสั้นส่วนโอกาสพิเศษใช้แขนยาววัสดุที่ใช้ก็คงจะต้องเป็นผ้าไหมที่ทำให้ดูว่า มิใช่ลำลองหรือปกติ สำหรับกางเกงก็ยังคงสวมแบบสากลกันต่อไป

เสื้อดังกล่าวนี้กำลังเป็นที่นิยมใช้กันในสังคมบ้างแต่ยังไม่แพร่หลายนักก็นับว่าเป็นการ ชักชวนให้ชายไทยหันมานิยมสวมใส่ผ้าที่ผลิตในประเทศมากกว่าเดิมนั่นเอง นับว่านอกจากจะทำให้เศรษฐกิจในประเทศดีแล้วยังทำให้ชายไทยได้มีประวัติการแต่งกายที่เป็นเอกลักษณ์ของตนไม่ซ้ำแบบใครในปลายปี พ.ศ. 2522 นี้เอง

2.7.3 การแต่งกายสตรีไทย

2.7.3.1 ความหมายของเครื่องแต่งกาย

- 1) เครื่องเต็มยศ หมายถึงเครื่องแต่งกายซึ่งต้องใช้ในโอกาสที่เป็นงานพระราชพิธี รัฐพิธี หรืองานสโมสรสนันนิบาตใดๆ ซึ่งมีหมายกำหนดการ คำสั่ง หรือระเบียบแบบแผนให้แต่งเครื่องแบบเต็มยศ
- 2) เครื่องครึ่งยศ หมายถึงเครื่องแต่งกายซึ่งต้องใช้ในโอกาสที่เป็นงานพระราชพิธี รัฐพิธี หรืองานสโมสรสนันนิบาตใดๆ ซึ่งมีหมายกำหนดการ คำสั่ง หรือระเบียบแบบแผนให้แต่งเครื่องแบบครึ่งยศ
- 3) เครื่องแบบปกติ หมายถึงเครื่องแต่งกายซึ่งต้องใช้ในโอกาสที่เป็นงานพระราชพิธี รัฐพิธี หรืองานสโมสรสนันนิบาตใดๆ ซึ่งมีหมายกำหนดการ คำสั่ง ระเบียบแบบแผน หรือคำสั่งชวนให้แต่งเครื่องแบบปกติ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4) เครื่องราชอิสริยาภรณ์ หมายความว่า เครื่องแต่งกายซึ่งต้องใช้สำหรับงานพระราชพิธีหรืองานสมโภชอันสำคัญใด ๆ ซึ่งมีหมายประกาศ คำสั่ง ระเบียบแบบแผน หรือคำชักชวนให้แต่งเครื่องราชอิสริยาภรณ์

5) เครื่องแต่งกายไว้ทุกข์ หมายความว่า เครื่องแต่งกายซึ่งต้องใช้สำหรับงานพระราชพิธี หรือรัฐพิธีหรืองานที่มีหมายกำหนดการ คำสั่ง ระเบียบแบบแผน หรือคำชักชวนให้แต่งกายไว้ทุกข์

6) เครื่องแต่งกายธรรมดา หมายถึงเครื่องแต่งกายประจำวันซึ่งจะต้องใช้สำหรับไปในที่ชุมนุม หรือสาธารณสถานในโอกาสซึ่งไม่ใช่งานพระราชพิธีหรือรัฐพิธี

7) เครื่องแต่งกายแบบไทย หมายถึงการนุ่งผ้าซิ่นและสวมเสื้อซึ่งอาจใช้วัสดุอย่างหนึ่ง อย่างใดดังต่อไปนี้คือ

ก. วัสดุที่มีกำเนิดหรือทำขึ้นในประเทศไทย

ข. วัสดุที่มีลวดลายอย่างไทยหรือประดิษฐ์ให้มีลักษณะอย่างไทย

8) เครื่องแต่งกายแบบสากล หมายถึงการสวมเสื้อกระโปรงจะเป็นชิ้นเดียวกันหรือ

2 ชิ้นก็ได้

2.7.4 เครื่องแต่งกายธรรมดา

2.7.4.1 เครื่องแต่งกายสำหรับเวลาเช้า และกลางวัน แบบไทย

- 1) นุ่งผ้าแบบซิ่นยาวประมาณครึ่งน่อง
- 2) เสื้อแบบกลางวันที่เหมาะสมกับผ้านุ่ง
- 3) ถ้าเป็นงานที่มีบัตรเชิญควรสวมถุงเท้า
- 4) รองเท้ามีส้นที่ไม่ใช่ทอง เงินหรือเพชร
- 5) กระเป๋าถือขนาดย่อมที่เข้ากับเครื่องแต่งกาย

2.7.4.2 เครื่องแต่งกายเวลาเช้า และกลางวันแบบสากล

แต่งอนุโลมตามแบบเครื่องแต่งกายเวลาเช้า และกลางวันแบบไทย แต่ใช้กระโปรงสั้นยาวตามสมัยนิยมไม่ควรใช้ตัวนหรือแพรที่บางเกินไป

2.7.4.3 เครื่องแต่งกายเวลาบ่ายแบบไทย

- 1) นุ่งผ้าแบบซิ่น ยาวประมาณครึ่งน่อง
- 2) เสื้อแบบบ่าย
- 3) ถ้าเป็นงานที่มีบัตรเชิญควรสวมถุงเท้า
- 4) รองเท้ามีส้น
- 5) กระเป๋าถือขนาดย่อมที่เข้ากับเครื่องแต่งกาย

2.7.4.4 เครื่องแต่งกายเวลาบ่าย แบบสากล แต่งอนุโลมตามแบบเครื่องแต่งกายเวลาบ่ายแบบไทย แต่ใช้กระโปรงสั้น ยาว ตามสมัยนิยม และจะใช้แพรหนาหรือบางได้ทุกชนิด

2.7.4.5 เครื่องแต่งกายสำหรับเวลากลางคืน แบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ

- 1) แบบราตรีสโมสร
- 2) แบบราตรี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.7.4.6 เครื่องแต่งกายราตรีสโมสร แบบสากล

- 1) กระโปรงราตรียาวจดพื้น ตกแต่งสวยงาม
- 2) เสื้อแบบราตรี จะเปิดคอ เปิดหลัง มีแขนหรือไม่มีแขนก็ได้ ใช้แพรงาม ๆ

หรือวัสดุที่เป็นมันแวววาวได้ทุกชนิด

- 3) รองเท้าแบบราตรี
- 4) กระเป๋าถือแบบราตรี

2.7.4.7 เครื่องแต่งกายราตรีแบบไทยแต่งอนุโลมตามแบบเครื่องแต่งกายเต็มยศหรือ

ครึ่งยศ

2.7.4.8 เครื่องแต่งกายราตรี ธรรมดา

- 1) กระโปรงยาวจดพื้น หรือสามส่วนตามสมัยนิยม
- 2) เสื้อแบบราตรี
- 3) รองเท้าแบบราตรี
- 4) กระเป๋าถือแบบราตรี

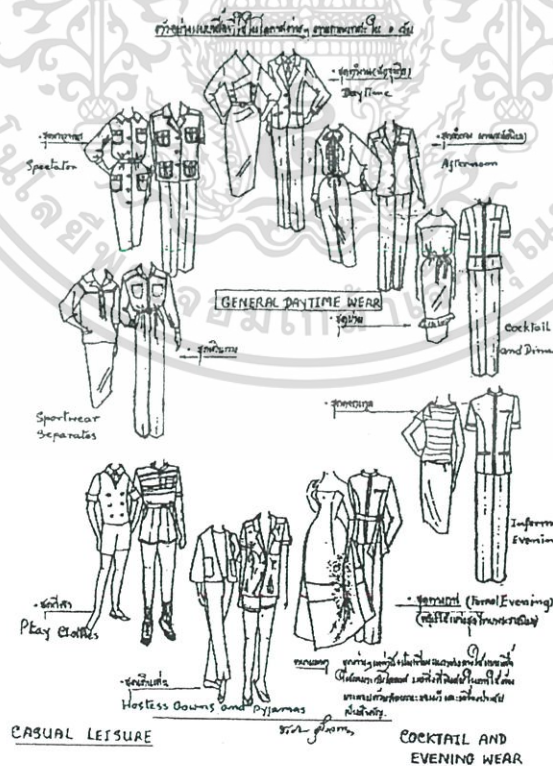
2.7.4.9 เครื่องแต่งกายไปในงานคอกเทล

เครื่องแต่งกายสำหรับงานรับรองก่อนอาหารค่ำจะแต่งแบบเวลาบ่าย หรือแบบราตรีธรรมดาก็ได้

2.7.4.10 เครื่องแต่งกายเจ้าสาว แต่งอนุโลมตามแบบเครื่องแต่งกายเต็มยศ

2.7.4.11 เครื่องแต่งกายไปในงานศพ ให้แต่งดำล้วน อนุโลมตามแบบเครื่องแต่งกาย

เวลากลางวัน แต่ไม่ประดับอาภรณ์ทุกชนิดมากเกินไปจนควรเฉพะอย่างยิ่งอาภรณ์ที่เป็นสีไม่ควรประดับเลย

ภาพที่ 2.36 การแต่งกายที่ใช้ในพิธีต่างๆ

ที่มา : พวงผกา คุโรวาท (2540 : 171) ซึ่งงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.7.5 การแต่งด้วยสี

การแต่งกายนั้นเปรียบเสมือนภาษิตที่ว่า “ไก่อ่างเพราะขน คนงามเพราะแต่ง” คนไก่อที่ว่างามก็เพราะมีสีสันทัดเลื่อมพรายตามธรรมชาติ คนถ้าไม่มีสี ก็ไม่งาม

เรื่องการใช้สีประจำวันติดมาเป็นความเชื่อถือกันแต่โบราณ ถึงแม้จะแต่งตัวแบบฝรั่งแล้วก็ยังไม่ทิ้งความเชื่อโชคลาง ที่ว่ามีเทวดาสัปเคราะห์และท่านแต่งเครื่องทรงด้วยสีประจำของท่าน ถ้าผู้ใดแต่งตามสีของท่านก็อาจช่วยให้เกิดสวัสดิมงคล แม้อาจจะไม่นึกถึงก็ยังคงนิยมกันอยู่ ชาวไทยแต่ก่อนมีเพียงผ้าถุงกับผ้าห่ม แยกกันเป็นคนละส่วนไม่ต้องเป็นชุดแบบฝรั่งมีวิธีจัดสีเครื่องนุ่งห่มเป็นพิเศษ

มนุษย์เรารู้จักใช้สีตกแต่งตัวเริ่มตั้งแต่เขียนหน้าเขียนตาเนื้อตัวมาก่อนรู้จักใช้เสื้อผ้า เมื่อทอผ้าใช้เป็นแล้วก็ได้พอใจเพียงแต่สีเส้นใยตามธรรมชาติต้องนำมาปรุงแต่งย้อมเพิ่มขึ้นในบ้านเมืองแสงแดดจาดำทุกอย่างมีสีสดใสสีเสื้อผ้าของคนก็เป็นที่ตามสภาพภูมิประเทศการใช้สีเครื่องแต่งตัวชาววังในสมัยรัชกาลที่ 5 นั้น เป็นสีตัดซึ่งถือกันว่าซึ่งถือกันว่าดูฉลาดเห็นเด่นชัดยังปรากฏเป็นหลักฐานอยู่จากภาพเขียน และวิธีจัดเครื่องแต่งกายละคร อยู่จนทุกวันนี้

เมื่อคราวสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดลเสด็จสู่สวรรคาลัยคนไทยทั้งประเทศวิปโยคโศกสลดไว้ทุกข์แต่งดำกันทั้งเมืองเป็นเวลาหนึ่งปีที่มีมองไปทางไหนใจหดหู่

คนทุกชาติทุกภาษามีวิธีแสดงออกซึ่งความทุกข์ความเศร้าด้วยการแต่งกายแต่มีได้ใช้สีดำเป็นสีไว้ทุกข์ด้วยกัน ดังปัจจุบันสำหรับพวกเราคนไทยเพิ่งจะมีสีไว้ทุกข์ เป็นบรรทัดฐานเมื่อคบค้ากับฝรั่ง แต่เดิมทุกข์หนักในฐานะเป็นญาติสนิท ใช้สีขาว ผู้อื่นใช้สีสุภาพคนธรรมดา เพิ่งมาเปลี่ยนเป็นสีดำกันในรัชกาลที่ 7 นี้เอง

การจะให้คนเห็นพ้องกันว่าสีอะไรจำเป็นต้องตั้งชื่อสีตามสิ่งที่เคยเห็นอยู่แล้วตามธรรมชาติ เช่น สีฟ้า สีใบตองอ่อน ที่เรียกว่า สีโคก ที่จริงเป็นสีโอศอก เพราะเขียวอยู่เสมอไม่เคยเป็นของความเศร้า ตรงข้ามเป็นสีของความแรกผลิมชีวิตชีวา สีมามากมายแต่ประมวลแล้ว ได้เพียง 3 สีเท่านั้น คือ แดง เหลือง น้ำเงิน

2.7.6 หลักการออกแบบเครื่องแต่งกาย

2.7.6.1 สัดส่วนมาตรฐานของมนุษย์และการวัดตัว

การวัดตัว	S	M	L	XL	L	LL	XL	LL
รอบอก	80	84	88	92	95	100	105	110
รอบเอว	60	64	68	72	75	80	85	90
รอบสะโพกบน	85	88	92	94	93	98	103	108
รอบสะโพกล่าง	88	92	98	102	100	106	110	115
เอว-สะโพกล่าง	19	20	20	21	20	20	20	20
ยาวหน้า	34	35	36	36	34	35	36	36
ยาวหลัง	39	40	41	42	39	40	41	41
ไหล่กว้าง	36	38	40	42	41	41	43	43
ตะเข็บไหล่	12	12.5	13	14	14	14	15	16
บ่าหน้า	32	33	35	36	36	37	38	39

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้เพื่อการประชาสัมพันธ์เท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์อื่นใด

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การวัดตัว	S	M	L	XL	L	LL	XL	LL
บ่าหลัง	33	34	36	37	38	39	40	41
อกสูง	19	20	20	21	20	21	21	21
อกห่าง	17	18	18	19	20	20	21	22
รอบรักแร้	36	40	42	44	45	47	49	51
รอบต้นแขน	26	27	28	29	30	32	34	36
รอบข้อมือ	15	16	18	19	19	20	21	22
ไหล่ - ข้อศอก	29	31	31	32	31	32	32	33
ไหล่ - ข้อมือ	50	52	53	54	54	55	55	56
เอว - เข่า	58	60	60	62	62	62	63	63
เอว - ข้อเท้า	94	98	98	98	98	98	99	99

ตารางที่ 2.1 สัดส่วนขนาดมาตรฐานมนุษย์

ที่มา : ชูศรี อรุณไวกิจ (2553 : 8)

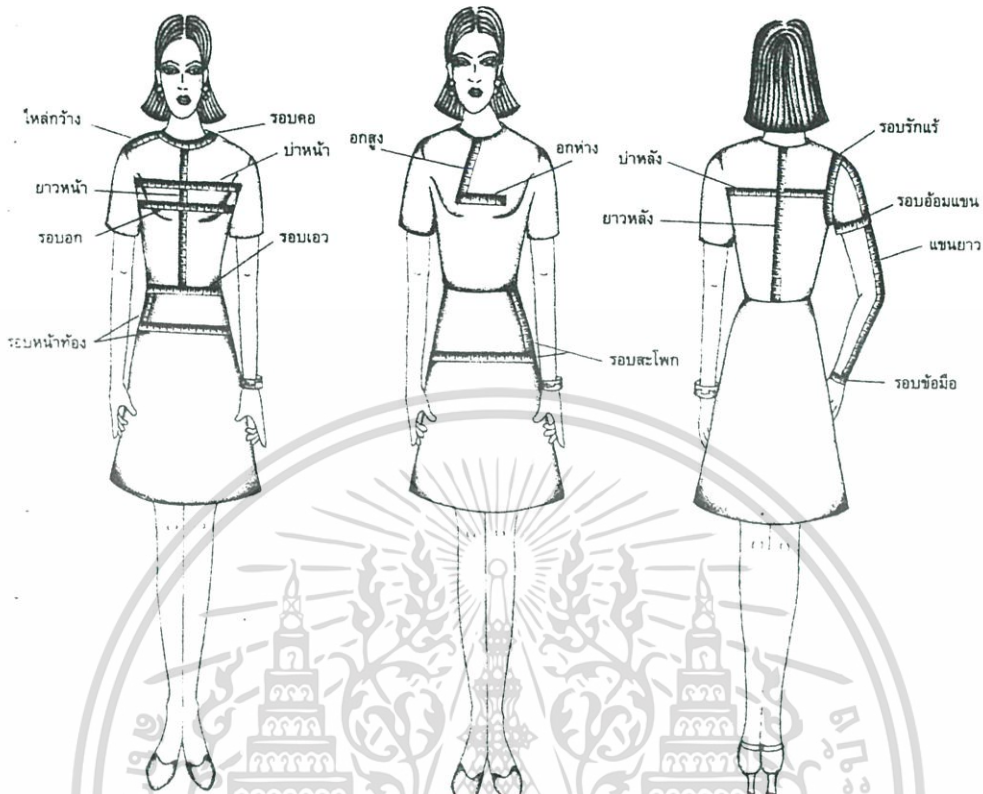
การวัดตัว	1	2	3	4	5	6	7	8	9
ยาวหน้า	36	33.5	32	33	35	31	31	32	34
ยาวหลัง	40	39	39	40	42.5	36	38	37	38
ไหล่	12	12	13	13	12.5	12.5	13.5	13.5	12
บ่าหน้า	33	27	32.5	30	33	32	32	28	30
บ่าหลัง	38	32	33	34	35	34	32.5	34	32
รอบคอ	36	33	34	33	38	33	33	33	34
รักแร้	41	34	36.5	35	41	35	39	34	36
รอบอก	93	78	86	85	92.5	85	90	82.5	84
อกห่าง	19	17	19	17	20	17	18	16	18
อกสูง	20	17.5	18	20	21	20	20	19	20
เอว	76	61	65	59	72	65	67	60	60
สะโพกเล็ก	98-10	79-8	85-8	84.5-10	92-8	85-9	85-9	87-10	84-10
สะโพกใหญ่	104-19	88-20	96-19	92-21	105-19	95-21	92.5-21	92.5-22	92-20
กระโปรงยาว	44	44	42	41	45	43	43	42	42
แขนยาว	12	12	13	13	12.5	12.5	13.5	13.5	12
	46	44.5	45	46	46	43	46	45	43
	67	70	63	69	72	66	73	69	67
ข้อมือ	17	15	15	15	16	15	16	14.5	16

ตารางที่ 2.2 การวัดขนาดต่างๆ

ที่มา : ชูศรี อรุณไวกิจ (2553 : 9)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.7.6.2 วิธีการวัดตัว เสื้อสตรี

ภาพที่ 2.37 การวัดเสื้อสตรีเบื้องต้น

ที่มา : ชุศรี อรุณไวกิจ (2553 : 71)

1) วิธีการวัดตัว

การวัดตัวเพื่อใช้สร้างแบบเสื้อ และแบบแขนเสื้อ

ก่อนลงมือวัดตัว ควรใส่ชุดชั้นในที่ได้สัดส่วน

1. ยาวหน้า วัดจากกลางฐานคอหน้าถึงเอว

2. ยาวหลัง วัดจากกลางฐานคอหลังถึงเอว

3. บ่าหน้า วัดจากช่วงต่อแขนข้างหนึ่งไป ยังช่วงต่อแขนอีกข้างหนึ่ง (ทาง

ด้านหน้า)

4. บ่าหลัง วัดจากช่วงต่อแขนหนึ่งไปยังอีกช่วงต่อแขนอีกข้างหนึ่ง (ทาง

ด้านหลัง)

5. ไหล่กว้าง วัดจากฐานคอบนไหล่ถึงปลายไหล่

6. รอบอก วัดรอบอกส่วนที่ใหญ่ที่สุด (วัดพอดี)

7. ออกห่าง วัดจากจุดอกข้างหนึ่งไปยังจุดอกอีกข้างหนึ่ง

8. ออกสูง วัดจากกลางฐานคอกหน้ามาหาจุด ออก

9. รอบคอ วัดรอบฐานคอให้หลวมเล็กน้อย (ประมาณ 2 ซม.)

10. รอบรักแร้ สอดสายวัดใต้รักแร้แล้ววัดถึงปลายไหล่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

11. รอบเอว วัดโดยรอบที่แนวเอว วัดให้พอดี
12. รอบหน้าท้องหรือหน้าท้องต่ำ วัดตรง ส่วนหน้าท้องวัดพอดี แล้ววัดดูว่า ส่วนที่วัดรอบหน้าท้องอยู่ต่ำกว่าจากเอวประมาณ 10 ซม.
13. รอบสะโพกและรอบสะโพกต่ำ วัดตรงส่วนที่ใหญ่ที่สุด แล้ววัดดูว่าส่วนที่ วัดรอบสะโพกอยู่ต่ำกว่าจากเอว ประมาณ 20 ซม.
14. รอบอ้อมแขน วัดตรงต้นแขนระดับรักแร้ วัดพอดี
15. แขนยาว การวัดแขนยาววัด 3 ระยะ คือ แขนสั้น ข้อศอกและข้อมือ โดย วัดจากปลาย ไหล่ลงมาตามแขนซึ่งงอเล็กน้อย ผ่านปุ่มศอกลงมาถึงข้อมือ การจดตัวเลขที่วัดได้ดังนี้

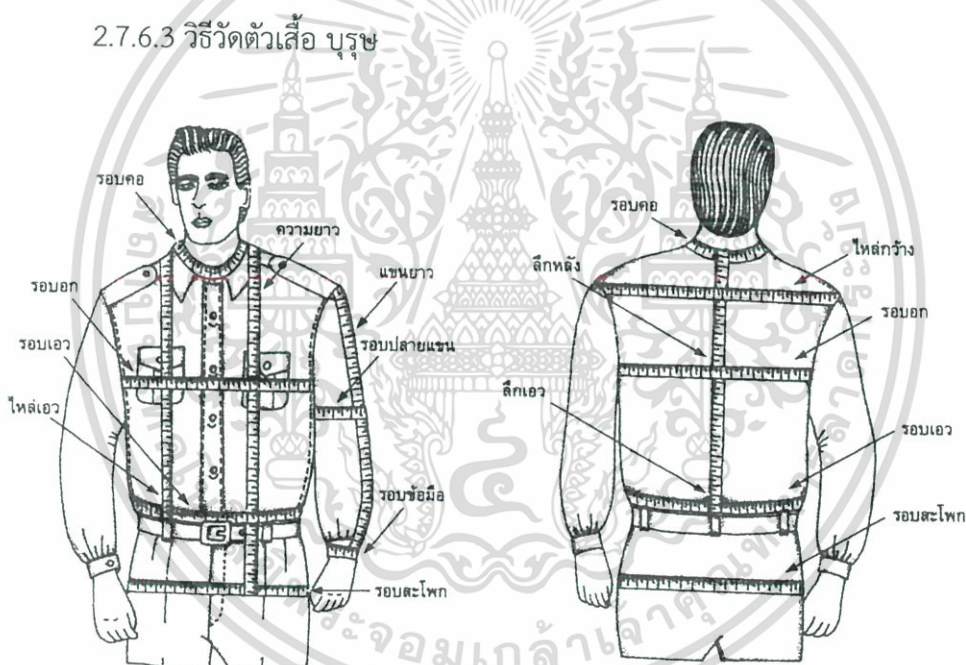
แขนสั้น = ซม.

ไหล่ถึงศอก = ซม.

แขนยาว = ซม.

16. รอบข้อมือ วัดตรงส่วนที่ปุ่มแขน วัดพอดี

2.7.6.3 วิธีวัดตัวเสื้อ บุรุษ

ภาพที่ 2.38 การวัดเสื้อสตรีเบื้องต้น

ที่มา : ชูศรี อรุณไวกิจ (2553 : 176)

1) วิธีการวัดตัว

1. รอบคอ วัดโดยรอบที่แนวคอ ให้ใช้มือซ้ายจับที่ปลายสายวัดทาง หมายเลข 1 โอบไปด้านหลังคอ และใช้มือขวาจับสายวัดมาบรรจบกันทางด้านหน้า วัดให้พอดีไม่คับหรือหลวมไป

2. รอบอก วัดโดยรอบที่แนวอก โดยใช้มือซ้ายจับที่ปลายสายวัดทาง หมายเลข 1 โอบไป ด้านหลังใต้รักแร้ และใช้มือขวารูดสายวัดมาบรรจบกันทางด้านหน้า ให้นิ้วมือขวา

อยู่ด้านใน นิ้วหัวแม่มืออยู่ด้านนอกสายวัด วัดให้พอดี ศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ไหล่กว้าง วัดจากปลายไหล่ซ้ายถึงปลายไหล่ขวา โดยใช้มือซ้ายจับสายวัด ทางหมายเลข 1 วางที่จุดปลายไหล่ซ้าย ทาบสายวัดไปยังจุดปลายไหล่ขวา

4. ความยาว วัดจากจุดฐานคอด้านข้างที่แนวไหล่ โดยใช้มือซ้ายจับที่ปลายสายวัดทางหมายเลข 1 วันที่จุดฐานคอด้านข้างที่แนวไหล่ ใช้มือขวารูดสายวัด ทาบลงไปตามลำตัว จนถึงปลายนิ้วหัวแม่มือ หรือแล้วแต่ความต้องการของลูกค้า

5. ความยาวแขน วัดจากจุดปลายไหล่ทาบลงไปตามลำแขน จนถึงแนวที่ต่ำกว่าข้อมือ ประมาณ 1 นิ้ว แต่ถ้าเป็นเสื้อแขนสั้นวัดไปยังจุดเหนือศอก ประมาณ 2 นิ้ว หรือแล้วแต่ความต้องการ

6. รอบข้อมือ วัดที่แนวข้อมือโดยรอบวง 3 นิ้ว หรือจะให้หลวมมากขึ้นเพียงใดก็แล้วแต่ความต้องการ รอบปลายแขนของเสื้อ แขนสั้นก็ให้วัดเช่นเดียวกัน

2) การวัดตัวเสื้อสากล (เสื้อนอก)

1. รอบอก วัดโดยรอบที่แนวอก โดยใช้ มือซ้ายจับที่ปลายสายวัด ทางหมายเลข 1 โอบ ไปด้านหลังใต้รักแร้ และใช้มือขวารูดสายวัด มาบรรจบกันทางด้านหน้า ให้นิ้วมือขวาอยู่ด้านใน นิ้วหัวแม่มืออยู่ด้านนอกสายวัด วัดให้พอดี

2. รอบเอว วัดโดยรอบที่แนวเอว โดยใช้ มือซ้ายจับที่ปลายสายวัด ทางหมายเลข 1 โอบ ไปด้านหลัง และใช้มือขวารูดสายวัดมาบรรจบกันทางด้านหน้า ให้นิ้วมือขวาอยู่ด้านใน นิ้วหัวแม่มืออยู่นอกสายวัด วัดให้พอดี (สำหรับบุคคล ที่รูปร่างได้สัดส่วนขนาดรอบเอวเสื้อนอกจะเล็กกว่ารอบอกประมาณ 4 นิ้ว)

3. รอบสะโพก วัดโดยรอบที่แนวสะโพก โดยใช้มือซ้ายจับที่ปลายสายวัด ทางหมายเลข 1 โอบ ไปด้านหลัง และใช้มือขวารูดสายวัดมาบรรจบกันทางด้านหน้า วัดให้หลวมเล็กน้อย

4. ลึกหลัง วัดจากจุดฐานของคอหลังถึงแนวเส้นอก โดยใช้มือซ้ายจับที่ปลายสายวัดทาบหมายเลข 1 วางที่จุดฐานคอหลัง มือขวาจับสายวัดทาบลงไปทางกลางหลัง จนถึงแนวเส้นอก

5. เหวลึก วัดจากจุดฐานคอหลังถึงแนวเอว หรือขอบบนของกางเกง

6. ความยาว วัดจากจุดฐานคอหน้าถึงข้อนิ้วหัวแม่มือ

7. ไหล่กว้าง วัดจากปลายไหล่ซ้ายถึงปลายไหล่ขวา โดยใช้มือซ้ายจับที่ปลายสายวัดทางหมายเลข 1 วางที่จุดปลายไหล่ซ้าย มือขวาจับสายวัดทาบไปยังจุดปลายไหล่ขวา

8. แขนยาว วัดจากจุดปลายไหล่ซ้ายโดยใช้มือซ้ายจับที่ปลายสายวัด ทางหมายเลข 1 ให้นิ้วมือสอดอยู่ด้านล่างของสายวัด นิ้วหัวแม่มืออยู่ด้านบน และปลายสายวัดจรดอยู่ที่จุดปลายไหล่ ใช้มือขวาจับสายวัดทาบลงไปตามลำแขน จนถึงแนวที่ต่ำกว่าข้อมือประมาณ ½ นิ้ว

2.7.6.4 การคำนวณผ้าและการวางแบบ

1) การคำนวณผ้า ผู้ที่เริ่มศึกษาการตัดเย็บเสื้อผ้าใหม่ๆ มักจะประสบปัญหาว่าการตัดเย็บเสื้อผ้า ชุดหนึ่งๆ จะต้องใช้ผ้าตัดสักกี่เมตร หรือกี่หลา จึงจะพอดีทั้งนี้เพื่อไม่ให้ซื้อผ้ามากเกินไปจนเหลือเศษผ้าหรือน้อยไปจนต้องเจียดผ้าในเวลาตัด ซึ่งจะทำให้เสื้อผ้าเสียรูปทรง เพราะวางแบบตัดไม่ได้ตามเกรนของผ้า การคำนวณผ้าจึงนับได้ว่าสำคัญสำหรับช่างที่ต้องการรู้ผ้าที่จะทำการตัด นอกจากการวางแบบตัดที่ดีแล้ว ยังถูกตามเกรนส่วนของผ้าจะทำให้เสื้อผ้าได้รูปทรงดี และประหยัดเงินที่ต้องซื้อผ้าอีกด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผ้าที่ขายอยู่ตามท้องตลาดเวลานี้ ผลิตมาจากหลายประเทศ ขนาดหน้ากว้างของผ้าก็แตกต่างกันไป ผ้าสำหรับตัดเสื้อชายหรือเสื้อสตรี ถ้าเป็นผ้าทบเดี่ยวมีหน้ากว้าง 28, 30, 32, 36 จนถึง 42 นิ้ว ถ้าเป็นผ้าสองทบมีขนาด หน้ากว้าง 56 จนถึง 60 นิ้ว ที่แคบหรือกว้าง กว้างนี้ก็มีเหมือนกัน ผ้ายัดกางเกงหรือชุดสากล ในปัจจุบันนี้ ผลิตออกมาเป็นผ้าสองทบกว้าง 60 นิ้ว

การคำนวณผ้ามีดังนี้

1. การคำนวณผ้าตัดเสื้อแขนสั้นโดยทั่วๆ ไปขนาดรูปร่างธรรมดา (รอบคอ 14 - 14 ½ นิ้ว) ผ้าหน้า 36 นิ้ว จะต้องใช้ผ้า 1.75 เมตร ต่อเสื้อ 1 ตัว โดยเอาความยาวของเสื้อที่วัดได้คูณด้วย 2 หรือ สองเท่าของความยาวที่วัดได้ บวกด้วยความยาวของแขนเสื้อ และบวกด้วย 3 นิ้ว (เผื่อสำหรับพับปลายแขนเสื้อและชายเสื้อ)

ตัวอย่าง

ความยาวของตัวเสื้อ 28 นิ้ว ความยาวของแขนเสื้อ 9 นิ้ว

ความยาวของตัวเสื้อคูณ 2 บวกความยาวของแขนเสื้อ บวกด้วย 3 นิ้ว

$$= (28 \times 2) + 9 + 3$$

$$= 56 + 9 + 3$$

$$= 68 \text{ นิ้ว (ประมาณ 1.73 เมตร)}$$

เสื้อตัวนี้จะต้องใช้ผ้า 1.73 เมตร (การซื้อผ้า ต้องซื้อ 1.75 เมตร หรือ 2 หลา เพื่อสะดวกในการคิดเงิน)

ถ้าเป็นเสื้อแขนยาว ต้องซื้อเพิ่มอีกครึ่งเมตร เป็น 2.25 เมตร

2. การคำนวณผ้ายัดกางเกงชายยาว ขนาดความสูงปานกลาง (ความยาวของกางเกงประมาณ 40 นิ้ว) ถ้าเป็นผ้าสองทบ หน้ากว้าง 60 นิ้ว ใช้ผ้าประมาณ 1.10 เมตร ถ้าเป็นผ้าทบเดี่ยวใช้สองเท่าของผ้าสองทบ เท่ากับ 2.20 เมตร การคิดคำนวณผ้า มีดังนี้

ให้เอาความยาวของกางเกงที่วัดได้ บวกด้วย 3 นิ้ว (เผื่อผ้าสำหรับพับปลาย

ขากางเกง)

ตัวอย่าง

ความยาวของกางเกง 40 นิ้ว

$$\text{ความยาวของกางเกง 40 นิ้ว บวก 3 นิ้ว} = 40 + 3$$

$$= 43 \text{ นิ้ว (ประมาณ 1.10 เมตร)}$$

กางเกงตัวนี้ จะต้องใช้ผ้า 1.10 เมตร (ผ้าสองทบ) ถ้าเป็นผ้าทบเดี่ยวให้ใช้เป็น 2 เท่า จะได้ 2.20 เมตร

2) การวางแบบตัดผ้า เป็นความรู้ที่สำคัญของช่างตัดเสื้อ ต้องการให้รู้จักวางแบบให้ถูกต้องตามเกรนของผ้าส่วนไหนของเสื้อกางเกง ควรจะใช้ผ้าอย่างไร เช่น ผ้าตามยาว ผ้าตามขวาง และผ้าเฉียง เป็นต้น นอกจากนี้ยังเป็นการประหยัดผ้า

ลักษณะเกรนของผ้า

ผ้าตามยาว คือ ผ้าตามทางยืน เป็นผ้าที่มีความยืดหดน้อยที่สุด การที่รู้ว่าผ้าทางไหนเป็นผ้าตามยาวนั้น ดูได้จากริมผ้า ริมผ้าจะมีเฉพาะแต่ผ้าตามยาวเท่านั้น ผ้าที่ตัดออกมาไม่มีริมผ้า อาจจะใช้วิธีทดสอบด้วยการดึง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผ้าตามกว้าง คือ ผ้าตามด้ายพุ่ง มีความยืดหดมากกว่าผ้าตามยาว เส้นด้ายจะตัดกับด้ายยืน หรือตัดกับริ้วผ้า ด้ายพุ่งจะใหญ่กว่าด้ายยืน

ผ้าเฉียง คือ ผ้าที่ทำมุม 45 องศา กับด้ายยืนหรือด้ายพุ่ง มีความยืดหดมากที่สุด บางที่เรียกว่า ผ้าเฉลียง

การทดสอบผ้า นำผ้าชิ้นหนึ่ง ขนาด 4 นิ้ว x 4 นิ้ว ใช้มือดึงดูทั้ง 2 ด้าน ด้านใดยืดน้อยก็เป็นผ้าตามยาว ด้านใดยืดมากก็เป็นผ้าตามขวาง ถ้าจับมุมผ้า 2 มุม ตรงกันข้ามดึงดูจะเห็นว่าผ้ายืดได้มาก จะเป็นผ้าเฉียง

การสังเกตด้ายยืนและด้ายพุ่ง

1. ริ้วผ้าจะมีแต่เฉพาะตามทางด้ายยืนของผ้าเท่านั้น
2. ปริมาณด้ายยืน มักจะมีมากกว่าด้ายพุ่ง
3. ด้ายยืน ส่วนมากจะเล็กกว่าด้ายพุ่ง
4. ผ้าที่ทอลักษณะพิเศษ ด้ายยืนส่วนมากเป็นด้ายธรรมดา ด้ายพุ่งเป็นด้ายพิเศษ

พิเศษ

การวางแบบตัดผ้า ต้องวางให้ถูกเกรนของผ้าเสมอ เสื้อผ้าที่ออกมาจึงจะได้รูปทรงตามที่ต้องการ

ผ้าตามยาว ในการวางแบบนี้ส่วนมากใช้ผ้าความยาว เพราะไม่ต้องการให้ผ้ายืดหด เพื่อรักษารูปทรงของกางเกงและเสื้อ โดยเฉพาะผ้าที่มีลายหรือมีทางของผ้านั้นๆ

ผ้าตามขวาง มีที่ใช้น้อย สำหรับทำปกกระเป่าเสื้อ หรือกางเกง ทำกระเป่าเสื้อนอก เพื่อให้ได้เกรนของผ้ากลมกลืนกับตัวเสื้อ หรือกางเกง และสำหรับทำسابเสื้อนอกชั้นบน เพื่อให้รีดออกได้

ผ้าเฉียง ใช้ทำคอเสื้อนอกชั้นล่าง เพื่อให้รีดยืดได้มาก คอเสื้อจะได้กระชับกับคอ

คอ

2.7.2.6 พิจารณาลักษณะพื้นผิวของผ้า (Texture) ลักษณะพื้นผิวของผ้า แบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

1) แบ่งตามความนุ่มและความกระด้าง สามารถแบ่งตามการใช้งานได้ 3 ชนิด ได้แก่

-ชนิดปานกลาง เช่น ผ้าไหม นิยมใช้สำหรับเครื่องแต่งกายที่ต้องการออกแบบให้มีเส้นรอบนอกปกติ

-ชนิดกระด้างมาก เช่น ผ้าทอผ้า และ

-ชนิดอ่อนนุ่มมาก เช่น ผ้าเครป (Crape) ซึ่งทั้งสองชนิดหลังนี้นิยมใช้สำหรับเครื่องแต่งกายที่ต้องการออกแบบให้มีเส้นรอบนอกพิเศษ เช่น เส้นรอบนอกพองมาก หรือบานมาก เป็นต้น

2) แบ่งตามความหนาและความบาง ผ้าบางชนิดนอกจากจะมีความหนาบางต่างกันแล้ว ยังมีพื้นผิวแตกต่างกันอีกด้วย เช่นผ้าไหมเนื้อบางบางชนิดอาจมีพื้นผิวกระด้างคล้ายผ้าอแกนซ่า (Organza) แต่บางชนิดมีพื้นผิวอ่อนนุ่มคล้ายผ้าชีฟอง (Chiffon) ในขณะที่ผ้าไหมเนื้อหนาหนักบางชนิดอาจมีพื้นผิวกระด้าง บางชนิดอาจมีพื้นผิวนุ่มคล้ายกำมะหยี่ เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โดยทั่วไปแล้วผ้าไหมที่มีพื้นผิวคล้ายผ้าลินินหรือผ้าขนสัตว์ ไม่เหมาะที่จะนำไปออกแบบกระโปรงชุด ในขณะที่ผ้าไหมที่มีพื้นผิวคล้ายผ้ากำมะหยี่หรือผ้าชีพองเหมาะกับกระโปรงชุดที่หรูหรา

จากการศึกษาหลักการพื้นฐานในการออกแบบเครื่องแต่งกายจะพบว่า มีปัจจัยสำคัญที่เป็นรายละเอียดมากมายซึ่งนักออกแบบเครื่องแต่งกายจะต้องเรียนรู้ เริ่มตั้งแต่การรู้จักนำวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นมาใช้ให้บังเกิดประโยชน์สูงสุดในการออกแบบ การมีความรู้พื้นฐานและมีทักษะในการนำเส้นและสีมาใช้ในการออกแบบ การมีความรู้เกี่ยวกับหลักการออกแบบเครื่องแต่งกายให้เหมาะสมกับรูปร่างรวมทั้งรูปร่างที่มีปัญหา และหลักการเลือกผ้าและสามารถนำมาใช้ในการออกแบบเครื่องแต่งกาย ให้เหมาะสมกับรูปแบบเครื่องแต่งกายที่ตนเองออกแบบและสอดคล้องกับความต้องการรวมทั้งบุคลิกลักษณะของผู้สวมใส่ สิ่งต่างๆ เหล่านี้จำเป็นจะต้องใช้เวลาทำการศึกษาอย่างจริงจังด้วยความมุ่งมั่นและมานะพยายามจึงจะประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการออกแบบเครื่องแต่งกายได้อย่างแท้จริง

2.7.2.7 หลักการเลือกผ้าเพื่อใช้ในการออกแบบเครื่องแต่งกาย

ในการออกแบบเครื่องแต่งกาย นักออกแบบต้องศึกษาหลักการเลือกผ้า เพื่อให้เปิดความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในการออกแบบได้ ซึ่งมีหลักที่สำคัญในการพิจารณาเลือกผ้านั้นมีอยู่ 3 ประการ ประกอบด้วย พิจารณาตามความเหมาะสมของโอกาสที่จะใช้ พิจารณาสายผ้า และพิจารณาลักษณะพื้นผิวผ้า ดังนี้

1) พิจารณาตามความเหมาะสมของโอกาสที่จะนำไปใช้

ในการเลือกผ้าเพื่อใช้ในการออกแบบเครื่องแต่งกาย นักออกแบบควรพิจารณาตามความเหมาะสมของโอกาสที่จะนำไปใช้ อาทิเช่น ในการออกแบบเสื้อสำหรับฤดูหนาว (Winter) ประเภทเสื้อโค้ท (Coat) หรือเสื้อกันหนาว (Sweater) นักออกแบบควรเลือกผ้านำพวกเนื้อหนา ทอแน่นๆ ไม่มีช่องให้อากาศผ่านทะลุได้ง่าย เช่น ผ้าขนสัตว์ เพราะจะช่วยป้องกันอากาศหนาวจากภายนอกได้เป็นอย่างดี อีกทั้งยังสามารถเก็บไอน้ำให้อุ่นอยู่เสมอได้ดีอีกด้วย ในการออกแบบเสื้อสำหรับฤดูร้อน (Summer) นักออกแบบก็ควรเลือกผ้าที่ทอจากเส้นใยธรรมชาติ (Natural Fibers) ประเภทเส้นใยจากพืช (Vegetable Fibers) เช่น ผ้าฝ้ายหรือผ้าลินิน เพราะจะช่วยซับเหงื่อและให้ความเย็นสบายแก่ร่างกายได้มากกว่า ส่วนเสื้อผ้าที่ต้องใช้อยู่เป็นประจำ เช่น ชุดที่ใส่ไปทำงาน หรือชุดราชการ ไม่ควรใช้ถ้าประเภทเนื้อหยาบ ทอหยาบๆ ผิวสัมผัสเป็นปุ่มปม ซึ่งง่ายต่อการถูกสะเก็ด หากผู้สวมใส่ไม่ระมัดระวังอาจจะให้ปุ่มปมเหล่านั้นหลุดลุ่ยออกมาได้ เป็นผลให้เนื้อผ้าเสียหาย ผ้าที่มีเนื้อหยาบ ทอหยาบๆ จึงเหมาะกับเครื่องแต่งกายประเภทลำลองซึ่งใช้อย่างฉาบฉวยมากกว่า สำหรับเสื้อผ้าที่ใช้ไปงานราตรีนั้น ควรใช้ผ้าที่ทำจากใยสังเคราะห์ (Man-Made Fibers) เช่น อาซิเตท (Acetate) เพราะเป็นใยที่ทำงานจากเซลลูโลส (Cellulose) มีความมันเงาเบาบาง ได้แก่ ผ้าแพร ผ้าต่วน และผ้าทาฟต้า (Taffeta) หรือผ้าที่ทำจากเส้นใยธรรมชาติ เช่น ผ้าไหม ก็นิยมใช้ตัดชุดราตรีเช่นเดียวกัน

2) พิจารณาสายผ้า

การรู้จักพิจารณาเลือกสายผ้าเพื่อนำไปใช้ในการออกแบบเครื่องแต่งกาย ให้แลดูเป็นแพชั่นชั้นสูงนั้น เป็นทฤษฎีที่ค่อนข้างลึกซึ้ง อย่างไรก็ตาม หากนักออกแบบเรียนรู้เกี่ยวกับผ้าอย่างแท้จริง ก็จะสามารถเลือกใช้ผ้าได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้องและเหมาะสมกับบุคคล โอกาสและสถานที่ได้ ลักษณะของสายผ้าแบ่งได้เป็น 5 ประเภท ดังนี้

เย็บเย็บนั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ผ้าพื้น (Plain Fabric) ผ้าพื้นเป็นผ้าที่ไม่มีลวดลายใดๆเป็นผ้าสีที่มีลักษณะพื้นผิวแตกต่างกันไป บางประเภทเส้นเป็นมัน บางประเภทหยาบกร้าน บางประเภทนุ่มน่าสวมใส่ บางประเภทบางเบา บางประเภทหนาหนัก ผ้าพื้นจึงจำเป็นต้องใช้ฝีมือในการตัดเย็บค่อนข้างสูง และต้องพิถีพิถันเป็นพิเศษ ถ้าตัดเย็บไม่ดี จะทำให้เครื่องแต่งกายนั้นหมดคุณค่า หากตัดเย็บประณีต ย่อมแลดูสวยงาม โดยไม่ต้องใช้วัสดุใดมาตกแต่งบนตัวเสื้อ

ภาพที่ 2.39 ตัวอย่างผ้าพื้นและการใช้ผ้าพื้นออกแบบเครื่องแต่งกาย

ที่มา : จารุพรรณ ทรัพย์ปรุง (2543 : 166)

2. ผ้าลายเรขาคณิต (Geometric Patterns) ผ้าลายเรขาคณิต หมายถึงผ้าซึ่งมีลายที่เกิดจากการใช้เส้นประกอบขึ้นเป็นรูปเหลี่ยม วงกลม วงรี เส้นตรง เส้นโค้ง เส้นตัดกัน เป็นต้น มาจัดเป็นองค์ประกอบให้แลดูสวยงามและกำหนดสีสันทันลงไปให้เกิดความกลมกลืนหรือขัดแย้งกัน ผ้าลายเรขาคณิตมีทั้งลายเล็ก ลายใหญ่ หลายสี หลายขนาด

2.1 ประเภทของผ้าลายเรขาคณิต ผ้าลายเรขาคณิตมี 2 ประเภท ดังนี้

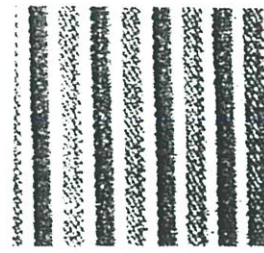
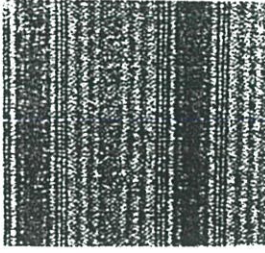
(1) ประเภทลายในโครงสร้างของผ้า ผ้าประเภทนี้เกิดจากการทำหรือถักให้กลายเป็นลายเรขาคณิตในโครงสร้างของผ้า ซึ่งการเกิดลายชนิดนี้จะต้องทำขึ้นพร้อมๆกับการทอผ้าผืนนั้นๆ โดยมากมักจะเป็นผ้าเนื้อหนา เหมาะที่จะนำไปตัดเสื้อสำหรับฤดูหนาว โดยนิยมตัดเป็นชุดสูทของผู้ชาย เนื่องจากลายผ้าชนิดนี้มีจุดเด่นในตัวของมันเอง นักออกแบบจึงต้องเพิ่มความระมัดระวังมากขึ้นในการออกแบบ โดยต้องคิดวางแผนให้ดีกว่าก่อนที่จะลงมือตัดเย็บจริง

(2) ประเภทพิมพ์ลายลงบนผ้า ผ้าประเภทนี้เกิดจากการที่นักออกแบบทำการออกแบบลายแล้วพิมพ์ลงบนเนื้อผ้า ภายหลังจากที่ผ้าได้รับการทอหรือถักสำเร็จแล้ว ผ้ากลายเป็นลายนอกโครงสร้างของผ้า ลายนอกโครงสร้างนี้ เมื่อใช้นานไปอาจเสื่อมหรือเสียหาย กลายเป็นผ้าพื้นธรรมดา ไม่ทนทานเหมือนผ้าที่มีลายในโครงสร้าง

2.2 ลายเริ่มแรกของผ้าลายเรขาคณิต หลังจากที่มนุษย์รู้จักการทอผ้าพื้นแล้ว จึงเริ่มนำด้ายสีที่มีสีตัดกันมาทอเป็นผืนผ้าในลักษณะผ้าลายทาง (Striped Fabric) ทั้งผ้าลายทางตั้ง (Vertical Striped Fabric) และผ้าลายทางขวาง (Horizontal striped Fabric) มาผสมผสานเข้าด้วยกันกลายเป็นผ้าตา (Plaid) ขึ้นมาอีกแบบหนึ่ง จึงกล่าวได้ว่า ผ้าลายทางตั้ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

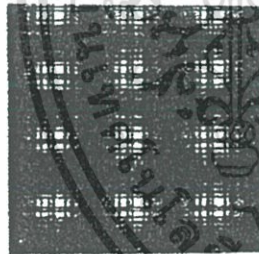
ผ้าลายทางขวาง และผ้าตา เป็นลายเริ่มแรกของผ้าลายเรขาคณิต ก่อนที่จะมีพัฒนาการไปสู่ผ้าลายเรขาคณิตรูปแบบอื่นๆ ตามแต่นักออกแบบจะคิดสร้างสรรค์ขึ้น

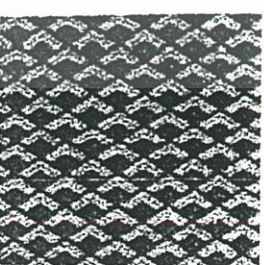
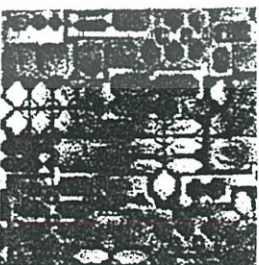
ผ้าลายทางตั้ง

ผ้าลายทางขวาง

ผ้าตา

ผ้าลายเรขาคณิตรูปแบบอื่นๆ

ภาพที่ 2.40 ตัวอย่างผ้าลายเรขาคณิต

ที่มา : จารุพรรณ ทรัพย์ปรุง (2543 : 169)
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3 ข้อควรรู้ในการใช้ผ้าลายทางในการออกแบบเครื่องแต่งกาย

(1) ถ้าจะออกแบบเครื่องแต่งกายซึ่งมีความสมดุลแบบสมมาตร (Symmetrical Balance) ที่มีความสมดุลแบบสองด้านเหมือนกัน ผู้ออกแบบควรเลือกใช้ผ้าลายทางที่สม่ำเสมอ แต่ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องใช้ผ้าลายทางที่ไม่สม่ำเสมอในการออกแบบเครื่องแต่งกายที่มีความสมดุลแบบสมมาตร ผู้ออกแบบควรวางแบบ (Pattern) ขึ้นหน้าสองชั้นให้กลับหัวกลับหางกันบนผืนผ้า และในการวางแบบชั้นหลังก็ต้องทำเช่นเดียวกับชั้นหน้า

(2) ในการใช้ผ้าลายทางที่สม่ำเสมอ เวลาวางแบบลงบนผ้า ควรกะให้ช่องไฟ ของลายทางที่อยู่ที่เส้นกลางหน้า และกลางหลัง

(3) ผ้าลายทางแนวนอนราบ นิยมวางแบบไปในทิศทางเดียวกัน

(4) ผ้าลายทางสีอ่อน-แก่ ให้วางลายทางสีอ่อนไว้ที่เส้นกลางหน้า และกลางหลัง

(5) ผ้าลายทาง ผ้ายา ผ้ายา เรขาคณิต รูปแบบอื่นๆ

(6) ผ้าลายทางเล็กๆ เหมาะสมกับเสื้อประเภทคลาสสิก (Classic) หรือกระโปรงแบบแยกชั้นส่วนของผู้หญิง

(7) ผ้าลายทางที่มีหลายสีหลายขนาดในผืนเดียวกัน เหมาะกับเสื้อแบบลำลอง สำหรับใส่ในฤดูร้อน

(8) ผ้าลายทางหลายสีเหมาะกับเสื้อแบบลำลอง

ภาพที่ 2.41 ตัวอย่างการใช้ผ้าลายเรขาคณิตออกแบบเครื่องแต่งกาย

ที่มา : จารุพรรณ ทรัพย์ปฐ (2543 : 170)

2.4 ข้อควรรู้ในการใช้ผ้ายาในการออกแบบเครื่องแต่งกาย

(1) ผ้ายาเล็กๆ เวลานั้นไปใช้ในการออกแบบ มักไม่ต้องคำนึงถึงรอยต่อที่ตะเข็บเหมือนผ้ายาใหญ่

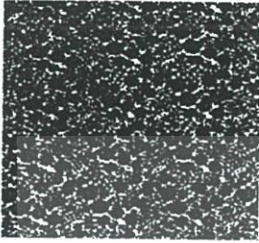
(2) ผ้ายาเล็กๆ เหมาะสมที่จะนำไปใช้ออกแบบเสื้อกระโปรงชุด (Dress) สำหรับผู้หญิง

(3) ผ้ายาเล็กๆ เหมาะกับเสื้อแบบคลาสสิกของผู้หญิงมากกว่าผู้ชาย และเหมาะกับกระโปรงจีบรอบเอว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(4) ผ้ายาเนื้อบางที่มีสีตัดกัน ไม่ควรใช้ออกแบบเสื้อปกเทเลอร์ ควรออกแบบกระโปรงชุดแทนจะเหมาะสมกว่า

(5) ผ้ายาใหญ่ แลบลายในแนวเส้นด้ายยืนมักดีกว่าแลบลาย ในแนวเส้นด้ายพุ่ง เพื่อให้เกิดความสมดุลในความรู้สึก ดังนั้น ผ้ายาใหญ่ๆ จึงมีตาที่ไม่เป็นสี่เหลี่ยมจัตุรัสแท้ ถ้านำมาตัดกระโปรงแบบผ้าเฉียงจะดูไม่สวยงาม

ผ้ายาธรรมชาติที่ได้จากพืช ผ้ายาธรรมชาติที่ได้จากสัตว์ ผ้ายาธรรมชาติที่ได้จากพืชและสัตว์

ภาพที่ 2.42 ตัวอย่างผ้ายาธรรมชาติ

ที่มา : จารุพรรณ ทรัพย์ปรุง (2543 : 171)

3. ผ้ายาธรรมชาติ (Naturalistic Patterns) ผ้ายาธรรมชาติเป็นผ้าที่นักออกแบบได้รับแรงบันดาลใจมาจากสิ่งที่มีอยู่แล้วในธรรมชาติเช่น พืช สัตว์ คน สิ่งแวดล้อม ฯลฯ โดยผ้ายาธรรมชาติที่มีลวดลายซึ่งได้แนวคิดมาจากส่วนต่างๆของพืช เช่น ดอก ใบ ผล จะเรียกว่า “ลายดอกไม้” (Floral) ส่วนผ้ายาธรรมชาติที่มีลวดลายซึ่งได้แนวคิดมาจากสัตว์ทุกประเภท จะเรียกว่า “ลายสัตว์” (Animate) แม้ว่าจะมีการนำเอาลายดอกไม้และลายสัตว์มาผสมผสานกันในการออกแบบลายผ้าสตรีก็ยังคงนิยมนำผ้ายาดอกไม้มาใช้ในการออกแบบเครื่องแต่งกาย ในการใช้ผ้ายาธรรมชาติในการออกแบบเครื่องแต่งกาย มีข้อควรรู้ ดังนี้

(1) ผ้ายาธรรมชาติที่มีความคมเข้มมากนั้น ควรใช้ในการออกแบบเครื่องแต่งกายแบบเรียบๆ ส่วนตกแต่งก็ใช้ผ้าในตัวได้

(2) ผ้ายาธรรมชาติที่ไม่คมเข้ม ควรนำไปใช้ในการออกแบบเช่นเดียวกับผ้าพื้น

(3) ผ้ายาธรรมชาติที่เป็นลายดอกไม้ดอกโต มักจะมีช่องห่างของลายยาว อาจทำให้สิ้นเปลืองงบประมาณมากขึ้น เพราะต้องใช้ผ้ามากขึ้น จึงควรใช้ผ้าประเภทนี้ ออกแบบเสื้อที่การให้ดูสง่างามเท่านั้น

ภาพที่ 2.43 ตัวอย่างการใช้ผ้ายาธรรมชาติออกแบบเครื่องแต่งกาย

ที่มา : จารุพรรณ ทรัพย์ปรุง (2543 : 165)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ผ้าลายรวม (Conventional Patterns)

ผ้าลายรวมเกิดจากการรวมลายเรขาคณิตกับลายธรรมชาติไว้ในผืนเดียวกัน แลดูมีเสน่ห์แปลกตา ผ้าลายรวมกันเกิดได้ 2 วิธี

(1) เกิดจากการทอ มนุษย์มีความคิดสร้างสรรค์ไม่หยุดนิ่ง จึงผลิตผ้าไหมยกดอก (Brocade) ขึ้น ซึ่งมีลักษณะเป็นลายธรรมชาติ “ลายดอกไม้” อยู่ในลายเรขาคณิต รูปสี่เหลี่ยม ขนมเปียกปูน และต่อมาได้กลายเป็นแรงบันดาลใจให้เกิดผ้าลายรวมแบบอื่นๆ

(2) เกิดจากการพิมพ์ ในการพิมพ์นั้น จะใช้บล็อก (Block) ไม้แกะด้วยมือและพิมพ์ด้วยมือเป็นลายผ้าชนิดลายรวมลายที่เกิดจากการพิมพ์เป็นลายที่แปลกตาสนองความต้องการที่แตกต่างกันไปของมนุษย์ ผ้าพิมพ์ด้วยบล็อกจะดูดีและแปลกตากว่าผ้าที่พิมพ์ด้วยลูกกลิ้ง เพราะรอบต่อระหว่างลายของบล็อกย่อมไม่ตรงกันทุกชิ้น

ผ้าลายรวมที่เกิดจากการทอ

ผ้าลายรวมที่เกิดจากการพิมพ์

ภาพที่ 2.44 ตัวอย่างผ้าลายรวม

ที่มา : จารุพรรณ ทรัพย์ปรุง (2543 : 173)

ภาพที่ 2.45 ตัวอย่างการใช้ผ้าลายรวมออกแบบเครื่องแต่งกาย

ที่มา : จารุพรรณ ทรัพย์ปรุง (2543 : 173)

5. ผ้าลายจุด (Dots and Spots)

ผ้าลายจุดเป็นลายผ้าที่ให้ความรู้สึกแข็งกระด้างมาที่สุดในบรรดาลายผ้าทั้งหมด แต่ในขณะเดียวกันลายจุดกลับให้ความรู้สึกกว้างเบาและอ่อนโยนได้ด้วย การที่นัก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ออกแบบเครื่องแต่งกายผ้าลายจุดมาใช้ในการออกแบบจึงควรรู้ถึงลักษณะพิเศษของผ้าลายจุด และวิธีการนำผ้าลายจุดมาใช้ให้เหมาะสม ดังนี้

5.1 ลักษณะพิเศษของผ้าลายจุด

(1) ผ้าลายจุดกลมๆ นี้ผ้าบางประเภทเช่น ผ้าป่านจะให้ความรู้สึกอ่อนหวาน สง่างามอยู่ในตัว เหมาะสำหรับนำมาออกแบบเครื่องแต่งการประเภทกระโปรงชุดที่แลดูโก้ เช่น ชุดราตรี แต่ถ้าผ้าป่านนั้นมีจุดหลายๆ สี แม้ว่าจุดนั้นๆ จะเป็นจุดสีอ่อนทั้งหมดก็ตาม ก็ยังไม่เหมาะสมที่จะนำมาตัดชุดราตรี ควรนำไปตัดเป็นชุดกลางวันจะดีกว่า เพราะจุดหลายๆ สีมักนิยมใช้กันดาษดื่นในตลาดเสื้อผ้าทั่วๆ ไปในทุกระดับราคา สำหรับผ้าลายจุดเรขาคณิต (Geometric Spot) ซึ่งลักษณะของจุดจะไม่กลม แต่จะเป็นเหลี่ยมเป็นมุม มักจะได้รับความนิยมน้อยกว่าผ้าลายจุดกลมๆ และส่วนใหญ่นิยมนำไปใช้ในการออกแบบเสื้อประเภทลำลอง

(2) การนำผ้าลายจุดมาใช้เป็นจำนวนมากๆ จะดูไม่สวย ควรใช้ผ้าลูกไม้มาตกแต่งบนตัวเสื้อ หรือให้ดูเรียบหรูโดยใช้ผ้าก๊วยมาตกแต่งบนตัวเสื้อ เช่น ผ้าพื้น สีกรมท่า จุดสีขาว ก็ใช้ผ้าก๊วยสีขาวหรือลูกไม้สีขาว มาตกแต่งบนตัวเสื้อตรงปกหรือแขนเสื้อ เป็นต้น โดยผ้าก๊วยหรือผ้าลูกไม้ที่นำมาตกแต่งผ้าลายจุดนั้นจะต้องเป็นสีเดียวกับสีของจุด

(3) ผ้าลายจุดที่มีสีพื้นเป็นสีอ่อน จุดเป็นสีเข้ม ขนาดของจุดมักจะมีขนาดใหญ่ ช่องไฟมักจะอยู่ห่างๆ กัน แต่ถ้าสีพื้นเป็นสีเข้ม จุดเป็นสีอ่อน ขนาดของจุด มักมีขนาดเล็กช่องไฟมักจะอยู่ถี่ๆ ใกล้กัน

ภาพที่ 2.46 ตัวอย่างผ้าลายจุดและการใช้ผ้าลายจุดออกแบบเครื่องแต่งกาย

ที่มา : จารุพรรณ ทรัพย์ปรง 2543 : 175

2.7.3 หลักการออกแบบลวดลายผ้ามัดหมี่

2.7.3.1 ที่มาของลวดลายผ้า การออกแบบเป็นสิ่งที่ซ่อนอยู่ในความรู้สึกนึกคิด ซึ่งเราจะพบว่าสรรพสิ่งที่เป็นผลผลิตของมนุษย์นั้น ไม่ว่าจะเป็ผลผลิตที่ง่ายที่สุดไปจนกระทั่งผลผลิตที่ยุ่ยากสลับซับซ้อน ต่างก็เป็นผลสืบเนื่องมาจากความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบทั้งสิ้น ดังนั้นในปัจจุบันและอนาคต การออกแบบจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นซึ่งมนุษย์จะขาดเสียเลยมิได้ในการดำรงชีวิต ไม่ว่าจะเป็เรื่องที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม อาหารการกิน และยารักษาโรค ต่างก็ต้องอาศัยการออกแบบเพื่อปรุงแต่งและจรรโลงโลกให้น่าอยู่ยิ่งขึ้น ในการออกแบบนั้น จะให้ผลสมบูรณ์แล้วผู้ออกแบบจะต้องเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่บนสื่อออนไลน์ ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มีความรู้ความเข้าใจรูปแบบพื้นฐานของการออกแบบเป็นอย่างดีเสียก่อน ได้แก่ สิ่งคล้อยในการออกแบบ ซึ่งแบ่งได้เป็น 3 ประเภท

1) รูปแบบจากธรรมชาติ สิ่งต่างๆที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติ (Form of nature) สิ่งที่มีชีวิตทั้งหลาย เช่น พืช สัตว์ ฯลฯ สิ่งที่มีชีวิตทั้งหลายนี้ มีส่วนสัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อชีวิตมนุษย์มาก ยกที่จะหลีกเลี่ยงกันพ้น ธรรมชาติเป็นสิ่งแวดล้อมสิ่งแรกที่มนุษย์ได้นำมาเป็นแนวคิดในการเริ่มต้นสร้างสรรค์งานออกแบบ มนุษย์ได้เสาะแสวงหาความจริงและความงามที่ซ่อนเร้นอยู่ในธรรมชาติ ได้ถ่ายทอดความคิดโดยการเลียนแบบจากธรรมชาติ เพื่อสนองทางด้านอารมณ์และจิตใจรูปทรงที่เป็นหลักต้นแบบในการออกแบบที่เป็นรูปทรงของธรรมชาติ (Natural Inspiration) ได้แก่

พืช (Plant)

- ต้นไม้ ใบไม้ ดอกไม้ กิ่ง ก้าน
- ต้นทรงสูง ทรงเตี้ย เป็นพุ่ม เป็นช่อ เป็นแถว
- ใบเหลี่ยม ใบกลม ใบยาว ใบแฉก

สัตว์ (Animal)

- สัตว์ 2 เท้า และสัตว์ 4 เท้า
- สัตว์ปีกทุกชนิด
- สัตว์น้ำ เช่น ปู ปลา กุ้ง หอย ฯลฯ

แร่ธาตุ (Mineral)

- หินต่างๆ ภูเขา
- ดิน น้ำ กรวด ทราย สารประกอบ จุลินทรีย์ต่างๆ

สิ่งเหล่านี้มนุษย์ได้นำมาปรุงแต่งจนกลายเป็นผลงานในการออกแบบ

2) รูปแบบจากรูปทรงเรขาคณิต รูปทรงที่มนุษย์ดัดแปลงนั้นอาจได้มาจากรูปทรงที่พบเห็นในธรรมชาติ หรือรูปทรงที่มนุษย์สร้างขึ้น รูปทรงที่พบเห็นที่คุ้นกับมนุษย์มากที่สุดคือ รูปทรงกลมของดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ รูปทรงกลมนี่กลายเป็นพื้นฐานของรูปทรงเรขาคณิตที่มีความสำคัญ รูปทรงเรขาคณิต ได้แก่ รูปทรงที่มนุษย์สร้างขึ้นด้วยเครื่องมือ มีสัดส่วนแน่นอน เช่น รูปสามเหลี่ยม สี่เหลี่ยม ห้าเหลี่ยม วงกลม ฯลฯ รูปทรงเหล่านี้เป็นไปได้ทั้งสองมิติสามมิติ

รูปทรงเรขาคณิตเกิดจากจุด (Point) เส้น (Line) รูปร่าง (Shape) รูปทรง (Form) เป็นส่วนประกอบของการออกแบบ เมื่อออกแบบแล้ว ต้องสามารถนำไปสร้างตามความคิดนั้น

3) รูปแบบจากลวดลายประวัติศาสตร์ ชาติไทยเป็นชาติเก่าแก่ที่มีความเจริญรุ่งเรืองมาแล้วแต่ดึกดำบรรพ์ จากประวัติศาสตร์และพงศาวดารชาติไทยแต่อดีตมาจนปัจจุบัน อาจกล่าวได้ว่าชาติไทยเป็นชาติอิสระที่ยืนยาวที่สุดในโลกชาติหนึ่ง ประเทศไทยตั้งอยู่ในทำเลอันเหมาะสมที่จะติดต่อกับประเทศต่างๆ ได้อย่างกว้างขวาง บรรดาประเทศต่างๆ ที่เคยติดต่อกับไทย นำความเจริญทางศิลปวัฒนธรรมและทางอารยธรรมเข้ามา เป็นผลทำให้ศิลปกรรมของไทยได้รับอิทธิพลจากชาติต่างๆ เช่น แบบอย่างศิลปกรรมทางพุทธศาสนาที่แพร่มาจากอินเดีย จีน และศิลปะทางตะวันตก ลักษณะต้นแบบจะปรากฏอยู่ชั่วระยะหนึ่ง ศิลปินไทยจะนำมาประยุกต์ให้สอดคล้องกลมกลืนกับแบบแผนและอุดมคติทางความงามให้เป็นแบบฉบับของเรา ศิลปกรรมไทยโดยทั่วไปเต็มไปด้วยความประณีต เพราะช่างหรือศิลปินเป็นผู้มีฝีมือและความชำนาญเป็นพิเศษ

เข้าใจในการคาดคะเนในสัดส่วน ช่องไฟหรือการตกแต่งลวดลายบนพื้นที่ส่วนใดส่วนหนึ่ง โยไมเคียนการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปรากฏว่าช่างไทยวางกฎการตกแต่ง หรือมีตำราตายตัวไว้ หากจะดูโบสถ์หรือวิหารสักหลังหนึ่ง เราจะเห็นสัดส่วน เซึ่งชั้นของผนัง หลังคา การย่อมุมขมวดตลอดไปถึงเครื่องตกแต่ง มีข้อฟ้า ไบระกา หน้าบัน คันทวย แม้แต่บัวฐานช่างเหมาะเจาะกลมกลืนกันเหลือเกิน ความพอเหมาะพอดีจึงเป็นยอดของศิลปกรรมไทยอีกอย่างหนึ่ง ศิลปกรรมไทยถึงแม้จะมีการตกแต่งจนดูออกจะฟุ่มเฟือยในสายตาของนักศิลปะสมัยใหม่ แต่เราก็ยังไม่เห็นว่าส่วนใดที่กล่าวได้ว่าไม่จำเป็นหรือขัดแย้งตาแม้แต่น้อย แสดงให้เห็นความเป็นจริงเป็นอัจฉริยะในการเลือกสรรและความเป็นเลิศในการออกแบบ(Design)

ในการออกแบบลวดลายเพื่อการตกแต่ง ลักษณะนิยมของศิลปะพื้นบ้านหรือศิลปะประจำชาติไว้ ผู้ออกแบบควรศึกษาหาความรู้จากแบบอย่างลวดลายประดับในสมัยต่างๆเท่าที่จะค้นคว้าได้ เช่น จากลายปั้นปูน ลายสลักหิน ลายดินเผา ลายสลักไม้ ลายสลักนูนบนโลหะ ลายประดับมุก ภาพเขียนและอื่นๆ เพื่อจะได้ทราบถึงที่มาของรูปแบบและวิวัฒนาการของลวดลาย เช่น ลวดลายเครือเถา ลายกนก ภาพสัตว์ในเรื่องทวยเทพและอื่นๆ แล้วนำลวดลายต่างๆ มาประยุกต์ให้เหมาะสมกับกาลสมัย โดยรักษารูปแบบหรือเอกลักษณ์เพื่อแสดงความงามของศิลปะท้องถิ่น หรือศิลปะประจำชาติให้ก้าวหน้าสืบไป ลวดลายทางประวัติศาสตร์ที่จะศึกษาได้ มีลายสมัยทวารวดี สมัยลพบุรี สมัยสุโขทัย สมัยเชียงแสน และสมัยรัตนโกสินทร์

2.7.3.2 ลายผ้าพื้นบ้าน ลายผ้าทำได้หลายแบบทั้งลายนูนในตัวผืนผ้า ลายจากการสลัสนี้เส้นใย และลายจากการมัด ย้อม ลายผ้าแบ่งตามเทคนิคการทอได้ดังนี้

1) ลายสานธรรมดา เป็นการทอขัดกันระหว่างเส้นพุ่งกับเส้นยืน หากจะทำลวดลาย ก็ใช้วิธีสลัสนี้ ของเส้นพุ่งหรือเส้นยืน หรือทั้ง 2 เส้น เพื่อทำผ้าพื้น ผ้าขี้ลายทาง ผ้าขาวม้า ถ้าเพิ่มเขาพุ่มหรือตะกอมมากขึ้น ก็เกิดลายในตัวผืนผ้า

2) ผ้าลายมัดหมี่ ผ้าลายมัดหมี่ มีวิธีการทอสานขัดธรรมดา แต่ทำลวดลายที่เส้นพุ่ง โดยมัดกลุ่มเส้นพุ่งด้วยเชือก กลัวยหรือเชือกฟางให้เป็นลายตามต้องการ เมื่อนำไปย้อมสี เส้นฝ้ายจะติดสีเฉพาะส่วนที่ไม่ถูกมัด หลังย้อมเสร็จ ล้างให้สะอาดและแก้มัดจะเกิดลายต่าง ๆ จากส่วนที่ไม่ติดสี เมื่อพันเส้นพุ่งเข้าหลอดและร้อยลำดับ หลอดฝ้าย ก่อน - หลังให้ถูกต้อง เมื่อนำไปทอขัดกับเส้นยืนสีพื้น จะเกิดลวดลายเหมือนกับที่มัดไว้ ผ้า มัดหมี่มี 2 ประเภทได้แก่ หมี่รวด (ภาษาไทลาว เรียกว่าหมี่ลวด ภาษาภูไทออกเสียงควบกล้ำว่า หมี่ลวด ซึ่ง หมายถึง มีลายหมี่ตลอดทั้งผืนนั่นเอง) ซึ่งเกิดจากการมัดและทอด้วยลายหมี่ รวดเดียวทั้งผืน อีกแบบหนึ่งเรียกว่า หมี่คัน ซึ่งทอด้วยฝ้ายสลัสนี้ คันด้วยลายหมี่สลัสนี้ไป ผ้าชนิดนี้ใช้ทำผ้าขี้ ผ้าอ้อมปรอม ของสุรินทร์เป็นผ้ามัดหมี่ชนิดเดียวของไทยที่มัดหมี่ทั้งเส้นพุ่งและเส้นยืน

แบบลายหมี่ ขนาดของลายหมี่ สัมพันธ์กันกับจำนวนเส้นฝ้ายในลำหมี่ ดังนั้นผู้ที่ออกแบบลายหมี่ ต้องรู้เรื่องการคันหมี่ นับจำนวนเส้นฝ้ายในหลักหมี่ได้ การออกแบบลายหมี่นิยมใช้วิธี เขียนบนกระดาษกราฟดังตัวอย่าง ลายหมี่มีมากมายแต่ที่เป็นแม่ลายพื้นฐานมี 7 ลาย ได้แก่ หมี่ข้อ หมี่โคม หมี่บักจับ หมี่ก๋งน้อย หมี่ดอกแก้ว หมี่ขอ และหมี่ใบไผ่

3) ผ้าขีด เป็นผ้าที่ทำให้เกิดลวดลายโดยการสะกิด (ภาษาท้องถิ่นเรียกว่าขีด) เส้นยืนกลุ่มล่างขึ้นแล้วสอดเส้นพุ่งขัดตามลายที่ต้องการ การทอผ้าขีดจึงต้องมีไม้เก็บขีดเป็นอุปกรณ์พิเศษกว่าลายอื่น ๆ การ ทอผ้าขีดเป็นศิลปะหัตถกรรมทอผ้าชั้นสูงของภาคอีสาน บางคนเท่านั้นที่ทำได้และผ้าขีดถือเป็นมรดกที่ ลูกหลานจะได้รับเก็บรักษาไว้ใช้เฉพาะโอกาสสำคัญ เช่น ผู้หญิงจะใช้เป็นสไบในงานบุญ ผู้ชายจะใช้มัดเอว หรือมัดศีรษะในงานพิธีหรือร่วมขบวนแห่บุญพระเวท นอกจากนี้ใช้เอทำหมอนสำหรับญาติผู้ใหญ่ มีข้อห้าม ไม่ให้ใช้ผ้าขีดทำผืนผ้าขี้ แต่ไม่ห้ามทำหัวขี้ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4) ผ่าจก เป็นผ้าที่ทำให้เกิดลวดลายด้วยการทอสลัปึก โดยการล้วงหรือจก ด้ายเส้นพุ่งที่สอดอยู่ใน เส้นยืนให้เกิดลวดลายตามต้องการ อุปกรณ์ในการจกได้แก่ขันทวน เป็นงานทอ ที่ใช้ทักษะสูงมาก การทอผ้าจก คล้าย ๆ การทอผ้าซิด แต่สามารถทำหลายสีสลับกัน ต้องการสีใด ตรงไหน ก็สอดด้ายสีนั้นลงไปเส้นยืน และควักขึ้นมา จากนั้นจึงกระแทกพิมพ์ให้แรง ผ้าจกเมืองลอง ของจังหวัดแพร่มีชื่อเสียงมาก แต่ผ้าจกที่มี ชื่อเสียงของอีสานคือผ้าแพรวาของจังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งใช้ เทคนิคการทอแบบจกผสมซิด ทำให้เกิดลายต่าง ๆ

2.7.3.3 การเตรียมออกแบบลวดลาย

1) อุปกรณ์การออกแบบลายผ้า การออกแบบลวดลายวัสดุอุปกรณ์ที่นึก ออกแบบจะต้องจัดเตรียมเพื่อความสะดวกในการออกแบบมี ดังนี้

(1) ดินสอดำ ควรเป็นดินสอด่เกรด 2B เป็นดินสอดู่ไส้แข็งเหมาะ สำหรับการร่างภาพ

(2) ไม้บรรทัดใช้สำหรับการตีเส้น

(3) ยางลบ ควรเป็นยางลบเนื้ออ่อน

(4) กระดาษสำหรับร่างแบบ เช่น กระดาษ A4

(5) กระดาษกราฟสำหรับการออกแบบลาย

(6) สีเมจิกสำหรับการลงเส้นสีของลาย เพื่อความชัดเจนของลาย

(7) มีดหรือคัตเตอร์ สำหรับเหลาดินสอดู่ให้มีความคมของเส้น

2) การศึกษารูปจากแม่แบบ

- ลักษณะของรูปร่าง หมายถึง เส้นรอบนอกของวัตถุต่างๆ ว่าที่ ปรากฏมีลักษณะรูปร่างเป็นอย่างไร เช่น รูปร่างกลม วงรี สี่เหลี่ยม สามเหลี่ยม รูปร่างอิสระ

- ลักษณะของเส้นรอบนอกของแม่แบบ หมายถึง สันที่เป็นเส้นรอบ นอกของวัตถุ หรือรูปร่างของแม่แบบ เช่น เส้นตรง เส้นโค้ง เส้นทแยง เส้นประ

- ลักษณะของพื้นผิว หมายถึง พื้นผิวของวัตถุ ซึ่งปรากฏในแนว ราบเรียบของแม่แบบ เช่น ผิวเรียบ ผิวหยาบ ขรุขระ เมื่อสัมผัสจะปรากฏเป็นลวดลายในตัวแบบ

3) การศึกษาขั้นตอนการร่างภาพ หรือ สเกตซ์ภาพ

- การร่างภาพจากรูปทรงเรขาคณิต เช่น รูปภาพปลา โดยการร่างภาพที่ ได้จากรูปสามเหลี่ยม หรือ สี่เหลี่ยม วงกลม นำมาประกอบกัน ดังภาพ

- การร่างภาพจากเส้นต่างๆ เมื่อนำมาประกอบกันแล้วก่อให้เกิดเป็น รูปภาพต่างๆ เช่น

ภาพที่ 2.47 การร่างภาพจากเส้นต่างๆ

ที่มา : อนุรัตน์ สายทอง, ประสิทธิ์ คณะรัมย์, ประภาภรณ์ กล้าประเสริฐ, กัลยา เกษียรสินธุ์, อำนาจ สุนาพรม, อติชาติ เต็งวัฒนโชติ (2547 : 57)

- เส้นตรง เมื่อนำเส้นตรงมาประกอบกัน จะก่อให้เกิดเป็นลวดลายหรือรูปภาพได้ เช่น

ภาพที่ 2.48 เส้นตรง

ที่มา : อนุรัตน์ สายทอง, ประสิทธิ์ คະเลรัมย์, ประภาภรณ์ กล้าประเสริฐ, กัลยา เกษียรสินธุ์, อำนาจ สุนาพรหม, อติชาติ เต็งวัฒนโชติ (2547 : 57)

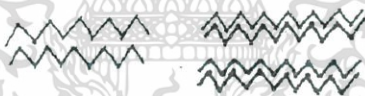
- เส้นโค้งเมื่อนำเส้นโค้งมาประกอบกันจะก่อให้เกิดเป็นลวดลาย หรือรูปภาพได้ เช่น

ภาพที่ 2.49 เส้นโค้ง

ที่มา : อนุรัตน์ สายทอง, ประสิทธิ์ คະเลรัมย์, ประภาภรณ์ กล้าประเสริฐ, กัลยา เกษียรสินธุ์, อำนาจ สุนาพรหม, อติชาติ เต็งวัฒนโชติ (2547 : 57)

- เส้นทแยง เมื่อนำเส้นทแยงมาประกอบกัน จะก่อให้เกิดเป็นลวดลาย หรือ รูปภาพได้ เช่น

ภาพที่ 2.50 เส้นทแยง

ที่มา : อนุรัตน์ สายทอง, ประสิทธิ์ คະเลรัมย์, ประภาภรณ์ กล้าประเสริฐ, กัลยา เกษียรสินธุ์, อำนาจ สุนาพรหม, อติชาติ เต็งวัฒนโชติ (2547 : 57)

การเรียนรู้การออกแบบลวดลายนั้น บุคคลต้องมีความเข้าใจ มีประสบการณ์ การศึกษา และมีความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการประกอบกัน นำมาสู่การปฏิบัติให้เกิดเป็นลวดลายได้ โดยอาศัยความเข้าใจพื้นฐานเรื่องของเส้นมาประกอบกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.7.3.4 การออกแบบลวดลาย

1) ขั้นตอนการออกแบบลวดลาย

การออกแบบลวดลาย มีขั้นตอนดังนี้

ศึกษาความเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น

เขียนภาพต้นแบบ

การเขียนภาพบนกระดาษกราฟ

การผูกลาย

การเตรียมเส้นด้าย

การมัดหมี่

การย้อม

การทอ

ภาพที่ 2.51 ขั้นตอนการออกแบบลวดลาย

ที่มา : อนุรัตน์ สายทอง, ประสิทธิ์ คณะรัมย์, ประภาภรณ์ กล้าประเสริฐ, กัลยา เกษียรสินธุ์, อำนวยการ
สุนาพรหม, อติชาติ เต็งวัฒนโชติ (2547 : 58-66)

2.7.3.5 การทอผ้ามัดหมี่

การทอผ้ามัดหมี่ วิธีการทำจะมัดเส้นด้ายเป็นลวดลายความต้องการก่อนนำไปย้อมสี ส่วนที่มัดไว้ไม่ติดสีจึงเกิดลายบนผืนผ้า ขั้นตอนการทำผ้ามัดหมี่ทำดังนี้

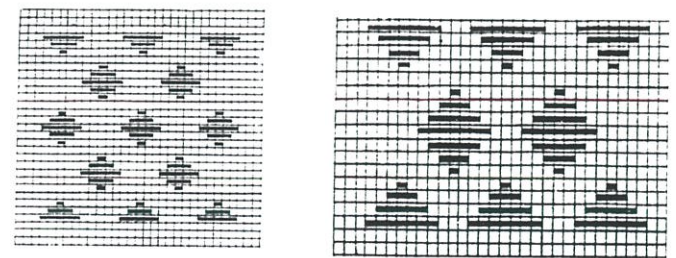

ภาพที่ 2.52 ขั้นตอนการทำผ้ามัดหมี่

ที่มา : อนุรัตน์ สายทอง, ประสิทธิ์ คณะรัมย์, ประภาภรณ์ กล้าประเสริฐ, กัลยา เกษียรสินธุ์, อำนาจ สุนาพรม, อติชาติ เต็งวัฒนโชติ (2547 : 58-66)

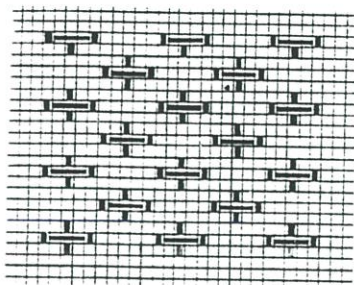
2.7.3.6 ลายหมี่

ในลำหมี่ ดั้งนั้นผู้ที่จะทำลายหมี่ ต้องรู้เรื่องการค้นหมี่ นับจำนวนเส้นฝ้ายในหลักหมี่ได้การออกแบบลายหมี่นิยมใช้วิธีเขียนบนกระดาษกราฟดังตัวอย่าง ลายหมี่มีมากมายแต่ที่เป็นแม่ลายพื้นฐานมี 7 ลาย ได้แก่ หมี่โคม หมี่ปักจับ หมี่กงน้อย หมี่ดอกแก้ว หมี่ขอ และหมี่ใบไผ่ ดังรูป

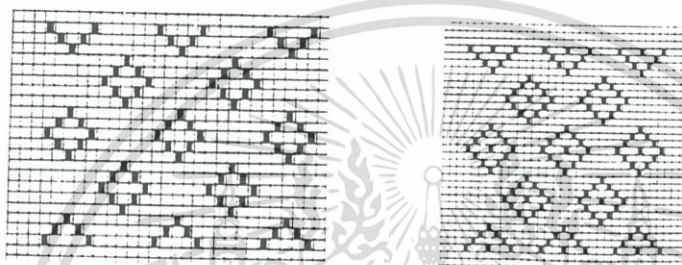
ภาพที่ 2.53 ลายหมี่โคมห้าและ ลายหมี่โคมเจ็ด

ที่มา : (ลายหมี่โคมห้าแคมเจ็ด. 2012. online)
 เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

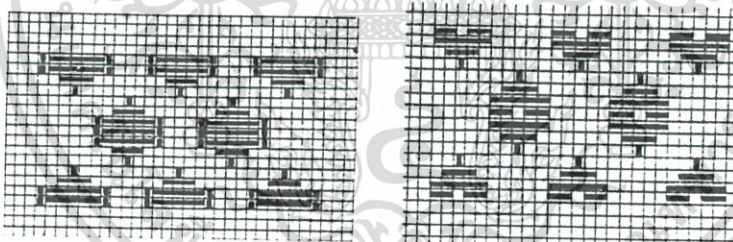
ภาพที่ 2.54 ลายหมี่บักจ๊ับ

ที่มา : (ลายหมี่บักจ๊ับ. 2012. online)

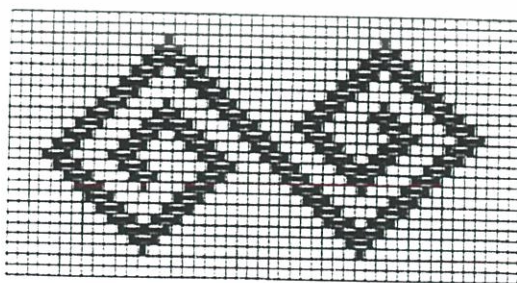
ภาพที่ 2.55 ลายหมี่กงน้อยห้าและหมี่กงน้อยเจ็ด

ที่มา : (ลายหมี่กงน้อยห้าและหมี่กงน้อยเจ็ด. 2012. online)

ภาพที่ 2.56 ลายหมี่ดอกแก้ว

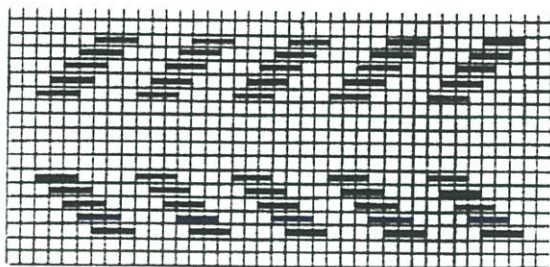
ที่มา : (ลายหมี่ดอกแก้ว. 2012. online)

ภาพที่ 2.57 ลายหมี่ขอ

ที่มา : (ลายหมี่ขอ. 2012. online)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.58 หมี่ใบไผ่

ที่มา : (ลายหมี่ใบไผ่. 2012. online)

2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ทัศนียา นิลฤทธิ์ (2550 : 1) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาลวดลายผ้ามัดหมี่:กรณีศึกษาเส้นกรอบนอกของปราสาทศิขรภูมิเพื่อนำมาใช้ในการออกแบบลายผ้า

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ พัฒนาการออกแบบลวดลายผ้า มัดหมี่โดยศึกษาเส้นกรอบนอกของโครงสร้างปราสาทศิขรภูมิที่มีการถ่ายทอดลวดลายผสมผสาน กับศิลปะแบบลวงตา เพื่อนำผืนผ้ามัดหมี่มาพัฒนาต่อในงานออกแบบเสื้อผ้ายุค 1960 และไปศึกษาความพึงพอใจด้านภาพรวมจากกลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปะสิ่งทอและผ้ามัดหมี่ จำนวน 7 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบเสื้อผ้าจำนวน 5 คน ใช้การสุ่มเลือกแบบเจาะจงและบุคลากรสตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์บุคลากรสตรีมหาวิทยาลัยราชชมงคลอีสาน วิทยาเขต สุรินทร์ใช้การสุ่มเลือกแบบบังเอิญ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบร่างลายผ้ามัดหมี่แบบร่างเสื้อคลุมตัวนอกยุค 1960 และแบบสอบถามความพึงพอใจของบุคลากรสตรีที่มีต่อลวดลายผ้าและเสื้อ คลุมตัวนอกยุค 1960 วิเคราะห์โดยการค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ ค่าร้อยละ ผลการวิจัยพบว่าผลการคัดเลือกลวดลายผ้ามัดหมี่ของผู้เชี่ยวชาญคือ ลายปราสาทมุมสูง 1 ลายเรขาคณิต 4 ลายนามธรรม 1 และผลการคัดเลือกแบบร่างเสื้อคลุมตัวนอก ยุค 1960 จำนวน 9 ตัว ผลการวิเคราะห์แบบประเมินความพึงพอใจของบุคลากรสตรีที่มีต่อ ลวดลายผ้า พบว่า ลายปราสาทมุมสูง 1 ด้านลวดลาย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.78 ลายเรขาคณิต 4 คือ ด้านความงาม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.77 ลายนามธรรม 1 คือ ด้านลวดลายและด้านสีสันมี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.73 ด้านค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของ เสื้อคลุมตัวนอกยุค 1960 คือ กลุ่มชนเผ่า ลาย ปราสาทมุมสูง 1 ค่าเฉลี่ยที่สูงที่สุด คือ ความสวยงามของลวดลาย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 ลาย เรขาคณิต 4 ค่าเฉลี่ยที่สูงที่สุด คือ ความสัมพันธ์ระหว่างลายผ้าและแบบเสื้อ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.74 ลายนามธรรม รูปแบบ ค่าเฉลี่ยที่สูงที่สุด คือ ความสวยงามของลวดลาย เท่ากับ 4.70 กลุ่ม เครื่องแบบ ลายปราสาทมุมสูง 1 ค่าเฉลี่ยที่สูงที่สุด คือ รูปแบบเสื้อคลุมตัวนอก ยุค 1960 ลาย ปราสาทมุมสูง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.74 ลายเรขาคณิต 4 ค่าเฉลี่ยที่สูงที่สุด คือ ความสัมพันธ์ระหว่าง ลายผ้าและแบบเสื้อ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.73 ลายนามธรรม 1 ค่าเฉลี่ยที่สูงที่สุด คือ รูปแบบเสื้อคลุม ตัวนอกยุค 1960 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.71 กลุ่มศิลปะและแฟชั่น ลายปราสาทมุมสูง 1 ค่าเฉลี่ยที่สูง ที่สุด คือ ความสัมพันธ์ระหว่างลายผ้าและแบบเสื้อ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 ลายเรขาคณิต 4 ค่าเฉลี่ย ที่สูงที่สุด คือ ความสัมพันธ์ระหว่างลายผ้าและแบบเสื้อ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.69 ลายนามธรรม 1 ค่าเฉลี่ยที่สูงที่สุด คือความสัมพันธ์ระหว่างลายผ้าและแบบเสื้อ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.70

เกื้อกูล สุชีโรจน์ (2549 : 1) ได้ศึกษาเรื่องคุณลักษณะผ้าไทยตามความต้องการของนักออกแบบเสื้อผ้า

“ผ้า” เป็นปัจจัยสำคัญขั้นพื้นฐานของมนุษย์ คือเป็นองค์ประกอบของเครื่องนุ่งห่มประเทศไทยได้ผลิตผ้าใช้เป็นเครื่องนุ่งห่มมาตั้งแต่โบราณกาล ทั้งผ้าไทยยังแสดงถึงวัฒนธรรมและเอกลักษณ์ของชาติในด้านเครื่องแต่งกาย นอกจากนี้ผ้าไทยยังใช้วัตถุดิบในประเทศมาผลิตหากผ้าไทยได้รับความนิยมในกลุ่มผู้บริโภคส่วนให้ก็จะทำให้มีส่วนช่วยแก้ไขปัญหาระยะทางเศรษฐกิจของประเทศได้ส่วนหนึ่ง แต่การที่จะทำให้ผ้าไทยได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายนั้น นักออกแบบเสื้อผ้ามามีส่วนสำคัญที่จะกำหนดคุณลักษณะผ้าไทย ให้แก่ผู้ผลิตผ้าไทยเพื่อจะได้ผ้าไทยที่มีความเหมาะสมแก่การออกแบบตัดเย็บเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย

การวิจัยเรื่องคุณลักษณะผ้าไทยตามความต้องการของนักออกแบบเสื้อผ้า มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรม ปัจจัยที่มีผล และปัญหาในการนำผ้าไทยไปใช้ในการออกแบบตัดเย็บเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายตลอดจนคุณลักษณะของผ้าไทยตามความต้องการของนักออกแบบเสื้อผ้า โดยศึกษาจากกลุ่มประชากรที่เป็นนักออกแบบเสื้อผ้าที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักในวงการออกแบบเสื้อผ้าที่มีผลงานเผยแพร่ในนิตยสาร และหนังสือแฟชั่นต่างๆ จำนวน 108 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการนำผ้าไทยไปใช้ในการตัดเย็บเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายส่วนใหญ่จะใช้ผ้าที่ผลิตจากเส้นใยไหมและฝ้าย ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อการนำผ้าไทยแต่ละชนิดไปใช้ในการออกแบบเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย พบว่านักออกแบบเสื้อผ้านั้นด้านคุณภาพของผ้าเป็นประการสำคัญสำหรับปัญหาในการนำผ้าไทยไปใช้ในการออกแบบเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย พบว่ามีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง คือด้านคุณภาพของผ้าในเรื่องเกี่ยวกับความกว้างของผืนผ้า ความคงทนของสี (ตก/ซีด) ความหนาแน่นสม่ำเสมอในการทอของผืนผ้า และคุณลักษณะของผ้าไทยตามความต้องการของนักออกแบบเสื้อผ้า คือต้องการให้มีการปรับปรุงในด้านคุณภาพของสีที่ซีดจาง ความกว้างของหน้าผ้า ความหนาแน่นสม่ำเสมอในการทอและลวดลายของเส้นด้ายบนผืนผ้า และควรปรับปรุงให้มีลวดลายใหม่ๆ เพิ่มขึ้น ผลจากการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพผ้าไทยต่อไป

ปิยมภรณ์ ฤทธิรักษา (2551 : 1) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาและพัฒนาลวดลายผ้าทอพื้นบ้านเพื่อการออกแบบผลิตภัณฑ์

การศึกษาและพัฒนาลวดลายผ้าทอพื้นบ้าน เพื่อการออกแบบผลิตภัณฑ์ ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ในการวิจัยไว้ 3 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาลวดลายผ้าทอพื้นบ้าน จังหวัดนครราชสีมา 2) เพื่อศึกษาความต้องการชนิดของผลิตภัณฑ์และพัฒนาลวดลายผ้าทอพื้นบ้าน เพื่อออกแบบผลิตภัณฑ์ 3) เพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้ผลิตภัณฑ์ ที่มีต่อการออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าทอพื้นบ้าน จังหวัดนครราชสีมา ที่ได้พัฒนาลวดลายแล้ว

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กลุ่มข้าราชการครู อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 50 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ผู้ผลิตกลุ่มอาชีพทอผ้าไหมตำบลหันหัวทราย อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา แบบสอบถามความต้องการประเภทของผลิตภัณฑ์ และชนิดของผลิตภัณฑ์ แบบประเมินความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิด้านพัฒนาลวดลาย ผ้าทอพื้นบ้าน และด้านผลิตภัณฑ์ ประเภทเสื้อสุภาพบุรุษและเสื้อสุภาพสตรี และแบบสอบถามความพึงพอใจของกลุ่มผู้ใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีต่อผลิตภัณฑ์ ประเภทเสื้อสุภาพบุรุษและเสื้อสุภาพสตรี

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลการประเมิน คือ 1) ลวดลายผ้าทอพื้นบ้านมีความเหมาะสมกับประโยชน์ใช้สอย มีความเหมาะสมกับวัสดุและกรรมวิธีการผลิตมีความสวยงามและลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์ 2) ผลิตภัณฑ์ประเภทเสื่อสุภาพบุรุษและเสื่อสุภาพสตรี ที่ทำการออกแบบโดยใช้ผ้าทอที่ผ่านการออกแบบพัฒนาใหม่ มีความเหมาะสมด้านรูปแบบกับประโยชน์ใช้สอย และด้านรูปแบบกับความสวยงาม 3) กลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มข้าราชการครู อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา มีความพึงพอใจต่อผลิตภัณฑ์ประเภทเสื่อสุภาพบุรุษ ในด้านประโยชน์ใช้สอยอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{x} = 4.55) และความพึงพอใจด้านความสวยงาม อยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{x} = 4.53) และเสื่อสุภาพสตรีที่ใช้ผ้าทอที่ผ่านการออกแบบพัฒนาใหม่ ในด้านประโยชน์ใช้สอยอยู่ในระดับมาก (\bar{x} = 4.49) ความพึงพอใจด้านความสวยงาม อยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{x} = 4.52) จะเห็นได้ว่าลวดลายบนผืนผ้าสะท้อนให้เห็นคุณค่าและวัฒนธรรมประจำท้องถิ่นซึ่งแสดงให้เห็นความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่นตามแนวทางการคิดเห็นการออกแบบและพัฒนาลวดลายผ้าทอพื้นบ้านที่บ่งบอกถึงเอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่นได้

สิริธัญญ์ ศิริพันธ์บุปผา (2549 : 1) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาและพัฒนา รูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมของที่ระลึกจากผ้าทอชาวไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี

การศึกษาและพัฒนา รูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมของที่ระลึกจากผ้าทอชาวไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาลักษณะเฉพาะงานหัตถกรรมผ้าทอชาวไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี (2) ศึกษาความต้องการรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมของที่ระลึกจากผ้าทอชาวไทยทรงดำจังหวัดเพชรบุรี (3) เพื่อออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมของที่ระลึกจากผ้าทอชาวไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี (4) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้จำหน่ายและผู้สนใจที่มีต่อผลิตภัณฑ์หัตถกรรมของที่ระลึกจากผ้าทอชาวไทยดำ จังหวัดเพชรบุรี ที่ออกแบบและพัฒนา

ผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย คือ ช่างทอผ้าชาวไทยดำ จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 30 คน ผู้จำหน่ายผลิตภัณฑ์หัตถกรรมของที่ระลึกจากผ้าทอชาวไทยดำ จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 10 คน และผู้สนใจผลิตภัณฑ์ จำนวน 200 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นแบบสัมภาษณ์และงานวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ แบบบรรยายผล การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยสรุปว่า

1. ลักษณะเฉพาะของงานหัตถกรรมผ้าทอชาวไทยดำ จังหวัดเพชรบุรี

1.1 ช่างทอผ้าโดยส่วนใหญ่เป็นหญิง โดยมีอายุ 25 – 30 ปี ร้อยละ 20.00 อายุ 36-45 ปี ร้อยละ 40.00 อายุ 46 – 55 ปี ร้อยละ 30.00 และมากกว่า 56 ปี ร้อยละ 10.00 โดยมีประสบการณ์ในการทอผ้าน้อยกว่า 5 ปี ร้อยละ 20.00 5 – 10 ปี ร้อยละ 73.00 และมากกว่า 10 ปี ร้อยละ 07.00

1.2 ลักษณะเฉพาะของผ้าทอชาวไทยดำ วัสดุที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นฝ้ายรองลงมาคือไหม มีศิลปการตกแต่งผ้า 2 ประเภท คือ การปะผ้าและการปักผ้า สีหลักที่ใช้ในการตกแต่งมี 4 สี คือ เขียว ขาว แดง และเหลืองหรือส้ม รูปแบบการทอผ้าเป็นผืน มีการย้อมฝ้ายด้วย 2 สีหลักคือ สีคราม และสีดำ ตกแต่งด้วยวัสดุ เงินและกระจก

2. ความต้องการรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมของที่ระลึกจากผ้าทอชาวไทยดำ จังหวัดเพชรบุรี ของผู้จำหน่าย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1 ผู้จำหน่ายผลิตภัณฑ์หัตถกรรมของที่ระลึกจากผ้าขาวไทยทรงดำมีความต้องการรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมของที่ระลึกในสัดส่วนที่ต่างกันอย่างเห็นได้ชัดโดยมีความต้องการของที่ระลึก ประเภทเครื่องใช้บนโต๊ะอาหารมากที่สุด ร้อยละ 90.00

2.2 ผู้จำหน่ายผลิตภัณฑ์หัตถกรรมของที่ระลึกจากผ้าทอขาวไทยทรงดำมีความต้องการผสมผสานผ้าทอขาวไทยทรงดำร่วมกับวัสดุอื่น ใช้ร่วมกับโลหะเงินร้อยละ 30.00 กระजर้อยละ 60.00 กะลาร้อยละ 10.00

2.3 ออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมของที่ระลึกจากผ้าทอขาวไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี

การประเมินรูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมของที่ระลึกจากผ้าขาวไทยทรงดำพบว่าผู้ทรงวุฒิ ทั้ง 3 ท่าน เลือกแบบที่จะนำมาผลิต ได้แก่ รูปแบบที่ 5 ซึ่งโดยภาพรวมอยู่ในระดับที่มากที่สุด ($\bar{x}=4.44$) ซึ่งมีลักษณะเหมาะสมทางด้านประโยชน์ใช้สอยด้านกรรมวิธีการผลิตและด้านการออกแบบ

ศึกษาความคิดเห็นของผู้จำหน่ายและผู้สนใจที่มีต่อผลิตภัณฑ์หัตถกรรมของที่ระลึกจากผ้าทอขาวไทยทรงดำจังหวัดเพชรบุรี ที่ออกแบบและพัฒนาพบว่าผู้สนใจและผู้จำหน่ายมีความเห็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมของที่ระลึกจากผ้าขาวไทยทรงดำ ที่ออกแบบและพัฒนาแล้วในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.68$) ด้านแสดงลักษณะเฉพาะถิ่นมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.80$)

นางสาวนงนุช ขุนอาจ และ นางสาวนันทิยา กล้าพิทักษ์ (2551 : 1) ได้ศึกษาเรื่องการออกแบบและตัดเย็บเสื้อผ้าให้เหมาะสมกับลวดลายของผ้ามัดหมี่ลพบุรี

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการออกแบบและตัดเย็บเสื้อผ้าให้เหมาะสมกับลวดลายของผ้ามัดหมี่ลพบุรีและเพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการออกแบบและตัดเย็บเสื้อผ้าให้เหมาะสมกับลวดลายของผ้ามัดหมี่ลพบุรี กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาใช้วิธีการสุ่มแบบบังเอิญ จำนวน 100 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าความถี่ และค่าร้อยละ

จากการศึกษาพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 20-30 ปี มีสถานภาพโสดการศึกษาเป็นระดับปริญญาตรี ส่วนใหญ่มีอาชีพพนักงานเอกชน มีรายได้อยู่ที่ 10,001 - 15,000 ด้านข้อมูลการใช้พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่รู้จักผ้ามัดหมี่ คิดเป็นร้อยละ 89 แต่ไม่เคยใช้ผลิตภัณฑ์จากผ้ามัดหมี่คิดเป็นร้อยละ 61 บุคคลที่ใช้ผลิตภัณฑ์จากผ้ามัดหมี่ในครอบครัว คือมารดา คิดเป็นร้อยละ 34 และพบว่าสีสันทึกลับมีผลต่อการตัดสินใจซื้อผ้ามัดหมี่คิดเป็นร้อยละ 57

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจมากที่สุดในการออกแบบตัดเย็บชุดในแต่ละด้านดังนี้ ด้านการออกแบบมีความเหมาะสมและทันสมัยมากที่สุด คือ ชุดที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 40 ด้านขนาดของลวดลายมีความเหมาะสมกับชุดที่ออกแบบมากที่สุด คือ ชุดที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 41 ด้านการตัดต่อลวดลายผ้ากับผ้าพื้นมีความสวยงามเหมาะสมมากที่สุด คือ ชุดที่ 3 และ 4 คิดเป็นร้อยละ 35 ด้านการเลือกใช้วัสดุตกแต่งสวยงามเหมาะสมมากที่สุด คือ ชุดที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 32

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาและพัฒนาลวดลายผ้ามัดหมี่ เพื่อการออกแบบเป็นผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี: กรณีศึกษา ชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์โดยมีขั้นตอนดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.3 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 เพื่อศึกษาลวดลายและความต้องการใช้ผ้ามัดหมี่ ชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่จังหวัดลพบุรี ในการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี

ประชากร คือ กลุ่มทอผ้ามัดหมี่ใน ตำบลหินปัก อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี จำนวน 3 กลุ่ม ใน ปี 2554

กลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มสตรีอาสาบ้านพวนและกลุ่มสตรีสหกรณ์บ้านหินปัก สหกรณ์การเกษตรบ้านหมี่ ตำบลหินปัก อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี จำนวน 50 คน ได้แก่

1. กลุ่มสตรีอาสาบ้านพวน ตำบลหินปัก อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี จำนวน 30 คน
2. กลุ่มสตรีสหกรณ์บ้านหินปัก สหกรณ์การเกษตรบ้านหมี่ ตำบลหินปัก อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี จำนวน 20 คน

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 เพื่อพัฒนาลวดลายผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวนให้เหมาะสมกับการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรีและประเมินความพึงพอใจของลวดลายผ้ามัดหมี่ที่ได้รับการพัฒนา

ประชากร คือ ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญด้านงานหัตถกรรมผ้าทอและการออกแบบสิ่งทอ

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญด้านงานหัตถกรรมผ้าทอและการออกแบบสิ่งทอจำนวน 5 ท่าน ได้แก่

- 1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กิตติศักดิ์ อริยะเครือ หัวหน้าสาขาวิชา ออกแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
 - 2) อาจารย์ศรุต สุขสวัสดิ์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
 - 3) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิไลวรรณ ฉ่ำพิรุณ ผู้อำนวยการสำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
 - 4) คุณวนิดา รักพรหม ประธานกลุ่มกลุ่มสตรีอาสาบ้านพวน ตำบลหินปัก อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี
 - 5) คุณเพ็ญศรี ม่วงศิลป์ สมาชิกกลุ่มสตรีอาสาบ้านพวน ตำบลหินปัก อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี
- เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 3 เพื่อออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี จากผ้ามัดหมี่ที่พัฒนาลวดลายซึ่งสอดคล้องกับแนวทางในการอนุรักษ์เครื่องแต่งกายด้วยผ้าไทย

ประชากร คือ ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบเครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบเครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี จำนวน 5 ท่าน ได้แก่

1) อาจารย์จรัสพิมพ์ วังเย็น หัวหน้าสาขาออกแบบแฟชั่นและสิ่งทอ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

2) อาจารย์กัญญา ญาณวิโรจน์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

3) อาจารย์สัมภาษณ์ สุวรรณศิริ อาจารย์ประจำสาขาออกแบบแฟชั่นและสิ่งทอ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

4) คุณพิจิตรา บุญยรัตพันธุ์ ดีไซน์เนอร์เจ้าของห้องเสื้อ พิจิตรา

5) คุณศิริชัย ทหรานนท์ ดีไซน์เนอร์เจ้าของห้องเสื้อ Theatre

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 4 ประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้ผลิตภัณฑ์ ที่มีต่อการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี จากผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ที่ได้พัฒนาแล้ว

ประชากร คือ กลุ่มข้าราชการพลเรือน จังหวัดลพบุรี จำนวน 197 คน ในปี 2554

กลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มข้าราชการและบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงานต่างๆ ในศาลากลางจังหวัดลพบุรี ในช่วงอายุ ระหว่าง 30 ปี ถึง 45 ปี เป็นเพศหญิงจำนวน 25 คน และเป็นเพศชายจำนวน 25 คน เพื่อเป็นตัวแทนประชากร

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อประกอบการศึกษางานวิจัยในครั้งนี้ มีขั้นตอนการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยโดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.2.1 เพื่อศึกษาลวดลาย และความต้องการใช้ผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ในการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี มีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

3.2.1.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ กลุ่มสตรีอาสาบ้านพวน ตำบลหินปัก อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี จำนวน 30 คน และกลุ่มสตรีสหกรณ์บ้านหินปัก สหกรณ์การเกษตรบ้านหมี่ ตำบลหินปัก อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี จำนวน 20 คน

3.2.1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ โดยเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างที่กำหนดประเด็นให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์การวิจัย ในเรื่องที่มาของการสร้างสรรค์ลวดลายและความต้องการใช้ผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี การกำหนดคำถามขึ้นมาจากการทบทวนวรรณกรรม การศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ครอบคลุมประเด็นความมุ่งหมายของการสร้างงาน กระบวนการสร้างงาน และลักษณะทางกายภาพของชิ้นงาน โดยใช้เทปบันทึกเสียง จดบันทึก ภาพถ่ายและการสังเกต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2.1.3 การสร้างเครื่องมือ มีวิธีการดำเนินการ ดังนี้

- 1) ศึกษาทฤษฎี เอกสาร แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลวดลายผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี เพื่อสรุปประเด็นการสัมภาษณ์
- 2) กำหนดรูปแบบในการสัมภาษณ์เพื่อให้คำถามมีความชัดเจน ตอบง่าย มีความกระชับรัดกุม โดยให้มีจำนวนคำถามไม่มากนักตรงประเด็นตามวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างแรงจูงใจในการตอบ และคำนึงถึงข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
- 3) ร่างแบบสัมภาษณ์ โดยการนำประเด็นสัมภาษณ์ที่สรุปแล้วมาประมวลสร้างเป็นคำถาม โดยเริ่มจากคำถามที่เป็นข้อมูลทั่วไปก่อน แล้วจึงถามคำถามในประเด็นที่ต้องการศึกษาตามวัตถุประสงค์ในเชิงลึก
- 4) นำแบบการสัมภาษณ์ที่สร้างเสร็จแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความตรง IOC (Index Of Item Objective Congruence)
 - 4.1 รองศาสตราจารย์ ว่าที่ร้อยโท พิชัย สดภิบาล ประธานหลักสูตร ภาควิชาครุศาสตร์สถาปัตยกรรมและการออกแบบ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
 - 4.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิโรจน์ อิมเอิบ คณบดีคณะอักษรศาสตร์และประยุกต์ศิลป์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จังหวัดจันทบุรี
 - 4.3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ธเนศ ภิรมย์การ อาจารย์ประจำหลักสูตร ภาควิชาครุศาสตร์สถาปัตยกรรมและการออกแบบ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
- 5) นำแบบสอบถามที่ผ่านการแก้ไขและตรวจสอบแล้ว ดำเนินการเก็บข้อมูลกับผู้ให้ข้อมูลต่อไป

3.2.1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้การแจกแบบสัมภาษณ์ การบันทึกด้วยเทปบันทึกเสียง สมุดจด การถ่ายภาพ และการสังเกต แล้วนำผลที่ได้มาทำการสรุปเพื่อจะไปวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางการพัฒนาลวดลายและความต้องการใช้ผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

3.2.1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลที่ได้จากกลุ่มสตรีอาสาบ้านพวน และกลุ่มสตรีสหกรณ์บ้านหินปัก สหกรณ์การเกษตรบ้านหมี่ อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ได้จากการสัมภาษณ์ เทปบันทึก-เสียง และ ภาพถ่าย นำมาจัดหมวดหมู่ และนำไปวิเคราะห์เชิงตรรกวิทยาเพื่อสังเคราะห์เป็นแนวทางในการออกแบบ และพัฒนาลวดลายผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

3.2.2 เพื่อพัฒนาลวดลายผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวนให้เหมาะสมกับการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรีและประเมินความพึงพอใจของลวดลายผ้ามัดหมี่ที่ได้รับการพัฒนา มีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

ผู้วิจัยทำการออกแบบและพัฒนาลวดลายผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวน ซึ่งได้รับคำแนะนำด้านวิธีการเขียนลวดลายและออกแบบลวดลาย โดยประธานกลุ่มทอผ้ามัดหมี่ และประธานกลุ่มสตรีสหกรณ์บ้านหินปัก สหกรณ์การเกษตรบ้านหมี่ อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี เป็นผู้ให้คำแนะนำ เมื่อผู้วิจัยได้ศึกษาวิธีการเขียนลวดลายและได้ทำการออกแบบลวดลายแล้ว จึงนำลวดลายที่ได้ไปให้กลุ่มสตรีอาสาบ้านพวน และกลุ่มสตรีสหกรณ์บ้านหินปัก สหกรณ์การเกษตรบ้านหมี่ ตำบลหินปัก อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรีเป็นผู้เลือกลวดลาย จำนวน 3 แบบ จากนั้นนำลวดลาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ได้ทั้ง 3 แบบ มาประเมินลวดลายโดยประเมินความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญด้านงานหัตถกรรมผ้าทอและการออกแบบสิ่งทอ

3.2.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมินความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ ที่มีต่อลวดลายผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวน ที่ได้รับการออกแบบและพัฒนาลวดลายผ้ามัดหมี่ทั้ง 3 แบบ โดยเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเพื่อประเมินความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับลวดลายผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวนที่ได้รับการออกแบบเพื่อการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี โดยเป็นแบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งเป็น 3 ด้าน คือ ด้านความเหมาะสมกับประโยชน์ใช้สอย ด้านความเหมาะสมกับวัสดุและกรรมวิธีผลิต และด้านความสวยงามและลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์ โดยออกแบบประเมินเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

3.2.2.2 การสร้างเครื่องมือ โดยจากข้อมูลความต้องการใช้ผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวนในการพัฒนาลวดลายผ้ามัดหมี่ที่เหมาะสม โดยมีวิธีการดำเนินการ ดังนี้

1) นำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์การศึกษาลวดลายผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวนจังหวัดลพบุรี มาผสมผสานกับวัฒนธรรมท้องถิ่น รวมไปถึงลักษณะเด่นของจังหวัดลพบุรี มาสังเคราะห์เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาลวดลายผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวนจังหวัดลพบุรี

2) นำผลจากการสังเคราะห์ข้อมูลมาสรุปแนวทางการพัฒนาลวดลายเพื่อมาประยุกต์ออกแบบลวดลายผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวนจังหวัดลพบุรี

3) ออกแบบลวดลายผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวนจังหวัดลพบุรี โดยนำวัฒนธรรมท้องถิ่น รวมไปถึงลักษณะเด่นของจังหวัดลพบุรี ใช้ในการออกแบบ

4) นำลวดลายผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวนจังหวัดลพบุรีที่ออกแบบจำนวน 3 แบบ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินเพื่อพิจารณาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำไปทอจริงโดยผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

4.1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติศักดิ์ อริยะเครือ อาจารย์ประจำสาขาวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

4.2) อาจารย์ศรุต สุขสวัสดิ์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

4.3) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิไลวรรณ ฉ่ำพิรุณ ผู้อำนวยการสำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

4.4) คุณวนิดา รักพรหม ประธานกลุ่มกลุ่มสตรีอาสาบ้านพวน ตำบลหินปัก อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

4.5) คุณเพ็ญศรี ม่วงศิลป์ สมาชิกกลุ่มสตรีอาสาบ้านพวน ตำบลหินปัก อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

5) สรุปผลการประเมินความเหมาะสมที่มีต่อลวดลายผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ที่พัฒนาโดยการผสมผสานกับวัฒนธรรมท้องถิ่น รวมไปถึงเอกลักษณ์เด่นของจังหวัดลพบุรี เลือกแบบที่ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าเหมาะสมที่สุดเพื่อนำไปสู่การผลิตจริง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6) นำลวดลายผ้ามัดหมี่ที่พัฒนาแล้วโดยการผสมผสานกับวัฒนธรรมท้องถิ่น รวมไปถึงลักษณะเด่นของจังหวัดลพบุรี ที่ผ่านการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิแล้วไปให้ช่างทอผ้ามัดหมี่ กลุ่มสตรีอาสาบ้านพวน ตำบลหินปัก อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรีใช้ในการทอจริง

7) นำผ้าทอพื้นบ้านที่ผ่านกระบวนการทอเรียบร้อยแล้ว ไปตัดเย็บเป็นผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี

3.2.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ลักษณะการเก็บรวบรวมข้อมูลใช้แจกแบบประเมินให้กับผู้เชี่ยวชาญและการถ่ายภาพ แล้วรับแบบประเมินกลับคืนโดยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบประเมินแล้วนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ค่าทางสถิติและทำการสรุปผล เพื่อเป็นแนวทางในการนำลวดลายที่ได้ไปทำการทอจริง

3.2.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ตามลำดับดังนี้

- 1) ตรวจสอบจำนวนแบบประเมินที่ผ่านการกรอกให้ครบถ้วนสมบูรณ์
- 2) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปด้วยคอมพิวเตอร์

ตอนที่1 แบบประเมินความคิดเห็นเกี่ยวกับลวดลายผ้าทอพื้นบ้านที่ได้รับการออกแบบเพื่อการออกแบบผลิตภัณฑ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของระดับความเหมาะสมของลวดลายผ้าทอพื้นบ้านโดยทำเป็น รายนามและภาพ นำเสนอในรูปแบบตารางและคำบรรยายประกอบโดยแบ่งเกณฑ์ดังนี้

4.51 - 5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

3.51 - 4.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมาก

2.51 - 3.50 หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง

1.51 - 2.50 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย

1.00 - 1.50 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

เกณฑ์ยอมรับประสิทธิภาพของลวดลายผ้าทอพื้นบ้าน คือ ค่าเฉลี่ย (Mean)

3.2.3 เพื่อออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี จากผ้ามัดหมี่ที่พัฒนา ลวดลายซึ่งสอดคล้องกับแนวทางในการณรงค์แต่งกายด้วยผ้าไทย มีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

เมื่อได้พัฒนาลวดลายผ้ามัดหมี่และทำการทอจริงแล้ว ผู้วิจัยจึงทำการออกแบบรูปแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี จำนวน 2 แบบ ซึ่งการออกแบบเน้นความสวยงาม เรียบง่ายแต่มีเอกลักษณ์ สวมใส่สบาย เนื่องจากกลุ่มผู้ใช้ผลิตภัณฑ์ต้องสวมใส่ตลอดทั้งวัน และเมื่อให้เหมาะสมกับภูมิอากาศที่ร้อน จากนั้นนำรูปแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี ที่ได้ออกแบบ โดยประเมินความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิด้านผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี แบ่งออกเป็น 2 ด้าน ได้แก่ ด้านรูปแบบกับประโยชน์ใช้สอย และด้านรูปแบบกับความสวยงาม

3.2.3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมินความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์ประเภทเครื่องแต่งกายบุรุษ จำนวน 2 แบบ และประเภทเครื่องแต่งกายสตรีจำนวน 2 แบบ ที่ใช้ลวดลายผ้ามัดหมี่ ที่ได้รับการออกแบบพัฒนาแล้ว ทำให้เป็นผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี โดยเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเพื่อประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี จากผ้ามัดหมี่ที่พัฒนาลวดลายซึ่งสอดคล้องกับแนวทางในการณรงค์แต่งกายด้วยผ้าไทย โดยเป็นแบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งเป็น 2 ด้าน คือ ด้านรูปแบบกับประโยชน์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใช้สอย และด้านรูปแบบกับความสวยงาม โดยเป็นแบบประเมินแบบประเภทตรวจสอบรายการ (Check list)

3.2.3.2 การสร้างเครื่องมือ โดยได้จากข้อมูลด้านลวดลายผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวน ที่ได้พัฒนา เพื่อให้เหมาะสมกับการออกแบบผลิตภัณฑ์ เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี โดยมีวิธีการดำเนินการ ดังนี้

1) กำหนดกรอบของคำถามเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรีจากผ้ามัดหมี่ ด้านรูปแบบกับประโยชน์ใช้สอย และด้านรูปแบบกับความสวยงามเพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดประเด็นที่จะถามเพื่อให้ตรงประเด็นตามวัตถุประสงค์และกลุ่มตัวอย่าง

2) กำหนดรูปแบบของแบบประเมินเพื่อให้คำถามมีความชัดเจน ตอบง่าย มีความกระชับรัดกุม โดยให้มีจำนวนคำถามไม่มากนักตรงประเด็นตามวัตถุประสงค์เพื่อคำนึงถึงข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

3) นำแบบประเมินที่สร้างเสร็จแล้วนำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขโดยผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

3.1) อาจารย์จรัสพิมพ์ วังเย็น หัวหน้าสาขาออกแบบแฟชั่นและสิ่งทอ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

3.2) อาจารย์กัญญา ญาณวิโรจน์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

3.3) อาจารย์สัมภาษณ์ สุวรรณศิริ อาจารย์ประจำสาขาออกแบบแฟชั่นและสิ่งทอ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

3.4) คุณพิจิตรา บุญรัตพันธุ์ ดีไซน์เนอร์เจ้าของห้องเสื้อ พิจิตรา

3.5) คุณศิริชัย ทหรานนท์ ดีไซน์เนอร์เจ้าของห้องเสื้อ Theatre

4) สรุปการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรีจากผ้ามัดหมี่ที่พัฒนาแล้ว

5) เลือกแบบเครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี ที่ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าเหมาะสมที่สุดเพื่อนำไปสู่การตัดเย็บเป็นผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี

3.2.4 ประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้ผลิตภัณฑ์ ที่มีต่อการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี จากผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ที่ได้พัฒนาแล้ว มีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

3.2.4.1 กลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มข้าราชการพลเรือน จังหวัดลพบุรี รวม 50 คน ประกอบด้วย ข้าราชการและบุคลากร ที่ปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงานต่างๆ ในศาลากลางจังหวัดลพบุรี ที่มีช่วงอายุ 30 ปี ถึง 45 ปี เป็นเพศหญิงจำนวน 25 คน และเป็นเพศชายจำนวน 25 คน

3.2.4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี จากผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรีที่ได้รับการออกแบบและพัฒนาแล้ว โดยเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเพื่อประเมินความพึงพอใจที่มีต่อผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรีจากผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรีโดยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเป็นคำถามแบบเลือกตอบเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยเป็นประเภทตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี จากผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวนที่ได้รับการออกแบบและพัฒนาตลาดแล้ว 2 ด้าน ได้แก่ หน้าที่ใช้สอยและความสวยงาม โดยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ซึ่งมีค่าการวัด ดังนี้

- 5 หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความเหมาะสมมาก
- 3 หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย
- 1 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

3.2.4.3 การสร้างเครื่องมือ ในการสร้างเครื่องมือในการวิจัย ผู้วิจัยมีลำดับขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูล ดังนี้

1) กำหนดกรอบของคำถามเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรีด้านหน้าที่ใช้สอยและความงาม เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดประเด็นที่จะถาม เพื่อให้ตรงประเด็นตามวัตถุประสงค์และกลุ่มตัวอย่าง

2) กำหนดรูปแบบของแบบสอบถามเพื่อให้คำถามมีความชัดเจน ตอบง่าย มีความกระชับรัดกุม โดยมีจำนวนคำถามไม่มากนักตรงประเด็นตามวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างแรงจูงใจในการตอบ และคำนึงถึงข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

3) สร้างแบบสอบถามสำหรับใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

4) นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้ว สอบถามกับกลุ่มตัวอย่างตามที่กำหนดไว้

5) สรุปผลการสอบถามความพึงพอใจของผู้ใช้ผลิตภัณฑ์ ที่มีต่อผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรีจากผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวนที่ได้ทำการพัฒนาตลาดแล้ว

3.2.4.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล ลักษณะการเก็บข้อมูลใช้การแจกแบบสอบถามความพึงพอใจและการถ่ายภาพ แล้วรับแบบสอบถามกลับคืน โดยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม แล้วนำข้อมูลที่ได้อภิเคราะห์หาค่าทางสถิติและทำการสรุปผล

3.2.4.5 การวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลที่ได้อภิเคราะห์ตามลำดับดังนี้

1) ตรวจสอบจำนวนแบบสอบถามที่ผ่านการกรอกให้ครบถ้วนสมบูรณ์

2) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ด้วยคอมพิวเตอร์

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความพึงพอใจ วิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

หาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของระดับความเหมาะสมของผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรีจากผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวนที่ได้ทำการพัฒนาตลาดแล้ว โดยทำเป็นรายด้านและภาพนำเสนอในรูปแบบตารางและคำบรรยายประกอบโดยแบ่งเกณฑ์ดังนี้

4.51 - 5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

3.51 - 4.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.51 – 3.50 หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย

1.00 – 1.50 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

เกณฑ์ยอมรับประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรีจากผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวนที่ได้ทำการพัฒนาแล้วคือ ค่าเฉลี่ย (Mean)

3.3 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิเคราะห์ข้อมูลวิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปด้วยคอมพิวเตอร์ในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ข้อมูลทางสถิติประกอบการนำเสนอผลการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 เพื่อศึกษาลวดลายและความต้องการใช้ผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่จังหวัดลพบุรี ในการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี

ข้อมูลแบบวิเคราะห์และสังเคราะห์พรรณนา

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 เพื่อพัฒนาลวดลายผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวนให้เหมาะสมกับการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี

สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ หาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 3 เพื่อออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรีจากผ้ามัดหมี่ที่พัฒนาแล้วซึ่งสอดคล้องกับแนวทางในการณรงค์แต่งกายด้วยผ้าไทย

สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

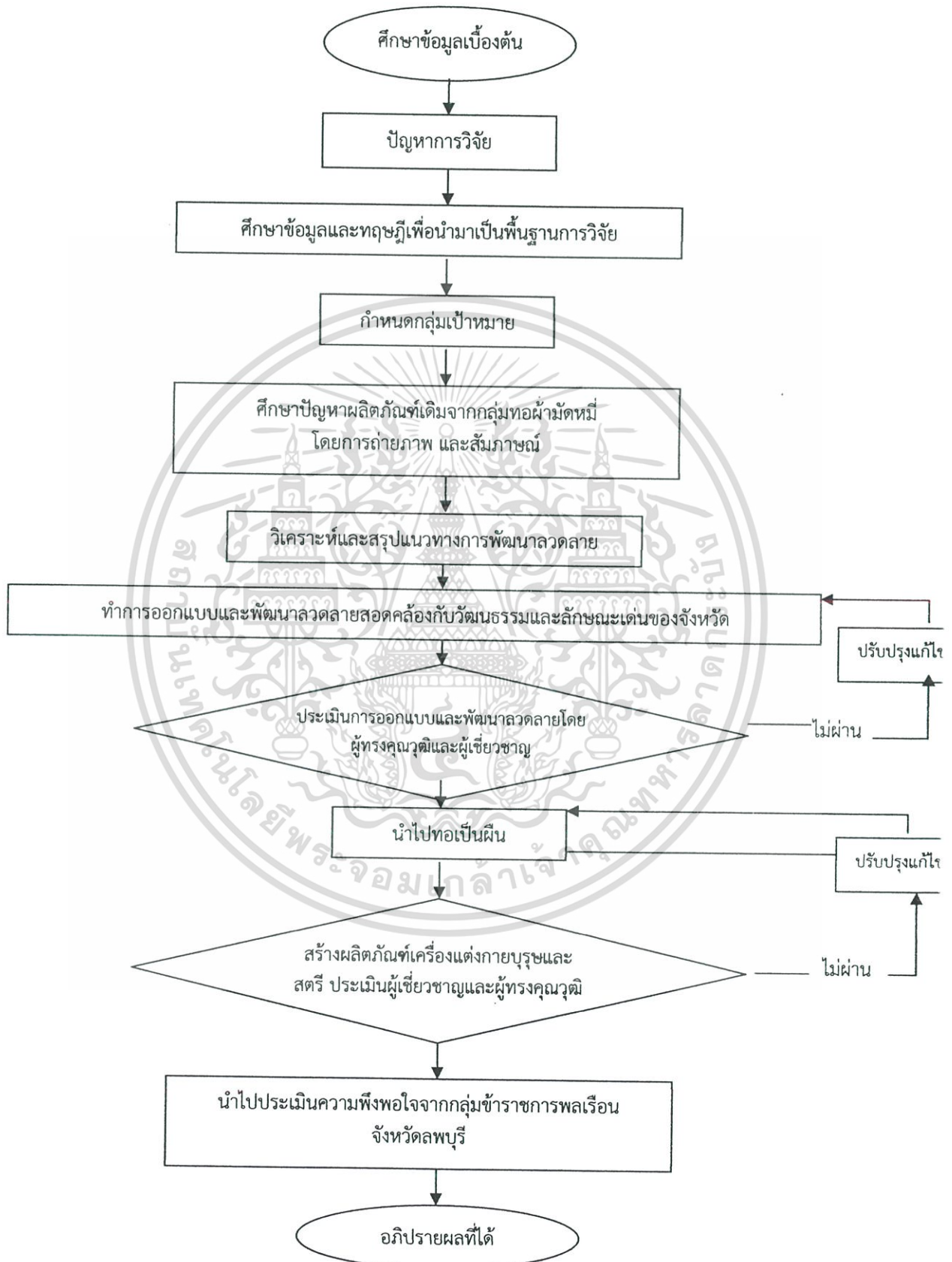
วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 4 ประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้ผลิตภัณฑ์ ที่มีต่อการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษ และสตรีจากผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ที่ได้พัฒนาแล้ว

สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความพึงพอใจ วิเคราะห์ข้อมูลโดย หาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของระดับความเหมาะสมของผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรีจากผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวนที่ได้ทำการพัฒนาแล้ว โดยทำเป็นรายด้านและภาพ นำเสนอในรูปแบบตารางและคำบรรยาย

แผนผังวิธีการดำเนินงานวิจัย
(Research and Development Diagram)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดต่อแก้ไข และทำซ้ำอย่างผิดลิขสิทธิ์ของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.1 วิธีการดำเนินงานวิจัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องการศึกษาและพัฒนาลวดลายผ้ามัดหมี่ เพื่อการออกแบบเป็นผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี :กรณีศึกษา ชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ การประเมินความคิดเห็นและการตอบแบบสอบถามความพึงพอใจ เพื่อนำมาวิเคราะห์แล้วนำเสนอในรูปแบบของตารางและเรียบเรียงโดยแบ่งเป็น 4 ขั้นตอนตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล การศึกษาลวดลายและความต้องการใช้ผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวน ในการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้จากแบบสัมภาษณ์ เทปบันทึกเสียง และ ภาพถ่าย และนำไปวิเคราะห์เชิงตรรกวิทยาเพื่อสังเคราะห์เป็นแนวทางในการออกแบบ และพัฒนาลวดลายผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อพัฒนาลวดลายผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวนให้เหมาะสมกับการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรีและประเมินความพึงพอใจของลวดลายผ้ามัดหมี่ที่ได้รับการพัฒนา โดยการประยุกต์ลวดลายผ้ามัดหมี่ลายโบราณที่มีอยู่เดิมผสมผสานกับเอกลักษณ์วัฒนธรรมประจำท้องถิ่นที่โดดเด่นของจังหวัดลพบุรี โดยใช้แบบประเมินความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับลวดลายผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวนที่ได้รับการพัฒนา ใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรีจากผ้ามัดหมี่ ที่พัฒนาลวดลายซึ่งสอดคล้องกับแนวทางในการณรงค์แต่งกายด้วยผ้าไทย โดยการนำลวดลายผ้ามัดหมี่ที่ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ มาออกแบบเครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี ให้สอดคล้องกับแนวทางในการณรงค์แต่งกายด้วยผ้าไทย โดยใช้แบบประเมินความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี จากผ้ามัดหมี่ ที่ได้รับการออกแบบพัฒนาลวดลายแล้ว ใช้ค่าความถี่และค่าร้อยละ

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล การประเมินความพึงพอใจของ กลุ่มข้าราชการและบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่หน่วยงานต่างๆ ในศาลากลางจังหวัดลพบุรี ที่มีต่อการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรีจากผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ที่ได้พัฒนาแล้ว โดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล การศึกษาลวดลายและความต้องการใช้ผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวน ในการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี

โดยใช้แบบสัมภาษณ์ในการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์หัตถกรรมกลุ่มสตรีอาสาบ้านพวน และกลุ่มสตรีสหกรณ์บ้านหินปัก สหกรณ์การเกษตรบ้านหมี่ ตำบลหินปัก อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี สามารถวิเคราะห์และสรุปประเด็นสำคัญได้ดังนี้

ผู้ทอผ้าในกลุ่มสตรีอาสาบ้านพวน และกลุ่มสตรีสหกรณ์บ้านหินปัก สหกรณ์การเกษตรบ้านหมี่ ตำบลหินปัก อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี โดยส่วนใหญ่จะได้รับการถ่ายทอดวิธีการทอผ้ามัดหมี่มาจากบรรพบุรุษ มีวัตถุประสงค์หลักในการทอผ้ามัดหมี่คือเมื่อว่างจากการประกอบอาชีพหลัก ลักษณะที่มาของลวดลายผ้ามัดหมี่ โดยส่วนใหญ่จะได้รับการถ่ายทอดจากบรรพบุรุษ วัตถุประสงค์ที่ผู้ทอผ้า ใช้ในการผลิตผ้ามัดหมี่โดยส่วนใหญ่ซื้อจากโรงงานทั้งหมด ลวดลายผ้ามัดหมี่ ที่ได้รับความนิยมมากที่สุด ได้แก่ ลวดลายมัดหมี่โบราณ ซึ่งมีทั้งลวดลายธรรมชาติ และลวดลายเรขาคณิต สีเส้นเป็นปัจจัยสำคัญที่สร้างความนิยมในการเลือกลวดลายผ้ามัดหมี่ของกลุ่มผู้ทอผ้า สี ที่นิยมใช้ในการทอผ้ามากที่สุดของผู้ทอผ้า คือสีโทนร้อน(สีเหลือง,สีชมพู,สีแดง,สีส้ม,สีม่วง,สีน้ำตาล) ลักษณะและจุดเด่นของลวดลายผ้ามัดหมี่ในกลุ่มผู้ทอผ้า ได้แก่ มีลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์ สีเส้นสวยงาม ผ้าทอเนื้อแน่น ผ้าสีไม่ตก มีความประณีตใช้วัสดุที่มีคุณภาพ ดูแลรักษาง่ายในกลุ่มผู้ทอผ้าและได้มีการออกแบบพัฒนาลวดลายผ้ามัดหมี่ลายใหม่อยู่เสมอ ในกลุ่มผู้ทอผ้ามีความเห็นด้วยถ้าจะมีผู้มาทำการออกแบบและพัฒนาลวดลายผ้ามัดหมี่ลวดลายใหม่ให้กับทางกลุ่มผู้ทอผ้า ในกลุ่มผู้ทอผ้า ได้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์เกี่ยวกับการพัฒนาผ้ามัดหมี่ กับกลุ่มทอผ้าอื่นๆ อยู่เสมอ กลุ่มผู้ทอผ้าส่วนใหญ่ประสบปัญหาเรื่องขาดผู้ออกแบบในการออกแบบพัฒนาลวดลายผ้ามัดหมี่ขึ้นมาใหม่ และมีความคิดเห็นว่ามี ความจำเป็นในการออกแบบลวดลายผ้ามัดหมี่ใหม่ๆ ขึ้นมาอยู่ตลอดเวลา เพราะจะได้มีลวดลายใหม่ๆ ไว้ทออยู่ตลอดจะได้ตามทันกระแสแฟชั่นและเป็นที่ยอมรับของท้องตลาด กลุ่มผู้ทอผ้า โดยส่วนใหญ่ได้มีการนำผ้ามัดหมี่ที่ทอเสร็จเป็นผืนแล้วไปแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าบุรุษและสตรี ในกลุ่มผู้ทอผ้า ต้องการให้มีการส่งเสริมและออกแบบพัฒนาลวดลายใหม่ๆ ในการทอผ้ามัดหมี่ ในกลุ่มผู้ทอผ้าโดยส่วนใหญ่ ต้องการลวดลายผ้ามัดหมี่ในลักษณะของลวดลายประยุกต์ จากลายโบราณ

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ในกลุ่มสตรีอาสาบ้านพวน และกลุ่มสตรีสหกรณ์บ้านหินปัก สหกรณ์การเกษตรบ้านหมี่ ตำบลหินปัก อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ต้องการผู้สอนและผู้ออกแบบลวดลายมัดหมี่ลายใหม่ๆ เพื่อลวดลายมัดหมี่จะได้เป็นที่ต้องการของคนรุ่นใหม่ และต้องการผู้สอนแปรรูปผลิตภัณฑ์ต่างๆ จากผ้ามัดหมี่เพื่อเพิ่มมูลค่าและคามนิยมให้กับผ้ามัดหมี่

ตาราง 4.1 แสดงจำนวนและค่าร้อยละข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์กลุ่มสตรีอาสาบ้านพวน และกลุ่มสตรีสหกรณ์บ้านหินปัก สหกรณ์การเกษตรบ้านหมี่ ตำบลหินปัก อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

หัวข้อคำถาม	กลุ่มผู้ทอผ้า	
	ความถี่ (n=50)	ร้อยละ
ท่านมีประสบการณ์ในการทอผ้ามัดหมี่มานานเท่าใด		
- น้อยกว่า 1 ปี	-	-
- 1-5 ปี	-	-
- 6-10 ปี	8	16.0
- 11-15 ปี	14	28.0
- 16-20 ปี	28	56.0
- อื่นๆ	-	-
การทอผ้ามัดหมี่ของท่านมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อ (สามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
- เป็นอาชีพหลัก	12	24.0
- เป็นอาชีพเสริม	20	40.0
- ไว้ใช้ในครัวเรือน	18	36.0
- เมื่อว่างจากการประกอบอาชีพ	30	60.0
- อื่นๆ	-	-
ลักษณะที่มาของลวดลายผ้ามัดหมี่ของท่านมีที่มาอย่างไร (สามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
- ได้รับการถ่ายทอดจากบรรพบุรุษ	38	76.0
- คิดค้นประดิษฐ์ลวดลายเอง	8	16.0
- มีผู้นำลวดลายมาสั่งให้ผลิต	18	36.0
- อื่นๆ	-	-
วัตถุดิบที่ท่านใช้ในการผลิตผ้ามัดหมี่ได้มาจากแหล่งใด (สามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
- ซื้อจากโรงงานทั้งหมด ผลิตใช้เองบางประเภท (ปลุกฝ้าย , ปั่นด้ายเอง , ใช้สีย้อมเคมี)	30	60.0
- ผลิตใช้เองทั้งหมด (ปลุกฝ้าย ,ปั่นด้ายเอง , ใช้สีย้อมจาก ธรรมชาติ)	18	36.0
- อื่นๆ	10	20.0
ลวดลายผ้ามัดหมี่แบบใดในกลุ่มของท่านได้รับความนิยมมาก ที่สุด (สามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
- ลวดลายมัดหมี่โบราณ ลวดลายธรรมชาติ ลวดลายเรขาคณิต อื่นๆ	42	84.0
- ลวดลายมัดหมี่ประยุกต์	-	-
	30	60.0

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.1 ตาราง (ต่อ)

หัวข้อคำถาม	กลุ่มผู้ทอผ้า	
	ความถี่ (n=50)	ร้อยละ
ลวดลายธรรมชาติ ลวดลายเรขาคณิต อื่นๆ	-	-
มีปัจจัยอะไรบ้างที่สร้างความนิยมในการเลือกลวดลายผ้า มัดหมี่ (สามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
- สีล้วน	42	84.0
- การออกแบบลวดลายผ้า	-	-
- ความยากง่าย ในการตัดต่อลวดลายผ้า	-	-
- วัสดุและความประณีตในกระบวนการทอผ้า	-	-
- อื่นๆ	30	60.0
สีใดเป็นที่นิยมมากที่สุดในกลุ่มทอผ้ามัดหมี่ของท่าน (สามารถ เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
- สีขาว- สีดำ	32	64.0
- สีโทนร้อน (สีเหลือง ,สีชมพู ,สีแดง ,สีส้ม ,สีม่วง ,สี น้ำตาล)	20	40.0
- สีโทนเย็น (สีเทา ,สีฟ้า ,สีน้ำเงิน ,สีเขียว)	12	24.0
- อื่นๆ	22	44.0
ทางกลุ่มของท่านมีการออกแบบพัฒนาลวดลายผ้ามัดหมี่ขึ้นมา ใหม่หรือไม่ อย่างไร		
- มี (ระบุชื่อ)	40	80.0
- ไม่มี (เพราะ)	10	20.0
- อื่นๆ	-	-
ถ้ามีการออกแบบพัฒนาลวดลายผ้ามัดหมี่ขึ้นมาใหม่ท่านเห็น ด้วยหรือไม่ อย่างไร		
- เห็นด้วย (เพราะ)	48	96.0
- ไม่เห็นด้วย (เพราะ)	2	4.0
- อื่นๆ	-	-
กลุ่มทอผ้ามัดหมี่ของท่านได้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ เกี่ยวกับการพัฒนาผ้ามัดหมี่กับกลุ่มทอผ้าอื่นหรือไม่		
- มี (อธิบาย)	50	100.0
- ไม่มี	-	-
กลุ่มทอผ้ามัดหมี่ของท่านประสบปัญหาเรื่องใด ในการ ออกแบบพัฒนาลวดลายผ้ามัดหมี่ขึ้นมาใหม่(สามารถ เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
- เงินทุน	34	68.0
- วัสดุ	20	40.0

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตาราง 4.1(ต่อ)

หัวข้อคำถาม	กลุ่มผู้ทอผ้า	
	ความถี่ (n=50)	ร้อยละ
- ผู้ออกแบบ	42	84.0
- การประชาสัมพันธ์	16	32.0
- การตลาดไม่ดี	8	16.0
- ไม่เป็นที่นิยม	4	8.0
- อื่นๆ	-	-
ท่านคิดว่ามีความจำเป็นหรือไม่ อย่างไรในการออกแบบ ลวดลายผ้ามัดหมี่ใหม่ๆ ขึ้นมาอยู่ตลอดเวลา		
- จำเป็น (เพราะ)	44	88.0
- ไม่จำเป็น (เพราะ)	6	12.0
- อื่นๆ	-	-
กลุ่มทอผ้ามัดหมี่ของท่านได้มีการนำผ้ามัดหมี่ที่ทอเสร็จแล้วไป ผลิตเป็นผลิตภัณฑ์อย่างอื่นในรูปแบบใดบ้างนอกจากขายเป็น ผืน (สามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
- เสื้อผ้าบุรุษและสตรี	42	84.0
- เสื้อผ้าเด็กชายเด็กหญิง	6	12.0
- กระเป๋า	34	68.0
- รองเท้า	6	12.0
- ของชำร่วย (เช่น พวงกุญแจ, ตุ๊กตา ฯลฯ)	36	72.0
- ของใช้ของตกแต่งบ้าน (เช่น ผ้าปูโต๊ะ, ชุดเครื่องใช้บนโต๊ะ อาหาร, ชุดเครื่องนอน, โคมไฟ, ผ้าคลุมเครื่องใช้ไฟฟ้า ฯลฯ)	26	52.0
- เฟอร์นิเจอร์	6	12.0
- ของใช้สำนักงาน (เช่น กล้องใส่ปากกาดินสอ, กล้องใน นามบัตร, กล้องใส่เอกสาร, สมุดโน้ต ฯลฯ)	18	36.0
- อื่นๆ	-	-
ท่านต้องการให้มีการส่งเสริมและออกแบบพัฒนาลวดลายใหม่ๆ ในการทอผ้ามัดหมี่หรือไม่ อย่างไร		
- ต้องการ (เพราะ)	46	92.0
- ไม่ต้องการ (เพราะ)	4	08.0
- อื่นๆ	-	-
ท่านอยากได้ลวดลายผ้ามัดหมี่ในลักษณะใด (สามารถเลือกตอบ ได้มากกว่า 1 ข้อ)		
- ลวดลาย จากธรรมชาติ	14	28.0
- ลวดลาย จากรูปทรงเรขาคณิต	-	-
- ลวดลายประยุกต์ จากลายโบราณ	18	36.0

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตาราง 4.1(ต่อ)

หัวข้อคำถาม	กลุ่มผู้ทอผ้า	
	ความถี่ (n=50)	ร้อยละ
- สวดลายประยุกต์ จากสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดลพบุรี	10	20.0
- สวดลายประยุกต์ จากดอกไม้ประจำจังหวัดลพบุรี	14	28.0
- สวดลายประยุกต์ จากสัญลักษณ์ประจำจังหวัดลพบุรี	12	24.0
- อื่นๆ	-	-

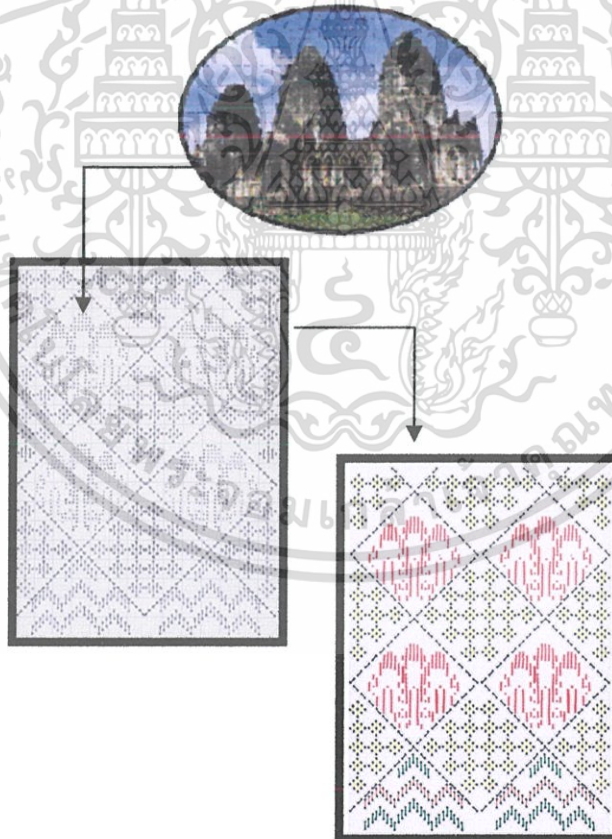

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อพัฒนาลวดลายผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวนให้เหมาะสมกับการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรีและประเมินความพึงพอใจของลวดลายผ้ามัดหมี่ที่ได้รับการพัฒนา

ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลด้านการออกแบบลวดลายผ้ามัดหมี่และได้วิเคราะห์ข้อมูลแล้ว จึงนำไปออกแบบลวดลายผ้ามัดหมี่โดยการประยุกต์ให้เป็นลวดลายใหม่ที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่น ซึ่งเป็นการนำลวดลายโบราณที่มีอยู่แล้วผสมผสานกับเอกลักษณ์และวัฒนธรรมประจำท้องถิ่นของจังหวัดลพบุรี โดยทำการออกแบบลวดลาย 3 ลวดลาย แล้วนำไปประเมินความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญด้านงานหัตถกรรมผ้าทอและการออกแบบสิ่งทอ จำนวน 5 ท่าน โดยใช้แบบประเมินความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาลวดลายผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวน มีผลดังนี้

ลายพระปราสาทสามยอดเมืองละโว้ มีแนวความคิดในการออกแบบ มาจาก ลักษณะเส้นกรอบนอกขององค์พระปราสาท สามยอด ซึ่งเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญในจังหวัดลพบุรี ผสมผสานกับลวดลายโบราณ เรียกว่าลายหม่าตุ้ม ลายหม่าตุ้มเป็นลายมัดหมี่โบราณที่ยังนิยมทอกันจนถึงปัจจุบัน แต่จะมีการประยุกต์ขนาดของลวดลายให้มีขนาดเล็กและใหญ่ตามความชอบ และยังนิยมทอลายหม่าตุ้มผสมกับลวดลายอื่นๆ ส่วนของเชิงผ้าได้ออกแบบให้มีลักษณะคล้ายหัวลูกศร สีที่ใช้ ได้แก่ สีแดง สีเหลือง และสีเขียว ซึ่งสีทั้งสามสีนี้เป็นสีที่แสดงถึงเอกลักษณ์ของชาวไทยพวน

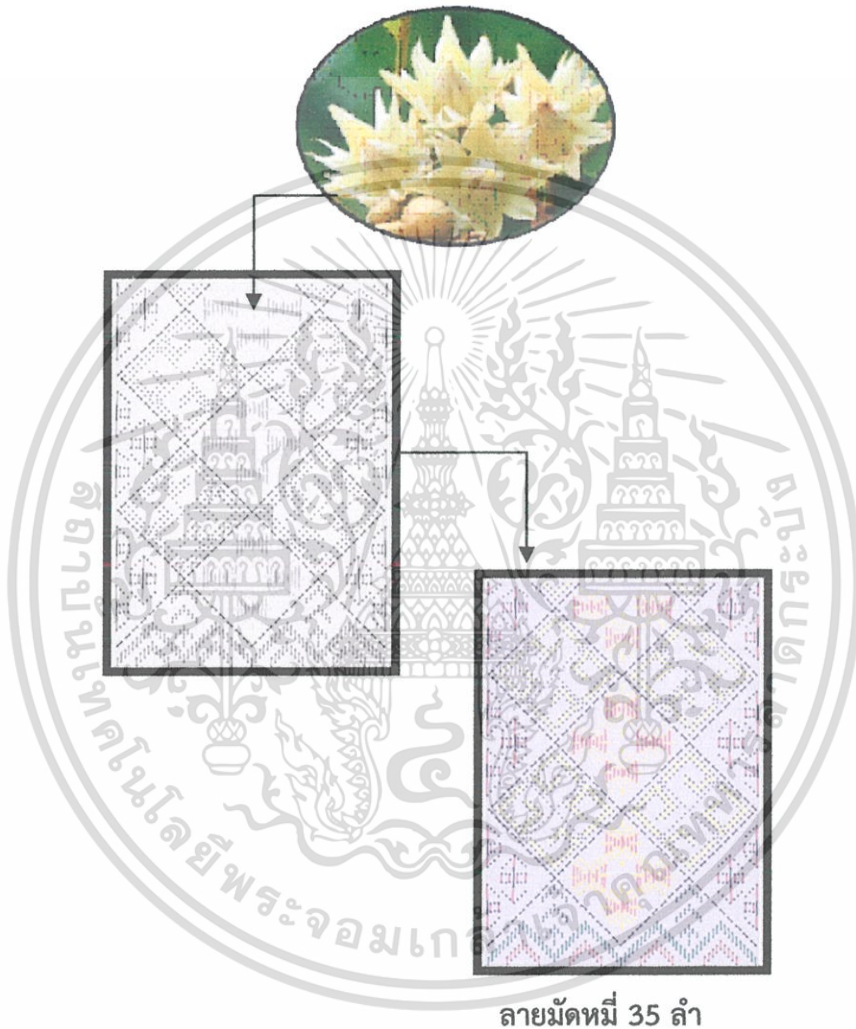
ลายมัดหมี่ 35 ล้า

รูปที่ 4.1 ลายพระปราสาทสามยอดเมืองละโว้

ที่มา : กรชนก บุญทร (2555)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลายดอกพิกุลไทยพวนประยุกต์ มีแนวความคิดในการออกแบบ มาจาก ดอกไม้ประจำจังหวัดลพบุรีคือดอกพิกุล นำลักษณะ ของเส้นกรอบนอกของดอกพิกุลมาออกแบบ ผสมผสานกับลายโบราณ ได้แก่ลายขอ และลายเอี้ยงโม่ง ได้ประยุกต์ลายขอโดยออกแบบให้มีลักษณะวางทับกันแบบกากบาทหัวขอมมีทิศทางตรงกันข้ามทำให้ดูโดดเด่นและแปลกตา และผสมผสานกับลายเอี้ยงโม่งซึ่งเป็นลายโบราณที่หาได้ยาก ส่วนของเชิงผ้านั้นออกแบบเป็นลายต้นสน สามชั้น สีที่ใช้ ได้แก่สีเหลือง สีเขียว สีแดงสีทั้งสามสีนี้เป็นสีที่แสดงถึงเอกลักษณ์ของชาวไทยพวน และสีบานเย็นที่เป็นหนึ่งในสีประจำจังหวัดลพบุรี

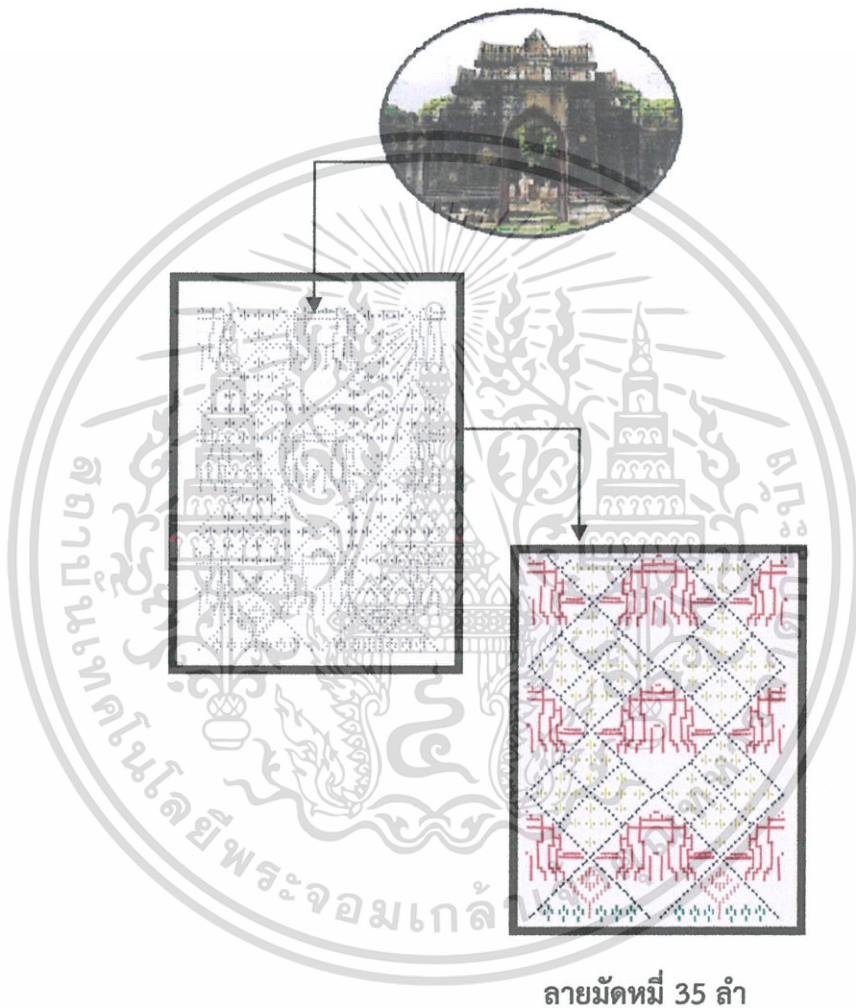

รูปที่ 4.2 ลายดอกพิกุลไทยพวนประยุกต์

ที่มา : กรชนก บุญทร (2555)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลายประตู่วังนารายณ์ มีแนวความคิดในการออกแบบ มาจาก ลักษณะเส้นกรอบนอกของ ประตู่วังนารายณ์ราชินีเวศน์ ซึ่งเป็นสถานที่สำคัญตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันของจังหวัดลพบุรี ใน ปัจจุบันวังนารายณ์ได้ถูกตั้งเป็นพิพิธภัณฑสถานด้านประวัติศาสตร์ที่สำคัญแห่งหนึ่ง ผสมผสานกับลวดลาย โบราณ เรียกว่าลายหม่าจับ ลายหม่าจับเป็นลายมัดหมี่โบราณที่ยังนิยมทอกันจนถึงปัจจุบัน แต่จะมีการประยุกต์ขนาดของลวดลายให้มีขนาดเล็กและใหญ่ตามความชอบ และยังนิยมทอลายหม่าจับรวม กับลวดลายอื่นๆ ส่วนของเชิงผ้าได้ออกแบบให้มีลักษณะคล้ายดอกไม้ สีที่ใช้ ได้แก่สีแดง สีเหลือง และสีเขียว ซึ่งสีทั้งสามสีนี้เป็นสีที่แสดงถึงเอกลักษณ์ของชาวไทยพวน

รูปที่ 4.3 ประตู่วังนารายณ์

ที่มา : กรชนก บุญทร (2555)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.2 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญด้านงานหัตถกรรมผ้าทอและการออกแบบสิ่งทอ

รายการประเมิน	รูปแบบที่ 1 ลวดลายพระ ปราสาทสามยอด เมืองสระบัว (n=5)			รูปแบบที่ 2 ลวดลายดอกพิกุล ไทยพวนประยุกต์ (n=5)			รูปแบบที่ 3 ลวดลายประตู่วัง นารายณ์ (n=5)		
	\bar{x}	S.D.	ระดับความ เหมาะสม	\bar{x}	S.D.	ระดับความ เหมาะสม	\bar{x}	S.D.	ระดับความ เหมาะสม
1.ความเหมาะสมกับประโยชน์ใช้สอย									
1.1 ลักษณะลวดลายเหมาะสมในการนำไปตัดเย็บ เครื่องแต่ง กายบุรุษและสตรี	4.20	0.40	มาก	5.00	0.00	มากที่สุด	4.00	0.63	มาก
1.2 สีของลวดลายเหมาะสมในการนำไปตัดเย็บ เครื่องแต่ง กายบุรุษและสตรี	4.60	0.48	มากที่สุด	4.60	0.80	มากที่สุด	3.60	1.01	มาก
1.3 ขนาดของลวดลายเหมาะสมในการนำไปตัดเย็บเครื่อง แต่งกายบุรุษและสตรี	4.00	1.09	มาก	4.80	0.40	มากที่สุด	4.20	0.74	มาก
1.4 มีความเหมาะสมด้านการใช้งานเมื่อนำไป ตัดเย็บเครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี	4.60	0.48	มากที่สุด	4.80	0.40	มากที่สุด	4.20	0.74	มาก
รวม	4.35	0.61	มาก	4.80	0.40	มากที่สุด	4.00	0.78	มาก

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

รายการประเมิน	รูปแบบที่ 1 ลวดลายพระ ปราสาทสามยอด เมืองลพบุรี (n=5)			รูปแบบที่ 2 ลวดลายดอกพิกุล ไทยพวนประยุกต์ (n=5)			รูปแบบที่ 3 ลวดลายประตู่วัง นารายณ์ (n=5)		
	\bar{x}	S.D.	ระดับความ เหมาะสม	\bar{x}	S.D.	ระดับความ เหมาะสม	\bar{x}	S.D.	ระดับความ เหมาะสม
2.วัสดุและกรรมวิธีการผลิต									
2.1 วัสดุที่ใช้ในการผลิต	4.40	0.80	มาก	4.80	0.40	มากที่สุด	4.60	0.48	มากที่สุด
2.2 ด้านการมัดหมี่ลวดลาย	4.20	0.74	มาก	4.60	0.48	มากที่สุด	4.40	0.48	มาก
2.3 ขั้นตอนการทอผ้า	4.20	0.74	มาก	4.40	0.48	มาก	4.60	0.48	มากที่สุด
2.4 ระยะเวลาในการผลิต	4.20	0.74	มาก	4.40	0.48	มาก	4.60	0.48	มากที่สุด
2.5 ความยากง่ายในการผลิตโดยรวมมีความเหมาะสม	4.20	0.74	มาก	4.40	0.48	มาก	4.60	0.48	มากที่สุด
รวม	4.24	0.75	มาก	4.52	0.46	มากที่สุด	4.56	0.48	มากที่สุด

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

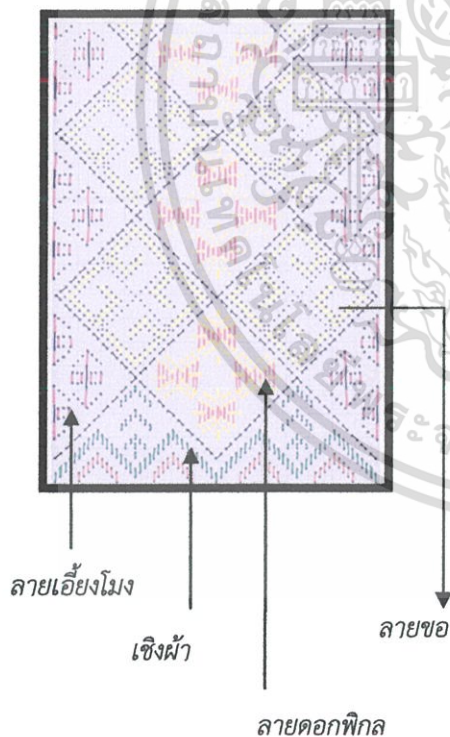
รายการประเมิน	รูปแบบที่ 1 ลวดลายพระ ปราสาทสามยอด เมืองละโว้ (n=5)			รูปแบบที่ 2 ลวดลายดอกพิกุล ไทยพวนประยุกต์ (n=5)			รูปแบบที่ 3 ลวดลายประตู่วัง นารายณ์ (n=5)		
	\bar{x}	S.D.	ระดับความ เหมาะสม	\bar{x}	S.D.	ระดับความ เหมาะสม	\bar{x}	S.D.	ระดับความ เหมาะสม
3. ความสวยงามและลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์									
3.1 ความสวยงามของลวดลาย	4.40	0.48	มาก	4.60	0.80	มากที่สุด	4.80	0.40	มากที่สุด
3.2 องค์ประกอบในการจัดวางลวดลาย	4.60	0.73	มากที่สุด	4.40	0.80	มาก	4.60	0.48	มากที่สุด
3.3 สีสวยงาม	4.80	0.40	มากที่สุด	4.60	0.80	มากที่สุด	4.60	0.48	มากที่สุด
3.4 สื่อให้เห็นถึงวัฒนธรรมท้องถิ่น	4.40	0.48	มาก	4.80	0.40	มากที่สุด	4.60	0.48	มากที่สุด
3.5 สื่อให้เห็นถึงเอกลักษณ์ประจำท้องถิ่น	4.40	0.48	มาก	4.80	0.40	มากที่สุด	4.80	0.40	มากที่สุด
รวม	4.52	0.51	มากที่สุด	4.64	0.64	มากที่สุด	4.68	0.44	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม	4.37	0.62	มาก	4.65	0.54	มากที่สุด	4.41	0.60	มาก

จากตารางที่ 4.2 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญด้านงานหัตถกรรมผ้าทอและการออกแบบสิ่งทอ มีผลดังนี้ รูปแบบที่ 1 ลายพระปรารักษ์สามยอด เมืองละโว้ ความคิดเห็นด้านความเหมาะสมกับประโยชน์ใช้สอย อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.35$), (S.D.=0.61) ความคิดเห็นด้านวัสดุและกรรมวิธีการผลิต อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.24$), (S.D.=0.75) ความคิดเห็นด้านความสวยงามและลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.52$), (S.D.=0.51)

รูปแบบที่ 2 ลายดอกพิกุลไทยพวนประยุกต์ ความคิดเห็นด้านความเหมาะสมกับประโยชน์ใช้สอยอยู่ในระดับมากที่สุด($\bar{x}=4.80$), (S.D.=0.40) ความคิดเห็นด้านวัสดุและกรรมวิธีการผลิต อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.52$), (S.D.=0.46) ความคิดเห็นด้านความสวยงามและลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.64$), (S.D.=0.64)

รูปแบบที่ 3 ลายประตู่วังนารายณ์ ความคิดเห็นด้านความเหมาะสมกับประโยชน์ใช้สอย อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.00$), (S.D.=0.78) ความคิดเห็นด้านวัสดุและกรรมวิธีการผลิต อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.56$), (S.D.=0.48) ความคิดเห็นด้านความสวยงามและลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.68$), (S.D.=0.44)

ลวดลายที่ผ่านการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญด้านงานหัตถกรรมผ้าทอและการออกแบบสิ่งทอ ลวดลายที่เหมาะสมกับการนำไปทอเป็นผ้ามัดหมี่ เพื่อการออกแบบเป็นผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี คือ รูปแบบที่ 2 ลายดอกพิกุลไทยพวนประยุกต์

แนวความคิดมาจาก ดอกไม้ประจำจังหวัดลพบุรีคือดอกพิกุล นำลักษณะของเส้นกรอบนอกของดอกพิกุลมาออกแบบ ผสมผสานกับลายโบราณ ได้แก่ ลายขอ และลายเอียงโมง ได้ประยุกต์ลายขอ โดยออกแบบให้มีลักษณะวางทับกันแบบกากบาทหัวขอมีทิศทางตรงกันข้ามทำให้ดูโดดเด่นและแปลกตา และผสมผสานกับลายเอียงโมงซึ่งเป็นลายโบราณที่หาดูได้ยาก ส่วนของเชิงผ้านั้นออกแบบเป็นลายต้นสน สามชั้น สีที่ใช้ ได้แก่สีเหลือง สีเขียว สีแดงสีทั้งสามสีนี้เป็นสีที่แสดงถึงเอกลักษณ์ของชาวไทยพวน และสีบานเย็นที่เป็นหนึ่งในสีประจำจังหวัดลพบุรี

ข้อเสนอแนะ ของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญด้านงานหัตถกรรมผ้าทอและการออกแบบสิ่งทอ มีดังนี้ ควรระวังเรื่องการนำลวดลายไปใช้ โดยลวดลายที่มีลักษณะเป็น วัด โบสถ์ เจดีย์ ไปตัดเย็บวางในตำแหน่งที่เหมาะสม การออกแบบลวดลายควรจะใช้สีไปในโทนเดียวกัน เมื่อออกแบบลวดลายแล้วควรนำไปทอเป็นผืนผ้าก่อนที่จะนำมาประเมินลวดลายของผ้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรีจากผ้ามัดหมี่ ที่พัฒนาลวดลายซึ่งสอดคล้องกับแนวทางในการอนุรักษ์เครื่องแต่งกายด้วยผ้าไทย

ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูล ทฤษฎี ด้านการออกแบบเครื่องแต่งกายบุรุษ ในแนวทางการอนุรักษ์เครื่องแต่งกายด้วยผ้าไทยและได้วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสังเกต การสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่มถึงความพึงพอใจในแบบ Sketch Design เครื่องแต่งกายบุรุษที่ผู้วิจัยได้ออกแบบ จำนวน 9 แบบ ผลที่ได้จากการสังเกต การสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม จึงนำไปตัดเย็บเป็นเครื่องแต่งกายบุรุษ แบบที่ 1 คือ เสื้อบุรุษแบบปกฝรั่งเศส มีลักษณะคล้ายกับเสื้อปกเชิ้ต แต่ปลายปกมีความยาวกว่าปกเชิ้ต และการจัดวางลวดลายผ้า ผสมผสานกับผ้าสีพื้น ในตำแหน่งต่างๆ ของตัวเสื้อได้แก่ ตำแหน่งของปกเสื้อ สาบหน้า ข้างลำตัว แขนเสื้อ ด้านหลังของตัวเสื้อ การวางลวดลายผ้าบนตัวเสื้อมีความสำคัญมาก แต่งกระเป๋านอกซ้าย 1 ใบ เจาะ หรือ กุ๊น ปากกระเป๋ ตามแบบเสื้อชาย กระดุม 5 เม็ด ปกเสื้อแบบปกฝรั่งเศส เพิ่มความร่วมมือ และสามารถสวมใส่ได้หลายโอกาส และเครื่องแต่งกายบุรุษ แบบที่ 2 คือ เสื้อแบบพระราชทาน มีลักษณะคล้ายเสื้อราชปะแตนในรัชกาลที่ 6 ต่างกันตรงที่การใช้วัสดุ และส่วนปลีกย่อย คอเสื้อตั้ง แขนสั้น มีกระเป๋ากลาง 2 ใบเจาะ หรือเพิ่มกระเป๋านบน 1 ใบ หรือกุ๊น ปากกระเป๋ ตามแบบเสื้อชาย กระดุม 5 เม็ด ใช้ผ้าสีพื้นตกแต่งส่วนต่างๆของรูปแบบเสื้อได้แก่ ส่วนปก สาบหน้า แขนเสื้อ และด้านหลังของตัวเสื้อ ให้ดูเด่นขึ้น เสื้อแบบพระราชทาน กำลังเป็นที่นิยม ใช้กันในสังคมบ้าง แต่ยังไม่แพร่หลายมากนัก สามารถสวมใส่ในโอกาสพิเศษได้ และนำไปประเมินความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบเครื่องแต่งกาย จำนวน 5 ท่าน โดยใช้แบบประเมินความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษจากผ้ามัดหมี่ มีผลดังนี้

แบบที่ 1

แบบที่ 2

รูปที่ 4.4 เครื่องแต่งกายบุรุษ แบบที่ 1 และแบบที่ 2

ที่มา : กรชนก บุญทร (2555)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.3 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษ

รายการประเมิน	รูปแบบ			
	แบบที่ 1		แบบที่ 2	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
รูปแบบกับประโยชน์ใช้สอย				
1.1 รูปแบบมีความเหมาะสมกับผลิตภัณฑ์ประเภทผ้าทอมัดหมี่.....	5	100	-	-
1.2 สวมใส่สบาย สามารถสวมใส่ได้ตลอดทั้งวัน.....	4	80	1	20
1.3 ความเหมาะสมในการนำไปใช้ในงานพิธีต่างๆ.....	4	80	1	20
1.4 ความเหมาะสมที่จะใช้เป็นเครื่องแต่งกายในการรณรงค์แต่งกายด้วยผ้าไทยในหน่วยงานราชการ.....	4	80	1	20
1.5 มีการพัฒนาให้เหมาะสมกับเพศและวัยของกลุ่มผู้ใช้.....	5	100	-	-
รวม	22	88	3	12
รูปแบบกับความสวยงาม				
2.1 รูปแบบและลวดลายมีความสวยงาม.....	4	80	1	20
2.2 รูปแบบและลวดลายมีความเหมาะสมในการนำมาตัดเย็บ.....	4	80	1	20
2.3 รูปแบบมีความโดดเด่น นำสวมใส่และสะท้อนให้เห็นถึงคุณค่าของผลิตภัณฑ์.....	4	80	1	20
2.4 การจัดวางลวดลายผ้ามีความเหมาะสมกับรูปแบบสะท้อนเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น.....	5	100	-	-
2.5 รูปแบบของผลิตภัณฑ์มีความสวยงาม ตามสมัยนิยม.....	5	100	-	-
รวม	22	88	3	12
ค่าเฉลี่ยรวม	22	88	3	12

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.3 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี มีผลดังนี้ การออกแบบเครื่องแต่งกายบุรุษโดยใช้ผ้ามัดหมี่ที่ได้รับการพัฒนาแล้วพบว่า ความคิดเห็นส่วนใหญ่จากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี เห็นด้วยกับรูปแบบเสื้อบุรุษ แบบที่1 คิดเป็นร้อยละ88

ข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี มีดังนี้ การออกแบบเครื่องแต่งกายควรคำนึงถึงการจัดวางลายผ้าให้เหมาะสมเพื่อเพิ่มความทันสมัยให้กับเสื้อผ้าหรืออาจวางลายผ้าเฉพาะตำแหน่งเพื่อทำให้เสื้อผ้ามีความน่าสนใจ ควรเน้นเรื่องการออกแบบ รูปแบบเครื่องแต่งกายซึ่งหากต้องการจะนำเสนอแนวคิดหรือเอกลักษณ์ที่เป็นไทยพวนอาจจะใช้แนวคิดในการแต่งกายร่วมกับลวดลายผ้าซึ่งอาจทำให้มีความน่าสนใจและเป็นการแสดงให้เห็นถึงอัตลักษณ์ที่สามารถสื่อความหมายได้ดีกว่า การใช้ผ้าพื้นแทรกในรูปแบบของเสื้อในตำแหน่งต่างๆ และรอยตัดต่อของรูปแบบมีความสำคัญที่ทำให้รูปแบบของเครื่องแต่งกายมีความทันสมัยขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.4 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายสตรี

รายการประเมิน	รูปแบบ			
	แบบที่ 1		แบบที่ 2	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
รูปแบบกับประโยชน์ใช้สอย				
1.1 รูปแบบมีความเหมาะสมกับผลิตภัณฑ์ประเภทผ้าทอมัดหมี่.....	2	40	3	60
1.2 สวมใส่สบาย สามารถสวมใส่ได้ตลอดทั้งวัน.....	2	40	3	60
1.3 ความเหมาะสมในการนำไปใช้ในงานพิธีต่างๆ.....	1	20	4	80
1.4 ความเหมาะสมที่จะใช้เป็นเครื่องแต่งกายในการรณรงค์แต่งกายด้วยผ้าไทยในหน่วยงานราชการ.....	1	20	4	80
1.5 มีการพัฒนาให้เหมาะสมกับเพศและวัยของกลุ่มผู้ใช้.....	2	40	3	60
รวม	8	32	17	68
รูปแบบกับความสวยงาม				
2.1 รูปแบบและลวดลายมีความสวยงาม.....	1	20	4	80
2.2 รูปแบบและลวดลายมีความเหมาะสมในการนำมาตัดเย็บ.....	2	40	3	60
2.3 รูปแบบมีความโดดเด่น น่าสวมใส่และสะท้อนให้เห็นถึงคุณค่าของผลิตภัณฑ์.....	1	20	4	80
2.4 การจัดวางลวดลายผ้ามีความเหมาะสมกับรูปแบบสะท้อนเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น.....	1	20	4	80
2.5 รูปแบบของผลิตภัณฑ์มีความสวยงาม ตามสมัยนิยม.....	1	20	4	80
รวม	6	24	19	76
ค่าเฉลี่ยรวม	7	28	18	72

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.4 ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี มีผลดังนี้ การออกแบบเครื่องแต่งกายสตรีโดยใช้ผ้ามัดหมี่ที่ได้รับการพัฒนาแล้วพบว่า ความคิดเห็นส่วนใหญ่จากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี เห็นด้วยกับรูปแบบเสื้อสตรี แบบที่2 คิดเป็นร้อยละ72

ข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี มีดังนี้ รูปแบบและลวดลายสามารถจัดให้มีความทันสมัยและเหมาะสมกับโอกาสการใช้งานได้มากกว่านี้ รูปแบบเสื้อผ้ามัดหมี่แขนยาวเรียบ ซึ่งหากต้องการออกแบบเครื่องแต่งกาย อาจใช้แนวโน้มแฟชั่นร่วมด้วย เพื่อสร้างให้มีรูปแบบที่น่าสนใจและเน้นการจัดวางลายให้มีความแปลกใหม่ โดยไม่จำเป็นต้องใช้ลายทั้งตัวเสื้อก็ได้ การออกแบบอาจต้องดูช่วงอายุของผู้สวมใส่และวิเคราะห์ความต้องการ รสนิยม ของผู้สวมใส่เป็นตัวประกอบด้วย เสื้อที่ทำมาจากผ้าฝ้ายบางครั้งไม่จำเป็นต้องอัดผ้า กาวจะทำให้สวมใส่สบายมากขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล การประเมินความพึงพอใจของ กลุ่มข้าราชการและบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงานต่างๆ ในศาลากลางจังหวัดลพบุรี ที่มีต่อการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรีจากผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ที่ได้พัฒนาแล้ว

จากผลการประเมินความพึงพอใจของ กลุ่มข้าราชการและบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงานต่างๆ ในศาลากลางจังหวัดลพบุรี ในช่วงอายุ ระหว่าง 30 ปี ถึง 45 ปี ที่มีต่อการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรีจากผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ที่ได้พัฒนาแล้ว มีผลดังนี้

ตารางที่ 4.5 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับ กลุ่มข้าราชการและบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายต่างๆ ในศาลากลางจังหวัดลพบุรี

หัวข้อคำถาม	กลุ่มตัวอย่าง	
	ความถี่ (n=50)	ร้อยละ
เพศ		
- ชาย	25	50.0
- หญิง	25	50.0
รวม	50	100.0
อายุ		
- ต่ำกว่า 30 ปี	-	-
- 30 - 35 ปี	31	62.0
- 36 - 45 ปี	15	30.0
- 45 ปีขึ้นไป	4	08.0
รวม	50	100.0
สถานภาพสมรส		
- โสด	11	22.0
- สมรส	34	68.0
- หย่าร้าง/หม้าย	5	10.0
รวม	50	100.0
ระดับการศึกษา		
- ต่ำกว่าปริญญาตรี	-	-
- ปริญญาตรี	38	76.0
- ปริญญาโท	12	24.0
- อื่นๆ โปรรระบุ	-	-

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

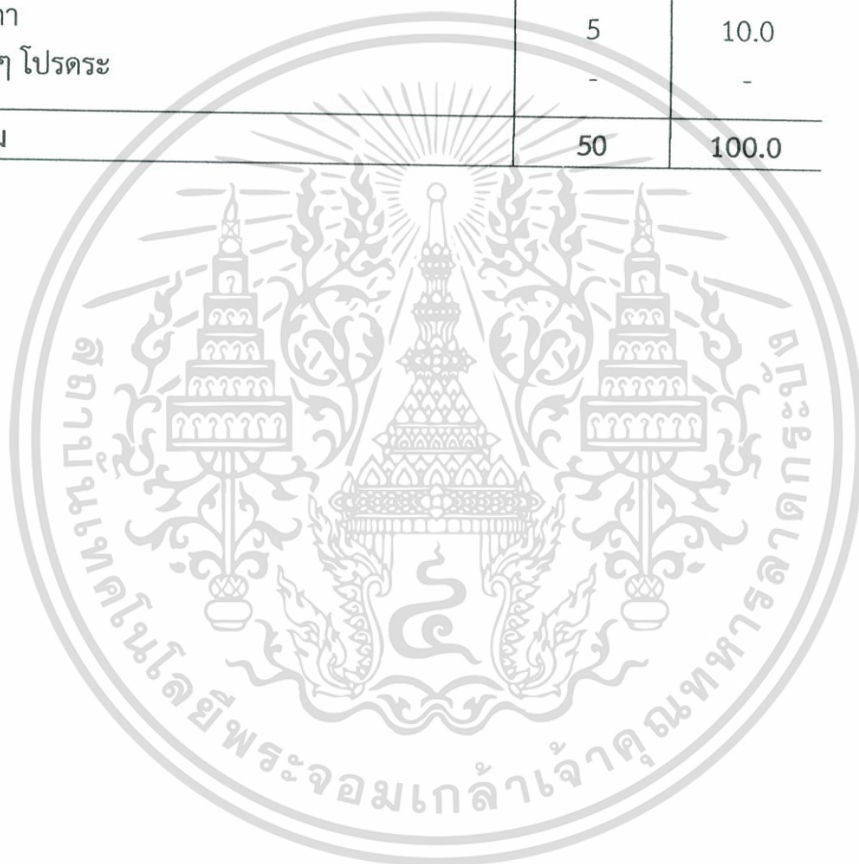
ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

หัวข้อคำถาม	กลุ่มตัวอย่าง	
	ความถี่ (n=50)	ร้อยละ
รวม	50	100.0
ระดับรายได้ของท่าน		
- ต่ำกว่า 5,000	-	-
- 5,000-10,000	12	24.0
- 10,000- 15,000	6	12.0
- 15,000-20,000	7	14.0
- 20,000- 25,000	13	26.0
- 25,000- 30,000	12	24.0
- อื่นๆ โปรดระบุ	-	-
รวม	50	100.0
ผลิตภัณฑ์ผ้ามัดหมี่ประเภทเสื่อที่ท่านสวมใส่เป็นประจำ ผลิตจากวัตถุดิบประเภทใด		
- ฝ้าย	35	70.0
- ไหม	12	24.0
- ไยสังเคราะห์	3	06.0
- อื่นๆ โปรดระบุ	-	-
รวม	50	100.0
ในการใช้ผลิตภัณฑ์จากผ้ามัดหมี่ประเภทเสื่อในหนึ่ง สัปดาห์		
- สวมใส่ทุกวัน	5	10.0
- สวมใส่ 1 วัน (วันจันทร์ - วันศุกร์)	30	60.0
- สวมใส่เฉพาะในโอกาสพิเศษ	10	20.0
- อื่นๆ โปรดระบุ	5	10.0
รวม	50	100.0
ในการซื้อผลิตภัณฑ์จากผ้ามัดหมี่ประเภทเสื่อของท่าน		
- ซื้อทุกเดือน	17	34.0
- ซื้อทุก 3-6 เดือน	-	-
- ซื้อทุกปี	30	60.0
- อื่นๆ โปรดระบุ	3	06.0

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

หัวข้อคำถาม	กลุ่มตัวอย่าง	
	ความถี่ (n=50)	ร้อยละ
รวม	50	100.0
ปัจจัยที่ใช้พิจารณาในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์จากผ้ามัดหมี่ประเภทเสื้อ (สามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
- ลวดลายและสีสັນ	30	60.0
- การออกแบบและตัดเย็บที่ประณีต	15	30.0
- ราคา	5	10.0
- อื่นๆ โปรดระ	-	-
รวม	50	100.0

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.5 แสดงข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับ กลุ่มข้าราชการและบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายต่างๆ ใน ศาลากลางจังหวัดลพบุรี พบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ50.0 เพศชายคิดเป็นร้อยละ 50.0

ช่วงอายุของกลุ่มตัวอย่าง อยู่ในช่วง 30-35ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ62.0, ช่วงอายุ 36-45 ปี คิดเป็นร้อยละ30.0, ช่วงอายุ 45ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ08.0, ช่วงอายุ ต่ำกว่า 30ปี คิดเป็นร้อยละ 00.00

สถานภาพสมรส ของกลุ่มตัวอย่าง สมรส มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 68.0, โสด คิดเป็นร้อยละ 26.0, หย่าร้าง/หม้าย คิดเป็นร้อยละ06.0

ระดับการศึกษา ของกลุ่มตัวอย่าง ปริญญาตรี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ76.0, ปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 24.0, ต่ำกว่าปริญญาตรีและอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ00.0

ระดับรายได้ของกลุ่มตัวอย่าง อยู่ในระดับ 20,000-25,000 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 26.0, อยู่ในระดับ 5,000-10,000 คิดเป็นร้อยละ 24.0,อยู่ในระดับ 25,000-30,000 คิดเป็นร้อยละ 24.0 อยู่ในระดับ 15,000-20,000 คิดเป็นร้อยละ14.0,อยู่ในระดับ 10,000-15,000คิดเป็นร้อยละ 12.0,อยู่ในระดับ ต่ำกว่า 5,000บาท คิดเป็นร้อยละ 00.0 และ อื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 00.0

ผลิตภัณฑ์ผ้ามัดหมี่ประเภทเสื้อที่สวมใส่เป็นประจำ ผลิตภัณฑ์จากวัตถุดิบประเภทฝ้าย มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 70.0, ประเภทไหม คิดเป็นร้อยละ 24.0, ประเภทใยสังเคราะห์ คิดเป็นร้อยละ06.0 อื่นๆ คิดเป็นร้อยละ00.0

ความถี่ในการใช้ผลิตภัณฑ์จากผ้ามัดหมี่ประเภทเสื้อในหนึ่งสัปดาห์ สวมใส่ 1 วัน (วันจันทร์ - วันศุกร์) มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ60.0, สวมใส่เฉพาะในโอกาสพิเศษ คิดเป็นร้อยละ20.0, ใช้สวมใส่ทุกวัน คิดเป็นร้อยละ10.0, และอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ10.00

ความถี่ในการซื้อผลิตภัณฑ์จากผ้ามัดหมี่ประเภทเสื้อ ซื้อทุกปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ60.0 ซื้อทุกเดือน คิดเป็นร้อยละ34.0, อื่นๆ คิดเป็นร้อยละ06.0, ซื้อทุก 3-6 เดือน คิดเป็นร้อยละ00.0

ปัจจัยที่ใช้พิจารณาในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์จากผ้ามัดหมี่ประเภทเสื้อ พิจารณาจาก ลวดลายและสีส่น มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ60.0, การออกแบบและตัดเย็บที่ประณีต คิดเป็นร้อยละ 30.0, ราคา คิดเป็นร้อยละ10.0และอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ00.0

เหตุผลในการซื้อผลิตภัณฑ์จากผ้ามัดหมี่ประเภทเสื้อ ส่วนมากซื้อเพื่อสวมใส่เอง มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ70.0, ซื้อเพื่อเป็นของขวัญของกำนัล คิดเป็นร้อยละ30.0และอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ00.00

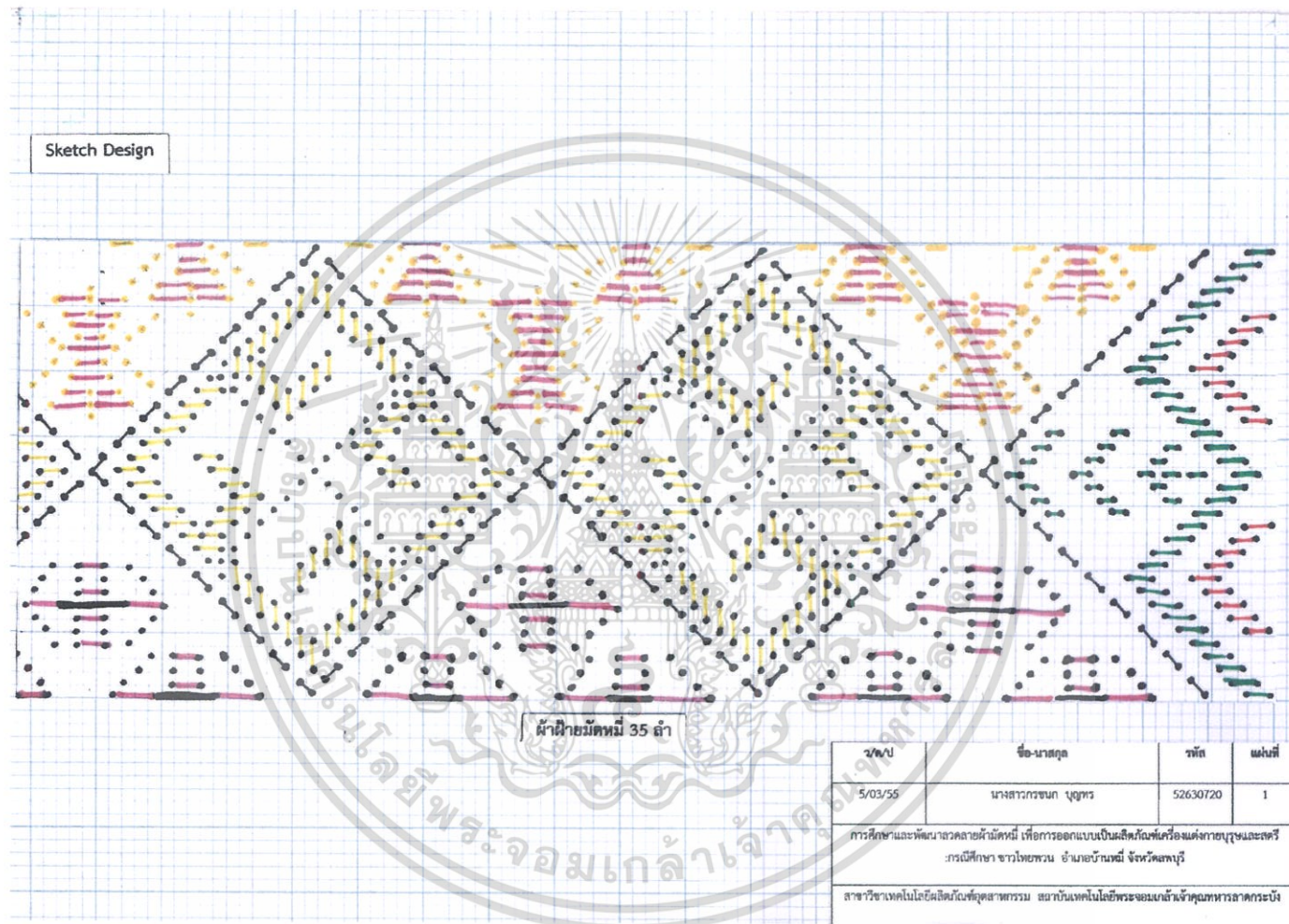
ตารางที่ 4.6 ความพึงพอใจของกลุ่มข้าราชการและบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงานต่างๆ ในศาลากลางจังหวัดลพบุรี ที่มีต่อผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี

รายการประเมิน	ความพึงพอใจเกี่ยวกับเครื่องแต่งกายบุรุษ			ความพึงพอใจเกี่ยวกับเครื่องแต่งกายสตรี		
	n=25		ระดับความเหมาะสม	n=25		ระดับความเหมาะสม
	\bar{x}	S.D.		\bar{x}	S.D.	
ด้านประโยชน์ใช้สอย						
1.1 สวมใส่สบาย.....	4.20	0.74	มาก	3.60	0.74	มาก
1.2 ใช้สวมใส่ในงานพิธีต่างๆ.....	4.20	0.40	มาก	4.60	0.48	มากที่สุด
1.3 สามารถสวมใส่ได้หลากหลายโอกาส.....	3.40	1.11	ปานกลาง	4.40	0.80	มาก
1.4 มีการพัฒนาให้เหมาะสมกับเพศและวัยของผู้ใช้.....	3.80	0.74	มาก	4.20	0.97	มาก
1.5 การเก็บรักษา ซักทำความสะอาด ได้สะดวก.....	3.80	0.74	มาก	3.60	0.48	มาก
1.6 ผลิตภัณฑ์มีความคงทน สวมใส่ได้ระยะเวลาาน.....	4.00	0.89	มาก	3.60	0.63	มาก
รวม	3.90	0.77	มาก	4.00	0.68	มาก
ด้านความสวยงาม						
2.1 ผลิตภัณฑ์มีความสวยงาม โดดเด่น น่าสวมใส่.....	4.60	0.48	มากที่สุด	4.60	0.48	มากที่สุด
2.2 ผลิตภัณฑ์มีความประณีต ในการออกแบบตัดเย็บ.....	4.00	0.00	มาก	4.40	0.48	มาก
2.3 ผลิตภัณฑ์สื่อถึงเอกลักษณ์ประจำท้องถิ่น.....	4.00	0.89	มาก	4.20	0.74	มาก
2.4 ผลิตภัณฑ์สื่อถึงวัฒนธรรมประจำท้องถิ่น.....	3.60	0.80	มาก	4.20	0.74	มาก
2.5 ผลิตภัณฑ์สะท้อนให้เห็นถึงควมมีคุณค่าของตัวผลิตภัณฑ์.....	3.80	0.40	มาก	4.00	0.63	มาก
2.6 ผลิตภัณฑ์มีความสวยงาม ตามสมัยนิยม.....	4.40	0.80	มาก	4.00	0.63	มาก
รวม	4.06	0.56	มาก	4.23	0.61	มาก

จากตารางที่ 4.6 ความพึงพอใจของกลุ่มข้าราชการและบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงานต่างๆ ในศาลากลางจังหวัดลพบุรี ที่มีต่อผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี ที่ได้รับการออกแบบและพัฒนาตลอดมาโดยการประยุกต์ให้เป็นลวดลายใหม่ที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่น ซึ่งเป็นการนำลวดลายโบราณที่มีอยู่แล้วผสมผสานกับเอกลักษณ์และวัฒนธรรมประจำท้องถิ่นของจังหวัดลพบุรี พบว่า เครื่องแต่งกายบุรุษ จุดเด่นคือ แบบปกแบบฝรั่งเศส มีลักษณะคล้ายกับเสื้อปกเชิ้ต แต่ปลายปกมีความยาวกว่าปกเชิ้ต และการจัดวางลวดลายผ้า ผสมผสานกับผ้าสีพื้น ในตำแหน่งต่างๆ ของตัวเสื้อได้แก่ ตำแหน่งของปกเสื้อ สาบหน้า ข้างลำตัว แขนเสื้อ ด้านหลังของตัวเสื้อ การวางลวดลายผ้าบนตัวเสื้อมีความสำคัญมาก แต่งกระเป๋านอกซ้าย 1 ใบ เจาะ หรือ กุ๊น ปากกระเป๋า ตามแบบเสื้อชาย กระดุม 5 เม็ด ปกเสื้อแบบปกฝรั่งเศส เพิ่มความร่วมมือ และสามารถสวมใส่ได้หลายโอกาส ซึ่งมีความพึงพอใจในด้านประโยชน์ใช้สอย อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.90$) (S.D.=0.77) ความพึงพอใจด้านความสวยงามอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.06$), (S.D.=0.56)

เครื่องแต่งกายสตรี จุดเด่นคือการใช้รูปแบบ แบบชุดไทยพระราชนิยม โดยดัดรูปแบบของปกเสื้อแบบไทยจิตรลดา มาออกแบบ ส่วนของปก ติดกระดุมด้านหน้า 5 เม็ด ส่วนนอกใช้การตัดผ้าแบบเฉียงรูปตัววี เพื่อเพิ่มให้รับกับแนวเฉลี่ยของเกรนผ้า ใช้การตกแต่งด้วยผ้าพื้นในส่วนต่างๆ ของตัวเสื้อได้แก่ คอเสื้อ ปลายแขน สาบกลางอกยาวตลอดลำตัว ส่วนด้านหลังของตัวเสื้อ เน้นการวางเกรนผ้าสีพื้นให้ไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งมีความพึงพอใจในด้านประโยชน์ใช้สอย อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.00$), (S.D.=0.68) ความพึงพอใจด้านความสวยงามอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.23$), (S.D.=0.61)

ข้อเสนอแนะ ของกลุ่มข้าราชการและบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงานต่างๆ ในศาลากลางจังหวัดลพบุรี ที่มีต่อผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี มีดังนี้ ลวดลายและรูปแบบของเสื้อบุรุษและสตรีควรออกแบบให้สามารถสวมใส่ได้กับทุกวัย สีหลักของตัวเสื้อบุรุษและสตรีควรใช้สีที่เป็นสีประจำจังหวัดลพบุรี

ภาพที่ 4.8 แสดงภาพเขียนแบบลวดลายผ้ามัดหมี่ ลายดอกพิกุลไทยพวนประยุกต์

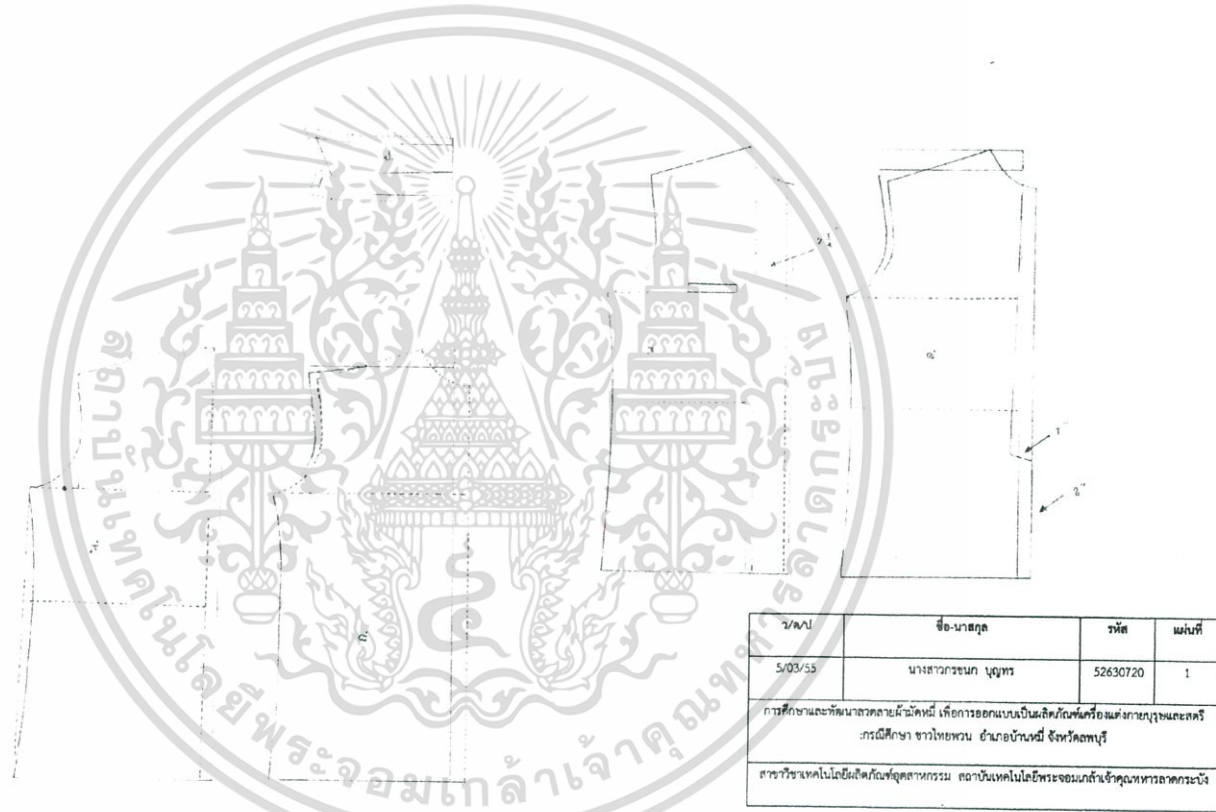
ที่มา : กรชนก บุญทร (2555)

ภาพที่ 4.9 แสดงภาพผ้าที่ทอลวดลายเสร็จเป็นผืน

ที่มา : กรชนก บุญทร (2555)

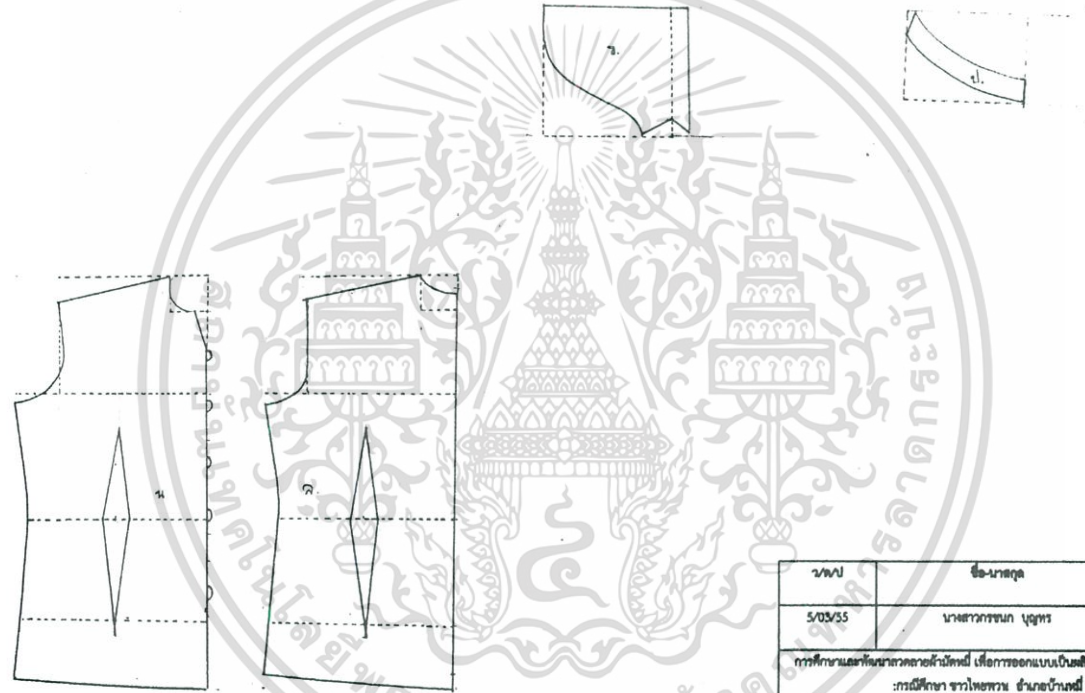
แบบตัด เสื้อบุรุษ

ภาพที่ 4.10 แสดงภาพเขียนแบบ แบบตัดเสื้อบุรุษ

ที่มา : กรชนก บุญทร (2555)

แบบตัด เสื้อสตรี

ว/พ/ป	ชื่อ-นามสกุล	รหัส	แผ่นที่
5/03/55	นางสาวกรชนก บุญทร	52630720	1
การศึกษาและพัฒนาคอลเลกชันผ้าไหมพื้นเมืองออกแบบเป็นผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรณและสตรี :กรณีศึกษา ชาวไทพวน ชำนาญบ้านหมี่ จังหวัดอุบลราชธานี			
สาขาวิชาเทคโนโลยีสิ่งทอและสิ่งทอสาขารวม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง			

ภาพที่ 4.11 แสดงภาพเขียนแบบ แบบตัดเสื้อสตรี

ที่มา : กรชนก บุญทร (2555)

ภาพที่ 4.12 ผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและเครื่องแต่งกายสตรี

ที่มา : กรชนก บุญทร (2555)

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การศึกษาและพัฒนาลวดลายผ้ามัดหมี่ เพื่อการออกแบบเป็นผลิตภัณฑ์ เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี : กรณีศึกษา ชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ผู้วิจัยได้สรุปผลวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ไว้ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.2 อภิปรายผล

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาและพัฒนาลวดลายผ้ามัดหมี่ เพื่อการออกแบบเป็นผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี : กรณีศึกษา ชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ได้ทำการศึกษา ซึ่งสรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

จากวัตถุประสงค์งานวิจัยข้อที่ 1 เพื่อศึกษาลวดลายและความต้องการใช้ผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ในการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี สรุปผลการวิจัย ดังนี้
ประชากร คือ กลุ่มทอผ้ามัดหมี่ ตำบลหินปัก อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี จำนวน 3 กลุ่ม ใน ปี 2554

กลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มสตรีอาสาบ้านพวนและกลุ่มสตรีสหกรณ์บ้านหินปัก สหกรณ์การเกษตรบ้านหมี่ ตำบลหินปัก อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี จำนวน 50 คน ได้แก่

1. กลุ่มสตรีอาสาบ้านพวน ตำบลหินปัก อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี จำนวน 30 คน

2. กลุ่มสตรีสหกรณ์บ้านหินปัก สหกรณ์การเกษตรบ้านหมี่ ตำบลหินปัก อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี จำนวน 20 คน

เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ โดยเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างที่กำหนดประเด็นให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์การวิจัย ในเรื่องที่มาของการสร้างสรรค์ลวดลายและความต้องการใช้ผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี จำนวน 1 ฉบับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูล ภาคทฤษฎีจาก เอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและลงศึกษาภาคสนามโดยการใช้เครื่องมือแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามงานวิจัย มีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้านแนวทางการพัฒนาลวดลาย และความต้องการใช้ผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี จากเครื่องมือแบบสัมภาษณ์ การบันทึกด้วยเทปบันทึก-เสียง สมุดจด การถ่ายภาพ และการสังเกต กับกลุ่มทอผ้ามัดหมี่

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูล ที่ได้จาก เทปบันทึก-เสียง การถ่ายภาพ และแบบสัมภาษณ์ ด้านความต้องการใช้ผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวน และศึกษาที่มาของลวดลายและความต้องการลวดลายผ้ามัดหมี่ จาก กลุ่มสตรีอาสาบ้านพวน และกลุ่มสตรีสหกรณ์บ้านหินปัก สหกรณ์การเกษตร

บ้านหมี่ ตำบลหินปัก อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี นำไปวิเคราะห์เชิงตรรกวิทยาเพื่อสังเคราะห์เป็นแนวทางในการออกแบบ และพัฒนาลวดลายผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวน

สรุปผลการวิจัย ผลสรุปที่ได้จากการศึกษาลวดลายและความต้องการใช้ผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี กลุ่มทอผ้ามัดหมี่ กลุ่มสตรีอาสาบ้านพวน และกลุ่มสตรีสหกรณ์บ้านหินปัก สหกรณ์การเกษตรบ้านหมี่ ตำบลหินปัก อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี โดยส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทอผ้ามัดหมี่มานานประมาณ 16-20 ปี จะได้รับการถ่ายทอดวิธีการทอผ้ามัดหมี่มาจากบรรพบุรุษ มีวัตถุประสงค์หลักในการทอผ้ามัดหมี่ คือ เมื่อว่างจากการประกอบอาชีพหลัก ลักษณะที่มาของลวดลายผ้ามัดหมี่ โดยส่วนใหญ่จะได้รับการถ่ายทอดจากบรรพบุรุษ วัตถุประสงค์ที่ผู้ทอผ้ามัดหมี่ ใช้ในการผลิตผ้ามัดหมี่ โดยส่วนใหญ่ซื้อจากโรงงานทั้งหมด ลวดลายผ้ามัดหมี่ ที่ได้รับความนิยมมากที่สุด ได้แก่ ลวดลายมัดหมี่โบราณซึ่งมีทั้งลวดลายธรรมชาติและลวดลายเรขาคณิต สีเส้นเป็นปัจจัยสำคัญที่สร้างความนิยมในการเลือกลวดลายผ้ามัดหมี่ สี ที่นิยมใช้ในการทอผ้ามากที่สุดของกลุ่มผู้ทอผ้ามัดหมี่ คือ สีโทนร้อน (สีเหลือง, สีชมพู, สีแดง, สีส้ม, สีม่วง, สีน้ำตาล) ลักษณะและจุดเด่นของลวดลายผ้ามัดหมี่ ในกลุ่มทอผ้ามัดหมี่ ได้แก่ มีลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์ สีเส้นสวยงาม ผ้าทอเนื้อแน่น ผ้าสีไม่ตก มีความประณีตใช้วัสดุที่มีคุณภาพ ดูแลรักษาง่าย กลุ่มทอผ้ามัดหมี่ได้มีการออกแบบพัฒนาลวดลายผ้ามัดหมี่ ลายใหม่อยู่เสมอ และมีความเห็นด้วยถ้าจะมีผู้มาทำการออกแบบและพัฒนาลวดลายผ้ามัดหมี่ ลวดลายใหม่ ให้กับทางกลุ่มผู้ทอผ้ามัดหมี่ ทางกลุ่มทอผ้ามัดหมี่ได้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ เกี่ยวกับการพัฒนาผ้ามัดหมี่ กับกลุ่มทอผ้าอื่นๆ อยู่เสมอ ปัญหาที่พบส่วนใหญ่ประสบปัญหาเรื่องขาดผู้ออกแบบในการออกแบบพัฒนาลวดลายผ้ามัดหมี่ขึ้นมาใหม่และมีความคิดเห็นว่ามีคามจำเป็นในการออกแบบลวดลายผ้ามัดหมี่ใหม่ๆ ขึ้นมาอยู่ตลอดเวลา เพราะจะได้มีลวดลายใหม่ๆ ไว้ทออยู่ตลอดเวลา จะได้ตามทันกระแสแฟชั่นและเป็นที่ยอมรับของท้องตลาด กลุ่มผู้ทอผ้า ได้มีการแปรรูปผ้าทอมัดหมี่เป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ เพื่อเพิ่มมูลค่าของสินค้า

ทางกลุ่มผู้ทอผ้ามัดหมี่ต้องการให้มีการส่งเสริมและออกแบบพัฒนาลวดลายใหม่ๆ ในการทอผ้ามัดหมี่และต้องการลวดลายผ้ามัดหมี่ในลักษณะของลวดลายประยุกต์ จากลายโบราณและต้องการผู้สอนและผู้ออกแบบลวดลายมัดหมี่ลายใหม่ๆ เพื่อลวดลายมัดหมี่จะได้เป็นที่ต้องการของคนรุ่นใหม่ และต้องการผู้สอนแปรรูปผลิตภัณฑ์ต่างๆ จากผ้ามัดหมี่เพื่อเพิ่มมูลค่าและความนิยมให้กับผ้ามัดหมี่

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อพัฒนาลวดลายผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวนให้เหมาะสมกับการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรีและประเมินความพึงพอใจของลวดลายผ้ามัดหมี่ที่ได้รับการพัฒนา สรุปผลการวิจัย ดังนี้

ประชากร ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญด้านงานหัตถกรรมผ้าทอและการออกแบบสิ่งทอ

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญด้านงานหัตถกรรมผ้าทอและการออกแบบสิ่งทอ จำนวน 5 ท่าน ได้แก่

1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติศักดิ์ อริยะเครือ อาจารย์ประจำสาขาวิชา ออกแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

2) อาจารย์ศรุต สุขสวัสดิ์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

3) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิไลวรรณ ฉ่ำพิรุณ ผู้อำนวยการสำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4) คุณวนิดา รักพรหม ประธานกลุ่มสตรีอาสาบ้านพวน ตำบลหินปัก อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

5) คุณเพ็ญศรี ม่วงศิลป์ สมาชิกกลุ่มสตรีอาสาบ้านพวน ตำบลหินปัก อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีต่อลวดลายผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวน ที่ได้รับการออกแบบและพัฒนาลวดลายผ้ามัดหมี่ทั้ง 3 แบบ จำนวน 1 ฉบับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง นำผลสรุปที่ได้นำมาออกแบบพัฒนาลวดลายผ้ามัดหมี่ 3 ลวดลาย นำแบบร่างที่ได้ไปประเมินผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ ด้วยเครื่องมือประเมินความคิดเห็นเกี่ยวกับลวดลายผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวนที่ได้รับการออกแบบและพัฒนา 3 ลวดลาย เมื่อได้ผลสรุปการประเมินแบบลวดลายผ้ามัดหมี่ นำผลที่ได้ไปวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมทางคอมพิวเตอร์ หาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำเสนอผลงานในรูปแบบตาราง และแปลผลโดยบรรยาย

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูล ที่ได้จากแบบประเมินความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ ที่มีต่อลวดลายผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวนที่ได้รับการออกแบบและพัฒนา วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สรุปผลการวิจัย ผลสรุปที่ได้จากการพัฒนาลวดลายผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวนให้เหมาะสมกับการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรีและประเมินความพึงพอใจของลวดลายผ้ามัดหมี่ที่ได้รับการพัฒนาลวดลายที่ผู้วิจัยได้ออกแบบขึ้นนั้นมีทั้งสิ้น 3 ลวดลาย ได้แก่ ลวดลายที่ 1 ลายพระปรมาภิไธย ลวดลายที่ 2 ลายดอกพิกุลไทยพวนประยุกต์ ลวดลายที่ 3 ลายประตูลีลาธรรม จากการประเมินความเหมาะสมของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ ในด้านความเหมาะสมกับประโยชน์ใช้สอย ด้านวัสดุและกรรมวิธีการผลิต ด้านความสวยงามและลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า ลวดลายที่มีความเหมาะสมในด้านประโยชน์ใช้สอย วัสดุที่ใช้และกรรมวิธีที่ผลิต มีความสวยงามและสื่อถึงเอกลักษณ์ท้องถิ่น สมควรแก่การนำไปแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี คือลวดลายที่ 2 ลายดอกพิกุลไทยพวนประยุกต์

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรีจากผ้ามัดหมี่ที่พัฒนาลวดลายซึ่งสอดคล้องกับแนวทางในการอนุรักษ์และส่งเสริมด้วยผ้าไทย สรุปผลการวิจัย ดังนี้

ประชากร คือ ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบเครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบเครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี จำนวน 5 ท่าน ได้แก่

1) อาจารย์จรัสพิมพ์ วั่งเย็น หัวหน้าสาขาออกแบบแฟชั่นและสิ่งทอ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

2) อาจารย์กัญญา ญาณวิโรจน์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

3) อาจารย์สัมพันธ์ สุวรรณศิริ อาจารย์ประจำสาขาออกแบบแฟชั่นและสิ่งทอ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

4) คุณพิจิตรา บุญยรัตพันธุ์ ดีไซน์เนอร์เจ้าของห้องเสื้อ พิจิตรา

เอกสารนี้เป็นเอกสาร 5) คุณศิริชัย ทหรานนท์ ดีไซน์เนอร์เจ้าของห้องเสื้อ Theatre ให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์ประเภทเครื่องแต่งกายบุรุษ จำนวน 2 แบบและประเภทเครื่องแต่งกายสตรี จำนวน 2 แบบที่ใช้ลวดลายผ้ามัดหมี่ ที่ได้รับการออกแบบพัฒนาแล้ว จำนวน 1 ฉบับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้พัฒนาลวดลายผ้ามัดหมี่และทำการทอเป็นผืนแล้ว ผู้วิจัยจึงทำการออกแบบรูปแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษจำนวน 9 แบบ และเครื่องแต่งกายสตรีจำนวน 6 แบบ นำรูปแบบที่ได้ออกแบบไปประเมิน โดยการสังเกต การสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม ถึงความพึงพอใจในแบบ Sketch Design นำผลสรุปความพึงพอใจ เป็นรูปแบบเครื่องแต่งกายบุรุษ 2 แบบและ เครื่องแต่งกายสตรี 2 แบบไปประเมินความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบเครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี ด้วยเครื่องมือแบบประเมินความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์ประเภทเครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี ในด้านรูปแบบกับประโยชน์ใช้สอย และด้านรูปแบบกับความสวยงาม เมื่อได้ผลสรุปการประเมินแบบเครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี นำผลที่ได้ไปวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมทางคอมพิวเตอร์ หาความถี่ และร้อยละ นำเสนอผลงานในรูปแบบตารางและแปรผลโดยบรรยาย

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จาก แบบประเมินความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์ ประเภทเครื่องแต่งกายบุรุษ จำนวน 2 แบบ และประเภทเครื่องแต่งกายสตรี จำนวน 2 แบบ ที่ใช้ลวดลายผ้ามัดหมี่ที่ได้รับการออกแบบพัฒนา วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาความถี่ และร้อยละ

สรุปผลการวิจัย ผลสรุปที่ได้จากการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรีจากผ้ามัดหมี่ ที่พัฒนาลวดลายซึ่งสอดคล้องกับแนวทางในการรณรงค์แต่งกายด้วยผ้าไทย ผู้วิจัยได้ออกแบบรูปแบบเครื่องแต่งกายบุรุษจำนวน 9 แบบ และเครื่องแต่งสตรี จำนวน 6 แบบ ผลจากการสอบถามความพึงพอใจจากกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการถามตอบปากเปล่านั้น ได้ผลสรุปเป็นแบบเครื่องแต่งกายบุรุษ จำนวน 2 แบบและเครื่องแต่งกายสตรี จำนวน 2 แบบ เพื่อนำมาประเมินความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ ด้านรูปแบบกับประโยชน์ใช้สอย และด้านรูปแบบกับความสวยงาม ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ มีความเห็นว่า รูปแบบเสื้อบุรุษ แบบที่ 1 และรูปแบบเสื้อสตรี แบบที่ 2 ที่ทำการออกแบบโดยใช้ผ้าทอมัดหมี่ที่ผ่านการออกแบบพัฒนาแล้ว มีความเหมาะสมด้านรูปแบบกับประโยชน์ใช้สอย และด้านรูปแบบกับความสวยงาม

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 4 ประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้ผลิตภัณฑ์ ที่มีต่อการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรีจากผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ที่ได้พัฒนาแล้วสรุปผลการวิจัยดังนี้

ประชากร คือ กลุ่มข้าราชการพลเรือน จังหวัดลพบุรี จำนวน 197 คน ในปี 2554

กลุ่มตัวอย่าง คือ ข้าราชการและบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงานต่างๆ ในศาลากลางจังหวัดลพบุรี จำนวน 50 คน ที่มีช่วงอายุ 30 ปี ถึง 45 ปี เป็นเพศหญิงจำนวน 25 คน และเป็นเพศชายจำนวน 25 คน

เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี จากผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ที่ได้รับการออกแบบและพัฒนาแล้ว จำนวน 1 ฉบับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้นำรูปแบบเครื่องแต่งกายบุรุษและสตรีที่ผ่านการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าเป็นเหมาะสมที่สุด ทำการประเมินความพึงพอใจจากกลุ่มเป้าหมายไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้าราชการพลเรือน จังหวัดลพบุรี รวม 50 คน ประกอบด้วย ข้าราชการและบุคลากร ที่ปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงานต่างๆ ในศาลากลางจังหวัดลพบุรี ที่มีช่วงอายุ 30 ปี ถึง 45 ปี เป็นเพศหญิงจำนวน 25 คน และเป็นเพศชายจำนวน 25 คนด้วยเครื่องมือแบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อผลิตภัณฑ์เครื่อง แต่งกายบุรุษและสตรีจากผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวนและนำผลที่ได้จากการประเมินความพึงพอใจจากกลุ่มข้าราชการพลเรือน จังหวัดลพบุรีไปวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมทางคอมพิวเตอร์ มาหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำเสนอผลงานในรูปแบบตาราง และแปลผลโดยบรรยาย

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามความพึงพอใจ ที่มีต่อผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรีจากผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวน ที่ได้รับการออกแบบและพัฒนาแล้ว

4.1 ตรวจสอบจำนวนแบบสอบถามที่ผ่านการกรอกให้ครบถ้วนสมบูรณ์

4.2 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่และค่าร้อยละ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์

4.3 ข้อมูลความพึงพอใจของกลุ่มข้าราชการพลเรือนประกอบด้วยข้าราชการและบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงานต่างๆ ในศาลากลางจังหวัดลพบุรีวิเคราะห์ข้อมูล โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สรุปผลการวิจัย ผลสรุปที่ได้จากการประเมินความพึงพอใจของกลุ่มข้าราชการและบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงานต่างๆ ในศาลากลางจังหวัดลพบุรี ที่มีต่อการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรีจากผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ที่ได้พัฒนาแล้ว มีความพึงพอใจต่อผลิตภัณฑ์ เครื่องแต่งกายบุรุษ มีความพอใจในด้านประโยชน์ใช้สอย อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.90$), (S.D.=0.77) ความพึงพอใจด้านความสวยงามอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.06$), (S.D.=0.56) เครื่องแต่งกายสตรี มีความพอใจในด้านประโยชน์ใช้สอย อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.00$), (S.D.=0.68) ความพึงพอใจด้านความสวยงาม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.23$), (S.D.=0.61)

ผลจากตาราง ด้านประโยชน์ใช้สอยและด้านความสวยงามอยู่ในระดับมาก จะเห็นได้ว่ากลุ่มข้าราชการและบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงานต่างๆ ในศาลากลางจังหวัดลพบุรี มีความชื่นชอบและเห็นคุณค่าของผ้าทอมัดหมี่ที่มีอย่างแพร่หลายเนื่องจากลวดลายบนผืนผ้าสะท้อนให้เห็นคุณค่าศิลปวัฒนธรรมและเอกลักษณ์ประจำท้องถิ่น

ผลจากตาราง แสดงข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับกลุ่มข้าราชการและบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายต่างๆ ในศาลากลางจังหวัดลพบุรี พบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 50.0 เพศชายคิดเป็นร้อยละ 50.0 ช่วงอายุของกลุ่มตัวอย่าง อยู่ในช่วง 30-35 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 62.0 สถานภาพสมรสของกลุ่มตัวอย่าง สมรส มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 68.0 ระดับการศึกษา ของกลุ่มตัวอย่าง ปริญญาตรี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 76.0 ระบายรายได้ของกลุ่มตัวอย่าง อยู่ในระดับ 20,000-25,000 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 26.0 ผลิตภัณฑ์ผ้ามัดหมี่ประเภทเสื้อที่สวมใส่เป็นประจำ ผลิตภัณฑ์จากวัตถุดิบประเภทผ้าฝ้าย มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 70.0 ความถี่ในการใช้ผลิตภัณฑ์จากผ้ามัดหมี่ประเภทเสื้อในหนึ่งสัปดาห์ สวมใส่ 1 วัน (วันจันทร์-วันศุกร์) มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 60.0 ความถี่ในการซื้อผลิตภัณฑ์จากผ้ามัดหมี่ประเภทเสื้อ ซื้อทุกปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 60.0 ปัจจัยที่ใช้พิจารณาในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์จากผ้ามัดหมี่ประเภทเสื้อ พิจารณาจาก ลวดลายและสีสันทัน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 60.0 เหตุผลในการซื้อผลิตภัณฑ์จากผ้ามัดหมี่ประเภทเสื้อ ส่วนมากซื้อเพื่อสวมใส่เอง มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 70.0

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาและพัฒนาลวดลายผ้ามัดหมี่ เพื่อการออกแบบเป็นผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี : กรณีศึกษา ชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี สามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

5.2.1 เพื่อศึกษาลวดลายและความต้องการใช้ผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ในการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี

กลุ่มทอผ้ามัดหมี่ กลุ่มสตรีอาสาบ้านพวน และกลุ่มสตรีสหกรณ์บ้านหินปัก สหกรณ์การเกษตรบ้านหมี่ ตำบลหินปัก อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ได้รับการถ่ายทอดวิธีการทอผ้ามัดหมี่มาจากบรรพบุรุษ มีวัตถุประสงค์หลักในการทอผ้ามัดหมี่คือเมื่อว่างจากการประกอบอาชีพหลัก ลักษณะที่มาของลวดลายผ้ามัดหมี่ โดยส่วนใหญ่ได้รับการถ่ายทอดจากบรรพบุรุษ วัตถุประสงค์ที่ผู้ทอผ้ามัดหมี่ ใช้ในการผลิตผ้ามัดหมี่ โดยส่วนใหญ่ซื้อจากโรงงานทั้งหมด ลวดลายผ้ามัดหมี่ ที่ได้รับความนิยมมากที่สุดได้แก่ลวดลายมัดหมี่โบราณซึ่งมีทั้งลวดลายธรรมชาติและลวดลายเรขาคณิต สีเส้นเป็นปัจจัยสำคัญที่สร้างความนิยมในการเลือกลวดลายผ้ามัดหมี่ สี ที่นิยมใช้ในการทอผ้ามากที่สุดของกลุ่มทอผ้ามัดหมี่ คือ สีโทนร้อน (สีเหลือง, สีชมพู, สีแดง, สีส้ม, สีม่วง, สีน้ำตาล) ลักษณะและจุดเด่นของลวดลายผ้ามัดหมี่ในกลุ่มทอผ้ามัดหมี่ ได้แก่ มีลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์ สีเส้นสวยงาม ผ้าทอเนื้อแน่น ผ้าสีไม่ตก มีความประณีตใช้วัตถุดิบที่มีคุณภาพ ดูแลรักษาง่าย กลุ่มทอผ้ามัดหมี่ได้มีการออกแบบพัฒนาลวดลายผ้ามัดหมี่ลายใหม่อยู่เสมอ และมีความเห็นด้วยถ้ามีผู้มาทำการออกแบบและพัฒนาลวดลายผ้ามัดหมี่ลวดลายใหม่ ให้กับทางกลุ่มทอผ้ามัดหมี่ ทางกลุ่มทอผ้ามัดหมี่ได้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์เกี่ยวกับการพัฒนาผ้ามัดหมี่ กับกลุ่มทอผ้าอื่นๆ อยู่เสมอ ปัญหาที่พบส่วนใหญ่ประสบปัญหาเรื่องขาดนักออกแบบในการออกแบบพัฒนาลวดลายผ้ามัดหมี่ขึ้นมาใหม่และมีความคิดเห็นว่ามี ความจำเป็นในการออกแบบลวดลายผ้ามัดหมี่ลายใหม่ๆ ขึ้นมาอยู่เสมอ เพราะจะได้มีลวดลายใหม่ๆ ไว้สำหรับทอได้ตลอด สามารถตามทันกระแสแฟชั่นและเป็นที่ยอมรับของท้องตลาด กลุ่มทอผ้าได้มีการแปรรูปผ้าทอมัดหมี่เป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ เพื่อเพิ่มมูลค่าของสินค้า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิริธัญญศิริพันธ์บุปผา (2549) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาและพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมของที่ระลึกจากผ้าทอชาวไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี พบว่าลักษณะเฉพาะของงานหัตถกรรมผ้าทอชาวไทยดำ จังหวัดเพชรบุรี ช่างทอผ้าโดยส่วนใหญ่เป็นหญิง โดยมีอายุ 25 – 30 ปี ร้อยละ 20.00 อายุ 36-45 ปี ร้อยละ 40.00 อายุ 46 – 55 ปี ร้อยละ 30.00 และมากกว่า 56 ปี ร้อยละ 10.00 โดยมีประสบการณ์ในการทอผ้าน้อยกว่า 5 ปี ร้อยละ 20.00 5-10 ปี ร้อยละ 73.00 และมากกว่า 10 ปี ร้อยละ 07.00 ลักษณะเฉพาะของผ้าทอชาวไทยดำ วัสดุที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นฝ้ายรองลงมาคือไหม มีศิลปการตกแต่งผ้า 2 ประเภท คือ การปะผ้าและการปักผ้า สีหลักที่ใช้ในการตกแต่งมี 4 สี คือ เขียว ขาว แดง และเหลืองหรือส้ม รูปแบบการทอผ้าเป็นผืน มีการย้อมฝ้ายด้วย 2 สีหลักคือ สีคราม และสีดำ ตกแต่งด้วยวัสดุ เงินและกระจก

จากผลข้างต้นพบว่า ลักษณะเฉพาะของงานหัตถกรรมท้องถิ่นด้านการใช้วัสดุท้องถิ่น การใช้สีเส้นในแบบสีดั้งเดิม กระบวนการผลิตที่ประณีต การตกแต่งที่สื่อถึงความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น มีความสำคัญต่อการออกแบบและผลิตงานหัตถกรรมผ้าทอพื้นบ้านอย่างมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2 แบบ และเครื่องแต่งกายสตรี จำนวน 2 แบบ ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบเครื่องแต่งกาย ได้ประเมิน ด้านรูปแบบกับประโยชน์ใช้สอย เครื่องแต่งกายบุรุษในแบบที่ 1 และเครื่องแต่งกายสตรี แบบที่ 2 มีความเหมาะสมในการนำไปตัดเย็บ เนื่องจากมีรูปแบบและลวดลายที่เหมาะสม สวมใส่สบาย สามารถสวมใส่ได้ตลอดทั้งวันมีความเหมาะสมในการนำไปใช้ในงานพิธีต่างๆ สามารถที่จะใช้เป็นเครื่องแต่งกายในการณรงค์แต่งกายด้วยผ้าไทยในหน่วยงานราชการ มีการพัฒนาให้เหมาะสมกับเพศและวัยของกลุ่มผู้ใช้ ในด้านรูปแบบกับความสวยงาม รูปแบบและลวดลายมีความสวยงาม มีความเหมาะสมในการนำไปตัดเย็บ รูปแบบมีความโดดเด่นน่าสนใจและสะท้อนให้เห็นถึงคุณค่าของผลิตภัณฑ์ การจัดวางลวดลายผ้ามีความเหมาะสมกับรูปแบบ สะท้อนเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น ผลิตภัณฑ์มีความสวยงาม ตามสมัยนิยม ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิด ของ วัชรินทร์ จรุงจิตสุนทร (2548 :70-71) และซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของ นางสาวนงนุช ชุนอาจ และนางสาวนันทิยา กล้าพิทักษ์ (2551) ได้ศึกษาเรื่องการออกแบบและตัดเย็บเสื้อผ้าให้เหมาะสมกับลวดลายของผ้ามัดหมี่ลพบุรี

วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการออกแบบและตัดเย็บผ้าให้เหมาะสมกับลวดลายของผ้ามัดหมี่ลพบุรีและเพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการออกแบบและตัดเย็บเสื้อผ้าให้เหมาะสมกับลวดลายของผ้ามัดหมี่ลพบุรี พบว่า สีเส้นที่กลมกลืนมีผลต่อการตัดสินใจซื้อผ้ามัดหมี่ คิดเป็นร้อยละ 57 มีความพึงพอใจด้านการออกแบบมีความเหมาะสมและทันสมัยมากที่สุด คือ ชุดที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 40 ด้านขนาดของลวดลายมีความเหมาะสมกับชุดที่ออกแบบมากที่สุด คือ ชุดที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 41 ด้านการตัดต่อลวดลายผ้ากับผ้าพื้นมีความสวยงามเหมาะสมมากที่สุด คือ ชุดที่ 3 และ 4 คิดเป็นร้อยละ 35 ด้านการเลือกใช้วัสดุตกแต่งสวยงามเหมาะสมมากที่สุด คือ ชุดที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 32

จากผลข้างต้นพบว่า การออกแบบลวดลายผ้ามัดหมี่ต้องคำนึงถึงความทันสมัยของลวดลายขนาดของลวดลายมีความเหมาะสม ลวดลายมีความสวยงามตามสมัย โดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ ลวดลายเหมาะสมกับการนำมาออกแบบตัดเย็บเป็นเครื่องแต่งกาย และเทคนิคการตกแต่งผ้ามีความสำคัญมาก ทั้งหมดนี้เป็นประเด็นสำคัญที่ผู้บริโภคจะตัดสินใจเลือกผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายจากผ้ามัดหมี่

5.2.4 ประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้ผลิตภัณฑ์ ที่มีต่อการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรีจากผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ที่ได้พัฒนาแล้ว

ความพึงพอใจของกลุ่มข้าราชการและบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงานต่างๆ ในศาลากลางจังหวัดลพบุรี ที่มีต่อผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี ที่ได้รับการออกแบบและพัฒนา ลวดลายโดยการประยุกต์ให้เป็นลวดลายใหม่ที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่น ซึ่งเป็นการนำลวดลายโบราณที่มีอยู่แล้วผสมผสานกับเอกลักษณ์และวัฒนธรรมประจำท้องถิ่นของจังหวัดลพบุรี ผลจากการประเมิน เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี มีความพอใจในด้านประโยชน์ใช้สอย อยู่ในระดับมาก ความพึงพอใจด้านความสวยงามอยู่ในระดับมาก ซึ่งหมายถึงกลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับประโยชน์ใช้สอยและความสวยงาม ในทุกด้าน ในระดับใกล้เคียงกันเนื่องจากผลิตภัณฑ์ผ้าทอมัดหมี่ มีราคาค่อนข้างสูง เป็นผลให้การเลือกซื้อและเลือกใช้ ค่อนข้างพิถีพิถันก่อนตัดสินใจเลือก ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิด ของ วัชรินทร์ จรุงจิตสุนทร (2548 : 70-71) และแนวความคิด ของ ธีระชัย สุขสด (2544 : 88) ในการประเมินงานออกแบบผลิตภัณฑ์ด้านประโยชน์ใช้สอย ต้องพิจารณาความเหมาะสมของวัตถุดิบกับรูปแบบการใช้งาน ความประณีตในการผลิต และสามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคได้อย่างมีประสิทธิภาพและสะดวกสบาย ผลิตภัณฑ์นั้นถือว่ามีประโยชน์ใช้สอยดี เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในด้านความสวยงาม ควรพิจารณาความสวยงามในเรื่องการจัดองค์ประกอบให้มีความน่าสนใจ มีคุณค่าและความเป็นเอกลักษณ์ มีลักษณะเหมาะสมกับประเภทของงาน ความสวยงามมาจากสองสิ่งคือ รูปร่างและสี ซึ่งเป็นผลให้เกิดการตัดสินใจเลือกของผู้บริโภค และซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปิยมาภรณ์ ฤทธิ์รักษา (2551) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษและพัฒนาตลาดเสื้อผ้าทอพื้นบ้าน เพื่อการออกแบบผลิตภัณฑ์ พบว่ากลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มข้าราชการครู อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา มีความพึงพอใจต่อผลิตภัณฑ์ประเภทเสื้อสุภาพบุรุษ ในด้านประโยชน์ใช้สอยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.55$) และความพึงพอใจด้านความสวยงาม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.53$) และเสื้อสุภาพสตรีที่ใช้ผ้าทอที่ผ่านการออกแบบพัฒนาใหม่ ในด้านประโยชน์ใช้สอยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.49$) ความพึงพอใจด้านความสวยงาม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.52$)

จากผลข้างต้นพบว่า กลุ่มตัวอย่างมองเห็นคุณค่าศิลปวัฒนธรรมประจำท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี และคุณค่าของผ้าทอพื้นบ้านที่มีอย่างแพร่หลายเนื่องจากลวดลายบนผืนผ้าสะท้อนให้เห็นคุณค่าและวัฒนธรรมประจำท้องถิ่นซึ่งแสดงให้เห็นความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่นตามแนวทางการคิดเห็นการออกแบบและพัฒนาตลาดเสื้อผ้าทอพื้นบ้านที่บ่งบอกถึงเอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่นได้

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

การศึกษาและพัฒนาตลาดเสื้อผ้ามัดหมี่ เพื่อการออกแบบเป็นผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี : กรณีศึกษา ชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี มีข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้ ดังนี้

1. การออกแบบและพัฒนาตลาดเสื้อผ้ามัดหมี่โดยการประยุกต์จากลวดลายผ้ามัดหมี่ที่มีอยู่เดิมมาผสมผสานกับลวดลายที่ออกแบบขึ้นใหม่ ควรพิจารณาลวดลายที่จะนำมาประยุกต์ เมื่อนำมาประยุกต์เป็นลวดลายใหม่แล้วต้องยังคงความเป็นเอกลักษณ์ และร่วมสมัย อิงความต้องการของกลุ่มผู้ใช้เป็นหลัก อาจมีการปรับปรุงหรือพัฒนาลวดลายให้มีความทันสมัยมากยิ่งขึ้นเพื่อเป็นการพัฒนาตลาดเสื้อผ้ามัดหมี่ให้เหมาะสมตามยุคสมัยแต่ยังคงคุณค่าทางวัฒนธรรมไว้เช่นเดิม เพื่อพัฒนาให้เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

2. การนำลวดลายผ้ามัดหมี่ที่ออกแบบและพัฒนาขึ้นมาใหม่ไปใช้ในการผลิตจริง ต้องคำนึงถึงความเป็นไปได้ในขบวนการผลิต ไม่ว่าจะเป็นในขั้นตอนการมัดลวดลาย การย้อมสี และการทอเป็นผืนผ้า ซึ่งต้องอาศัยความชำนาญและประสบการณ์ของผู้ผลิตเพื่อให้ได้ชิ้นงานที่มีคุณภาพและลดความผิดพลาดในขบวนการผลิต

3. การนำผ้าทอมัดหมี่ที่ออกแบบพัฒนาขึ้นมาใหม่ มาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี ในรูปแบบต่างๆ ควรคำนึงถึงการจัดวางลายผ้าให้เหมาะสมกับรูปแบบของผลิตภัณฑ์ เพื่อเพิ่มความทันสมัยให้กับเสื้อผ้าหรืออากวาลายผ้าเฉพาะตำแหน่งเพื่อทำให้เสื้อผ้ามีความน่าสนใจ ควรเน้นเรื่องการออกแบบ รูปแบบเครื่องแต่งกายให้เหมาะสมกับลักษณะของลวดลายผ้ามัดหมี่ที่ออกแบบพัฒนาขึ้นมาใหม่ รูปแบบควรแสดงให้เห็นถึงอัตลักษณ์ที่สามารถสื่อความหมายได้ดี การใช้ผ้าพื้นแทรกในรูปแบบของเสื้อในตำแหน่งต่างๆ และรอยตัดต่อของรูปแบบมีความสำคัญที่ทำให้รูปแบบของเครื่องแต่งกายมีความทันสมัยขึ้น

4. ผลจากการวิจัยนี้เป็นแนวทางในการนำไปพัฒนากลุ่มทอผ้ามัดหมี่ ตำบลหินปัก อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ในการสร้างสรรค์ลวดลายผ้าทอมัดหมี่ลวดลายใหม่ ให้มีความเป็นเอกลักษณ์เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกลักษณ์เฉพาะกลุ่ม เป็นการช่วยส่งเสริมคุณค่าของผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวน เพื่อนำไปแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ประเภทต่างๆ ตามลักษณะงาน เป็นแนวทางการออกแบบและพัฒนาตลาดใหม่ที่แปลกใหม่ มีความร่วมสมัย เป็นการเพิ่มรายได้ และความสามารถในด้านการแข่งขันทางการค้า สำหรับงานผลิตภัณฑ์ชุมชน

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

การศึกษาและพัฒนาตลาดผ้ามัดหมี่ เพื่อการออกแบบเป็นผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี : กรณีศึกษา ชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี มีข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. การวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษาขั้นตอนกระบวนการผลิตที่มีความต่างไปจากเดิม และศึกษาเกี่ยวกับวัตถุดิบ ประเภทเส้นใยชนิดอื่นๆ นอกเหนือจากเส้นใยฝ้าย เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนางานหัตถกรรมให้มีความแปลกใหม่ น่าสนใจมากยิ่งขึ้น
2. การวิจัยเพื่อการออกแบบและพัฒนาตลาดผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวน ผู้วิจัยควรศึกษาลวดลายในลักษณะอื่นเพิ่มเติม เช่น ลวดลายธรรมชาติ ลวดลายจากสิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัว แต่ยังคงรักษาเอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่นไว้ เพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบลวดลายใหม่ ที่ไม่ซ้ำแบบเดิม และลวดลายมีความร่วมสมัย เป็นที่ต้องการของกลุ่มผู้บริโภคมากขึ้น เป็นการเพิ่มรายได้ให้กับกลุ่มผู้ทอผ้ามัดหมี่
3. การวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยควรศึกษารูปแบบการนำผ้าทอมัดหมี่ไปแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ประเภทอื่นๆ อาทิเช่น ผลิตภัณฑ์กระเป๋า ผลิตภัณฑ์ของตกแต่งบ้าน ผลิตภัณฑ์เครื่องประดับ ผลิตภัณฑ์ของใช้สำนักงาน ผลิตภัณฑ์เฟอร์นิเจอร์ และอื่นๆ เพื่อเพิ่มประเภทของผลิตภัณฑ์ให้มีความหลากหลายมากขึ้น สามารถเพิ่มคุณค่าและมูลค่าของผลิตภัณฑ์ และเพื่อเป็นการขยายตลาดทางการค้าของผลิตภัณฑ์จากสิ่งทอให้แพร่หลายมากขึ้น
4. การวิจัยครั้งต่อไปควรมีการประเมินความพึงพอใจกับกลุ่มผู้ใช้อื่นๆ เพื่อนำผลการวิจัยมาเปรียบเทียบกับความพึงพอใจของกลุ่มผู้ใช้ในปัจจุบัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

- เกื้อกุล สุชีโรจน์. 2549. คุณลักษณะผ้าไทยตามความต้องการของนักออกแบบเสื้อผ้า พระนครศรีอยุธยา : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ.
- จารุพรรณ ทรัพย์ปรง. 2543. การออกแบบเครื่องแต่งกาย. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- จังหวัดลพบุรี. 2554. [Online]. Available : <http://www.lopburi.go.th/logolopburi.htm>.
- ไชยวัฒน์ รัตประสิทธิ์. 2554. เศรษฐกิจสร้างสรรค์. [Online]. Available : http://www.m-culture.go.th/ratchaburi/page_122.html.
- ฐานิศวรร จิตติกุลภรณ์. 2553. การสร้างสรรค์ลายมัดหมี่ด้วยเครื่องมือเชิงกราฟฟิก. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ทัศนียา นิลฤทธิ. 2550. การพัฒนาลวดลายผ้ามัดหมี่ : กรณีศึกษาเส้นกรอบนอกของปราสาทศิขรภูมิเพื่อนำมาใช้ในการออกแบบลายผ้า. สุรินทร์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ.
- บัญชา อุดโพธิ์. 2551. พัฒนาการผ้าทอตีนจกลายหินน้ำถั่ว : กรณีศึกษากลุ่มทอผ้าตีนจก วัดบ้านไร่ อำเภอค้อยเต่า จังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ปิยะมาภรณ์ ฤทธิรักษา. 2551. การศึกษาและพัฒนาลวดลายผ้าทอพื้นบ้านเพื่อการออกแบบผลิตภัณฑ์ เรื่องข้อมูลเกี่ยวกับหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- พวงผกา คุโรวาท. 2543. ประวัติเครื่องแต่งกาย. พิมพ์ครั้งที่5. กรุงเทพฯ : อักษรพิทยา.
- โพธิ์ แฉมล่ำเจียก. 2537. ตำนานไทยพวน. กรุงเทพฯ : บริษัทสามัคคีสาร.
- ฟ้า เจริญรัมย์. 2552. การพัฒนาลวดลายผ้าไหมทางกระรอก : กรณีศึกษากลุ่มสตรีทอผ้าไหมอำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- ภูธร ภูมะธนและอาลัย เนรานนท์. 2541. ผ้าทอพื้นเมืองลพบุรี สระบุรี. กรุงเทพฯ : พี.เอ. ลีฟวิง จำกัด.
- นงนุช ขุนอาจ และ นันทิยา กล้าพิทักษ์. 2551. การออกแบบและตัดเย็บเสื้อผ้าให้เหมาะสมกับลวดลายของผ้ามัดหมี่ลพบุรี. ปทุมธานี : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- นवलลือ ทิมานนท์. 2543. ศิลปะพื้นบ้านไทย. กรุงเทพฯ : คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นารี บุนนาค. 2540. การออกแบบลวดลายผ้ามัดหมี่โดยใช้โปรแกรม Auto CAD. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- มารุต อัมรานนท์. 2533. ศิลปะพื้นบ้าน. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วนิดา รักภรม. 2554. สัมภาษณ์โดย กรชนก บุญทร, ที่ บ้านเลขที่ 82 หมู่ 10 ตำบลหินปัก อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี.
- วารุณี สุวรรณานนท์. 2537. รูปแบบผ้าไหมมัดหมี่ในจังหวัดสุรินทร์. ม.ป.ท.:
- วิบูล ลิ้มสุวรรณ. 2538. ศิลปะหัตถกรรมพื้นบ้าน. กรุงเทพฯ : ดันอ้อ.
- วิบูล ลิ้มสุวรรณ. 2538. มรดกทางวัฒนธรรมพื้นบ้าน. กรุงเทพฯ : ดันอ้อ.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- วัชรินทร์ จรุงจิตสุนทร. 2548. **หลักการและแนวความคิดการออกแบบผลิตภัณฑ์**. กรุงเทพฯ :
 แอ๊ปเปิ้ล พรินติ้งกรุ๊ป จำกัด.
- ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏเทพสตรี ลพบุรี. 2541. **ผ้าทอพื้นเมืองลพบุรี สระบุรี**.
 กรุงเทพฯ : พีเอลิฟวิง.
- สิทธิศักดิ์ ธีรศรีสวัสดิ์กุล. 2539. **การออกแบบลวดลาย**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- สิริธัญญา ศิริบุปผา. 2549. **การศึกษาและพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมของที่ระลึกจากผ้า
 ทอชาวไทยทรงดำ จังหวัดเพชรบุรี**. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ
 ทหารลาดกระบัง.
- สำนักวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์กรมศิลปากร. 2554. **แนวทางในการรณรงค์แต่งกายด้วยผ้าไทย**.
 [Online]. Available : [http : //www.M- culture.go.th/2011](http://www.M-culture.go.th/2011).
- Admin. 2554. **หลักการออกแบบลวดลายผ้ามัดหมี่**. [Online]. Available: [http : // pineapple-
 eyes.snru.ac.th/cram/index.php.2011](http://pineapple-eyes.snru.ac.th/cram/index.php.2011).
- John Howkins. 2553. **เศรษฐกิจสร้างสรรค์ ความมั่งคั่งจากความคิดเขาคิดกันอย่างไร**
The creative economy How people make money from ideas. แปลโดย
 คุณากร วาณิชยวิรุฬห์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พรินติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ภาคผนวก ค แนวคิดในการออกแบบ

ภาคผนวก ง การออกแบบเพื่อการผลิต

ภาคผนวก จ ขั้นตอนการดำเนินงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสัมภาษณ์ กลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์หัตถกรรมผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

การวิจัยเรื่อง

การศึกษาและพัฒนาลวดลายผ้ามัดหมี่ เพื่อการออกแบบเป็นผลิตภัณฑ์
เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี : กรณีศึกษา ชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

วัตถุประสงค์ในการวิจัย มีดังนี้ คือ

1. เพื่อศึกษาลวดลายและความต้องการใช้ผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ในการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี
2. เพื่อพัฒนาลวดลายผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวนให้เหมาะสมกับการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรีและประเมินความพึงพอใจของลวดลายผ้ามัดหมี่ที่ได้รับการพัฒนา
3. เพื่อออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรีจากผ้ามัดหมี่ ที่พัฒนาลวดลาย ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางในการณรงค์แต่งกายด้วยผ้าไทยชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ที่ได้พัฒนาแล้ว
4. ประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้ผลิตภัณฑ์ ที่มีต่อการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรีจากผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ที่ได้พัฒนาแล้ว

ผู้วิจัยขอขอบคุณ ในความร่วมมือของท่าน

นางสาวกรชนก บุญทร
นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาเทคโนโลยี ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสัมภาษณ์

กลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์หัตถกรรมกลุ่มสตรีสหกรณ์บ้านหินปัก สหกรณ์การเกษตรบ้านหมี่
และกลุ่มสตรีอาสาบ้านพวน ตำบลหินปัก อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี
การวิจัยเรื่อง การศึกษาและพัฒนาลวดลายผ้ามัดหมี่ เพื่อการออกแบบเป็นผลิตภัณฑ์
เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี : กรณีศึกษา ชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

ชื่อ - สกุล ผู้ให้การสัมภาษณ์.....

ชื่อกลุ่มผู้ผลิตผ้าทอมัดหมี่.....

1. ท่านมีประสบการณ์ในการทอผ้ามัดหมี่มานานเท่าใด

- น้อยกว่า 1 ปี 1-5 ปี 6-10 ปี 11-15 ปี 16-20 ปี
 อื่นๆ.....

2. ท่านได้รับการถ่ายทอดวิธีการทอผ้ามัดหมี่มาจากใคร.....

3. การทอผ้ามัดหมี่ของท่านมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อ (สามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1ข้อ)

- เป็นอาชีพหลัก
 เป็นอาชีพเสริม
 ไว้ใช้ในครัวเรือน
 เมื่อว่างจากการประกอบอาชีพ
 อื่นๆ.....

4. ลักษณะที่มาของลวดลายผ้ามัดหมี่ของท่านมีที่มาอย่างไร (สามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1ข้อ)

- ได้รับการถ่ายทอดจากบรรพบุรุษ
 คิดค้นประดิษฐ์ลวดลายเอง
 มีผู้นำลวดลายมาสั่งให้ผลิต
 อื่นๆ.....

5. วัตถุดิบที่ท่านใช้ในการผลิตผ้ามัดหมี่ได้มาจากแหล่งใด (สามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1ข้อ)

- ซื้อจากโรงงานทั้งหมด
 ผลิตใช้เองบางประเภท (ปลูกฝ้าย, ปั่นด้ายเอง, ใช้สีย้อมเคมี)
 ผลิตใช้เองทั้งหมด (ปลูกฝ้าย, ปั่นด้ายเอง, ใช้สีย้อมจากธรรมชาติ)
 อื่นๆ.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. ลวดลายผ้ามัดหมี่แบบใดในกลุ่มของท่านได้รับความนิยมมากที่สุด (สามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ลวดลายมัดหมี่โบราณ
- ลวดลายธรรมชาติ (ยกตัวอย่าง).....
- ลวดลายเรขาคณิต (ยกตัวอย่าง).....
- อื่นๆ.....
- ลวดลายมัดหมี่ประยุกต์
- ลวดลายธรรมชาติ (ยกตัวอย่าง).....
- ลวดลายเรขาคณิต (ยกตัวอย่าง).....
- อื่นๆ.....

7. มีปัจจัยอะไรบ้างที่สร้างความนิยมในการเลือกลวดลายผ้ามัดหมี่ (สามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1ข้อ)

- สีสັນ
- การออกแบบลวดลายผ้า
- ความยากง่าย ในการตัดต่อลวดลายผ้า
- วัสดุและความประณีตในกระบวนการทอผ้า
- อื่นๆ

8. สีใดเป็นที่นิยมมากที่สุดในกลุ่มทอผ้ามัดหมี่ของท่าน (สามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1ข้อ)

- สีขาว- สีดำ
- สีโทนร้อน (สีเหลือง, สีชมพู, สีแดง, สีส้ม, สีม่วง, สีนํ้าตาล)
- สีโทนเย็น (สีเทา, สีฟ้า, สีนํ้าเงิน, สีเขียว)
- อื่นๆ

9. ให้อธิบายลักษณะและจุดเด่นของลวดลายผ้ามัดหมี่ในกลุ่มของท่าน

.....

.....

.....

10. ทางกลุ่มของท่านมีการออกแบบพัฒนาลวดลายผ้ามัดหมี่ขึ้นมาใหม่หรือไม่ อย่างไร

- มี (ระบุชื่อลวดลาย).....
- ไม่มี (เพราะ).....
- อื่นๆ.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

11. ถ้ามีการออกแบบพัฒนาสวดลายผ้ามัดหมี่ขึ้นมาใหม่ท่านเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร
- เห็นด้วย (เพราะ).....
- ไม่เห็นด้วย (เพราะ).....
- อื่นๆ.....
12. กลุ่มทอผ้ามัดหมี่ของท่านได้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์เกี่ยวกับการพัฒนาผ้ามัดหมี่กับกลุ่มทอผ้าอื่นหรือไม่
- มี (อธิบาย).....
- ไม่มี (อธิบาย).....
13. กลุ่มทอผ้ามัดหมี่ของท่านประสบปัญหาเรื่องใด ในการออกแบบพัฒนาสวดลายผ้ามัดหมี่ขึ้นมาใหม่ (สามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1ข้อ)
- เงินทุน
- วัสดุ
- ผู้ออกแบบ
- การประชาสัมพันธ์
- การตลาดไม่ดี
- ไม่เป็นที่นิยม
- อื่นๆ
14. ท่านคิดว่าจะมีความจำเป็นหรือไม่ อย่างไรในการออกแบบสวดลายผ้ามัดหมี่ใหม่ๆ ขึ้นมาอยู่ตลอดเวลา
- จำเป็น (เพราะ).....
- ไม่จำเป็น (เพราะ).....
- อื่นๆ
15. กลุ่มทอผ้ามัดหมี่ของท่านได้มีการนำผ้ามัดหมี่ที่ทอเสร็จแล้วไปผลิตเป็นผลิตภัณฑ์อย่างอื่นในรูปแบบใดบ้างนอกจากขายเป็นผืน (สามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1ข้อ)
- เสื้อผ้าบุรุษและสตรี
- เสื้อผ้าเด็กชายเด็กหญิง
- กระเป๋า
- รองเท้า
- ของชำร่วย (เช่น พวงกุญแจ, ตุ๊กตา ฯลฯ)
- ของใช้ของตกแต่งบ้าน (เช่น ผ้าปูโต๊ะ, ชุดเครื่องใช้บนโต๊ะอาหาร, ชุดเครื่องนอน, โคมไฟ, ผ้าคลุมเครื่องใช้ไฟฟ้า ฯลฯ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- เฟอร์นิเจอร์
- ของใช้สำนักงาน (เช่น กล้องใส่ปากกาดินสอ, กล้องใส่นามบัตร, กล้องใส่เอกสาร, สมุดโน้ต ฯลฯ)
- อื่นๆ

16. ท่านต้องการให้มีการส่งเสริมและออกแบบพัฒนาตลาดสายใหม่ๆ ในการท่องเที่ยวมัคหมี่หรือไม่ อย่างไร

- ต้องการ (เพราะ).....
- ไม่ต้องการ (เพราะ).....
- อื่นๆ

17. ท่านอยากได้ตลาดสายมัคหมี่ในลักษณะใด (สามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1ข้อ)

- ลวดลาย จากธรรมชาติ
- ลวดลาย จากรูปทรงเรขาคณิต
- ลวดลาย ประยุกต์ จากลายโบราณ
- ลวดลาย ประยุกต์ จากสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดลพบุรี
- ลวดลาย ประยุกต์ จากดอกไม้ประจำจังหวัดลพบุรี
- ลวดลาย ประยุกต์ จากสัญลักษณ์ประจำจังหวัดลพบุรี
- อื่นๆ

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ตอบแบบสอบถาม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

**แบบประเมินความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาลวดลายผ้ามัดหมี่
ชาวไทยพวน
การวิจัยเรื่อง การศึกษาและพัฒนาลวดลายผ้ามัดหมี่ เพื่อการออกแบบเป็นผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกาย
บุรุษและสตรี
: กรณีศึกษา ชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี**

วัตถุประสงค์ในการวิจัย มีดังนี้ คือ

1. เพื่อศึกษาลวดลายและความต้องการใช้ผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ในการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี
2. เพื่อพัฒนาลวดลายผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวนให้เหมาะสมกับการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรีและประเมินความพึงพอใจของลวดลายผ้ามัดหมี่ที่ได้รับการพัฒนา
3. เพื่อออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรีจากผ้ามัดหมี่ ที่พัฒนาลวดลายซึ่งสอดคล้องกับแนวทางในการณรงค์แต่งกายด้วยผ้าไทยชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ที่ได้พัฒนาแล้ว
4. ประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้ผลิตภัณฑ์ ที่มีต่อการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรีจากผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ที่ได้พัฒนาแล้ว

คำชี้แจงในการตอบแบบประเมิน

1. การวิจัยครั้งนี้จัดทำขึ้นเพื่อการศึกษาและพัฒนาลวดลายผ้ามัดหมี่ เพื่อการออกแบบเป็นผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี: กรณีศึกษา ชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี โดยแบบประเมินชุดนี้ต้องการลวดลายผ้ามัดหมี่ที่มีความเหมาะสมกับการนำไปผลิตเป็นผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี ของชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี
2. กรุณาตอบแบบประเมินทุกข้อตามความจริง ด้วยตัวของท่านเอง
3. ข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินนี้ ใช้สำหรับการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น และนำเสนอข้อมูลในภาพรวมเท่านั้น

คำชี้แจง : จงเติมเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียงข้อเดียวโดยมีความหมายของระดับค่าความคิดเห็น ดังนี้

- 5 หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความเหมาะสมมาก
- 3 หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย
- 1 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

ผู้วิจัยขอขอบคุณ ในความร่วมมือของท่าน

นางสาวกรชนก บุญทร
นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

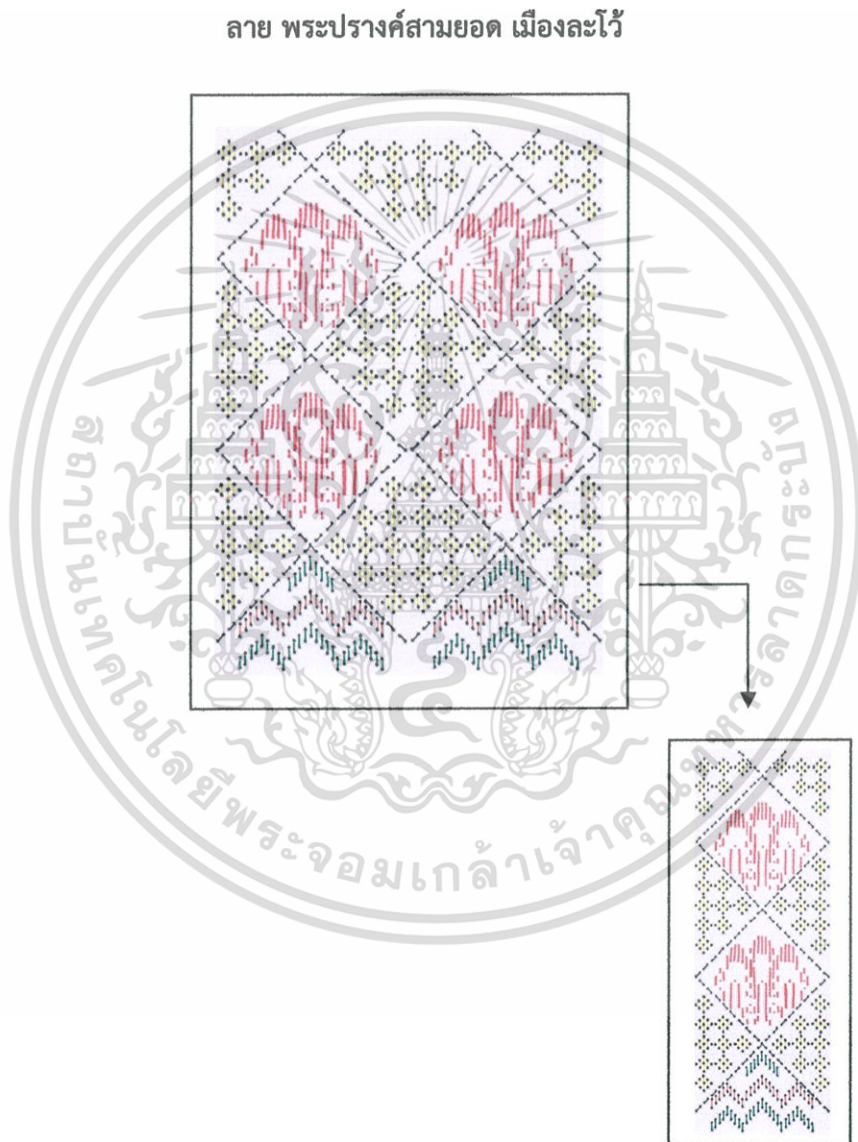
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่1 แบบประเมินความคิดเห็นเกี่ยวกับลวดลายผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวนที่ได้รับการพัฒนา เพื่อการออกแบบเป็นผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี

โปรดพิจารณารูปภาพลวดลายผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวน แล้วกรอกแบบประเมินถึงความเหมาะสมของลวดลายที่ผ่านการพัฒนา โดยลวดลายผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวน มีลวดลายที่สื่อให้เห็นถึงวัฒนธรรมท้องถิ่นของชาวไทยพวน รวมไปถึงเอกลักษณ์เด่น ของจังหวัดลพบุรี

รูปแบบที่1

ลาย พระปราสาทสามยอด เมืองละโว้

ลายมัดหมี่ 35 ล้า

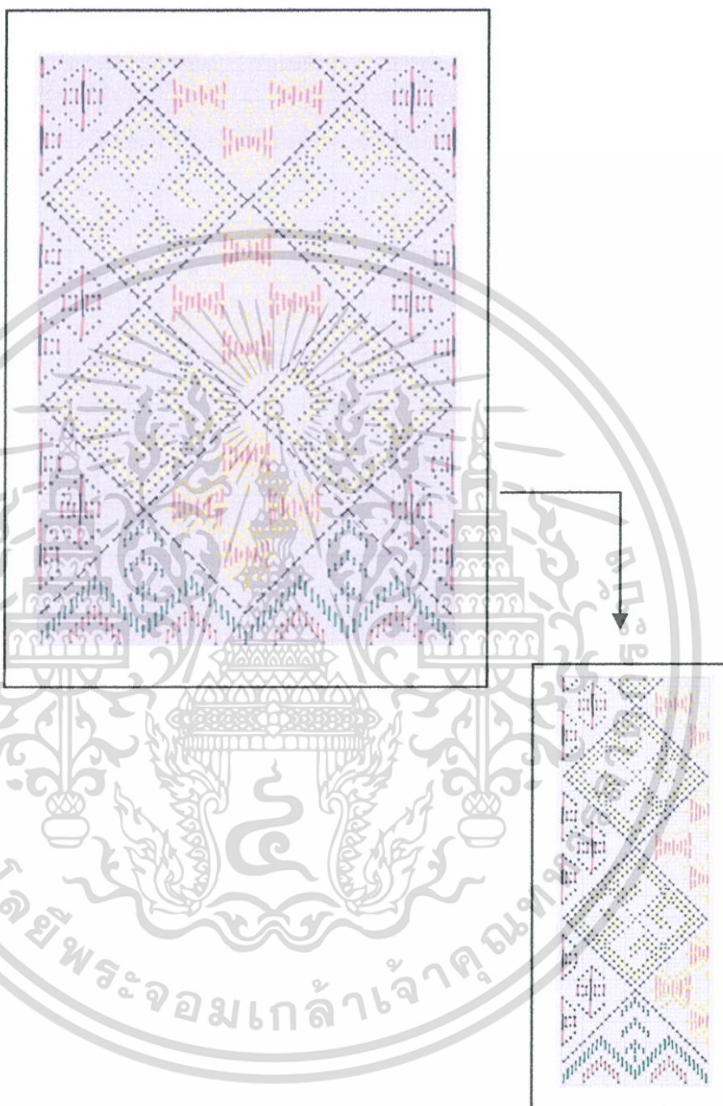
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อที่	รายละเอียด	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1.	ความเหมาะสมกับประโยชน์ใช้สอย 1.1 ลักษณะลวดลายเหมาะสมในการนำไปตัดเย็บ เครื่องแต่งกาย บุรุษและสตรี..... 1.2 สีของลวดลายเหมาะสมในการนำไปตัดเย็บ เครื่องแต่งกาย บุรุษและสตรี..... 1.3 ขนาดของลวดลายเหมาะสมในการนำไปตัดเย็บเครื่องแต่งกาย บุรุษและสตรี..... 1.4 มีความเหมาะสมด้านการใช้งานเมื่อนำไปตัดเย็บ เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี.....					
2.	วัสดุและกรรมวิธีการผลิต 2.1 วัสดุที่ใช้ในการผลิต..... 2.2 ด้านการมัดหมี่ลวดลาย..... 2.3 ขั้นตอนการทอผ้า..... 2.4 ระยะเวลาในการผลิต..... 2.5 ความยากง่ายในการผลิตโดยรวมมีความเหมาะสม.....					
3.	ความสวยงามและลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์ 3.1 ความสวยงามของลวดลาย..... 3.2 องค์ประกอบในการจัดวางลวดลาย..... 3.3 สีสวยงาม..... 3.4 สื่อให้เห็นถึงวัฒนธรรมท้องถิ่น..... 3.5 สื่อให้เห็นถึงเอกลักษณ์ประจำท้องถิ่น.....					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปแบบที่ 2

ลาย ดอกพิกุลไทยพวนประยุกต์

ลายมัดหมี่ 35 ล้ำ

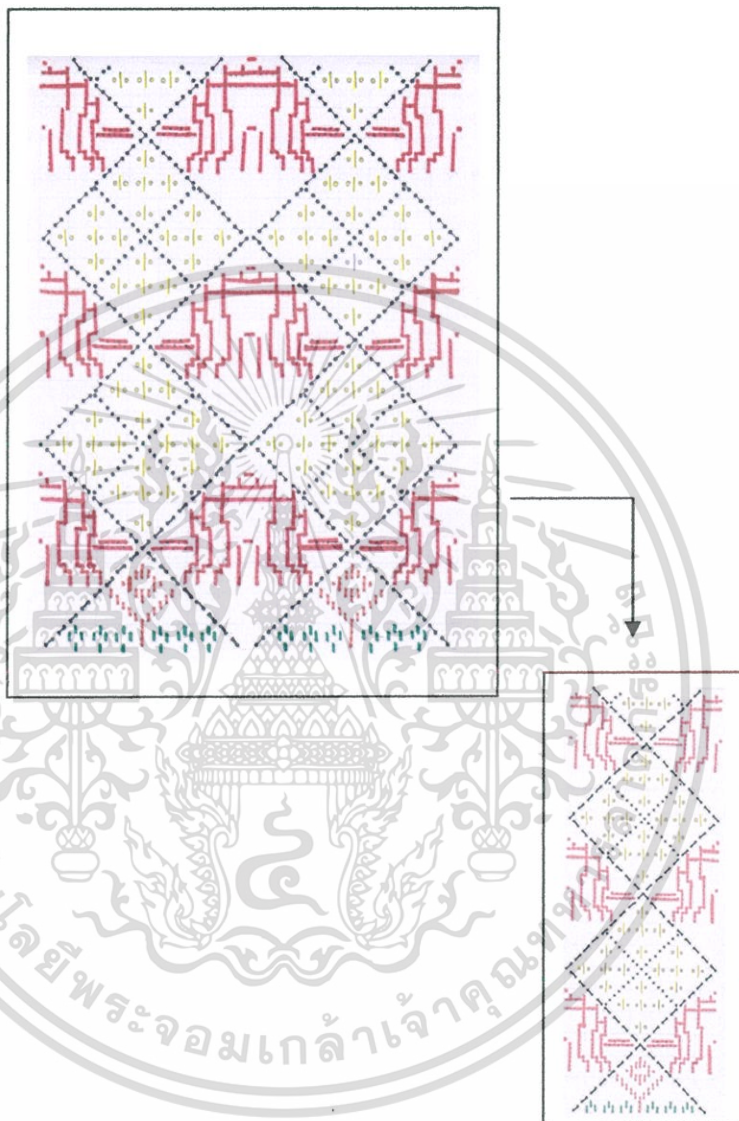
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อที่	รายละเอียด	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1.	ความเหมาะสมกับประโยชน์ใช้สอย 1.1 ลักษณะลวดลายเหมาะสมในการนำไปตัดเย็บ เครื่องแต่งกาย บุรุษและสตรี..... 1.2 สีของลวดลายเหมาะสมในการนำไปตัดเย็บ เครื่องแต่งกาย บุรุษและสตรี..... 1.3 ขนาดของลวดลายเหมาะสมในการนำไปตัดเย็บเครื่องแต่งกาย บุรุษและสตรี..... 1.4 มีความเหมาะสมด้านการใช้งานเมื่อนำไปตัดเย็บ เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี.....
2.	วัสดุและกรรมวิธีการผลิต 2.1 วัสดุที่ใช้ในการผลิต..... 2.2 ด้านการมัดหมี่ลวดลาย..... 2.3 ขั้นตอนการทอผ้า..... 2.4 ระยะเวลาในการผลิต..... 2.5 ความยากง่ายในการผลิตโดยรวมมีความเหมาะสม.....
3.	ความสวยงามและลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์ 3.1 ความสวยงามของลวดลาย..... 3.2 องค์ประกอบในการจัดวางลวดลาย..... 3.3 สีสวยงาม..... 3.4 สื่อให้เห็นถึงวัฒนธรรมท้องถิ่น..... 3.5 สื่อให้เห็นถึงเอกลักษณ์ประจำท้องถิ่น.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปแบบที่ 3

ลาย ประตូវังนารายณ์

ลายมัดหมี่ 35 ลำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อที่	รายละเอียด	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1.	ความเหมาะสมกับประโยชน์ใช้สอย 1.1 ลักษณะลวดลายเหมาะสมในการนำไปตัดเย็บ เครื่องแต่งกาย บุรุษและสตรี..... 1.2 สีของลวดลายเหมาะสมในการนำไปตัดเย็บ เครื่องแต่งกาย บุรุษและสตรี..... 1.3 ขนาดของลวดลายเหมาะสมในการนำไปตัดเย็บเครื่องแต่งกาย บุรุษและสตรี..... 1.4 มีความเหมาะสมด้านการใช้งานเมื่อนำไปตัดเย็บ เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี.....					
2.	วัสดุและกรรมวิธีการผลิต 2.1 วัสดุที่ใช้ในการผลิต..... 2.2 ด้านการมัดหมี่ลวดลาย..... 2.3 ขั้นตอนการทอผ้า..... 2.4 ระยะเวลาในการผลิต..... 2.5 ความยากง่ายในการผลิตโดยรวมมีความเหมาะสม.....					
3.	ความสวยงามและลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์ 3.1 ความสวยงามของลวดลาย..... 3.2 องค์ประกอบในการจัดวางลวดลาย..... 3.3 สีสวยงาม..... 3.4 สื่อให้เห็นถึงวัฒนธรรมท้องถิ่น..... 3.5 สื่อให้เห็นถึงเอกลักษณ์ประจำท้องถิ่น.....					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่2 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ตอบแบบประเมิน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

**แบบประเมินความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่อง
แต่งกายบุรุษและสตรีจากผ้ามัดหมี่ ที่ได้รับการออกแบบพัฒนาลวดลายแล้ว
การวิจัยเรื่อง การศึกษาและพัฒนาลวดลายผ้ามัดหมี่ เพื่อการออกแบบเป็นผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกาย
บุรุษและสตรี
: กรณีศึกษา ชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี**

วัตถุประสงค์ในการวิจัย มีดังนี้ คือ

1. เพื่อศึกษาลวดลายและความต้องการใช้ผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ในการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี
2. เพื่อพัฒนาลวดลายผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวนให้เหมาะสมกับการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรีและประเมินความพึงพอใจของลวดลายผ้ามัดหมี่ที่ได้รับการพัฒนา
3. เพื่อออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรีจากผ้ามัดหมี่ ที่พัฒนาลวดลายซึ่งสอดคล้องกับแนวทางในการณรงค์แต่งกายด้วยผ้าไทยชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ที่ได้พัฒนาแล้ว
4. ประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้ผลิตภัณฑ์ ที่มีต่อการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรีจากผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ที่ได้พัฒนาแล้ว

คำชี้แจงในการตอบแบบประเมิน

1. การวิจัยครั้งนี้จัดทำขึ้นเพื่อการศึกษาและพัฒนาลวดลายผ้ามัดหมี่ เพื่อการออกแบบเป็นผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี: กรณีศึกษา ชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี โดยแบบประเมินชุดนี้ต้องการรูปแบบ ผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรีที่เหมาะสมกับผ้ามัดหมี่ ของชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ที่ได้รับการออกแบบพัฒนาแล้ว
2. กรุณาตอบแบบประเมินทุกข้อตามความจริง ด้วยตัวของท่านเอง
3. ข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินนี้ ใช้สำหรับการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น และนำเสนอข้อมูลในภาพรวมเท่านั้น

หัวข้อในการสอบถาม

1. รูปแบบกับประโยชน์ใช้สอย หมายถึง รูปแบบที่เหมาะสมกับความสามารถและคุณภาพของผ้ามัดหมี่ ที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคได้
2. รูปแบบกับความสวยงาม หมายถึง รูปแบบ ลวดลายและสีสันทของผ้ามัดหมี่ ซึ่งมาจากความรู้สึกรื่นชอบและความพึงพอใจ

ผู้วิจัยขอขอบคุณ ในความร่วมมือของท่าน

นางสาวกรชนก บุญทร
นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาเทคโนโลยีออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 1 แบบประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษจากผ้ามัดหมี่ ที่ได้รับการออกแบบพัฒนาแล้ว

ข้อที่	รายละเอียด	คะแนนความคิดเห็น	
		แบบที่ 1	แบบที่ 2
1.	รูปแบบกับประโยชน์ใช้สอย 1.1 รูปแบบมีความเหมาะสมกับผลิตภัณฑ์ประเภทผ้าทอมัดหมี่..... 1.2 สวมใส่สบาย สามารถสวมใส่ได้ตลอดทั้งวัน..... 1.3 ความเหมาะสมในการนำไปใช้ในงานพิธีต่างๆ..... 1.4 ความเหมาะสมที่จะใช้เป็นเครื่องแต่งกายในการรณรงค์แต่งกายด้วยผ้าไทยในหน่วยงานราชการ..... 1.5 มีการพัฒนาให้เหมาะสมกับเพศและวัยของกลุ่มผู้ใช้.....
2.	รูปแบบกับความสวยงาม 2.1 รูปแบบและลวดลายมีความสวยงาม..... 2.2 รูปแบบและลวดลายมีความเหมาะสมในการนำมาตัดเย็บ..... 2.3 รูปแบบมีความโดดเด่น นำสวมใส่และสะท้อนให้เห็นถึงคุณค่าของผลิตภัณฑ์..... 2.4 การจัดวางลวดลายผ้ามีความเหมาะสมกับรูปแบบ สะท้อนเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น..... 2.5 รูปแบบของผลิตภัณฑ์มีความสวยงาม ตามสมัยนิยม.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ตอบแบบประเมิน

.....

.....

.....

.....

.....

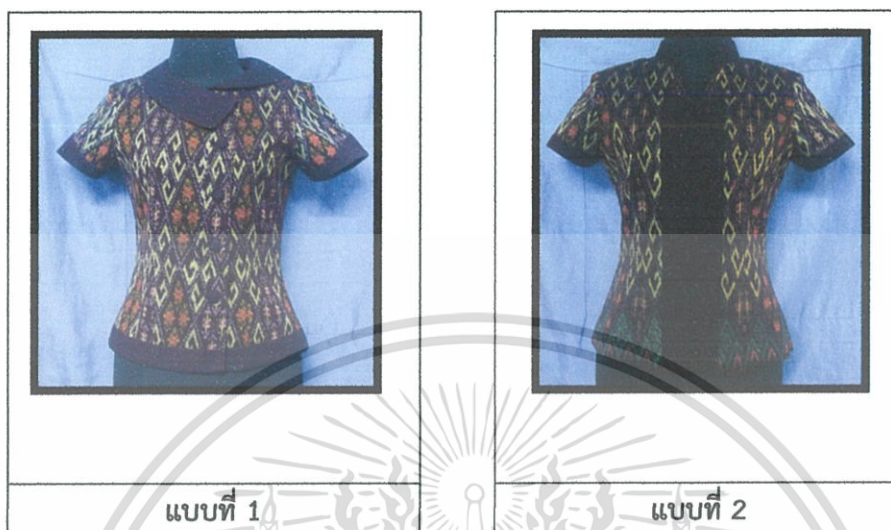
.....

.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 1 แบบประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายสตรีจากผ้ามัดหมี่ ที่ได้รับการออกแบบพัฒนาแล้ว

ข้อที่	รายละเอียด	คะแนนความคิดเห็น	
		แบบที่ 1	แบบที่ 2
1.	รูปแบบกับประโยชน์ใช้สอย 1.1 รูปแบบมีความเหมาะสมกับผลิตภัณฑ์ประเภทผ้าทอมัดหมี่..... 1.2 สวมใส่สบาย สามารถสวมใส่ได้ตลอดทั้งวัน..... 1.3 ความเหมาะสมในการนำไปใช้ในงานพิธีต่างๆ..... 1.4 ความเหมาะสมที่จะใช้เป็นเครื่องแต่งกายในการรณรงค์แต่งกายด้วยผ้าไทยในหน่วยงานราชการ..... 1.5 มีการพัฒนาให้เหมาะสมกับเพศและวัยของกลุ่มผู้ใช้.....
2.	รูปแบบกับความสวยงาม 2.1 รูปแบบและลวดลายมีความสวยงาม..... 2.2 รูปแบบและลวดลายมีความเหมาะสมในการนำมาตัดเย็บ..... 2.3 รูปแบบมีความโดดเด่น น่าสวมใส่และสะท้อนให้เห็นถึงคุณค่าของผลิตภัณฑ์..... 2.4 การจัดวางลวดลายผ้ามีความเหมาะสมกับรูปแบบ สะท้อนเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น..... 2.5 รูปแบบของผลิตภัณฑ์มีความสวยงาม ตามสมัยนิยม.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ตอบแบบประเมิน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีต่อการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี จากผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ที่ได้พัฒนาแล้ว

การวิจัยเรื่อง การศึกษาและพัฒนาลวดลายผ้ามัดหมี่ เพื่อการออกแบบเป็นผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี

: กรณีศึกษา ชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

วัตถุประสงค์ในการวิจัย มีดังนี้ คือ

1. เพื่อศึกษาลวดลายและความต้องการใช้ผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ในการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี
2. เพื่อพัฒนาลวดลายผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวนให้เหมาะสมกับการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรีและประเมินความพึงพอใจของลวดลายผ้ามัดหมี่ที่ได้รับการพัฒนา
3. เพื่อออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรีจากผ้ามัดหมี่ ที่พัฒนาลวดลายซึ่งสอดคล้องกับแนวทางในการรณรงค์แต่งกายด้วยผ้าไทยชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ที่ได้พัฒนาแล้ว
4. ประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้ผลิตภัณฑ์ ที่มีต่อการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรีจากผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ที่ได้พัฒนาแล้ว

คำชี้แจงในการตอบแบบประเมิน

1. การวิจัยครั้งนี้จัดทำขึ้นเพื่อการศึกษาและพัฒนาลวดลายผ้ามัดหมี่ เพื่อการออกแบบเป็นผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี: กรณีศึกษา ชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี โดยแบบประเมินชุดนี้ต้องการรูปแบบ ผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรีที่เหมาะสมกับผ้ามัดหมี่ ของชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ที่ได้รับการออกแบบพัฒนาแล้ว
2. กรุณาตอบแบบประเมินทุกข้อตามความจริง ด้วยตัวของท่านเอง
3. ข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินนี้ ใช้สำหรับการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น และนำเสนอข้อมูลในภาพรวมเท่านั้น

หัวข้อในการสอบถาม

1. แบบสอบถามความคิดเห็นทั่วไป
2. ประโยชน์ใช้สอย หมายถึง ความเหมาะสมในการใช้งาน ความคงทน และความสะดวกในการดูแลรักษา
3. ด้านความสวยงาม หมายถึง รูปแบบ ลวดลายและสีสันทของผ้ามัดหมี่ ซึ่งมาจากความรู้สึกชื่นชอบและความพึงพอใจ

ผู้วิจัยขอขอบคุณ ในความร่วมมือของท่าน

นางสาวกรชนก บุญทร
นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาเทคโนโลยีออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถามผู้ใช้ผลิตภัณฑ์เพื่อประเมินรูปแบบ
เรื่อง

แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีต่อการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี จากผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ที่ได้พัฒนาแล้ว

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างหน้าข้อความซึ่งตรงกับความจริงของท่าน หรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดให้

ตอนที่1 แบบสอบถามความคิดเห็นทั่วไป

1. เพศ

- ชาย หญิง

2. อายุ

- ต่ำกว่า 30 ปี 30 - 35 ปี 36 - 45 ปี 45 ปีขึ้นไป

3. สถานภาพสมรส

- โสด สมรส หย่าร้าง/หม้าย

4. ระดับการศึกษา

- ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี ปริญญาโท อื่นๆ โปรดระบุ.....

5. ระดับรายได้ของท่าน

- ต่ำกว่า 5,000 5,000-10,000
 10,000- 15,000 15,000-20,000
 20,000- 25,000 25,000- 30,000
 อื่นๆ โปรดระบุ.....

6. ผลิตภัณฑ์ผ้ามัดหมี่ประเภทเสื้อที่ท่านสวมใส่เป็นประจำ ผลิตจากวัตถุดิบประเภทใด

- ฝ้าย
 ไหม
 โยสังเคราะห์
 อื่นๆ โปรดระบุ.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7. ในการใช้ผลิตภัณฑ์จากผ้ามัดหมี่ประเภทเสื้อในหนึ่งสัปดาห์

- สวมใส่ทุกวัน
- สวมใส่ 1 วัน (วันจันทร์ - วันศุกร์)
- สวมใส่เฉพาะในโอกาสพิเศษ
- อื่นๆ โปรดระบุ.....

8. ในการซื้อผลิตภัณฑ์จากผ้ามัดหมี่ประเภทเสื้อของท่าน

- ซื้อทุกเดือน
- ซื้อทุก 3-6 เดือน
- ซื้อทุกปี
- อื่นๆ โปรดระบุ.....

9. ปัจจัยที่ใช้พิจารณาในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์จากผ้ามัดหมี่ประเภทเสื้อ (สามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ลวดลายและสีสันท
- การออกแบบและตัดเย็บที่ประณีต
- ราคา
- อื่นๆ โปรดระบุ.....

10. เหตุผลในการซื้อผลิตภัณฑ์จากผ้ามัดหมี่ประเภทเสื้อ (สามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ซื้อเพื่อสวมใส่เอง
- ซื้อเพื่อเป็นของฝากของกำนัล
- อื่นๆ โปรดระบุ.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีต่อการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี จากผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

โปรดพิจารณาผลิตภัณฑ์ผ้ามัดหมี่แล้วกรอกแบบประเมินถึงความเหมาะสมของรูปแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี จากผ้ามัดหมี่ชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี โดยการทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็น หลังข้อความซึ่งตรงกับความจริงของท่าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อที่	รายละเอียด	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1.	ด้านประโยชน์ใช้สอย					
	1.1 สวมใส่สบาย.....
	1.2 ใช้สวมใส่ในงานพิธีต่างๆ.....
	1.3 สามารถสวมใส่ได้หลากหลายโอกาส.....
	1.4 มีการพัฒนาให้เหมาะสมกับเพศและวัยของผู้ใช้.....
	1.5 การเก็บรักษา ซักทำความสะอาด ได้สะดวก.....
	1.6 ผลิตภัณฑ์มีความคงทน สวมใส่ได้ระยะเวลานาน.....
2.	ด้านความสวยงาม					
	2.1 ผลิตภัณฑ์มีความสวยงาม โดดเด่น นำสวมใส่.....
	2.2 ผลิตภัณฑ์มีความประณีต ในการออกแบบตัดเย็บ.....
	2.3 ผลิตภัณฑ์สื่อถึงเอกลักษณ์ประจำท้องถิ่น.....
	2.4 ผลิตภัณฑ์สื่อถึงวัฒนธรรมประจำท้องถิ่น.....
	2.5 ผลิตภัณฑ์สะท้อนให้เห็นถึงควมมีคุณค่าของตัวผลิตภัณฑ์.....
	2.6 ผลิตภัณฑ์มีความสวยงาม ตามสมัยนิยม.....

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ตอบแบบประเมิน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก

ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บันทึกข้อความ

หน่วยงาน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สจล. ส่วนบริหารงานทั่วไป โทร. 3692

ที่ ศธ 0524.04/ 4514

วันที่ ๒๖ ธันวาคม 2554

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมิน

เรียน รศ.ว่าที่ร้อยโทพิชัย สดภิบาล

ด้วย นางสาวกรชนก บุญทร นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้ามัดหมี่ เพื่อการออกแบบเป็นผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี : กรณีศึกษา ชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี” โดยมี ดร.จตุรงค์ เลาหะเพ็ญแสง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ รศ.อุดมศักดิ์ สาริบุตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมิน ของ นางสาวกรชนก บุญทร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ว่าที่ร้อยโทพิชัย สดภิบาล

นางสาวกรชนก บุญทร

๑๑ ม.ค. ๕๕

(รองศาสตราจารย์พระวุฒิ สุวรรณจันทร์)

คนบตี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/ 4514

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

26 ธันวาคม 2554

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมิน

เรียน ผศ.วิโรจน์ อิมเอิบ

ด้วย นางสาวกรชนก บุญทร นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาและพัฒนาลวดลายผ้ามัดหมี่ เพื่อการออกแบบเป็นผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี : กรณีศึกษา ชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี” โดยมี ดร.จตุรงค์ เล่าหะเพ็ญแสง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ รศ.อุดมศักดิ์ สารินุต เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมิน ของนางสาวกรชนก บุญทร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์พีระวุฒิ สุวรรณจันทร์)

คณบดี

ส่วนบริหารงานทั่วไป

โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02- 329-8436

ติดต่อนักศึกษาโทร.089-760-6099

อ.อ.เป็ญทิพย์ โทร. ๐๒-๓๒๙-๘๐๐๐
๓๖๙๒

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บันทึกข้อความ

หน่วยงาน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สจล. ส่วนบริหารงานทั่วไป โทร. 3692

ที่ ศร 0524.04/ 4514

วันที่ ๒๕ ธันวาคม 2554

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมิน

เรียน ผศ.รณรงค์ ภิรมย์การ

ด้วย นางสาวกรชนก บุญทร นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาและพัฒนาตลาดสายน้ำมดหมี เพื่อการออกแบบเป็นผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี : กรณีศึกษา ชาวไทยเขวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี” โดยมี ดร.จตุรงค์ เลาะห์เพ็ญแสง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ รศ.อุดมศักดิ์ สาริบุตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมิน ของ นางสาวกรชนก บุญทร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์ไพระวุฒิ สุวรรณจันทร์)
คณบดี

๒๕.๑๒.๒๕๕๕

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/ 3755

คณะกรรมการอุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

๗ กันยายน ๒๕๕๔

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านงานหัตถกรรมผ้าทอและด้านการออกแบบลวดลายผ้าทอ

เรียน ผศ.ดร.กิตติศักดิ์ อริยะศรี

ด้วย นางสาวกรชนก บุญทร นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรอุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาและพัฒนาลวดลายผ้ามัดหมี่ เพื่อการออกแบบเป็นผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี : กรณีศึกษา ชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี” โดยมี ดร.จตุรงค์ เล่าหะเพ็ญแสง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ รศ.อุดมศักดิ์ สาริบุตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะกรรมการอุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านงานหัตถกรรมผ้าทอและด้านการออกแบบลวดลายผ้าทอ ของ นางสาวกรชนก บุญทร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ไพรัช สุวรรณจันทร์)

คณบดี

ส่วนบริหารงานทั่วไป

โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02- 329-8436

ติดต่อนักศึกษาโทร.089-760-6099

ผศ.ดร.ไพรัช สุวรรณจันทร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/ 0531

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

7 กุมภาพันธ์ 2555

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญประเมินงานด้านหัตถกรรมผ้าทอพื้นเมือง

เรียน ผศ.วิไลวรรณ ฉ่ำพิรุณ

ด้วย นางสาวกรชนก บุญทร นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาและพัฒนาลวดลายผ้ามัดหมี่ เพื่อการออกแบบเป็นผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี : กรณีศึกษา ชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี” โดยมี ดร.จตุรงค์ เล่าหะเพ็ญแสง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ รศ.อุดมศักดิ์ สาริบุตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์วิทยานิพนธ์ร่วม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญประเมินงานด้านหัตถกรรมผ้าทอพื้นเมือง ของ นางสาวกรชนก บุญทร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ์ สุนทรกนกพงศ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02-329-8436

ติดต่อนักศึกษาโทร.089-760-6099

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/ 0956

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

๕ มีนาคม 2555

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านงานหัตถกรรมผ้าทอพื้นเมือง

เรียน อาจารย์ครุฑ สุขสวัสดิ์

ด้วย นางสาวกรชนก บุญทร นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
ลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาและพัฒนาตลาดลายผ้ามัดหมี่ เพื่อการออกแบบเป็น
ผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี : กรณีศึกษา ชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี” โดยมี
ดร.จตุรงค์ เลาหะเพ็ญแสง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรศ.อุดมศักดิ์ สาริบุตร เป็นอาจารย์
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่อง
ดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบเครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี ของ
นางสาวกรชนก บุญทร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและ
ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ สุนทรกนกพงศ์)
รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนบริหารงานทั่วไป

โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02- 329-8436

ติดต่อนักศึกษาโทร.089-760-6099

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/ 3755

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

๒๕ กันยายน 2554

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการทอผ้ามัดหมี่

เรียน คุณวนิดา รักพรม

ด้วย นางสาวกรชนก บุญทร นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาและพัฒนาลวดลายผ้ามัดหมี่ เพื่อการออกแบบเป็นผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี : กรณีศึกษา ชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี” โดยมี ดร.จตุรงค์ เล้าหะเพ็ญแสง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ รศ.อุดมศักดิ์ สาริบุตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการทอผ้ามัดหมี่ ของ นางสาวกรชนก บุญทร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(นางสาวหัตถ์ รักพรม)

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์พีระวุฒิ สุวรรณจันทร์)

คุณบดี

ส่วนบริหารงานทั่วไป

โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02- 329-8436

ติดต่อนักศึกษาโทร.089-760-6099

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศร 0524.04/ 0531

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

7 กุมภาพันธ์ 2555

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญประเมินงานด้านการออกแบบสวดลายและการมัดหมี่สวดลายของผ้าทอหมัดหมี่

เรียน คุณเพ็ญศรี ม่วงศิลป์

ด้วย นางสาวกรชนก บุญทร นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาและพัฒนาสวดลายผ้ามัดหมี่ เพื่อการออกแบบเป็นผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี : กรณีศึกษา ชาวไทยทวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี” โดยมี ดร.จตุรงค์ เลาหะเพ็ญแสง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ รศ.อุดมศักดิ์ สาริบุตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์วิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญประเมินงานด้านการออกแบบสวดลายและการมัดหมี่สวดลายของผ้าทอหมัดหมี่ ของ นางสาวกรชนก บุญทร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

ณิชาต์ เมฆผู้ช่วยช่าง

เพ็ญศรี ม่วงศิลป์

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ์ สุนทรกนกพงศ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02- 329-8436

ติดต่อนักศึกษาโทร.089-760-6099

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/ 3757

คณะกรรมการอำนวยการ
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

๒ กันยายน 2554

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบเครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี

เรียน อาจารย์กัญญา ญาณวิโรจน์

ด้วย นางสาวกรชนก บุญทร นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาและพัฒนาลวดลายผ้ามัดหมี่ เพื่อการออกแบบเป็นผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี : กรณีศึกษา ชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี” โดยมี ดร.จตุรงค์ เสลาหะเพ็ญแสง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ รศ.อุดมศักดิ์ สาริบุตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะกรรมการอำนวยการ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบเครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี ของ นางสาวกรชนก บุญทร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์พระวุฒิ สุวรรณจันทร์)

คณบดี

ส่วนบริหารงานทั่วไป

โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02- 329-8436

ติดต่อนักศึกษาโทร.089-760-6099

(รองศาสตราจารย์พระวุฒิ สุวรรณจันทร์)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/ 3757

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

๙ กันยายน 2554

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบเครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี

เรียน อาจารย์จรัสทิพย์ วิงเย็น

ด้วย นางสาวกรชนก บุญทร นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาและพัฒนาตลาดสายผ้ามัดหมี่ เพื่อการออกแบบเป็นผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี : กรณีศึกษา ชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี” โดยมี ดร.จตุรงค์ เล่าหะเพ็ญแสง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ รศ.อุดมศักดิ์ สาริบุตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบเครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี ของ นางสาวกรชนก บุญทร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์พีระวุฒิ สุวรรณจันทร์)

คนบตี

ส่วนบริหารงานทั่วไป

โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02- 329-8436

ติดต่อนักศึกษาโทร.089-760-6099

รองศาสตราจารย์พีระวุฒิ สุวรรณจันทร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศร 0524.04/ 4514

คณะกรรมการอุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

26 ธันวาคม 2554

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบเครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี

เรียน อาจารย์สัมภาษณ์ สุวรรณศิริ

ด้วย นางสาวกรชนก บุญทร นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาและพัฒนาลวดลายผ้ามัดหมี่ เพื่อการออกแบบเป็นผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี : กรณีศึกษา ชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี” โดยมี ดร.จตุรงค์ เลาหะเพ็ญแสง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ รศ.อุดมศักดิ์ สาริบุตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะกรรมการอุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบเครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี ของ นางสาวกรชนก บุญทร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ไพโรจน์ สุวรรณจันทร์)

คณบดี

ส่วนบริหารงานทั่วไป

โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02- 329-8436

ติดต่อนักศึกษาโทร.089-760-6099

ทอ. ไพโรจน์ สุวรรณจันทร์
12 ธกธ ๒๕๕๔

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศร 0524.04/ 4433

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

๑๔ ธันวาคม 2554

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบเครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี

เรียน คุณศิริชัย ทหรานนท์

ด้วย นางสาวกรชนก บุญทร นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาและพัฒนาสวดลายผ้ามัดหมี่ เพื่อการออกแบบเป็นผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี : กรณีศึกษา ชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี” โดยมี ดร.เจตรงค์ เลาะห์เพ็ญแสง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ รศ.อุดมศักดิ์ สารินทร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบเครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี ของ นางสาวกรชนก บุญทร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ที่ระวุฒิ สุวรรณจันทร์)
คณบดี

ส่วนบริหารงานทั่วไป

โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02- 329-8436

ติดต่อนักศึกษาโทร.089-760-6099

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/ 3757

คณะกรรมการอุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

๒๕ กันยายน 2554

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบเครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี

เรียน คุณพิจิตรา บุญยรัตพันธุ์

ด้วย นางสาวกรชนก บุญทร นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาและพัฒนาลวดลายผ้ามัดหมี่ เพื่อการออกแบบเป็นผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี : กรณีศึกษา ชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี” โดยมี ดร.จตุรงค์ เลาทะเพ็ญแสง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ รศ.อุดมศักดิ์ สาริบุตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะกรรมการอุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบเครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี ของ นางสาวกรชนก บุญทร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์พิระวุฒิ สุวรรณจันทร์)

คณบดี

ส่วนบริหารงานทั่วไป

โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02- 329-8436

ติดต่อนักศึกษาโทร.089-760-6099

ATELIER PICHITA
SOCIÉTÉ ANONYME

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่สามารถเผยแพร่หรือใช้ซ้ำโดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/ 0274

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

๒๓ มกราคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน คุณวนิดา รักพรหม

สิ่งที่ส่งมาด้วย ประกาศผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ฉบับ

ด้วย นางสาวกรชนก บุญทร นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาและพัฒนาวัสดุสายผ้าหมัดหมี่ เพื่อการ
ออกแบบเป็นผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี : กรณีศึกษา ชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัด
ลพบุรี” โดยมี ดร.จตุรงค์ เลาหะเพ็ญแสง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ รศ.อุดมศักดิ์ สาริบุตร
เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม และได้รับอนุมัติหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์แล้ว เมื่อวันที่ 23
กันยายน 2554 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาว
กรชนก บุญทร ทดลองและเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัยกับท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้ด้วย

มีมติเห็นสมควรด้วยเกล้าฯ
อ.ห.เค.ค.ต.
(นางวนิดา รักพรหม)

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ์ สุนทรกนกพงศ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนบริหารงานทั่วไป

โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02- 329-8436

ติดต่อนักศึกษา โทร.089-760-6099

เอกสารนี้เป็นเอกสารราชการ ใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/ 0274

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

๑๖ มกราคม 2555

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน คุณสมบัติ ไตรธรรม

สิ่งที่ส่งมาด้วย ประกาศผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ฉบับ

ด้วย นางสาวกรชนก บุญทร นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาและพัฒนาลวดลายผ้าหมัดหมี่ เพื่อการ
ออกแบบเป็นผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี : กรณีศึกษา ชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัด
ลพบุรี” โดยมี ดร.จตุรงค์ เลาหะเพ็ญแสง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ รศ.อุดมศักดิ์ สาริบุตร
เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม และได้รับอนุมัติหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์แล้ว เมื่อวันที่ 23
กันยายน 2554 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาว
กรชนก บุญทร ทดลองและเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัยกับท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ์ สุนทรกนกพงศ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนบริหารงานทั่วไป

โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02- 329-8436

ติดต่อนักศึกษา โทร.089-760-6099

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/ 0272

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

๒3 มกราคม 2555

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้กับนักศึกษา

เรียน ประธานสภาวัฒนธรรมตำบลน้ำทราย

ด้วยนางสาวกรชนก บุญทร นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีความประสงค์จะขอข้อมูลเอกสารเกี่ยวกับผ้าหมัดหมี่ ชาวไทยพวน และวัฒนธรรมความเป็นอยู่ของชาวไทยพวน และขอถ่ายภาพ ถ่ายวีดิโอ ในพิพิธภัณฑ์ที่จัดแสดงเกี่ยวกับผ้าทอหมัดหมี่ชาวไทยพวน เพื่อประกอบการจัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาและพัฒนาสวดลายผ้าหมัดหมี่ เพื่อการออกแบบเป็นผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษ และสตรี : กรณีศึกษา ชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมัดหมี่ จังหวัดลพบุรี”

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ให้กับนักศึกษาดังกล่าว และหวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ์ สุนทรกนกพงศ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02-329-8436

ติดต่อนักศึกษา โทร.089-760-6099

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/ 0272

คณะกรรมการการอุดมศึกษา
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

23 มกราคม 2555

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้กับนักศึกษา

เรียน ประธานศูนย์บูรณาการวัฒนธรรมไทย สายใยชุมชน

ด้วยนางสาวกรชนก บุญทร นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีความประสงค์จะขอข้อมูลเอกสารเกี่ยวกับผ้าหมัดหมี่ ชาวไทยพวน และวัฒนธรรมความเป็นอยู่ของชาวไทยพวน และขอถ่ายภาพ ถ่ายวิดีโอ ในพิพิธภัณฑ์ที่จัดแสดงเกี่ยวกับผ้าหมัดหมี่ชาวไทยพวน เพื่อประกอบการจัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาและพัฒนาลวดลายผ้าหมัดหมี่ เพื่อการออกแบบเป็นผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษ และสตรี : กรณีศึกษา ชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี”

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ให้กับนักศึกษาดังกล่าว และหวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ์ สุนทรกนกพงศ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02- 329-8436

ติดต่อนักศึกษา โทร.089-760-6099

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/ 1978

คณะกรรมการอุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

17 พฤษภาคม 2555

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดลพบุรี (คุณฉัตรชัย พรหมเลิศ)

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. ประกาศผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ฉบับ
2. แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ด้วย นางสาวกรชนก บุญทร นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ
ทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การศึกษาและพัฒนาสวดลายผ้ามัดหมี่ เพื่อการ
ออกแบบเป็นผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี : กรณีศึกษา ชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่
จังหวัดลพบุรี" โดยมี ดร.จตุรงค์ เลาหะเพ็ญแสง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรศ.อุดมศักดิ์
สาริบุตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม และได้รับอนุมัติหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์แล้ว
เมื่อวันที่ 23 กันยายน 2555 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรด
อนุญาตให้นางสาวกรชนก บุญทร ทดลองและเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับข้าราชการ ภายใน
หน่วยงานของท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ
โอกาสนี้ด้วย

อนาชาต
จตุรงค์

นายจตุรงค์ สุวรรณประทีป)
หัวหน้าสำนักงานจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน
ผู้ว่าราชการจังหวัดลพบุรี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02- 329-8436

ติดต่อนักศึกษา โทร.089-760-6099

ขอแสดงความนับถือ

สุทรกนกพงศ์

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ์ สุทรกนกพงศ์)
รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารของหน่วยงานราชการ ใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประกาศคณะกรรมการอุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
เรื่อง ผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์

คณะกรรมการอุตสาหกรรม โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ ขอประกาศรายชื่อหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ หลักสูตรครุศาสตรอุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ซึ่งได้รับอนุมัติเมื่อวันที่ 23 กันยายน 2554 ให้ดำเนินการดังนี้

นางสาวกรชนก บุญทร รหัสประจำตัว 52630720 ให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาและพัฒนา ลวดลายผ้ามัดหมี่ เพื่อการออกแบบเป็นผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี : กรณีศึกษา ชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี (The Study and Development of Mudmee Pattern for Product Design for Both Men and Women : The Case Study of Thai Puan Community in Ban Mee District, Lppburi Province)” โดยมี ดร.จตุรงค์ เลหาหะเพ็ญแสง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ รศ. อุดมศักดิ์ สาริบุตร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ทั้งนี้ให้นักศึกษาค้นคว้าและเขียนวิทยานิพนธ์ โดยปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้เสร็จสิ้น ภายในเวลาที่กำหนดในระเบียบของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ประกาศ ณ วันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2554

(รองศาสตราจารย์ พีระวุฒิ สุวรรณจันทร์)
คณบดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เลขที่ สวพ. ๕๕/๒๑

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
อ.เมือง จ.จันทบุรี ๒๒๐๐๐

๓ พฤษภาคม ๒๕๕๕

หนังสือฉบับนี้ให้ไว้เพื่อรับรองว่า นางสาวกรชนก บุญทร สังกัด สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้เสนอผลงานวิจัยเรื่อง “การศึกษาและพัฒนาวัสดุสายผ้ามัดหมี่ เพื่อการออกแบบเป็นผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี: กรณีศึกษา ชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี” ได้รับการพิจารณากลั่นกรองจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) และจะได้ลงตีพิมพ์ในวารสารวิจัยรำไพพรรณี ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๒ (กุมภาพันธ์ – พฤษภาคม) ประจำปี ๒๕๕๕ หมายเลข ISSN ๑๙๐๖-๓๒๗x และวารสารวิจัยรำไพพรรณี ได้บรรจุอยู่ในฐานข้อมูล TCI เรียบร้อยแล้ว

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๕๕

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คมพล สุวรรณกุล)
บรรณาธิการวารสารวิจัยรำไพพรรณี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก

ภาคผนวก ค แนวคิดในการออกแบบ

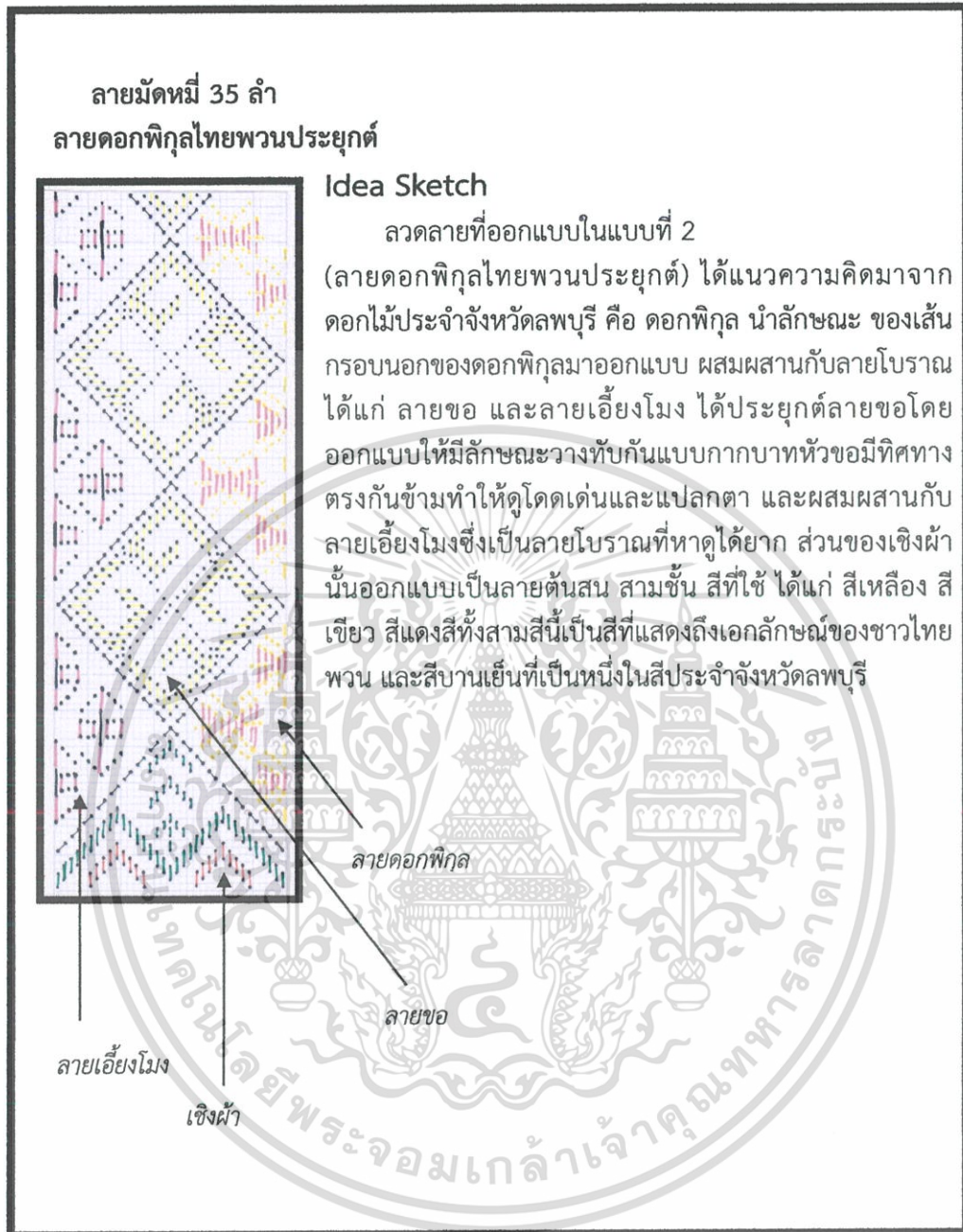
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบร่าง งานการออกแบบลวดลายผ้ามัดหมี่ 3 ลวดลาย

ภาพที่ ค1 แสดงแนวคิดแบบร่างลวดลายผ้ามัดหมี่ แบบที่ 1 ลายพระปรารักษ์สามยอด
ที่มา : กรชนก บุญทร (2555)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ ค2 แสดงแนวคิดแบบร่างลวดลายผ้ามัดหมี่ แบบที่ 2 ลายดอกพิกุลไทยพวนประยุกต์
ที่มา : กรชนก บุญทร (2555)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลายมัดหมี่ 35 ลำ
ลายประตូវังนารายณ์

Idea Sketch

ลวดลายที่ออกแบบในแบบที่ 3 (ลายประตូវังนารายณ์) ได้แนวความคิดมาจาก ลักษณะเส้นกรอบนอกของประตូវังนารายณ์ราชินีเวศน์ ซึ่งเป็นสถานที่สำคัญตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันของจังหวัดลพบุรี ในปัจจุบันวังนารายณ์ได้ถูกตั้งเป็นพิพิธภัณฑสถานด้านประวัติศาสตร์ที่สำคัญแห่งหนึ่ง ผสมผสานกับลวดลายโบราณ เรียกว่าลายหมาจับ ลายหมาจับเป็นลายมัดหมี่โบราณที่ยังนิยมทอกันจนถึงปัจจุบัน แต่จะมีการประยุกต์ขนาดของลวดลายให้มีขนาดเล็กและใหญ่ตามความชอบ และยังนิยมทอลายหมาจับรวมกับลวดลายอื่นๆ ส่วนของเชิงผ้าได้ออกแบบให้มีลักษณะคล้ายดอกไม้ สีที่ใช้ ได้แก่ สีแดง สีเหลือง และสีเขียว ซึ่งสีทั้งสามสีนี้เป็นสีที่แสดงถึงเอกลักษณ์ของชาวไทยพวน

หมาจับ

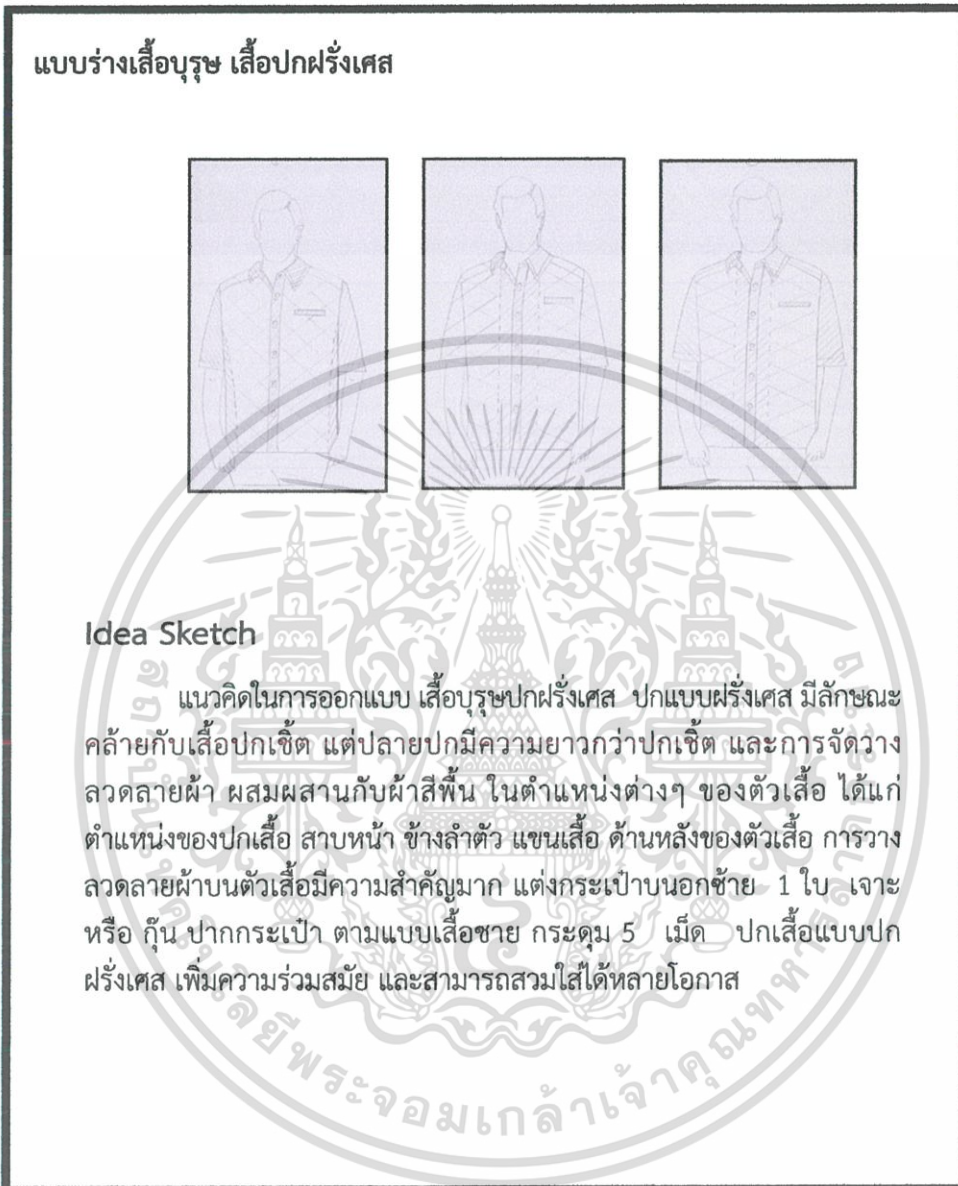
เชิงผ้า

ลายประตូវังนารายณ์

ภาพที่ ค3 แสดงแนวคิดแบบร่างลวดลายผ้ามัดหมี่ แบบที่ 3 ลายประตូវังนารายณ์
ที่มา : กรชนก บุญทร (2555)

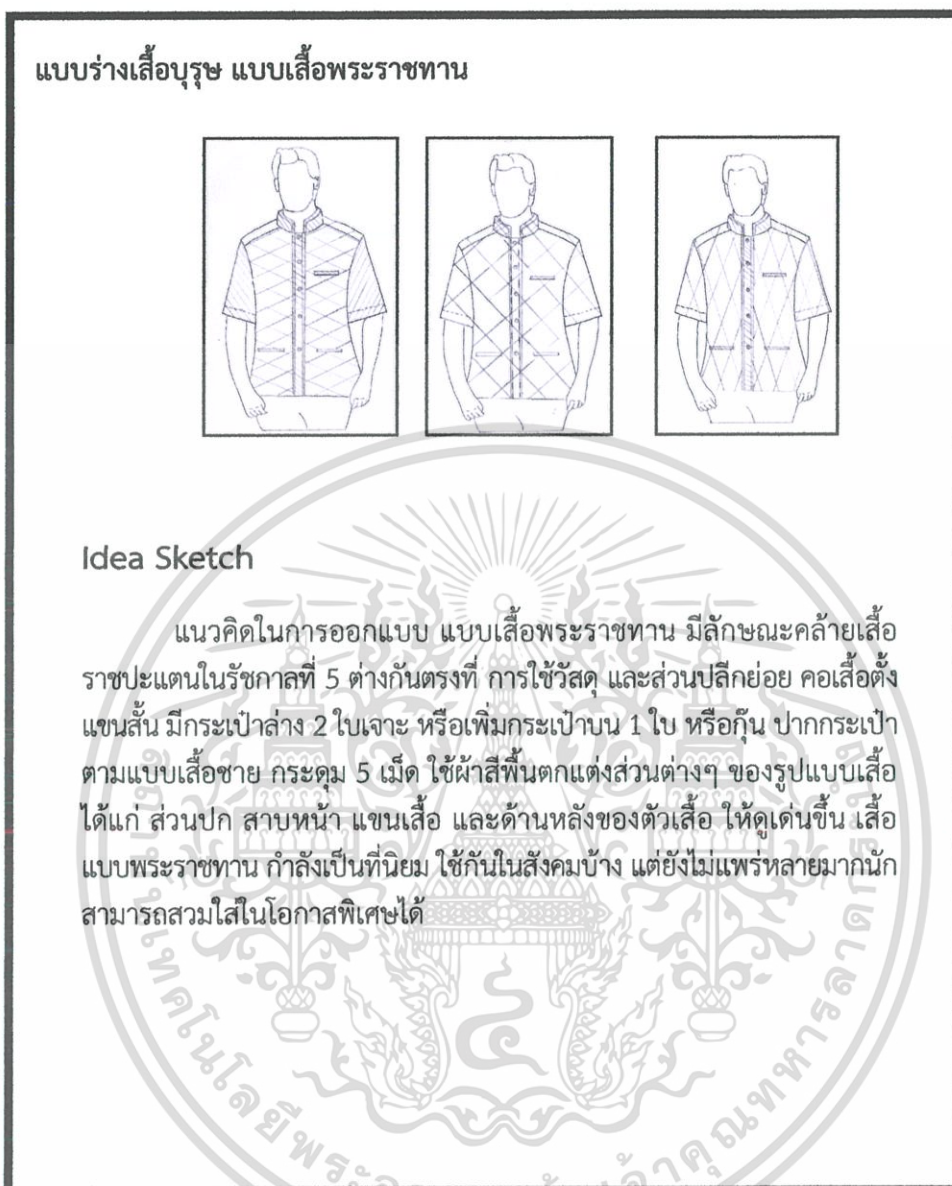
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบร่าง งานการออกแบบเครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี

ภาพที่ ค4 แสดงแนวคิดแบบร่างเสื้อบุรุษ เสื้อปกฝรั่งเศส

ที่มา : กรชนก บุญทร (2555)

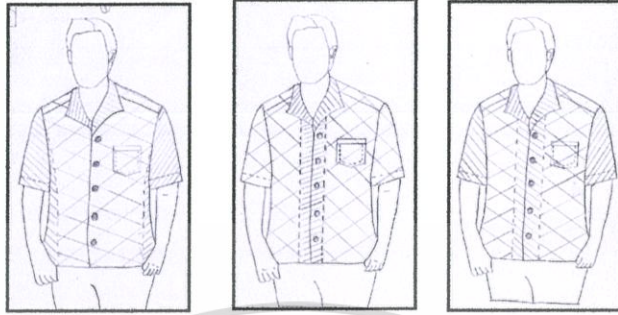

ภาพที่ ๑๕ แสดงแนวคิดแบบร่างเสื้อบุรุษ เสื้อปกอิตาลี

ที่มา : กรชนก บุญทร (2555)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบร่างเสื้อบุรุษ เสื้อปกอิตาลี

Idea Sketch

แนวคิดในการออกแบบ เสื้อบุรุษปกอิตาลี ปกแบบอิตาลี มีลักษณะปกที่ติดกับตัวเสื้อ ปลายปกแบออก หรือเรียกอีกอย่างว่า เสื้อปกในตัว ในเรื่องการจัดวางลวดลายผ้า ผสมผสานกับผ้าสีพื้น ในตำแหน่งต่างๆ ของตัวเสื้อ ได้แก่ ตำแหน่งของปกเสื้อ สาบหน้า ข้างลำตัว แขนเสื้อ ด้านหลังของตัวเสื้อ การวางลวดลายผ้าบนตัวเสื้อมีความสำคัญมาก แต่งกระเป๋านอกซ้าย 1 ใบ แบบกึ่ง ปากกระเป๋ ตามแบบเสื้อชาย กระดุม 5 เม็ด ปกเสื้อแบบปกอิตาลี มีความร่วมสมัย และสามารถสวมใส่ได้หลายโอกาส

ภาพที่ ค6 แสดงแนวคิดแบบร่างเสื้อบุรุษ แบบเสื้อพระราชทาน

ที่มา : กรชนก บุญทร (2555)

แบบร่างเสื้อสตรี แบบที่ 1

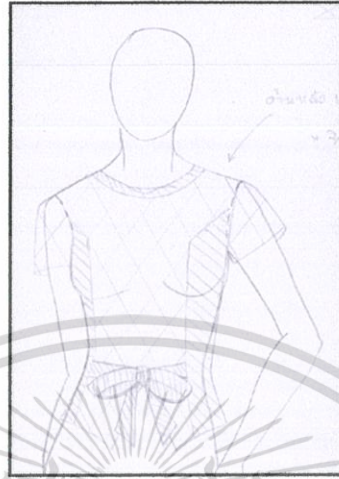
Idea Sketch

แนวคิดในการออกแบบ เสื้อสตรีแบบที่ 1 ได้แนวความคิดมาจากชุดไทยพระราชานิยม โดยดึงแบบคอเสื้อของเสื้อแบบไทยจิตรลดาออกมาออกแบบส่วนคอเสื้อ ติดกระดุมด้านหน้า 5 เม็ด ใช้การตัดผ้าแบบเฉียงรูปตัววี เพื่อเพิ่มให้รับกับแนวเฉียงของเกรนผ้า ใช้การตกแต่งด้วยผ้าพื้นในส่วนต่างๆ ของตัวเสื้อ ได้แก่ คอเสื้อ ปลายแขน สาบกลางอกยาวตลอดลำตัว ส่วนด้านหลังของตัวเสื้อ เน้นการวางเกรนผ้าสีพื้นให้ไปในทิศทางเดียวกัน

ภาพที่ ค7 แสดงแนวคิดแบบร่างเสื้อสตรี แบบที่ 1

ที่มา : กรชนก บุญทร (2555)

แบบร่างเสื้อสตรี แบบที่ 2

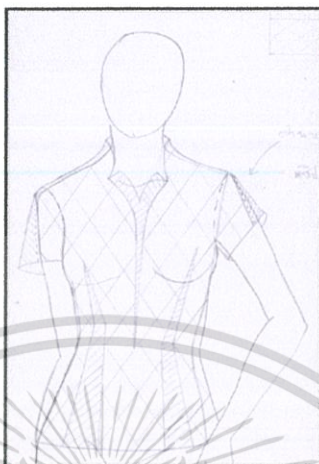
Idea Sketch

แนวคิดในการออกแบบเสื้อสตรี แบบที่ 2 คอเสื้อเป็นแบบคอกลม เน้นการใช้ผ้าสีพื้น ตัดต่อในตำแหน่งต่างๆ ในตัวเสื้อให้มีความสวยงามโดดเด่น ได้แก่ ส่วนคอเสื้อ ส่วนข้างลำตัวและด้านหลังของเสื้อ ตกแต่งด้วยสายปรับขนาดของตัวเสื้อให้เข้ารูป โดยผูกเป็นโบว์ไว้ทางด้านหน้า ส่วนเอว และ ซิปด้านหลังของตัวเสื้อ การวางลวดลายผ้าบนตัวเสื้อมีความสำคัญมาก เสื้อจะมีราคาและคุณค่าในความงามขึ้นอยู่กับ การวางลวดลายและการตัดเย็บที่ประณีต

ภาพที่ ค8 แสดงแนวคิดแบบร่างเสื้อสตรี แบบที่ 2

ที่มา : กรชนก บุญทร (2555)

แบบร่างเสื้อสตรี แบบที่ 3

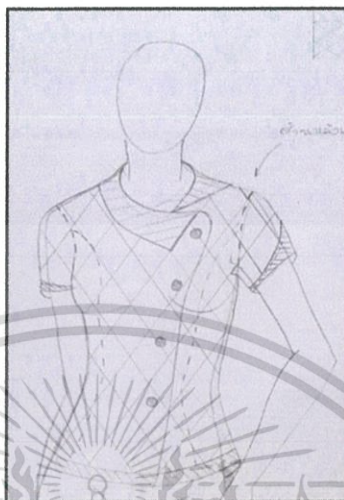
Idea Sketch

แนวคิดในการออกแบบเสื้อสตรี แบบที่ 3 คอเสื้อเป็นแบบคอปิ่น มีการใช้ผ้าสีพื้น ตัดต่อในตำแหน่งต่างๆ ในตัวเสื้อให้มีความสวยงามโดดเด่น ได้แก่ ส่วนอกยาวลงมาถึงลำตัว ส่วนเกร็ดหน้าซ้ายและขวา ส่วนของแขนเสื้อ ใส่ซิปปาด้านหลังของตัวเสื้อ การวางลวดลายและการตัดเย็บที่ประณีตมีความสำคัญในรูปแบบของเสื้อสตรี

ภาพที่ ค9 แสดงแนวคิดแบบร่างเสื้อสตรี แบบที่ 3

ที่มา : กรชนก บุญทร (2555)

แบบร่างเสื้อสตรี แบบที่ 4

Idea Sketch

แนวคิดในการออกแบบเสื้อสตรี แบบที่ 4 ได้ออกแบบคอเสื้อแบบ มีปก ตัวเสื้อแบบป้ายมาทางด้านซ้ายของลำตัว ใช้กระดุมยึด ตกแต่งด้วยผ้า สีพื้นในตำแหน่งต่างๆ เพื่อให้ตัวเสื้อดูเบาจากลวดลายของผ้า ตกแต่งใน ตำแหน่ง ปกเสื้อ ปลายแขนเสื้อ ชายเสื้อ และด้านหลังของตัวเสื้อ เสื้อสตรี แบบที่ 4 เน้นการเย็บแบบตีเกร็ด ส่วนหน้า ตั้งแต่อกถึงชายเสื้อ ทั้งด้านซ้าย และขวา เพื่อเพิ่มความสวยงามให้กลับแบบเสื้อ

ภาพที่ ค10 แสดงแนวคิดแบบร่างเสื้อสตรี แบบที่ 4

ที่มา : กรชนก บุญทร (2555)

แบบร่างเสื้อสตรี แบบที่ 5

Idea Sketch

แนวคิดในการออกแบบเสื้อสตรี แบบที่ 5 ออกแบบคอเสื้อเป็นแบบคอปิ่น เน้นส่วนของตัวเสื้อด้านบน ตั้งแต่ คอ ไหล่ ทั้งซ้ายและขวา ลงมาจนถึงแขนเสื้อ ใช้ผ้าสีพื้นในการตกแต่ง แขนเสื้อมีลักษณะ จับจีบส่วนของหัวไหล่ทั้งซ้ายและขวา ส่วนลำตัวด้านหน้าใช้ผ้าที่เป็นลวดลาย ด้านหลังใช้ผ้าที่เป็นผ้าสีพื้น ใส่ซิปด้านหลังของตัวเสื้อ เสื้อสตรี แบบที่ 5 เน้นจุดเด่นส่วนบนที่มีการติดต่อกับผ้าสีพื้น

ภาพที่ ค11 แสดงแนวคิดแบบร่างเสื้อสตรี แบบที่ 5

ที่มา : กรชนก บุญทร (2555)

แบบร่างเสื้อสตรี แบบที่ 6

Idea Sketch

แนวคิดในการออกแบบเสื้อสตรี แบบที่ 6 ออกแบบคอเสื้อ แบบ สีเหลี่ยม ตกแต่งด้วยผ้าสีพื้นเพิ่มความโดดเด่น โดยใช้ผ้าสีพื้นตัดต่อจาก ไหล่ ด้านซ้าย ยาวเฉียงลงจนถึงส่วนเอวด้านขวาของลำตัว ผ้าเฉียงด้านนอกซ้าย เล็กน้อย และตกแต่งด้วยผ้าพื้นส่วนชายเสื้อทั้งด้านหน้าและด้านหลัง ตัวเสื้อ และแขนเสื้อด้านหน้าและด้านหลัง ใช้ผ้าที่มีลวดลาย ใส่ซิปด้านหลังของตัว เสื้อ จุดเด่นของเสื้อสตรี ในแบบที่ 6 มีจุดเด่นตรงการตัดต่อผ้าพื้นกับผ้าที่มี ลวดลาย ทำให้มีความโดดเด่นสะดุดตา

ภาพที่ ค12 แสดงแนวคิดแบบร่างเสื้อสตรี แบบที่ 6

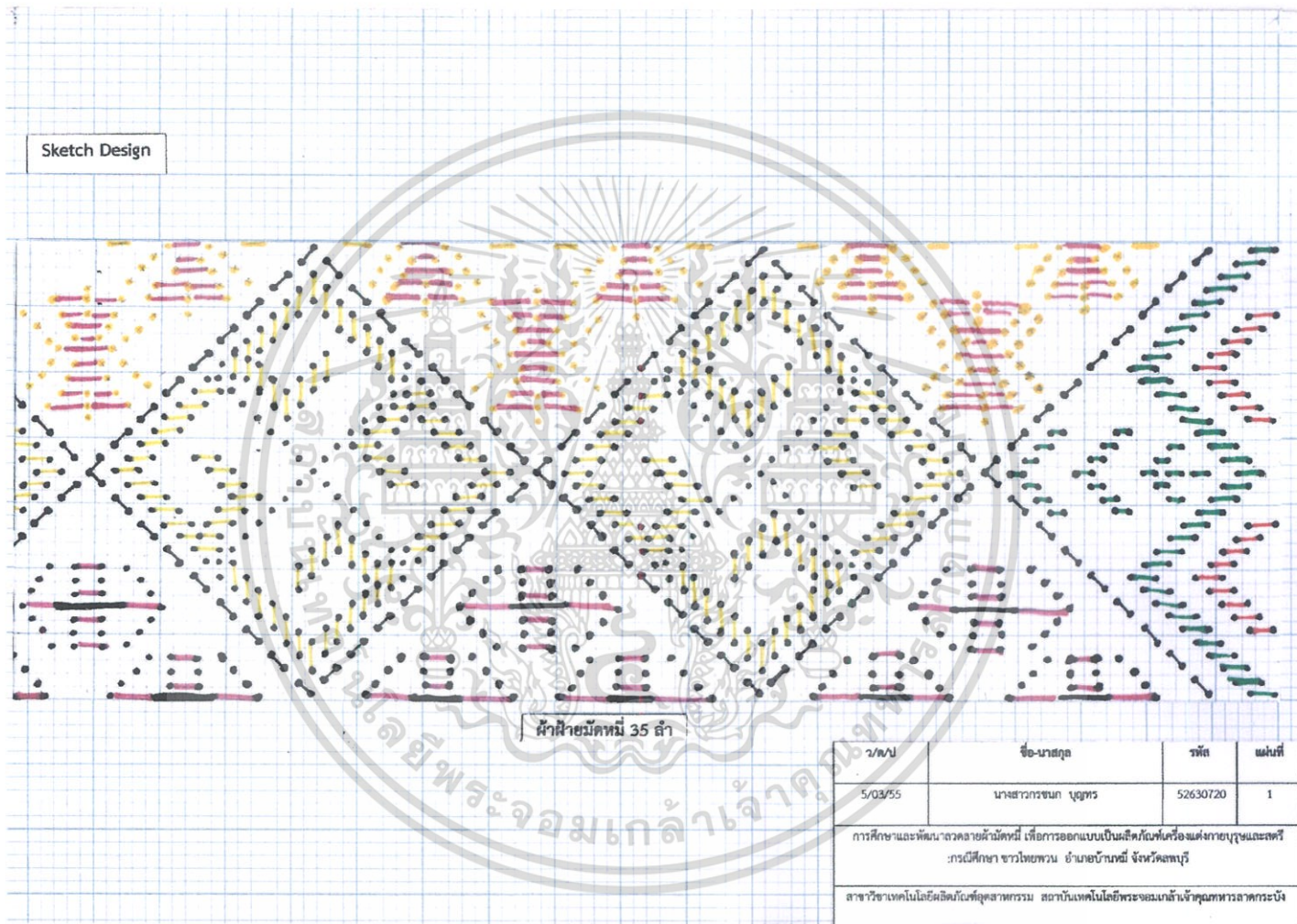
ที่มา : กรชนก บุญทร (2555)

ภาคผนวก

ภาคผนวก ง เขียนแบบเพื่อการผลิต

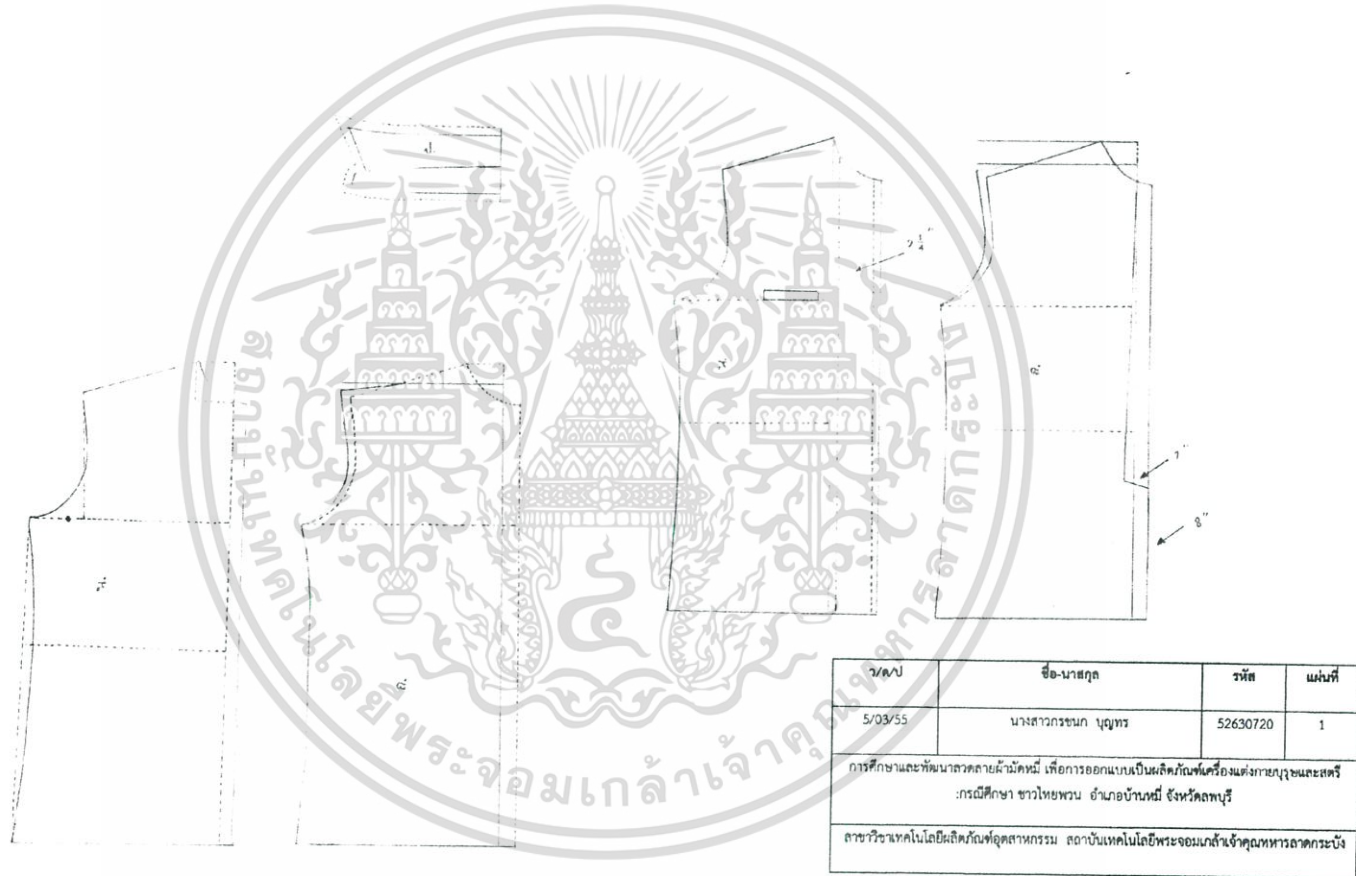
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ ง1 แสดงภาพเขียนแบบลวดลายผ้ามัดหมี่ ลายดอกพิกุลไทยพวนประยุกต์

ที่มา : กรชนก บุญทร (2555)

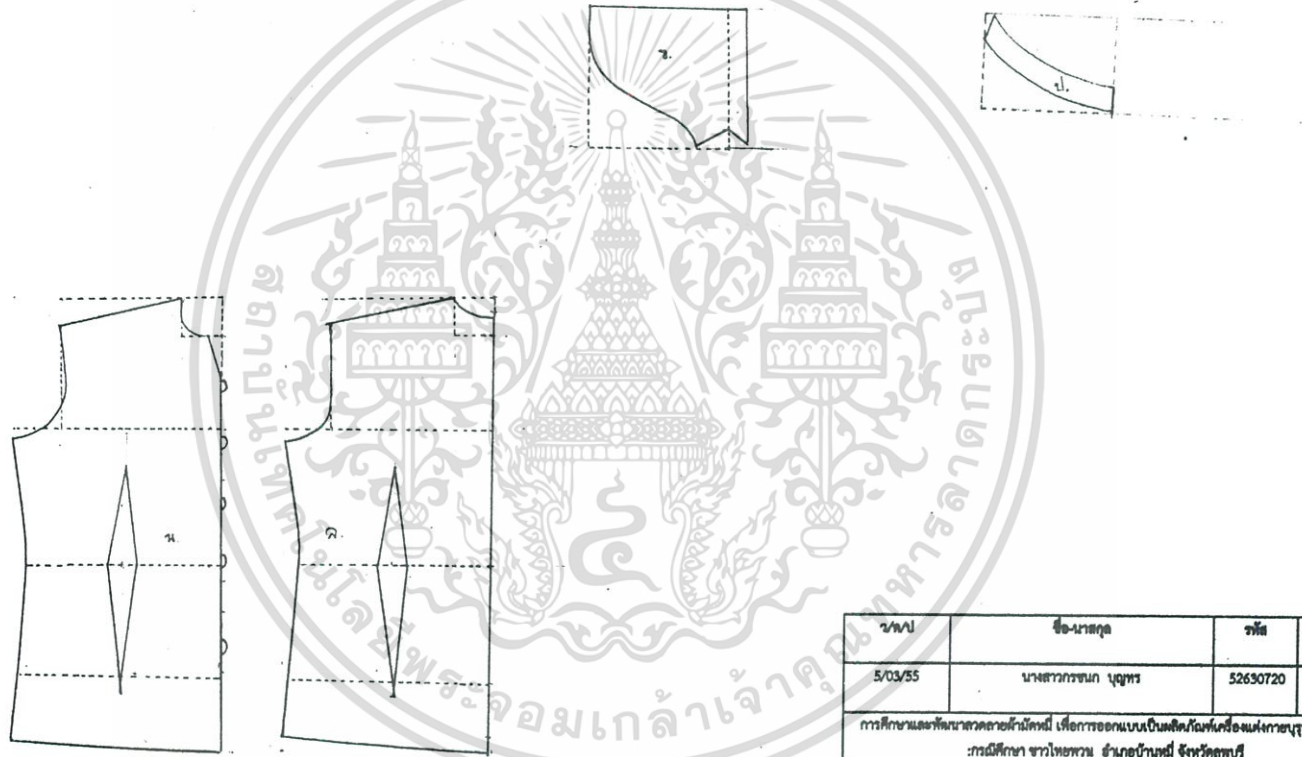
แบบตัด เสื้อบุรุษ

ภาพที่ 2 แสดงภาพเขียนแบบ แบบตัดเสื้อบุรุษ

ที่มา : กทีมา : กรชนก บุญทร (2555)

แบบตัด เสื้อสตรี

ว/น/ป	ชื่อ-นามสกุล	รหัส	แผ่นที่
5/03/55	นางสาวกรชนก บุญทร	52650720	1
การศึกษาและพัฒนาบุคลากรสายวิชาชีพ เพื่อการออกแบบเป็นผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายบุรุษและสตรี : ภาควิชา การออกแบบแฟชั่น สาขาออกแบบแฟชั่น จังหวัดชลบุรี			
สาขาวิชาเทคโนโลยีสิ่งทอและสิ่งทออุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง			

ภาพที่ 33 แสดงภาพเขียนแบบ แบบตัดเสื้อสตรี

ที่มา : กรชนก บุญทร (2555)

ภาคผนวก

ภาคผนวก จ ขั้นตอนการดำเนินงาน

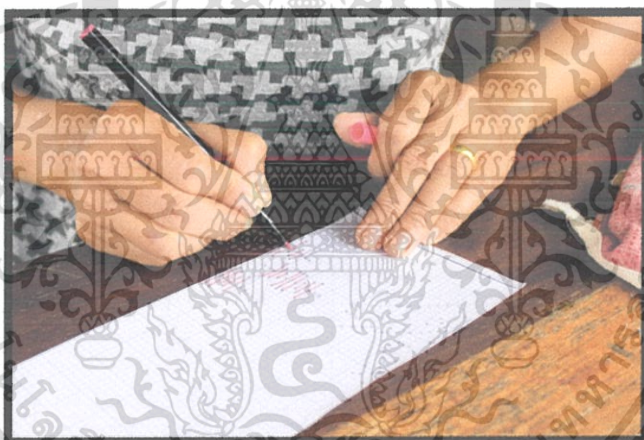

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การออกแบบลวดลายผ้ามัดหมี่

ภาพที่ จ1 การออกแบบลายผ้ามัดหมี่โดยใช้ดินสอจุดหรือกากบาทลงบนกระดาษกราฟ
ที่มา : กรชนก บุญทร (2555)

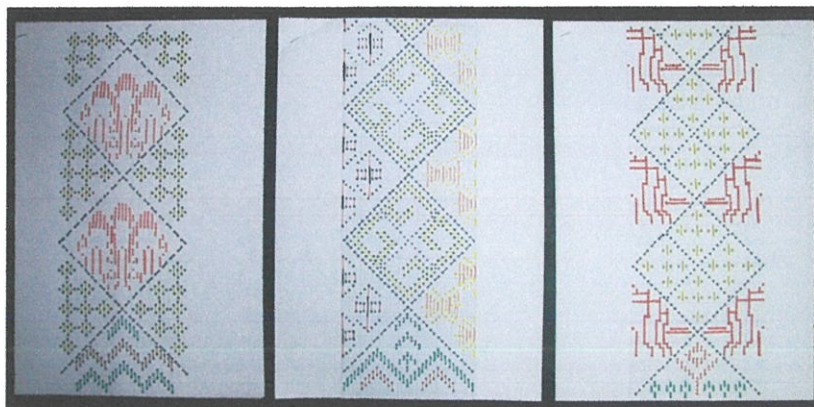

ภาพที่ จ2 การลงสีลายผ้ามัดหมี่โดยใช้สีไม้หรือปากกาสีน้ำจุดหรือกากบาทตามรอยที่ใช้ดินสอจุด
หรือ

กากบาทไว้ในตอนแรก

ที่มา : กรชนก บุญทร (2555)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ จ3 ลายผ้ามัดหมี่ที่ออกแบบบนกระดาษกราฟเรียบร้อยแล้ว
ที่มา : กรชนก บุญทร (2555)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การเตรียมเส้นด้ายพุ่ง

ภาพที่ จ4 การคั่นหมี่ ด้วยเครื่องคั่นหมี่แบบโบราณ คั่นหมี่จำนวน 35แถว คือลายมัดหมี่ 35 ลำ
ที่มา : กรชนก บุญทร (2555)

ภาพที่ จ5 หมี่ที่คั่นเสร็จแล้ว ก็จะได้ทั้งหมด 35 แถว คือลายมัดหมี่ 35 ลำ
ที่มา : กรชนก บุญทร (2555)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ จ6 ใช้เชือกฟางมัดเพื่อไม่ให้ไหมแตกออกจากกัน แล้วถอดออกจากเครื่องคันหมี จากนั้นนำไปใส่โหลงหมี

ที่มา : กรชนก บุญทร (2555)

ภาพที่ จ7 มัดสายเก็บส่วนที่เป็นสีขาว

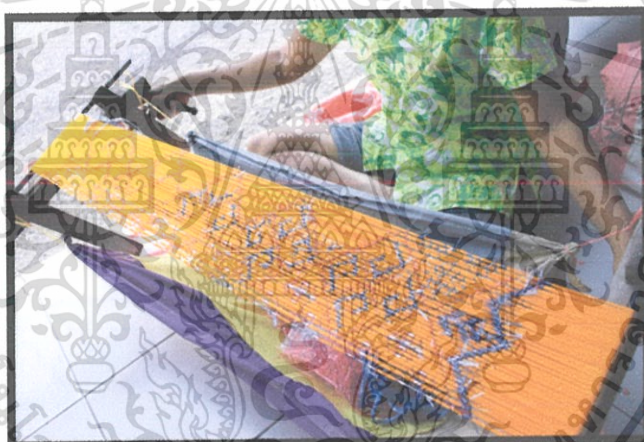
ที่มา : กรชนก บุญทร (2555)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ จ8 มัดลายส่วนที่เป็นสีขาวเสร็จ จึงนำมาย้อมสีเหลือง

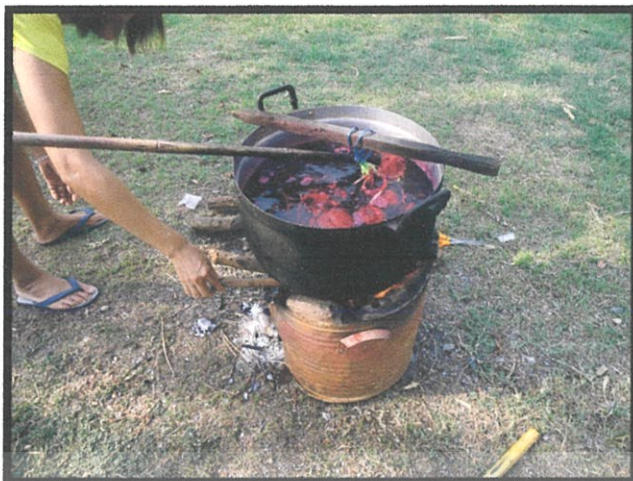
ที่มา : กรชนก บุญทร (2555)

ภาพที่ จ9 มัดลายส่วนที่เป็นสีเหลือง

ที่มา : กรชนก บุญทร (2555)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ จ10 มัดลายส่วนที่เป็นสีเหลืองเสร็จ นำมาย้อมสีแดง
ที่มา : กรชนก บุญทร (2555)

ภาพที่ จ11 เมื่อมัดลายส่วนสีแดงเสร็จ นำมาย้อมสีน้ำตาล
ที่มา : กรชนก บุญทร (2555)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ จ12 ตัดเชือกที่มัดสายไว้

ที่มา : กรชนก บุญทร (2555)

ภาพที่ จ13 นำหมีใส่กง แล้วปั่นใส่หลอด

ที่มา : กรชนก บุญทร (2555)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ จ14 หลอดฝ้ายมัดหมี่เส้นด้วยฟุ้ง

ที่มา : กรชนก บุญทร (2555)

ภาพที่ จ15 การทอผ้า

ที่มา : กรชนก บุญทร (2555)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ จ16 ผ้าที่กำลังทอเป็นลวดลายอยู่บนกี่ทอผ้า
ที่มา : กรชนก บุญทร (2555)

ภาพที่ จ17 ผ้าที่ทอลวดลายเสร็จเป็นผืนแล้ว
ที่มา : กรชนก บุญทร (2555)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การเตรียมเส้นด้ายยืน

ภาพที่ จ18 การคั่นหรือการเดินด้ายยืน

ที่มา : กรชนก บุญทร (2555)

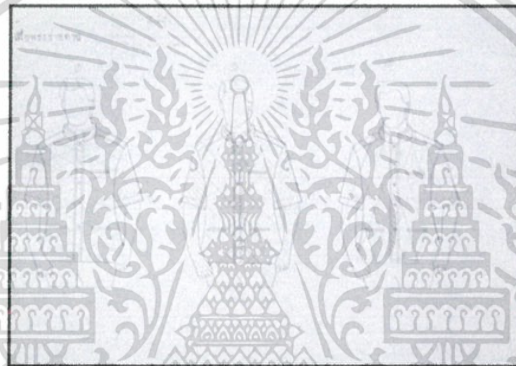
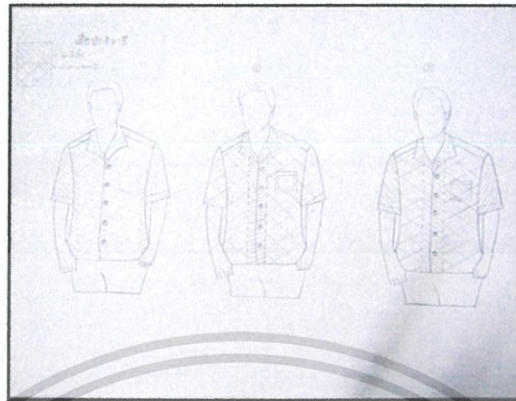

ภาพที่ จ19 การนำม้วนด้ายที่เก็บตะกอกแล้วใส่ก๊ีทอ

ที่มา : กรชนก บุญทร (2555)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การออกแบบตัดเย็บ เครื่องแต่งกายบุรุษ

ภาพที่ จ20 ออกแบบและ Sketch แบบเครื่องแต่งกายบุรุษ

ที่มา : กรชนก บุญทร (2555)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ จ21 อธิบายแบบเสื้อบุรุษกับช่างตัดเสื้อบุรุษ
ที่มา : กรชนก บุญทร (2555)

ภาพที่ จ22 ทำแบบตัดเสื้อบุรุษ
ที่มา : กรชนก บุญทร (2555)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ จ23 ตัดผ้าตามแบบตัด

ที่มา : กรชนก บุญทร (2555)

ภาพที่ จ24 เย็บประกอบเป็นตัวเสื้อ

ที่มา : กรชนก บุญทร (2555)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

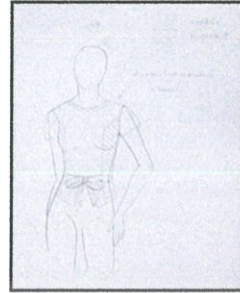
ภาพที่ จ25 เสื้อบุรุษที่ตัดเย็บสำเร็จเรียบร้อย

ที่มา : กรชนก บุญทร (2555)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การออกแบบตัดเย็บ เครื่องแต่งกายสตรี

ภาพที่ จ26 ออกแบบและ Sketch แบบเครื่องแต่งกายสตรี

ที่มา : กรชนก บุญทร (2555)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ จ27 อธิบายแบบเสื้อสตรีกับช่างตัดเสื้อ
ที่มา : กรชนก บุญทร (2555)

ภาพที่ จ28 ทำแบบตัดเสื้อสตรี

ที่มา : กรชนก บุญทร (2555)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ จ29 ตัดผ้าตามแบบตัด

ที่มา : กรชนก บุญทร (2555)

ภาพที่ จ30 เย็บประกอบเป็นตัวเสื้อ

ที่มา : กรชนก บุญทร (2555)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ จ31 เสื้อสตรีที่ตัดเย็บสำเร็จเรียบร้อย

ที่มา : กรชนก บุญทร (2555)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสาวกรชนก บุญทร
วัน เดือน ปีเกิด	17 ธันวาคม 2527
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	100/280 ม.10 ถ.ศรีนครินทร์ ต.บางเมือง อ.เมือง จ.สมุทรปราการ 10270
ประวัติการศึกษา	<p>ประถมศึกษา โรงเรียนอนุบาลวัดพิชัยสงคราม จังหวัดสมุทรปราการ</p> <p>มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ</p> <p>มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ</p> <p>ปริญญาตรี สาขาวิชาออกแบบสิ่งทอ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร วิทยาเขต ชุมพรเขตอุดมศักดิ์</p> <p>ปริญญาโท สาขาวิชาเทคโนโลยีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง</p>
ประวัติการทำงาน	<p>ปัจจุบันมีอาชีพอิสระ Clothes Designer</p> <p>ปี 2554 ทำงานในโรงเรียนวัดไตรสามัคคี ในตำแหน่ง ครูอัตราจ้าง</p> <p>ปี 2551 ทำงานในบริษัท ดรีม แอพพารเอล จำกัด ในตำแหน่ง graphics Designer</p> <p>ปี 2550 ทำงานในบริษัท Vinity Goup ในตำแหน่ง Clothes Designer</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้